«سياست»
د
«سيالانو لوبه»

سياسي فلسفه

څېړنه او ارزونه

ډاکتر سيد شيراقا حرکت

Ketabton.com

سياسي فلسفه

POLITI

Res

By Dr

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

۱- سیاسي فلسفه
سیاست ـ دسیالانو لوبه
«ترکانې دبیزو کار ندې !»
۲- حرکت
۳- بې مجرمه جرم که بې گناه مجرم
۴- ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم..
۵- یویشتمه پېړۍ او دنړۍ اجتماعي- سیاسي نظام
۶- دحرکت لومړۍ کلیزه
۷- ناوړه ستراتیژۍ او ناوړه تصادف
۸- پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟
۹- دافغانستان پېښې او دخپرونې غبرگون
۱۰ - رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !
۱۱- دنوي افغانستان دجوړېدو ۲۶۰ کلیزې دنړیوال جشن غونډې ته
۱۲- دموکراسي په تیورۍ او عمل کې
۱۳ ــــ دخپرونې دریمه کالیزه
۱۴- دسلیم عقل او وجدان په حکم
۱۵- په یویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزشونه او معیارونه
۱۶- افغان هېوادپال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

۱۷- اداري مسئو لیتونه ،صلاحیتونه اوحقوقي ـ قانو ني مکلفیتونه
۱۸- یواځې دمعاشونو منطقي تناسب په هیواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضمانت کیدلې شي.
۱۹- جنگونه او مخالفتونه دافغانانو دغمیزې دحل لاره نه ده.
۲۰ ــــ د بشرد ژوند دونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟
۲۱- راشۍ !چې همدا وړۍ شړۍ شي
۲۲ ــــ دکابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکا لوجیکي فاجعه بدله نشي !!!
۲۳- دپاریس کنفرانس !گذارشونه او واقعیتونه.
۲۴- زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي
۲۵- آزادي ـ ترهرڅه لوېې ملي، اولسي اوفردي ارزش !
۲۶- اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟
۲۷- افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې دسولې ضامن دي.
۲۸- هره سیاسي قضیه دحل ټاکلې لار لري !
جنگ او زور دافغانانو دغمیزې د حل لار نده !
۲۹- داوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟
۳۰- دحرکت خپرونې پنځمه کلیزه
۳۱- دموکراسي او انتخابات
۳۲- *افغان اولس د جفاء سزاوار ندی !*
۳۳- افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسلیم شوې ،دا ځل به هم تسلیم نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴ ـ جرگه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟
۳۵ ـــ افغانان ولې خپل ملي ارزښونه او مسئولیتونه نه پیژني
۳۶ ـ مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه

«ترکاڼي د بېزو کار ندې !»

خدای انسان ذاتاً سیال او آزاد پیدا کړېدې. ټولنیز ملي او بین المللي عام قوانین د نژادي، سیاسي، مذهبي، قشري او نورو تفاوتونو د تبعیض پرته هرچاته د دې حق ورکوي چې ځان لپاره یو تربله سره سیال ټولنیز واحدونه، سیاسي نظامونه، اقتصادي جوړښتونه، عقیدوي او نظریاتي ټولنې ځانګړي اخلاقي رسوم او عادات او د خوښې او غم ځانګړي ذات البیني فامیلي، قشري، قومي او نور ټولنیز اړیکي او مناسبات ولري. یوائې او یوائې د سیالو سیاسي، اجتماعي، نژادي، قومي، قبیلوي، مذهبي، طبقاتي، قشري او فامیلي واحدونو په موجودیت سره نړیوالې سیالې سیاسي ټولنې او نظامونه جوړیدلې شي. کورنۍ "فامیل" چې د ټولنیز جوړښت دودانۍ اساسي خښته ګڼل کیږي ، که د دوه سیالو متعهدو انسانانو "ښځې او نر" څخه جوړه نه وي او د ښنسټ څخه د ټولنیز جوړښت په خته کې د باداري او غلامۍ مناسبات اخښلي وي ، د سیالو بشري ټولنو جوړیدل به هم ناممکن کار وي. همدا سبب دې چې د اسلام مبین دین د سیالو کورنیو د جوړولو لپاره زیات ارزښ قایل دې او کفائت د دغه تړون او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشکل لپاره اساسي او لازمي شرط ګڼل کیږي .دموکراسي چې دننیو پرمختللو ټولنو دملي او بین المللي مناسباتو او سولئیز ګډو ژوند عمده او منل شوې اصل ګڼل کیږي هم یوائې ددغه ټولنو دداخلي ذات البیني سیالو نژادي، قومي، قشري، مذهبي او داسې نورو مناسباتو او دمختلفو دولتونو تر منځ دبین المللي سیال تقابل او رقابت په نتیجه کې تحقق موندلې شي .سیالي او شریکي زمونږ دافغانی ټولنیزژوند او کلتور معروفې معقولي، دپښتني خودګردانه ټولنیز ژوند ، مناسباتواو ولسي دموکراسۍ ستر عامل او دافغانی ټولنیز دینامیزم یوائینې محرک او انګیزه ګڼل کیږي .دنړۍ دټولو مملکتونو تر منځ پایداره او همیشني انترناسیونالیستي سولئیز اړیکي هغه وخت ټینګیدلې شي چې ددغه ځنځیر او تسلسل هرې کړۍ ته دناسیونالیستی ذات البیني سیال دریز کلکۍ اوبه ورکړې شوې وي. یوائې دناسیونالیزم او انترناسیونالیزم دسالم متقابل تناسب او دسیال مشروع رقابت او توازن په نتیجه کې د اولسونو دهر اړخیزه متناسباتو انکشاف او همیشنې ګډ سولئیز ژوند تضمینیدلې شي .دهمدغه مشروع رقابتونو او سیالیو په نتیجه کې ا ولسونه او قومونه دپرمختګ روښانه او اُچتو افقونو ته رسیدلي، ځانونو لپاره یې هوسا ټولنیز شرایط برابر کړي او دسیال خوشبخت ژوند خاوندان دي .زما په عقیده ددغه ډول متقابل سیال رقابت دحفاظت او حراست په وړاندې هم باید دبشري ټولنې هر غړې، هره ټولنه په ځانګړې، هر اولس او بشری ټولنه په مجموع کې ځانګړی مسؤلیتونه ولري او دې کارته لازمه همیشنۍ جدي پاملرنه وشي.سیالي نسبي مفهوم دې. پخوا چې ټولنیز ژوند

ډیر بعدونه نه درلودل، علم او تخنیک ډیر انکشاف نه وو کړې او دانسانانو ژوند او مناسباتو هم ډیره ساده بڼه درلوده نو دهغوی تر منځ سیالي هم ډیره ساده ،کمرنګې او د هر چا په قابو کې راتلای شوه او دموضیعی ارزشونو او نورماتیفونو مطابق په اصطلاح دهر چا له لاسه پوره وه . خو دهغې ورځې څخه چې علم او تخنیک انکشاف کړې او داکثره مملکتونو تخنیکي، اقتصادي او خصوصاً نظامي امکانات لوړ شوي نو سیالي او شریکي هم کثیر الجوانبه شوې او نه یوائې دهر چا بلکه دهرا ولس دامکاناتو څخه وتلې او حقیقت دادې چې زمونږ غوندې بې وسه اولسونه خو دلویو هیوادونو دحرص دښامار په پنجره کې دتیارې مړۍ په څیر پراته دي او یوائې دنوبت په مراعات او یا دضرورت له مخې به یې په مناسب وخت کې له ستوني تیروي .

پخوا که به چا دبدنیت له مخې توره په اوږه او پنځه کسان به یې په ځان پسې کړل نیم به تری په لار یخنۍ، ګرمۍ، لوږې، تندې مړه، میاشتې کلونه به یې په لار تیر ،باالاخره که به یې په کوم کلي، ښار حمله وکړه هم به پخپله مړه او هم به یې نور ووژل، دبری په صورت کې چې به کوم څه دمنډی له مخې په لاس ورغلي وؤ دځان سره بار او اکثروخت به یې ددوباره راستنیدو احتمال هم ډیر کم وو. په مجموع کې هغه وخت ژوند فقیر وؤ ، چا دومره څه نه درلودل چې بل پری ښاد شي.همداسې که کوم تجار به په اوښ، قچر له اروپا څخه بنجارګی سامان یا بل څه داسیا په لور بار کړل اکثراً به تری داړه مارو په لار کی چور کړی وؤ او که راوبه یې رسول بیا هم معمولاً په بدل کی به یې دهغه ځای دخلکو سره یو ډول تبادلوي مرسته وه . چا په کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارق العاده ګڼې نه شوې کولې .هغه وختونو کې دا هم ممکنه وه چې ځینې اولسونه دنړۍ په کوم لیرې کنج کې دکشور کشایانو له نظره پټ پاتې شي او په اصطلاح که ښه ژوند ولري یا بد پخپله یې سره پالي او ګالي .لیکن نن داوسني علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او دځینې هیوادونو عظیمو اقتصادي امکاناتو په نتیجه کې دبشري ژوندانه، تولید ، استوګنې، تجارت او داسې نور ټول اړخونه دومره تخصصي او دینامیک شوي چې دثانیې په زرمې او میلیونمې برخه کې عظیمې محاسبې او چارې سرته رسیږي . دتولید نوعیت، کمیت او کیفیت دساعتونو او ورځو په جریان کې دبهبود په لور تغیر کوي . هر څه دډیرو ماهرو متخصصینو لخوا دتړلو تخنیکي سیستمونو پواسطه پروګرامیږي او بعدي تولید ، انتقال او دپیسو او دسود او زیان سنجش یې هم دهمدغه مغلقو تخنکي کمپیوټري سیستمونو په ذریعه سرته رسیږي . نن تولید کوم پرابلم ندې ، نن پرابلم دادې چې جانب مقابل به څه ډول تولید کوي او دچا مال به په ښه او مناسبه بیه بازار ته عرضه کیږي . بشري شعور پدغه سیالۍ کې وروسته پاتې دې یواځې دبشري شعور دقیق پیداوار چې دعصر او زمان په دینامیکه پروسه کې پخپل وخت او حتا ووایم چې دوخت څخه دمخه تولید شوي اوسې مسابقه کولې او ګټلې شي. پخوا که به پوله په پوله ګاونډې دچا نیک یا بد رقیب کیدلې شو، نن ددنیا په لیرې کنج کې مملکت خو لا څه چې په یوه کوټه کې ناست منفرد انسان دیوه مملکت او حتا دبشریت په ستر دوست یا دښمن بدلیدلې شي. که کوم اولس دخپل مملکت څخه دفولادو قلعه تاوول خو لا څه چې دفولادو صندوق هم جوړ کړي دچا

دشر او خیر څخه ځان نشي خلاصولې ځکه چې نن ټولې دښو او بدو معاملې دالکترو مقناطیسی امواجو په ذریعه سرته رسیږي او هغه پرته دموانعو نژدې دنور په سرعت سره دنړۍ هر کنج ته همزمان رسیږي.نن په صندوق کې ځان حصارول سیالي نده بلکه په سیال فهم، سیال عزم او سیال دینامیزم سره دعمل میدان ته وتل پکار دي . داستعمار او استثمار شکلونو کاملاً تغیر کړیدې، دهغې په تار او پود باندې پوهیدل ضرور دي . دخوشباورۍ او سادګۍ وختونه ډیر پخوا تیر شویدي که نه نو پداسې یوه نامحسوس شکل سره دداسې عظیم بار لاندې سړې ملا ماتې پریووځي چې دا بد لپاره به پورته نشي . نن دسود او زیان محاسبې په حبه او کسیره سره کیږي خو په اخیر کې تړې میلیاردونه جوړیږي . دسپتمبر دیوولسمی نیټې دپیښې څخه وروسته دالمان دولت دتروریزم پر ضد دمبارزی لپاره ۳ میلیارده ډالرو ته ضرورت درلود. هغوی یواځې دسګرټو په بیه کې دوه سنته اضافه کړل او ددغه پیسو عمده برخه دهمدغه دوه سنتونو (فینیک)څخه جوړه شوه. دتلفون، انټرنیټ او همداسې نورو شیانو بیه هم په کموپیسو حسابیږي خو په اخیر کې تری میلیاردونه جوړیږي او ددې پیسو دتحصیل په خاطر نه څوک چا پسې سپاهي لیږي او نه قمچینه اخلي که د میکروسوف د انټرنیټ او که دتلیفون څښتن دې ، لیرې په خپله تورتمۍ کوټه کې له نظره پټ ناست دې او میلیاردونه ډالر پخپله ورځي .پدې توګه سیالي دموضیعي چاپیریال او محدودو څخه وتلې او سراسري نړیوال بعدونه یې پیدا کړیدي . دهغې ټول ارزښونه او نورماتیفونه دبین المللی معیارونو له مخې تعینیږي . هر څوک که سیاله لوبه کول غواړي نو ځانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به په بین المللی معیارونو سره برابروي. ملي او موضیعي ارزښونه که د بین المللی معیارونو سره سیال نه وي د ارزښ وړ نه دي. که څوک پدا سې معیارونو سره د لوبې میدان ته ووځي حتماً به یې بایلي. ژوند کثیر الجوانبه شوې. د مبارزې سنګرونه هم بې شمیره شوي. د هر سنګر لپاره د سیالې ډلې روزل پکار دي. هره سیاله ډله په هر ماحول، موضع او هر سنګر کې چې اوسي د خپل سیال رقیب په مقابل کې باید د سیال دریز توان، فهم، درک او دینامیزم ولري. دداسې هر اړخیز، زیرکانه او دینامیک رقابت په مقابل کې د سیال دریز مخامخې دژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې د فوق العاده مسلکي پوهې او مهارت پرته مسلکي زیرکي، تحرک او دینامیزم سره سره یوه سیال متحد او متعهدا ولس ته چې مقدس سیال ملي ارمان په زړه کې ولري هم ضروري دې. دې کې شک نشته چې د دوه ورونو تر منځ هم اختلافات او د سالم رقابت تضادونه او نظریاتي عقیدوي تفاوتونه موجود وي. خو هغه فامیلونه او ولسونه چې د خپل کور او کهول د خیر ښیګڼې سنجش او د هغې په مقابل کې احساس د مسئولیت کولې شي هیڅکله مغرض دښمن خپل انګړ ته نه رابولي او د خپل ورور هډ پرې نه پریکوي ځکه چې د پردی دښمنۍ څخه د خلاصون چاره شته خو کورنۍ دښمنۍ دابد لپاره پرځای پاتې کیږي او خلاصون تري ممکن ندې. په یوه ا ولس کې د اولسي خیر ښیګڼې او اولسي منل شوؤ ارزښونو په مقابل کې د مسؤلیت احساس هغه وخت روزل کیدې او منځته راتلای شي ، په کوم کې چې په ا ولسي کچه دښو او بدو تمیز او د مسئولیت احساس موجود وي او ملي ارزښونو او ګټو ته د شخصي ګټو او ارزښونو په نسبت حق د

لومړیتوب قایل وي . دژوند په ټولو اړخونو کې د ټولو لپاره منل شوي ارزښونه تاکل شوي وي او نومړي ارزښونه د عامو او خاصو قوانینو په چوکاټ کې تسجیل او د حراست لپاره یې مسئول اشخاص، ارګانونه او دائمی کنترول موجود وي. یوائې پدې صورت کې د ټولني په سطحه سیال اوبا مسؤلیته افراد، اقشار، طبقات ، سازمانونه او با النتیجه پخپله سیاله ټولنه او اولس روزل کیدلې شي. نن پرون زمونږ په ټولنه ،حکومت ،دولت او اړونده ادارو ، مؤسسو او انستیتوتونو کې د بربنډ او رسوا فساد ، اختلاص او حتا ملي خیانتونو د موجودیت او خارجي لاسوهنو له کبله چې پورتني ارزښونه ،معیارونه او نورماتیفونه بې ارزښه شوي او له منځه تللي ،او ځیني کسانو ،ډلو ټپلو ،سازمانونو او حتا ځیني اقوامو چې د دغه خلا څخه په ناوړه ګټې اخیستنې ظلمونه ،ناروا او ملي خیانتونه کړي دي ، فکر دي نه کوي چې د خلکو له حافظې څخه به ووځي او یا به بې بدله پاتې شي.

ټولنه او ولس د ټولنیز واحد په حیث پخپل جوړښت کې د عامو قانونمندیو له مخې باید د اضدادو متقابلی خواوې ولري . نومړې متقابلې خواوې څه د فامیل د افرادو په سطحه چې د ټولنیز جوړښت لپاره د حجرې حیثیت لري، څه د یوې ټولنې د مختلفو فامیلونو، طبقاتو، اقشارو، سازمانونو او بل هر ممکن جوړښت په کچه چې وي د سالم او مشروع رقابت له مخې د دغه ټولو جوړښتونو د عمودیت او افقیت په ټولو کړیو کې په پوره امانت دارۍ سره وروزل شي او هیڅ یوه کوچنۍ کړۍ له نظره ونه غورځول شي . په غیر صورت کې ټولنیز نظام شلیږي، توازن له منځه ځي او د سیالې ټولني جوړیدل به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناممکن وي .د يو مثال په توګه ويلې شم ،که چيري ديوه يا څو اتمونو اتمي نظام ړنګيږي اوپه واقعي مفهوم په اصطلاح د نظام خلاء رامنځته کيږي ، ټول جهاني نظام د لوی خطر سره مخامخ کولې شي. ځکه چی دغه لايتناهی جهان ديوی کوچنۍ ذری په تناسب عدم توازن هم نه شي منلې. بشری ټولنه هم دطبيعی جهان په څير په يوه ټړلی نظام بدله شوې او ټول با احساسه بشريت يو تر بله سره په غم او ښادۍ کې شريک دي. دبلې خوا داوسني تخنيکي انکشافاتو او دمختلفو مملکتونو او ولسونو دنظامي امکاناتو په تناسب بشري ټولنه هم په ټړلي نظام او هم په هر اړخيز متحسس او متأثره شکننده سيستم بدله شويده او دا دامکان څخه هيڅ ليري نده ،همغسې چې په يوه کوچنۍ ذره کې لايتناهي جهان غرقيدلې او قيامت جوړيدلې شي نو ديوه فاميل په غم هم ټوله بشري نړۍ په غم لړل کيدلې او يا دکوم شيطاني ځانګړي او منفردانه غير مسؤلانه برخورد سره موجوده ټولنيز توازن له منځه تللې او شخړه پرته دګټونکي پای ته رسيدلې شي.

هو ! په راتلونکي جنګ کې به ګټونکې وجود ونلري ! ! !

ښه به داوي چې دسليم عقل او سنجش خاوندان ديوويشتمې پيړۍ دچنګيز او هتلر څخه واک پخپل لاس کی ونيسی او دبشری ټولنی دراتلونکي سرنوشت په باره کې دانسان او انسانيت په نامه انساني فکر او پريکړې وکړي .راشۍ دپورتني لنډ تذکر له مخې خپل ليري او نژدي تيرې زمانې او همداسې موجوده حوادثو او جرياناتو ته مخ واړوو او پخپل ضمير کې پخپله قضاوت وکړو چې آيا دنړۍ په موجوده شرائطو کې مونږ دټولنيز ژوند ددغه بې شميره اړخونو څخه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

حتا په يوه کې هم دسيالۍ دعوه کولې شو؟نه ! ! !که تير تاريخ ته نظر اچوو نو زمونږ داولس عظيمه انساني نيرو او دوطنپرستۍ عشق او علاقه تل د ذات البينی مخالفتونو او تربګنيو په اورونو کې اوبه شوی، تل پرديو له هغې څخه ګټه اخيستي، يا يي يو ورور په بل ورور وژلې او زمونږ دشاه زلمود سرونو څخه يي کله منارونه جوړ کړي، ملک يي نيولې او وران ويجاړ کړيدې . يا يي زمونږ په ملک کې سربازګيري کړې، ملکونه يي پری فتحه کړي او لويي امپراطورۍ يي جوړې کړيدي .رحمان بابا وائی:

دا دنيا قصاب خانه کړه خدای وماته
لکه پسه ولاړ په غولي دقصاب يم
که هر څو آبادي وکړم په جهان کې
سر انجام زه همغه خانه خراب يم

هو !دا دهغه نابغه مفکر ، تحليل ګر او د اولس په غم غمجن لنډ او دقيق تحليل او بيان دي چې زمونږ دټولنې دماضي، حال او راتلونکي په هکله يي کړيدې. واقعاً ډير دقيق دې او نن هم مونږ لکه پسه غوندې دقصاب په غولي ولاړ او خانه خراب يو.مونږ ددې په عوض چې دتيرو بدبختيو ، ناخوالو او فاجعه اميزه ژوند څخه لازمه نتيجه ګيري کړې اوسي دسمون او خلاصون لارې مو لټولي اوسي ، برخلاف دهمدغه بدبختيو ، ناخوالو او نيمګړتياوؤ ، مو پخپلو منځونو کې انتقام جويۍ شروع کړي او لا مو دخپل منځی عداوتونو، بې اتفاقيو او تربګنيو په اورونو تيل پاشلي او لرګي مو پرې بار کړي، پخپله پکې سوي يو او پردو ترې ګټه اخيستی ده . مونږ دچارو دسمون په خاطر يوه لحظه چيرې فکر ندې کړې او نه دجوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره کله سره راټول شوي يو. زمونږ ټولي غونډې دوراني او ددښمنيو د پياوړتيا په خاطر جوړيږي . زمونږ ټول عمر دخپل منځي انتقام جويي لپاره په تفکر ، تجسس او پلان جوړولو په خاطر تيريږي، زمونږ ټول زخمونه دشادو زخم دي تل ناسور او تل تريويني څاڅي. زمونږ اسلافو دخپل ا ولس دخير ښيګڼې په هيڅ اړخ کې داسې کومه تيره يا لوټه نده ايښي چې په راتلونکي کې مونږ لپاره تکيه جوړه شي او زمونږ ټولې هڅې اوفعاليتونه په همغه ابتدايي ترين شکل او بڼه منهمک او منجمند پاتې دي ، هيڅ تغير پکې ندې راغلې او که راغلې اوسي تل پر شټ ځغاستلي يو . همدا سبب دې چې هيڅ سلف خپل خلف ته دسترګو دغړولو او پورته کولو جرئت نلري او خلف هم زمونږ په ملک کی همغه دزاړه کفن کش لار تر همدې لحظې تعقيبوي . زه خپلو دې خبرو لپاره کوم دليل يا مثال نه راوړم ځکه چی دا مسايل له بده مرغه عموميت لري . زه پسيميست هم نه يم خو متاسفانه چې د خوشباورۍ او اپتيميزم لپاره هم هيڅ دليل نلرم .دبشر په تاريخي دوره کې نژدي ۵۵۰۰ جنګونه ثبت او دهغې زياته برخه زمونږ په ملک يا دهغې په شاوخواکې پيښ شويدي . دهغې دسونګ مواد او قربانيان زمونږ خلک او دجنګ ميدان زمونږ ملک وؤ. همدا سبب دې چې زمونږ داولس په ۶۰۰۰ کلن تاريخ کې مونږ ته په ملک کې ولاړه لوټه په ميراث نده پاتې . ملامته هم په عمده ډول زمونږ مشران او همداسې زمونږ اولس وؤ ځکه چې وايي : اولس دهمغه حکومت، دولت او مشرتابه سزاوار دی چې پری حکومت کوی . مونږ تل دسيالو اولسونو په قطار کې زنګ وهلې او ضعيفه کړی وؤ. مونږ تل په پټو سترګو خپل سرونه

دغره سره جنګولي او طبعاً چې سربه مو تل مات وؤ. ددی په عوض چی سنجش او تعقل ته رجوع وکړو او دخپلو نااميديو ، ناخوالو او نيمګړتياوؤ دسمون لارې ولټوؤ خوشې په خوشې دخپل قهر، غضب، بغض او کينې داور دسړولو په خاطر ذات البيني حسادتونو او تضادونو اورته مو لمن وهلې، د "ځانځاني" ښامار غوندې مو پخپلو غوښو خوله لګولي يو بل مو سره وژلي، خوړلي او تباه کړيدي . زمونږ مشرانو له ډيره شرمه تل تاريخي واقعيتونه پټ کړي، تحريف کړي او اولس خو يي لکه چې با الکل هير کړيدې او تاريخ پوهانو ته هم نه چا دا فرصت ورکړې او نه هغوی دا جرئت کړيدې چې تاريخي واقعيتونه وليکي. نه مسؤلو افرادو ، ارګانونو او داسې نورو دکوم اعتراض غږ پورته کړيدې او نه يي کوم عمل ته لاس اچولې چې هر څه پخپل اصولي او قانوني مجرا کې پريوتي وې .که چا دا کار په انفرادي يا ندرتاً په ګروپي ډول کړې ، هغه همغسي په پټو سترګو غره سره سر جنګول وؤ او کومه نتيجه يي نده ترلاسه کړي . دتير تاريخ خيړل ددې ليکني له حوصلې څخه وتلې کار دې ، ښه به دا وي تاريخ پوهانو ته يي وسپارو چې په نوي شرائطو کې يي دنوي اغاز په خير وڅيړي. کوم چا دبل تن څخه پوښتنه کړې وه . نوم دې څه دی؟ هغه ويلي وؤ سر تير . ده ورته په ځواب کې ويلي وؤ که داسې سر زما هم وې زه به هم وختي لا ترې تير شوې وای . نو هر څه چې تير شويدي مونږ ددغه هر څه سزاوار وؤ .حقيقت دادې چې په افغانستان کې سياسي مبارزې سياسي رنګ نه دې پيدا کړې او د تعجب خبره داده چې په هيواد کې څو لسيزي جنګ دوام لري په ميلونو بې ګناه انسانان وژل شوي، په مليونو معيوب شوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملیونو له وطن څخه فرار ته مجبور شوي او زمونږ تاریخي هیواد سرتر پایه په مخروبه بدل شواوې پدې جنګ کې پخپله دافغانانواو په خاصه توګه دروشنفکرانو له خواد هرډول بشري، انساني، اسلامي، او افغاني پابندیو ، معیارونو او ارزښونو څخه سرغړونه او تېرې شوې او دژبې، مذهب، محل، تنظیمي او سیاسي اړیکو له مخې داسې غیر انساني اعمال ، ظلم او ناروا شوي چې دوحشت او بربریت تیرې تاریخي دورې یې له ځانه سره مثال او نمونی نلري . پداسې اعمالو کې په اصطلاح کمونستان، مجاهدین، بې طرفان، یو له بل څخه پاتې ندي راغلي،خوزمونږ روشنفکرانو ترهر چادمخه پخپله په ټولو بشري ارزښونو پښې اړولي اوله واقعیتونوڅخه یې سترګې پټې کړیدي . زمونږ سیاسي ، اجتماعي مسلکي او با تجربه کارپوهانو ، روشنفکرانواو ادیبانو دپنځو روپو په مقابل کې دیوه کس، ډلي او تنظیم د ټولو ناوړه او غیر انساني اعمالو د حقانیت دتوجیه په خاطر برهان او دلیل چیني کړې او تل یې خپل تاریخي رسالت او مسؤلیت ته شا اړولي ده.همدغه کمونستان چې د سیاسي واک خاوندان هم وو ، دجناحي او یا دیوې جناح دداخلي شخصي تربګنیو له مخې دثور دانقلاب دلومړۍ ورځې څخه د ټولو کودتا ګانو عاملین هم دوۍ وؤ ، دوۍ پخپله دجناحي برلاسي په خاطر روسان په افغانستان باندې یرغل ته وهڅول او دوۍ پخپله د سرو لښکرو سره یو ځای راغلل او دافغان اولس غمیزه چې د ثور له انقلاب څخه پیل شوې وه نوي بین المللي ابعاد پیدا کړل . کله چې افغان اولس دروس او دهغه دګوډاګي دولت پر ضد جهاد اعلان کړ، همدغه روشنفکرانواو دولتي تکنوکراتانو چې د سیاست په

ټولو لویو او وړو خبرو پوهیدل او کلونه کلونه په لوړو دولتي پوړیو کې ددغه چارو مجریان وؤ ، دسیاست د ټولو اصولو پرخلاف دپاکستان حکومت او په خاصه توګه د آی اس آی جاسوسي دستګاه ته پنا ورووړه ،کومه چې هم دوۍ ته سترګي په لار او ځیني لا پخوا ددغه دستګاه تر لمنې لاندي شپې سبا کولې اود هغوۍ شوم پلانونه یې په افغانستان کې عملي کول .همدغه مجاهد روشنفکران وؤچې د روسانو د یرغل څخه وروسته یې، روسانو سره په پټه سازش او تړونونه وکړل او تل یې دنورو مجاهدینو په مقابل کی توطیئ او دسیسي جوړولي او کودتا ګاني یي کولي. دوۍ دوسلو او حتا دافغانانو دناموس دخرڅولو له لارې دپیسو ذخیره کولو څخه هم ډډه ونکړه اودطیارو ، ټانکونو ، سپکو او درنو وسلو له تختولو او پاکستان ته سپارلو او خرڅولو کې یو له بله پاتی رانغلل .داهم پوره معلومه شوه چې دروس سره دجنګ په وخت کې کفر، اسلام ، عرب، عجم، خپل، پردي، ګاونډي او لیري پراته هیوادونه یو ډول په افغانانو بې رحمه وؤ او هر چا په کې خپل سیاسي اهداف چاغول .د روس دخاینانه یرغل او دافغانانو دقهرمانانه مجاهدت په نتیجه کی دهغوۍ د فضیحتباره ماتې او له افغانستان څخه له وتلو وروسته ملګرو ملتونو په افغانستان کې دسیاسی خلا دمنځته راتلو څخه دجلوګیری په خاطر دخپل پنځه فقریز پلان له مخې دیوه نسبي ملي دولت دجوړولو لپاره هڅي شروع کړي وي. ددې کار په خاطر د ملګرو ملتونو نماینده داکټر نجیب الله استعفا ته مجبور اود ملګرو ملتونو غونډې ته وبلل شو . همداسې په نظرکې وه د صبغت الله مجددي په مشرۍ د مجاهدینو یو هیئت مسکو ته ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ناڅاپه د ۱۹۹۱ نوومبر په ۱۱ د برهان الدین رباني په مشرۍ د مجاهدینو د غه هیئت مسکو ته ولاړ او رباني د دې په عوض چې د افغانانو د جهاد د مقدسو ارمانونو، د بین المللی منل شوؤ قوانینو او تعهداتو او د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیزي طرحې له مخې په افغانستان کې د یوه ملي دولت د جوړیدو، د افغانستان د بیا ابادنې او د جنګ د ټول تاوان د ګاللو غوښتنه کړې وي، دغه فرصت طلب او تر ننني ورځې پورې د عوه جلب انسان د روسانو او د کارمل د ډلې سره د هغه پورې تړلې شمالي ټلوالې په نمایندګۍ په پټه سره د کودتا طرحه جوړه او لاسلیک کړه او د همدغه پلان له مخې د ببرک کارمل د ډلې هغه لوړ پوړو چارواکو چې د ډاکټر نجیب الله د حکومت په وخت کې یې لوړ مقامونه درلودل، په دوه اړخیزه او څو اړخیزه رول لوبولو په دراما تیک او فلمي ژستونو سره ډاکټر نجیب الله بندي او د حکومت چارې یې شمالي ټلوالې ته وسپارلې. د ژنیو د خبرو په جریان کې د حکمیت اساسي صلاحیت چې امریکې په غاړه درلود او د روس له ماتې څخه وروسته پخپله امریکا او اروپا اعتراف وکړ چې د روس غوندې نا شکنه دښمن یې د افغانانو په زور مات، د روس پخواني اسیایي جمهوریتونه او شرقي اروپایي مملکتونه آزاد او امریکا یکه تازه د جهان شوه، خو په ډیرو خړو سترګو او ډیر ظالمانه او جفاکارانه یې دا اعلان هم وکړ چې امریکا نور د افغانانو په کورنیو چارو لاس نه وهي او یا په اصطلاح مداخله نه کوي او هغه غیور افغان اولس یې، چې څو ورځې د مخه، د دوی لپاره مایه د مباهاتو وؤ، په ډیر خاینانه شکل څو پاټک سالارانو او وحشي بیګانه پرستو جنګي قوماندانانو ته یوائې لاس تړلې پریښوده. د کابل ستر

تاریخي، کلتوري، سیاسي او نظامي لو علمي مرکز او نور ښارونه چې سوزیدل یې د پنجابیانو ارمانوو تر سره او په لسګونو زره انسانان قرباني شول. کومې سترې د ورور وژنې غیر انساني پیښې چې پورته ورته اشاره وشوه هم د همدغه مرحلې او همدغه جهادي روشنفکراو د ذهن، فکر او عمل محصول دی. کله چې د مجاهدینو مشران د خپلو ډلو سره په افغانستان راننوتل او تر کابله راورسیدل هر ځای عسکري قشلې، تاسیسات او وسلې او همداسې دولتي اداري او دارایي ګانې ورته تسلیم شوې. خو دوی پخپل ملک کې چې د ډاکټر نجیب الله د دولت وارث او د افغانانو د مال او ناموس د حراست او حفاظت مسئول ګڼل کیدل، ټولې شخصي، ملي، دولتي او نورې دارایي ګاني یې د ځانونو لپاره مال د غنیمت وګاڼه او چور یې پرې جوړ کړ. د مکتب د میز، چوکۍ او سطرنجۍ څخه نیولې، تر جمهوري ریاست د دفتر د میز، چوکۍ، قالینو او موټرو پورې او همداسې د یوې کوچنۍ مرمۍ څخه نیولې تر طیارې پورې هر څه د پاکستان په بازارونو کې د کباړ په بیه خرڅ او یا پنجشیر درې ته وچلول شول. دالري چکونه چې د افغانستان د دولت سره کومک شوي وؤ په شخصي جیبونو او مرستې چې به کیدلې په شخصي بانکي حسابونو کې تحویل شوې. کله چې برهان الدین رباني جمهور رئیس شو نو د خپلې اداري د حقوقي او اداري اسنادو د تنظیم او تسوید لپاره یې صدیق کانجو د مشاور راوغوښت او د دفاع وزیر احمد شاه مسعود د امنیت او د دفاع وزارتونو د تشکیل جوړول د آی ایس آی رئیس حمید ګل ته وسپارل. د موزیم نادره اثارو باندې هم چور شروع شو او هر چا د خپل برلاسي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب خپله او دخپلو متولیانو برخي پکي کولي او دغازی وزیر محمد اکبر خان تاریخی تفنګچه هم داوریدو له مخې حمیدګل ته تحفه شویده . طالبان راغلل چې ددې ټولو بدبختیو تلافی وکړي، پاټک سالاري او قوماندان سالاري په افغانستان کې پای ته ورسوي، حق په حقدار وسپاري او بیا خپلو مدرسو ته ولاړ شي . کله چې ددوی دباندنیو چارو وزیر ، د دوه نورو ملګرو سره المان ته راغلي وؤاو مونږ ورسره ولیدل ، مونږ ته یي هم ډیرې ښې وعدې راکړې. مونږ ورته وویل ضرورت نه شته واک بل چا ته وسپارۍ ،خو طالبان په یو اځې ځان دغه چارې سرته نه شي رسولې ، ځکه ستاسې دکار ساحه معلومه ده. ښه به داوي ، واک له خلکو سره شریک او کار اهل کار ته وسپارۍ. په لومړیو ورځو کې دوی ځیني کارونه لکه دامنیت تأمین ،د غل غدو مخنیوې،دشمالي ټلوالې او د ببرک د ډلې ځغلول چې غوښتل یي په ټول افغانستان د بازارک (پنجشیر) پاچاهي ټینګه کړي ،د کوکنارو کر کیله منع کول اوداسې نور وکړل او ټول خلک ورته خوشحاله او برهان الدین رباني ورته مهیلانه دنجات ملائیکي وویل . دوی دغه ډول یو څه کارونه سرته ورسول او دهیواد په داخل او خارج کې دیو څه نیک شهرت څخه هم برخورداره شول لیکن خپلو مدرسو ته ستانه نه شول او نه یي واک له چا سره شریک کړ. په دوهمه مرحله کې دهغوی خارجي مرستندویانو ،خو په حقیقت کې د هغوی رهبرانو ،طالبانو ته په افغانستان کې دعادي سواد او علم ،پوهې او کلتوري ارزشونو له منځه وړلو پلان وړاندې کړ. طالبانو نپوهیږم ولي پدې کار کې دتأمل څخه کار وانه خیست او په عاجله توګه یي مذهبی او قهقرایي کلتوری او

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اخلاقی بدعتونو باندې پیل وکړ او داسې ترخې او دشرمه ډکې حادثې رامنځته او دلخراشه منظرې جوړې شوې چې نه اسلامي نړۍ لپاره دمنلو وړ وې او نه پخپله افغانانو لپاره . طالبانو ورځ په ورځ په خلکو کې خپل ملاتړ له لاسه ورکړ. همدا سبب وؤ کله چې امریکا او متحدینو(اجیري شمالي ټلوالې) پرې حمله وکړه څوک یي په ملاتړ کې ونه دریدل . سره ددې چې مونږ په افغانستان دامریکا حمله غندو او هغه د بین المللی تعهداتو او اصولو څخه یو تیرې ګڼو ، دطالبانو وروستي اعمال هم په هیڅ صورت سره د تائید نه وؤ. طالبان هم په یو حساب لیک ، لوستي یادیږي ، خو بدعتونو یي نه داسلام اونه د فرهنګ سره سمون درلوداو نه یي نن درهبرانو اعمال څوک تأئیدولې شي .ددې ټولو خبرو سره سره کله چې مونږ اخبار ، مجله او کتابونه لولو ، رادیو ، تلویزون، مصاحبې، بیانیي او ګذارشونه اورو هیڅوک ، هیڅ ډله او تنظیم دهیڅ ډول مسؤلیت احساس نه کوي او نه ځانونه مسؤل ګڼي. هر یو لکه دفلم لوبغاړې تل بري الذمه او دهر عمل جوګه ګڼل کیږي. په افغانستان کي هیڅ جرم لکه دپخوا په څیر مجرم نلري، افغانستان دبې مجرمه جرمونو ټاټوبې او هر مجرم په کې د تل لپاره بې ګناه ګڼل کیږي. نن هم په حقیقت کې د افغانستان حکومت ،دولت او ټول واکداران بې ګناه مجرمان دي. قانون په حقیقت کې کله هم نه وجود درلوده او نه یي کله د واقعیتونو له مخې عملي بڼه درلودلې ده او دقانون دحراست مسئولین که عملاً موجود هم وؤ د فعالیت څخه یي څه نخښې نښانې نه لیدل کیږي. سوال دا پیدا کیږي ، آیا په اوسنیو شرایطو کې داسې قانوني حقوقي باصلاحیته مرجع شته چې مجرم او غیر مجرم سره تفکیک او مجرم په سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي؟ ایا فکر نه کیږي چې په اوسنی وضعه کې به دمجرم په عوض، غیر مجرم په سزا ورسیږی ؟ایا فکر کوی چې مجرمین یواځې پخپله افغانان او که اساسي مجرمین بهرنیان او زوروران دي چې څوک یې په سزا قادر نه دي.. دا ټول زمونږ دجامعې ترخه خو عیني واقعیتونه دي . باید ویې منو. قبولیي کړو. خدای خپل بنده ګان دزمکې له مخ څخه نشي شړلې، اصلاً دا خدای خصلت او صفت نه دې . دا محض یو متل دې، مونږ څه کاره یو چې خپل خلک که ښه دي او که بد له ملک څخه وشړو. که غواړو چې خپل کور جوړ او وطن آباد کړو باید همدغه خامې بینې ختې پخی کړو او دافغانیتولنې حقوقي، علمي، اجتماعي، سیاسي، اقتصادي او داسی نور ټول با ارزښته جوړښتونه او ارزشونه چې نن یې په هر بد نوم څوک یادوي د تاراو پود څخه واځو. همدغه یواځینې سیال عمل دې او همدغه یواځینی لار ده. بې لارې چی په لار کړې له دې نه بله لویه سزا دهغه لپاره نشته . یواځې دهمدغه لارې نور اولسونه روښانه افقونو ته رسیدلي او مونږ هم رسیدلې شو. نن چې دملګرو ملتونو په نوښت په افغانستان کې دبیا ابادونې پروګرام دلاس لاندې دې باید ملاتړ یې وشي . دا یواځینې امکان او چانس دې، په دې شرط چې بین المللي تعهدات ،اصول او نورما تیفونه جداًپه پام کې و ساتل شي . د تیرو کلونو تجربو وښودله چی مونږ پخپله په ځانګړی توګه نه ددی توان او استعداد لرو او نه غواړو ځانونه ورته اماده کړو او یا داخلي او بهرني دښمنان مو دغه کار ته نه پریږدي . کومه سرمایه چی دنیک نیت له مخې د افغانستان د بیا ابادونې لپاره منل شوې باید دجذب استعدادمو پیدا کړې وې، چی له

بده مرغه تر اوسه مو ندې پیدا کړې او ۱، ۵ ملیارده ډالر چې منځمهاله اداري ته دشپږ میاشتنی دورې لپاره تخصیص ورکړې شوې وؤ تر اوسه یو ډالر ندې مصرف شوې او که مصرف شوې، پر ځای نه دې مصرف شوې . دا پیسی ټولې د پردیو او دپردیو د غلامانو جیبونو ته تللي دي.حال داچې دا پیسي بازګشت هم غواړي . ملا نصرالدین ډیر پخوا مړ دیې. دا دسیالانو (امپیریالیستانو) پیسي دي او دسیالانو سره معامله سیال بدل او د دوی پیسي ورسره ملا متې سود هم غواړی او دهمدی بارلاندی به د ابد لپاره ملا ماتي پراته اوسو. دي ته واي اولسي سیاسي فلسفه ، د سیالانو لوبي ، دسیال ژوند دود او دستور ،او دموجوده غمیزي څخه دافغانانو دخلاصون یواځینی لار .

۱۲ ، ۴، ۲۰۰۲ م کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپروني د نوم او سبا ته د محترمو پوهانو او عالمانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څیړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې د دغه فلسفي ـ فزیکي مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کي وو او اوس هم پدې عقیده یو چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یواځې د علمي منطق، استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتي کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې د هغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه فلسفي نوي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدي همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حي علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو د قیوداتو کړۍ ماتوي، نوې ساه او نوې ازادي ګاني وربښي نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکي وي.

په حقیقت کې دغه نوې فلسفي فکري نظر هغه وخت راپیدا شو کله چې د شلمي پیړۍ په اتمه لسیزه کې د «عینیت فلسفه» تر عنوان لاندې لومړې ځیني مقالې او وروسته د دغه مقالو مجموعه په کابل کې چاپ او د پراخه ارزونې لپاره پخپله په افغانستان او پخواني شوروي اتحاد کې علمي اکادمیکو مؤسساتو او مقاماتو ته وړاندې شوه. خو له بده مرغه تر اوسه پوري یې په هکله لازم انتقادي نظر ندې لیکلې شوي. نومړې مقالې به د همدغه خپرونې له لارې یو ځل بیا د یوڅه تغیر او تکمیل په راوستلو سره ارزونې ته وړاندې شي. ځکه د هغه وخت د شرایطو په پام کې نیولو سره په هغې کې یوڅه شخصي سانسور او نرمش رامنځته شوې وو.

دا خپرونه چې ټول سیاسي، ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظرلار تعقیبوي. نو ځکه یې د «**حرکت**» په نامه نوموؤ.

حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او د هغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړونده مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دي او متحرک دې ځکه چې موجود دې. دا جهان همغومره متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغوره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تر بله سره لازمي ابدي علت او معلول او همداسې قائم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یـوائې دقـضـاء او قـدر دلوی علم دجبر او اختیـار لـه مخې پـه هغې کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پـدې ورسـتیو وختونـو کـې پـه افغانـستان او دهغـې دبانـدې ډیـري خپرونـې خپریـږي. هغـه څـوک چـې پـه ایمانـداری سـره دغـه کـار سـرته رسـوي مـونږ یـې هرکلـې کـوؤ. ددغـه خپرونـو پـه سـرخطونو کـې معمـولاً لیکـل کیـږي: بـې طرفـه، ازاده، مـستقله، ملـي، اسلامي او داسـي نـور. مـونږ ټـولې دغـه ډول پدیـدې نـسبي ګڼونـو ځکـه دلـومړی ورځـې څخـه وایـو چـې مـونږ هیحکلـه بـې طرفـه نـه یـو. مـونږ ټـاکلې او مـشخص هـدف، طـرف او ارمـان لـرو. زمـونږ طـرف دهرڅـه دمخـه زمـونږ ګـران هیـواد افغانـستان، افغـان اولـس، دهغـوی ملـي ګټـې، منلـي رسـوم، عنعنـات، عقایـد او مقدسـات او وروسـته لـه هغـې بـین المللـي او عـام انـساني تعلقات او تعهـدات دي چـې پـه پـوره ایمانـداری بـه دهغـې پلـوي او دفـاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادی، اسـتقلال او ملـي موقـف پـه بـاره کـې زمـونږ نظـر دادي چـې دقـضـاء او قـدر دعـام قـانون لـه مخـې مطلـق مختـار او مطلـق مجبـور وجـود نلـري او هـر اولـس، ، هـر دولـت او هـر څـوک پرتـه لـه امتیـاز څخـه مجبـور او مکلـف دي یـو شـان بـین المللـي عامـه نظـم، منـل شـویو تعهـداتو، قوانینو او نورمـاتیفونو تـه غـاړه کـښیږدي. دسـر غړونـو پـه صـورت کـې بـه زمـونږ دریـز دهمـیش لپاره متقابل وي.

د ملـي او بـین المللـي تناسـب پـه سـیالی کې بـه زمـونږ موضـعګیري دتـل لپـاره د بـین المللـي اصـولو او قوانینـو پـه نظـر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسـلام زمـونږ دافغانـانو او دیـوه ملیـارد څخـه زیـاتو مـسلمانانو

بر حق دین دي. پـه هغـې پـا بند او کلک معتقد یـو. د نورو ادیـانو دپلویـانو درنـاوې کـوؤ او پـه مقابـل کـې یـې دجبر او زور اسـتعمال روا نـه بولـو او یـوائې د «ومـا علینـا الا ا لـبلاغ» اصـل او حکـم تـه معتقـد یـو. خو هغـه څـوک چـې پـه نـاروا او سـپین سـترګتوب سـره تروریـزم، بنیـاد ګرایـي او یـا بـل هـر ډول خرافـات داسلام دنـوم سـره تړي او پـدې بهانـه خپـل نـاروا سیاسـي اهـداف پـر مـخ بیـایي زمـونږ لپـاره هیڅکلـه دمنلـو ورنـدي او پـدې بـاره کـې سـپیناوې خپلـه ملي او اسلامي دنده بولو.

مـونږ افغانـستان دټولـو افغانـانو ګـډ کـور بولـو او کـومې دښـمنۍ او بـې اتفـاقۍ چـې دمغرضـو هیوادونـو او دهغـوی دبریڅـو لخـوا دورونـو قومونـو تـر منـځ ایجـاد شـوي دهغـې دلـه منځـه وړلـو او دوروری دبـاوري فـضاء درامنځتـه کولـو لپـاره بـه هڅـه کـوؤ. مـونږ پـدې کلـک بـاور لروچـې دافغـان اولـس خوشـبختي، پرمختـګ او پایـښت پـه ملـي وحـدت کـې دي. هغـه بـه دسترګو دکسي پـه څیر دبین الافغـاني او بـین المللي منـل شـوؤ اصولو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو.

مـونږ دګاونـډي، اسـلامي او دنـړی دټولـو هیوادونـو سـره د بـین المللـي قوانینـو او اصـولو سـره سـم سـیال مناسـبات او دوسـتي غـواړو او پـه دغـه اصـولو پـا بنـدي خپلـه ملـي، اسلامي او بـین المللـي مـسؤلیت او دیـن ګڼـو او دمتقابـل لـوري څخـه هـم همدغه ډول تقاضا لرو.

مـونږ پـه بـین المللـي منـل شـوؤ قوانینـو، اصـولو، تعهـداتو، منـشورونو، پریکـړو، ...بانـدې دټولـو لویـو او وړو هیوادونـو یـو شـان پابنـدي غـواړو او داکـار دبین المللـي نیکـو اړیکـو، دتروریز م لـه منځـه وړلـو اونړیـوالي سـولې دتـأمین عمـده او اساسـي اصـل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ائیني ضامن ګڼو.

دا خپرونه به په عمده ډول په پښتو او دري ژبو خپرېږي او تناسب به یي ، سره ددې چې پښتو د اکثریت ژبه ده ،بیا هم یو اځې پدې پورې اړه ولري چې څوک څومره او په کومه ژبه خپلې لیکنې کوي او مونږ ته ئي سپاري. هغه لیکوالان چې زمونږ فکري لار پخپلو لیکنو کې په نظر کي نیسي او یا په انتقادي ډول مونږ سمي لاري ته رهنمایي کوي مخکې له مخکې کورودانېورته وایو او دزړه له کومي مننه ور څخه کوؤ.

بې مجرمه جرم ؟
که بې ګناه مجرم ؟

کاشکې زمونږ د کوچنۍ نړۍ ، کهکشانونو او اُنیورسیوم په دې پراخه ورشو او لیري پرتو بوده او تنسته کې ، د فلسفي او طبیعي دیالکتیک د قانونمند منطق په قوانینو او قانومندیو کې دغه ډول یوې کوچنۍ نمونې ، مناسباتو او دیالکتیکي مقولو وجود درلودلې ؛کاشکې په الهي احکامو ،آوامرو او هدایاتو کې دغه ډول یوه کوچني مثال ته چیرې اشاره شوې وای ؛ کاشکې د بشري اصولو ، قوانینو او مناسباتو یا دافغاني ټولنې د خود ګردانه دموکراتیک ژوند په دود او پښتني ترو ، تیرو ، رواجونو ،اصلو او زړو روایاتو کې ددغه مفاهیمو د منلو په خاطر کومې نړۍ لاري چیري وجود درلودلې ؛ کاشکې په نورو ټولنو کې هم بې مجرمه جرمونه او بی ګناه مجرمان پیدا کیدلې شوای ؛ کاشکې چی هر مجرم او دجزا ور خدای په همدې نړۍ دخپلو اعمالو په جزا رسولې او سپین مخې او تورمخې سمدستي معلومیدلې او بې عدله عدلیانو او بې انصافه منفصفانو ته دقضاوت حاجت نه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدلي ؛ لیکن خدای «ج»عادل ذات دې ، انسان یې مختار پیدا کړې او د حساب وعده یې د اخرت په ورځ ورکړېده . ؛کاشکې پدی ځینو افغانانو کې لکه د نورو انسانانو په څیر یو څه انصاف او درک موجودوې او د اخرت دورځې له حساب او د تاریخ د قضاوت څخه یې ډار درلودلې او پدې پوهیدلې چې د اخرت دورځې حساب حتمي او د تاریخ قضاوت عیني دې . د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل نه پټ سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. خلک تل واقیعتونه همغسې چې دي د عامه قضاوت لپاره په خپله اصلي بڼه راپریباسي . پدې صورت کې به هم کله نا کله ځانته هم گوته نیول کیدلې ، خو له بده مرغه مونږ افغانان تل پدې یوه خبره کلک ولاړیو چې "زه یې ملامتولم خو ما ځان نه ملامتوه».

پخوانۍ عربي مقوله ده "لکل فن رجال" یادا چې په نني عصر کې پروفیسونالیزم د اجتماعي نظم او عدالت اساسي اصل او ضامن گڼل کیږي نو کاشکې چې مونږ د غه اصولو ته لږ څه ارزش قایل وې او هغه څه ته مو لاس اچولې چې له وسعې مو پوره وې . لیکن افغانان سم سمکي دي هرکار د هر یوه له لاسه پوره دې . حتا د سرله پاسه لو ته هم تیار دي ولو که پزه یې پرې او مخ یې تور هم شي ،د سرله پاسه لو کې دا ډول پیښې معمول کار او حتمي گڼل کیږي .کاشکې یې د مسلمانانو په حیث الهي احکامو او نبوي ارشاداتو ته پوره غاړه ایښودلې او د قیامت د ورځې له حساب او د خلکو له عیني قضاوت څخه یې ډار درلودلې او یا د دموکراسۍ د بشري منل شوؤ اصولو له مخې یې انساني متقابلو حقوقو او وجایبو ته احترام درلودلې نو به دا دومره سترو گناهونو او ناروا وو ته یې لاسونه نه

غزولي او افغان اولس به دومره ناروا او غیر انساني ظلمونه نه وې گاللي . خو په ډیر تأسف سره لکه چې وایي افغانانو نیم قران منلی او نیم نه ، خو دقیقه به داوي چې د ځیني کسان یواځې هغه څه مني چې یې په گټه وي او سره ددې چې په افغاني او باالخصوص په پښتني خود گردانه ټولنیز ژوند دود ، طرز تفکر او مناسباتو کې دموکراسي د ټولنیز ژوند د بنسټ تیره گڼل کیږي ، خو بیا هم د دموکراسۍ د کلمې منلو ته تیار ندي او کرکه ترې لري ، دوی د غه ډول تغیرات بدعت گڼې ، مخالفت ورسره کوي او همدلته د تحولاتو په مقابل کې د پښتني اصطکاک ریښه خښه ده . حال دا چې افغاني ټولنیز ژوند او دود عملاً د اولسي دموکراسۍ په بنیاد ولاړ دې او اسلامي احکام او اصول خو هم د واقعي عملي عدل ،انصاف او دموکراسۍ په معنا او مفهوم دي .په نوروا ولسونو او بشري ټولنو کې دا معموله خبره ده ،کله چې یو سیاسي ــ ټولنیز شخصیت خپله سیاسي برنامه سرته ونه رسولې شي ،یا د هغه برنامه د ټولنې په گټه ثابته نه شي ،او یا حتا د پارلمان په وړاندې د خپلې اقتصادي ،سیاسي او ټولنیزي کړنلارې څخه دفاع ونه کړې او یا په هغه د قانون څخه د اندکه سرغړونې او یا د ځیني انحرافاتو سره د مناسبت تش تور پرې ولگول شي ، سمدستي خپله استعفاء وړاندې کوي او یا استعفا ته مجبوریږي .په نړیوال سیاسي ژوند او دود او دستور کې دا هم معموله ده کله چې په ملي او بین المللي ساحه کې سیاستونه بنسټیز تغیر کوي ورسره سم سیاسي لوبغاړي هم بدلیږي او هیڅکله د پخواني سیاسي ملا پسې د نوي سیاست پلویان اقتداء نه کوي . د مثال په ډول چرچل د انگلستان صدراعظم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنړۍ مشهور سیاست مدار چې هدف یې د نازیزم ماتول وؤ. کله چې نازیزم په نړۍ کې ماتې وخوړله بیا د ورځني سیاست په عملي ډګر کې چا ونه لیده . میرمن تاچر هم د انګلستان صدراعظمه د کمونیزم سرسخته مخالفه وه. د کمونیزم د ماتیدو څخه وروسته د سیاست له صحنې څخه ووتله . د المان صدراعظم او د اروپا د سوسیال دموکراتیزم رهبر ویلی برانت تش پدې خاطر چې د دفتر په رئیس یې د خیانت تور ولګیده استعفا یې وکړه. حتا په پاکستان کې نوازشریف او میرمن بهوټو دواړه دځینې ناوړه ګټو او سیاسي اتهاماتو اویا رښتیني تورونو له مخې استعفاء ته مجبور او قانون او ټولینزو اصولو ته د احترام اصل پرځای شو. کاشکې چې زمونږ په اصطلاح اجتماعي ــ سیاسي شخصیتونه هم د سیاست پدغه ساده اصولو او پرنسیپونو پوهیدلې او غاړه یې ورته ایښودلې او د سیاسي سادو ګانو غوندې یې فی البدیه سیاسي قبلې ، قریحې او ذوقونه نه بدلولې او یا زمونږ په اولس کې دا درک او قدرت وې چې هغوی یې استعفاء ته مجبورولې . یو متل دی چې "لمونځ مې قضاء کړ خفه پرې نه یم. خفه پدې یم چې خفه پرې نه یم". نو زمونږ د قدرت ټیکه داران کله هم پخپلو ناوړه او د شرمه ډکو کړو نه خفه او نه پښیمانه دي. بلکه هغوی تل تازه نفسه او لکه د فلمی لوبغاړو هرنیک او بد او منفی او مثبت رول ته په هره جبهه کې چې اوسي ،لوبولو لپاره لکه « پیش آهنګان » همیشه اماده دي .دا په حقیقت کې "مشت نمونهء خروار" زمونږ د ټولنې او ټولینزو مناسباتو هغه ترخه واقیعتونه او حقایق دي چې نه یې سرې منلې او نه ترې انکار کولې شي . په سطحي نظر او کړو وړو سره حتما سړې دې نتیجې ته رسیږي

چې ګوندې د افغانانو لپاره د روغې جوړې او سمون لارې چارې لټول په کار ندي . هغوی مخکې له مخکې د هغې دناجوړۍ چاره لټولې ده او د غه د "بې مجرمه جرم ؟که بې ګناه مجرم ؟" سرنوشت زمونږ د ټولنی ازلي برخه لیک او طبیعي خاصه ده .

حقیقت دادې چې نه بې مجرمه جرمونه او نه بې ګناه مجرمان چیرې وجود لري .نه د دی نړی په مخ داسې مافوق انساني ټولنې پیدا کیدلې شي چې نه دې د الهي او نه د بشري منل شویو قوانینو او اصولو تابع اوسي. افغاني ټولنه هم کومه مافوق انساني ټولنه نده او هر جرم لکه په نورو ټولنو کې مشخص او ټاکلي مجرمان لري او هر مجرم د عامه انظارو څخه پټ نشي پاتې کیدلې او د قانون له مخې د جزا وړ ګڼل کیږي .وایي "که غر لوړدې په سر یې لار ده" او که "شپه تورتم ده منې په شماردي". نه تاریخ دومره فراموشکاره دې او نه خلک هغه څه هیرولې شي چې پخپله یې زغملي او پر ځان یې تیرشوي اوسي . نه د خلف د ګناه کبارت د سلف د ګناهونو د صغارت او بې ګناهی دلیل کیدلې شي او نه د ګناهونو په کثرت، ټیل نا ټیل او تداوم کې د چاګناهونه لا درک او پټیدلې شي. هغه وخت چې لا خط او کتابت نه وؤ خلکو تاریخي واقیعتونه قرنونه قرنونه پخپلو ذهنونو کې ساتلي او راتلونکو نسلونو ته یې په پوره امانت دارۍ او رښتینولۍ سره سپارلي دي . که چادچا په باره کې د خوشبینۍ او خوشباورۍ له مخې مداحي ګاني کړي، هنګامې او شاهنامې یې جوړې کړي او که یې د بدبینۍ ډنډورې غږولي او غوښتلي یې دي په دروغود چا سړیتوب او شخصیت لوړ یا ټیټ کړي ، تاریخ هغه دواړه یو له بل څخه تمیز کړیدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.پدې ورستیو وختونو کې ډیر کسان ډیر کتابونه، رسالې او مقالې لیکي او اخبارونه خپروي . دمثال په ډول مرحوم محمدصدیق فرهنگ، پوهاند ډاکتر محمدحسن کاکړ، محمدولی الکوزی، ډاکتر محمد عثمان روستار ترکي، ډاکتر حق شناس، ډاکتر محمدحسن شرق، محمد حسن کریمي، جنرال محمدنبي عظیمي، فقیر محمدودان، مرحوم عبدالقدوس غوربندي، سلطان علي کشمند، شاه محمود حصین، غلام دستګیر پنجشیري..... او دالړۍ نن هم دوام لري. له بلې خوا پښتانه یو څه لیکي، تاجک بل څه لیکي، اذبک بل څه او نور نور څه . هغه چا چې دعلمي اساساتو او متودولوژۍ په بناء واقیعتونه دتعصب، تحریف او ذهنګریو پرته په پوره امانت دارۍ او تقوا سره جمع بندي او تاریخ ته سپارلې ،هم یي خپل وخت ندې ضایع کړې او نه به دنورو وخت په لوستلو اوعبثو خبرو ضایع شي. له بلې خوا په خپله واقعبینۍ او علمي تهداب ګذارۍ سره یي دخپل شخصیت درنه تیره دتاریخ په ودانۍ کې ایښي ده. خو هغه چا چې دتعصب، تنګ نظرۍ او حسادت له مخې حقایق تحریف کړي او دشخصي، ګروپي، قومي، لساني، مذهبي، سمتي ګټو درجحان په خاطر یي تری استفاده کړی اول خو یي خپل وخت په عبثو او بې فایدې خبرو ضایع کړې او دلوستونکو وخت به یي په لوستلو او دحقایقو او جعلیاتو له یو تر بله په تیمز کولو سره ضایع کیږي او همداسې دتاریخ او دخلکو په محکمه کې یي د قضاوت لپاره دځان دمحاکمي په خاطر پخپله مستند اسنادپریښي دي . دغه لیکنې چې اکثراً یو دبل په مقابل کې شویدي څومره متضادې او څومره ترې دروغ او رښتیا له ورایه

معلومیږي . څومره په اصطلاح لویو مسئولو کسانو څومره وړې او بې مسئولیته خبرې او ددروغو صحنه سازۍ کړیدي . ډیر له دوۍ څخه هر کاره هیچکاره وؤ ،نو ځکه دهرې لوبې لوبغاړي او تل یي ځانونه غیر مسئول او بری الذمه ګڼلي دي. نه یي هغه وخت دخلکو او وطن په مقابل کې احساس دمسئولیت درلودلې او نن هم دا ستنکاف، حماقت او بی مسئولتۍ له مخې دخپل موقف څخه په دروغو دخپلی تبرئي لپاره دفاعیي لیکي . زما لپاره دژوند ډیری ترخې شیبې همغه وې کله چې مې ځیني له دغه پنډو او ضخیمو کتابونو څخه لوستل.دبې مجرمه جرمونو او بی ګناه مجرمانو داستانونه ډیر اوږده ، ډیر ملفوف او د دروغو او تحریفاتو څخه ډک دي . هیله ده محترم پوهان او لیکوالان یي په خپله بزرګوارۍ او حوصلمندۍ سره دعیني شاهدانو او تحلیل ګرانو په حیث ولولي ،و څیړي ، وارزوي ، دروغ له رښتیاوو څخه جلا او په پوره امانتدارۍ او تقوا سره یي تاریخ ته وسپاري.

نږدې ۲۶ کاله کیږي چې په هیواد کې جنګ دوام لري. ټول مادي او معنوی بینادونه اوټولینز ارزشونه رنګ شوي . دوه میلونه شهیدان ،یو میلون معیوبان او دهغوۍ کونډې یتیمان پاتې دي . ټولې اقتصادي زیر بناوې رنګې او په خوا کې وران ویجاړ هیواد ، وږي، برنډ او بې کوره اولس او راستانه شوي بې سرنوشته مهاجرین راپغاره دي. ددغه ټولو حوادثو او ناخوالو مسئولیت پخپله دافغانانو ، نننې او پرونې په اصطلاح دوست اوګاونډي هیوادونو په غاړه دې. خو که هر چاته دغه پوښتنه راجع شي هر یوه یو اځې ملي وطنپرستانه، نیک دګاونډۍ توب او یا نیک انترناسیونالیستي دین او رسالت ادا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې او نن هم ورته تيار دي . هر څه چې شوي دي يو اځې بې مجرمه جرمونه او داکسان ټول بې گناه مجرمان دي . خو دافغان اولس غميزه پر ځای پاتې ده او د بې گناه انسانانو وژنه او ظلم او ناروا د پخوا په څير دوام لري . پرون د کمونيزم او نن د دموکراسۍ د ډيرو وړاندې غير عملي رويايي خوږو ارمانونو په خاطر. خود افغان اولس بچيان همدا نن ،همدا لحظه يوې مړۍ وچې ډوډۍ ته ضرورت لري او د ننني ظلمونو او ناروا څخه په اور کې ولاړ دي ، يود بل خو لا څه چې د خپلو بچيانو غوښې خوري ، ددې لپاره چې حد اقل يو بچې ورته ژوندې پاتې شي ، نور بچيان خرڅوي او کله چې او به تر غړۍ پورته کيږي په نوبت سره يو تر بله قربانۍ ته حاضريږي . هغه کوچنيان چې ددغه غميزي په پيل کې پيدا شوي وو ،نن د ډيرو غمونو څخه سپين ږيري دي. بې شميره کلونه د شرقي او غربي دموکراسۍ د علمبردارانو په حضور کې له يوې ورځې څخه بلې ته دبتر حالت په لور قدم پورته کوي ،افغان اولس ، واړه ،زاړه ،ښځې او نر د ځان او ملک د بې سرنوشتۍ په کړه يي کې وريتيږي ، څوک يي د «وودکي» او څوک يي له « ويسکي»سره نواله کوې او پاتي شوني يي افغان بې وطنه سياسي معامله گران او سياسي دکانداران او نمايشگران د خپلو خوشخدمتيو بانکتونو او محفلونو د گرمولو په خاطر ځغلوي او يا يي زمونږ د کعبې شريفي قسم خوړلي رهبران د خپلو نفلي روژو د روژه ماتي ماښامي پرې تودوي. ټول سوق الجيشي تاکتيکي او ستراتيژيکي مانورونه او موضعگانې او نا مقدسه قوتونه په نامقدس اتحاد کي دزمان د دجال تر قوماندې لاندې نن بلا تشبيه په افغانستان او سبا په ټول جهان کې قيامت جوړول

غواړي ،خو زمونږ سياسي معاملگران ،سياسي دکانداران او په اصطلاح سياسي رهبران د خپلو متوليانو د زړو او نوو ستراتيژيو ، زړو او نوو سياسي فلسفو له مخې خپلو مذبوحانه هلو ځلو اونه ستړي کيدونکو منډو تررړو ته دوام ورکوي . څوک د ايديولوژيو ، څوک دژبې او سمت ، څوک ددين او مذهب او څوک د نورو هر رنگ تنگ نظريو او تعصباتو له مخې بهانه گيري کوي او په هزار وسيله د خپلې بقاء او دافغان اولس د غميزي عمر اوږدوي. پکار دادي دافغان اولس د نن ورځي مشکل ته ځواب وويل شي ، د افغان غميزي د ظهور اساسي علت پيدا او د هغې له مخې ددغه غميزي د حل لارې چارې ولټول شي ، نه داچې په دغه خو ږلن ايري بار شي ترڅو د جهاني انقلاب او بلا تشبيه زمونږ د کوچنۍ نړۍ په قيامت او « Big Bang » «لويه چاودنه»باندې بدل شي. د شلمي پيړۍ په وروستۍ لسيزه کي د افغان اولس په فداکارۍ او قوت سره کمونيزم مات ، سوړ جنگ او نړيوال انقطاب له منځه ولاړ او لکه چې پيشبيني يي شوي وه د ملگرو ملتونو د امنيت د شوراد پنځه فقرئيز پلان له مخې بايد د افغانانو لپاره د احسن پاداش په حيث په افغانستان کې ددايمي سولي پلان عملي شوي وای. چې له بده مرغه ځيني داخلي او خارجي جنگ طلبه خاينو قوتونو په تباني سره دغه سولئيز پلان شنډ او د کروز په راکټونو باندې د ځيني مشهورو ښارونو په ويشتلو سره يي په افغانستان کې د داخلي جنگ اعلان وکړ او افغان اولس يي د باروتو او وسلو د گدامونو له پاسه دځنگل د قانون له مخې داخلي جانيانو ته لاس او پښې تړلې پريښود . امريکې اعلان وکړ چې نور دافغانستان په کورنيو چارو کې مداخله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسوهني نه کوي او اروپایان او نور عرب وعجم په خپله مخه ولاړل خو تربیه شوي اجنبي دستوري ډلي یي د بنیادي بربادۍ او خرابۍ په خاطر په افغانستان را دننه کړې . دکابل په هره کوڅه کې جداګانه حاکمیت او حکومت جوړ ، سنګر بندۍ وشوې ،ملي او شخصي شتمنۍ چور وچپاول، بې رحمانه او فجیعانه خپلمنځي جنګونو او فضیحتونو کې هیڅ کمې نه لیدل کیده ، چادچور او چپاول له لارې مالونه ،چا د افغانان په وژلو او حلالولو جنتونه ګټل او چا د خپلو تعصباتو له مخې یو پربل خوا یخي کول . کله چې افغانانو په خپلو منځونو کې سره ښه ووهل ،وټکول او سره وخوړل ،یوائي د کابل په ښار کې له ۷۰۰۰۰ څخه زیات یوتر بله قتل عام ،د ۶۰۰۰۰۰ څخه زیات اواره او له ۷۰ فیصده څخه زیات د کابل ښار د ایرو او خاورو په ډیریوو بدل شو ، د طالبانو لښکر یي پري را داخل کړ . طالبانو هم په خپلو بدعتونو کې کمي ونه کړ ،د افغانانو تر منځ پوره هډماتې راغې او یوځل بیا د لیري او نژدې د ښمنانو خوایخي په افغانانو وشول. یا لا اقل دومره خو وشول چې د افغانانو په حق کې د امریکي په اصطلاح پام د بعدي پروګرام دعملي کولو په خاطر راواوړي . طالبانو چې نژدې سل په سلو خاوره نیولې وه او شمالي ټلواله ټوله د تاجکستان په کولاب ته اووختي وو ، امریکایانو رابار ، دماشومانو څخه نیولي تر اتیا کلن پورې کماندویي دریشۍ ورپه تن او په سالنګ باندې رابښکته کړل. د B52 او د راکټونو بمبارد او دهرې خوا پوځي عملیات شروع او طالبان چې هیچایي د ماتي فکر او تصور هم نه شو کولې په معجزه اساء شکل سره د افغانستان له خاورې راټول اوله سرحده واړول شول.

د اجتماعي ترکیب او کمي او کیفي لحاظه څخه بې محتوا او بې بنیاده د بن کنفراس جوړ او د پاچاهۍ تور مرغه د حامد کرزي په سر کښیناست. ملګري ملتونه ،امریکا ،اروپا ،اسیا ،استرالیا ، جمله له ځلویښتو څخه زیاتو ملکونو نظامیان او ملکیان افغانستان ته په اصطلاح د امنیت ، بیا ابادونې ،... راغلل ، دحامد کرزي موقتي ،انتقالي او انتخابي دوري تیري خو پرته له خرابۍ ،فساد ، دافغان اولس دبد رنګۍ اوبي عزتۍ د بل هیڅ شي درک ونه لګیده. وروسته به څه کیږي تر اوسه معلومه نده. هغه څه چي عیان دي: «**په افغانستان کي ټول ارزښونه بي ارزښه شویدي ؛ هیڅ جرم او ناروا مجرم نلري ،جرمونه ټول بي مجرمه او عاملین یي ټول بي ګناه مجرمان دي » ! ! !**

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم.

ځیني کسان پدې باره کې دخپلو پخوانیو تعلقاتو، ملي او وطني مسئولیتونو او مناسبتونو ته په شا اړولو سره دخپلې وطني او اولسي ماضي ټوله نقده نپوهیږم په شعوري یا غیر شعوري ډول دګلوبالیزم دنسیه شعار په لوبه کې په یوه دو ږدي او خپل دغه روش او "جرئت" دنوي عصر دشعار سره دمطابقت په دلیل سم عمل او دتیروهیر دهوښیارۍ نښه ګڼي !!!زما په نظر دغه ډول موضوعات تل دشک څخه ډک او دتأمل وړوي ځکه مې وغوښتل دهغې په مبادیو او الفباء باندې نه دتحلیلي مقالې په شکل بلکه دیوې یادورۍ او ګوتنیونې په توګه بحث وکړم او بعدي ژوره څیړنه یې محترمو پوهانو ته وسپارم تر څو دغه موضوع په هر اړخیز ډول وڅیړي او زمونږ ځوانان په راتلونکي کې ددغه ډول موضوعاتو دتللو لپاره تل طلایي تلې له ځان سره ولري!

باید ووایم چې ژبنی کلمات، اصطلاحات، ترمنولوژي، مقولې، قوانین، پخپله ژبې، علوم، ادارې او اجتماعي سازمانونه او داسې نور دهرڅه څخه دمخه تاریخي پدیدې دي. نه بې وخته ظهور کولې شي، نه مخکې له وخته انحطاط مومي او نه له منځه ځي. ټولې پدیدې ابدي هم ندي همغسې چې دتکامل په پروسه کې دشرائطو په مساعدت سره رامنځته کیږي، دشرایطو دمخالفت په مبارزه کې انحطاط مومي. کله نا کله ځیني کسان دخپلو شخصي ګټو دبقاء په خاطر دځیني پدیدو بقاء ابدي کول غواړي او یا دتاریخي پروسې او شرایطو په خلاف دځیني پدیدو دوخت څخه دمخه او قبلي ظهور په خاطر هڅې کوي. په دواړو حالاتو کې دا سم عمل نه ګڼل کیږي. که څه هم اجتماعي ـ اقتصادي نظامونه او دهغې پورې اړونده اداري سیستمونه او ارګانونه او علمي ـ تخنیکي انکشافات او امکانات او یا دهغې مطابق مدیریتونه، منجمنت او مناسبتونه هیڅوک هیڅکله پخپله نه تغیر ورکولې او نه ساتلې شي. دهر چا ټولې هڅې به په دې باره کې یوائې موقتي او ګذرا بڼه ولري. زړې پدیدې به یو وخت نه یو وخت حتما جز د تاریخ او نوي پدیدې به حتما ظهور کوي. نه د غلامۍ او فیودالیزم اجتماعي ـ اقتصادي نظامونه څوک راژوندي کولې شي او نه دسرمایدارۍ نظام اوسني غیر عادلانه مناسبات څوک ابدي ساتلې شي. نه څوک داوسني الیکترونیکي برقي او یا دسوخت دمختلفو موادو نوي جټ، فوتوني او یا دهغې څخه په لوړه کچه ماشین الات او موتورونو څخه دسکرو دبخار ماشینونو ته مراجعه کوي او نه دګراموفون، رادیو، حسابي ماشین، تلویزون، کمپیوتر، دیسکیت، CD، DVD، موتر، طیارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکټ او نورو ډیرو زیاتو مصنوعاتو او لاسته راوړنو دانکشافي جهت څخه پر څټ حرکت ته ځوک ضرورت لري.

ټولې پدیدي دهر اولس او ټولنې دتاریخي اقتصادي، علمي ـ تخنیکي او شعوري انکشاف په معینه مرحله کې ظهور کوي،انحطاط مومي او ځان تاریخ ته سپاري. همغسې چې مختلفې ټولنې دانکشاف په مختلفو مراحلو کې قرار لري نو دنومړو پدیدو ظهور په مختلفو ټولنو کې هم همزمان نشي پیښیدلې او نه یو شان دهغې دمنفي او مثبتو اړخونو څخه متضرر او مستفید کیدلې شي. په همدې علت ددغه ډول مسایلو سره په برخورد کې ډیر دقت او سنجش ته ضرورت لیدل کیږي.پورته ما دا جتماعي ـ اقتصادي انکشاف ځیني مقولي عنوان ټاکلې دي. دغه کومه ساده هرارشي نده دهغې هره پوړۍ دسلګونو میلونونو انسانانو د سرونو په بیه ابادې شویدي او دهغې په بنیاد کې دمیلیاردونو انسانانو دغم، درد، ناکامو هیلو، مایوسۍ او تور سرنوشت او باالمقابل دځینو لګکیو دوحشت ظلم، ناروا اوغیر انساني اعمالو کیسي او داستانونه خوندي دي چې دبحر څخه څاځکې ثبت دتاریخ ګرځیدلې او دابدلپاره به دانسانیت په لمن د ننګ او بې ننګۍ تور داغ وي.دې کې هیڅ شک نشته چې بشریت پخپلو ټولو هر اړخیزه مناسباتو سره د ګلوبالیزم په پروسه کې د تجانس او هم اهنګۍ په لور تکامل کوي. خو دغه تکامل باید ارګانیګ او انسان دوستانه وي. نه دا لکه چې تاریخي واقیعتونه او حقایق یې شاهد دی. دغه تکامل او انکشاف هیڅکله هغه لعنتي شیطاني یو طرفه او یوائینۍ جاده نده کومه چې تر ننۍ ورځې پورې سترو کاپیتالیستي، استعماري او امپریالیستي هیوادونو دخپل

ظهور او تشکل له ورځې څخه د شیطاني مافیایي قوتونو به مکارۍ تعقیب کړې او نن یې دعلم، صنعت او تخنیک په فوق العاده انکشاف سره هر اړخیز ګلوبال ابعاد پیدا کړیدي. ننني ګلوبالیزم د سکندر مقدونې، دروم، عثماني، فارسي او عربي امپراطوریو، چنګیز، تیمور لنګ، انګلیس او روس دامپراطوریو دګلوبالیزم سره کاملا توپیر لري. په افغانستان کې د روس شکست او په نړۍ کې د مونیپولار سیاسي ـ نظامي اداری رامنځته کیدل، د ۲۰۰۱ کال دسپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته د بین المللی تروریزم تر عنوان لاندې دنوې نظامي ستراتیژۍ غوره کول او په ۲۱ پیړۍ کې دعلم، صنعت او تخنیک ډیر چټک انکشاف هغه عمده علتونه دي چې ګلوبالیزم ته ئ واقعا ګلوبال ابعاد او دینامیزم ورکړیدی .ښه به دا وی دګلوبالیزم تاریخي ریښې او واقعی ماهیت یو ځل بیا دعنوان شوؤ مقولو دهرارشۍ په پروسه کې ولټوؤ او بیا دهغې له مخې دخپل عیني قضاوت لپاره لازم توکي او علتونه راټول کړو. په اروپا کې دبورژوازي انقلابونو په بریالتوب، دصنعت او تخنیک په انکشاف سره دفیودالي ،قومي ،قبیلوي مناسباتو هډونه یو په بل پسې په ماتیدو او دنوي سرمایه داري اجتماعي ـ اقتصادي نظام په تشکل سره نوي اجتماعي تشکل دملت، نیشن یا ناسیون په نوم رامنځته شو. دملت دپدیدي ظهوراود سرمایه دارۍ اجتماعي ـ اقتصادي نظام تشکل یو تر بله سره لازم و ملزوم او علت و معلول ګڼل کیږي. پرته د سرمایداري مناسباتو داستحکام څخه دملي مناسباتو تشکل هیڅ وخت او په هیڅ وسیله ممکن نه ګڼل کیږي. سره ددې چې ملي تشکل دنوې پدیدي او دبشري ټولني دنوې مترقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکاملي قدم او پوړۍ ده او نننۍ ټولې لاسته راوړنې دهمدغه نوې پدیدې محصول او معلول ګڼل کیږي او هر یو دنړیوالو څخه په خپلو ملي مناسبتونو ویاړي ، وګورو چې څومره مونږ پخپلو ویاړنو او افتخاراتو کې حق په جانب یو. په بین المللي توازن کې ددغه نوې پدیدې ارزش باندې دقیق فکر کول او پوهیدل پکار دي.

پایداره، ارګانیک او عادلانه انساني بین المللیت یوائې دسیالو ملتونو دمتقابلو مشترکو ګټو په بناء دعادلانه ذات البیني تړونونو او ارګانیک انتګریشن له مخې جوړیدلې شي. په وروسته پاتې هیوادونو لکه افغانستان کې چې اقتصاد ،علم او تخنیک په کافي اندازه پرمختګ نه وې کړې ، ملي جوړښت تشکل نه وي موندلې ،ملي وحدت نا پایداره او په بین المللي سیالۍ کې سیال انډول نشي ګڼل کیدلې او نه یې په دغه لوبو کې دکومې ګټې توقع کیدلې شي. په افغانستان کی مونږ ددغه ډول قمار نه جبرانیدونکي نتایج ،د بین المللی ظالمانه تقابل او د سړو او تودو جنګونو په موده کې په خپل هډ او پوست ګاللي او زغملي او نن هم د بین المللی قوتونو په موجودیت کې چې زمونږ لویه ملي غمیزه دوام لري هم دملی ډیرو مهمو مسایلو په باره کې زمونږ ملی ضعفونه پوره څرګند دي چې مظاهر یې پداسې حساسه تاریخي مرحله کې لکه دلویې جرګې جوړیدل، داساسي قانون تصویب، دملي اردو او ملي پولیس تشکل ، دټولو افغانانو او باالخصوص دپښتنو او بلوڅو دحقه حقوقو او سرنوشت پورې تړلې دډیورنډ دکرښې برخه لیک او نورو ډیرو مهمو مسایلو په هکله هیڅوک سترګې نشي پټولې او نه بې تفاوته پاتې کیدلې شي. زمونږ دملي ګټو

ساتونکې او ضامن یوائې او یوائې اولس او د افغان اولس ملي وحدت ګڼل کیدلې شی ، کوم یوه چې د داخلي جنګونو او وروستیو حوادثو په موده کې د یرغل ګرو او مغرضو هیوادونو لخوا په لومړۍ درجه د تجاوز هدف ګرځیدلې او سخت زیان من شوېدې.

رابه شو دموجوده ګلوبالیزم په پروسه کی دناسیونالیزم بینادی مؤثر او یو جانبه رول او تاثیر ته !په سرمایداری نظام کی دصنعت نسبی چټک انکشاف ، د قبیلوي مناسباتو هډماتې ،په ډیروهیوادونو کې دملی ټولنواو ملي مناسباتو سریع تشکل او ورسره دناسیونالیستي روحي راڅوندی کیدل او تقویه کیدل واقعا ځینی هیوادونه په ځینی نورو باندې برلاسي کړل. د سرمایداري نظام نوې اقتصادي لاسته راوړنې هم خوړی او تحریک کننده وې. نظامي او اقتصادي برلاسي نومړي هیوادونه توسعه طلبۍ اوا ُتیلیتارسیتي زیاتې منفعتي سودجودیي ته وهڅول او ناسیونالیزم دخپل ظهور دلمرخاته څخه داستعمار او استثمار انګیزه وګرځیده. د جنوبي امریکي، اسیا او افریقا لویې وچې داروپایي کوچني هیوادونو مستعمرې جوړې شوې، ځایي ا ولسونه دټیټو او غیر نجیبو انسانانو په حیث په مرګ، غلامۍ او یا په ډیر نیک صورتاو تصادف سره په شاقه دوامداره کار او زیار محکوم او د هغوی دبې شمیره کلونو دزیار او زحمت محصول، هست و بود په یوه ورځ چور او چپاول او پخپله زنځیر، زولانه او غراب لکه دحیواناتو په څیر بار او دنړی په ګوټ ګوټ کې دغلامانو په حیث وپلورل شول او هر ځای په شاقه کارونو وګمارل شول. په لویه امریکا او ځینی نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو کې دځينې دغه قومونو څخه څوک دنموني لپاره نه پيدا کيږي او د وراثت سلسلې يې شليدلې دي. په دغه وختونو کې دا ستعماري هيوادونو اقتصادي زير بناء غصب شوې او چورشوې طلا، نقرې، قيمتي تيږو او نورې دارايي، دغلامانو، وسلو او مصنوعه اموالو فروش، دمخدره موادو ازاد قاچاق تشکيلوله او پولي سيستم او امکانات په طلا، نورونجيبه فلزاتو او تيږو ولاړوو چې يو څو کوچنيو اروپايي هيوادونو راټول کړي او پخپلو بانکونو کې يې ذخيره کړي وو او ددې لارې يې هم دنړۍ د اولسونو لاس او پښې ترلي وې. نو هغه څوک چې دملي او بين المللي مسايلو دتناسب، تعادل او نورو ارزشونو دتوازن په هکله سطحي او يو جانبه برخورد لري او استقلال، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتيا او ملي منافع دگلوباليزم په لوبه کې په يوه دَو ږدي په اوسنيو شرايطو کې به يې سرنوشت لدې څخه هم بدتر ويي. او دهغه کسانو څخه چې نن هم په افغانستان کې دملي وحدت پرضد دريز لري، غير شعوري، نا خوداگاه او احمقانه په پټو سترگو انترناسيونالیستان چوړ شوي، د ازادبازار، ليبرال اقتصاد، واحد گمرکی سيستم او ديته ورته مسايلو بې سوره ډهلونه غږوي، زما پوښتنه داده چې ولې ددوی د ننني متوليانو اسلاف هغه وخت انترناسيونالستان نه وؤ او نه يې غوښتل د نورو ملکونو تجارتي مالونو په مخ دازاد بازار ،ليبرال اقتصاد ،او واحد گمرکي سيستم د قوانينو او اصولو له مخې د خپلو گمرکونو دروازې خلاصي او باالمثل معامله وکړي او يواځې دمرکانتيليزم mercantilisme کلک پيروان او دواردا تو دروازی يي يواځې دغصب شو او چورشوو مالونو په مخ

خلاصي او دتجارت په مخ ترلي وي؟ نن هم دازادبازار، ليبرال اقتصاد او واحد گمرکی سيستم په شرائطو کې چې کله ددغه هيوادونو شخصي گټو ته خطر متوجه کيږي دنورو ملکونو په مالونو دټولو موجوده قراردادونو او اصولو پر خلاف په يوه او بله بهانه تعذيرات لگوي او حتا بانکي سرمايې يې کنگل کوي .دا ډول مثالونه نه ذکر کوم ځکه چې کم نه دي . پدی ډول د ازاد بازار، ليبرال اقتصاد ، واحد گمرکي سيستم، انترناسيو ناليزم او دنننی گلوباليزم بنياد هغه وخت دامپرياليستي ناسيوناليزم دمالي سودجويانه، خائنانه اتيليتاريزم پواسطه ايښودل شوي، کله چې يې په اقتصادي ـ اجتماعي سرمايداري نظام کې اقتصادي برلاسې پيدا کړ او د ډيپو گانو دروازې يې نه ترل کيدلې، دخپل مال د محصول څخه د ډېرې کولو په خاطر دغه اصول طرح او نور ملکونه يې په جبر د هغې منلو ته اړايستل. پدی ډول دبشري تکامل په پروسه کې دا دسرمايداري ناسيوناليزم ارتجاعي ترين غير انساني شکل گڼل کيږي چې په مقابل کې يې دملي ناسيوناليزم عادلانه مبارزه برحق عمل او دعادلانه، صلح اميزه او پايداره انترناسيوناليزم او په سوله کې دټولو اولسونو دگډپايداره ژوند او د بشريت ارگانيک گلوباليستي انتگريشن يواځينې متضمن گڼل کيږي. ترڅو چې پايداره، مطمئن ناسيوناليزم وجودونلري دپايداره مطمئن انترناسيوناليزم منځته راتگ نا ممکن دي. د ۱۷ ÷ ۱۸ پړيو څخه وروسته صنعتي سرمايدارۍ پرمختگ وکړ، گودامونه په صنعتي مالونو ډک او دترلودروازو ترشا تجارتي ـ اقتصادي سياست مرکانتيليزم په مناسباتو او شرايطو او منطقوی بازارونو او محيطونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغومره تولیداتو عرضه او خرڅلاو ممکن نه وؤ. دا کټ مټ د هغه وخت سره برابره وه کله چې دوی دناسیونالیزم په خره چپه سپاره وؤ، رابښکته او دانترناسیونالیزم روحیه او احساس یې قوي شو. په همدې وخت کې مشهور انګلیسی اقتصاد پوهان ادم سمیت (Adam Smith ۱۷۹۰÷ ۱۷۲۳) او داوید ریکاردو (Dawid Ricardo ۱۸۲۳÷ ۱۷۷۲) نوي اقتصادي تیورۍ رامنځته کړې چې د اقتصادي ـ تجارتي لیبرالیزم، کمپراتیف ارزشي سیستم، بین المللي ازاد تجارت او ازاد رقابت د شرایطو سره یې سمون درلود. همدا سې په المان کې فریدریش لیست Friedrich List د واحد ګمرکي سیستم او د مقایسوی قیمتونو تیوري رامنځته کړه. ددغه تیوریو په نتیجه کې بین المللی تقسیم د کار او بین المللی تجارت طرحه رامنځته او ددغه هیوادونو په عوایدو کې د پام وړ زیاتوالي راغې او په حقه سره ویل کیدې شي چې اقتصادي ګلوبالیزم د همدغه وخت څخه شروع شو. دوی د نوي اقتصادي روشونو او قوانینو او بین المللي تخصصي تقسیم د کار له مخې با کیفیته مواد په ډیر ارزانه قیمت تولیدول او د ازاد بازار، ازاد رقابت، بین المللي تجارت د شرایطو له مخې چې پخپله یې طرحه کړي او په نړیوالو یې جبراً منلي وؤ، خپل تولیدات ازادانه د نړۍ په ټولو بازارونو کې عرضه کول او د محلي تولیداتو دروازي یو په بل پسې تړل کیدلې او بالمقابل نوموړو هیوادونو ټول تولیدات او ټول تجارتي بازارونه د خپل مونوپول لاندې راوستل او پدې توګه په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې په ټوله نړۍ باندې ددغه هیوادونو نظامي، سیاسي او اقتصادي امپراطوري حاکمه شوه. د مثال په ډول

کله چې په افغانستان کې د شاکر د چیني سازۍ فابریکه جوړه شوه، جاپاني چیني توکي چې پخوا ډیر قیمته خرڅیدل، قیمتونه یې ډیر راټیټ او ارزانه شول، خو کله چې د شاکر فابریکه د رقابت د توان د نه لرلو په نسبت وتړل شوه، جاپاني چیني دوباره څو چنده نور هم قیمته شول. دوی د نړۍ ټول صنعت، تجارت، زراعت، انرژیتیکي منابع، د مخدره موادو قاچاق، د اسلحې د تولید او فروش، لویه صنعتي، زراعتي، هوایي، زمیني او بحري ماشینري او تولیدات پخپل لاس ونیول. دوی په نړۍ کې بین المللي بانکونه، شرکتونه، محاکم، استخبارات، د کنترول او تعقیب مرکزونه، بین المللي اداره "ملګري ملتونه" او د کسموپولیتیزم سیاسي تاکتیکونو او ستراتیژیکي طرحې عملي کول شروع کړل. دا په حقیقت کی په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې د استعماري او امپریالیستي سرمایداري نظام انترناسیونالیستي ګلوبالیستي سترې لاسته راوړني وي. د شلمې پیړۍ په ۶۰ کلونو کې د نړیوال استعمار ړنګیدل، د مستعمره هیوادونو ازادیدل او په شعوري یا لاشعوري ډول د سوسیالستي هیوادونو په خوا کیږدهغوی دریدل او ددغه وخت په اصطلاح د مترقي جنبشونو څخه بې قید و شرطه دفاع کول بین المللی سرمایداري نظام د ستر بحران سره مخامخ کړ او د سوسیالستي او کارګري جنبشونو اعتبار په نړۍ کې پورته ولاړ. پخواني شوروي اتحاد هم په لمړۍ مرحله کې په ځیني ساحو لکه فضانوردي، نظامي او د ځیني موادو په تولید کې لکه فولاد، د ډبرې سکاره او نور، سترې بریاوې حاصلې کړې خو په مجموع کې د شوروي دولت رهبري او حتا د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې جمعي شعوري سطحه، علمي، تخنیکي او اقتصادي تولیدپوتنسیال هیڅکله ددې جوګه نه وه چې دغه ډول یو عظیم جنبش په فکري، سیاسي، علمي، تخنیکي او اقتصادي لحاظ تغذیه ، رهبري او په ځان پسې کش کړي. او که واقعیت وویل شي هغوی دخپل ځان د رهبرۍ جوګه هم نه وؤ او حتا ددغه بین المللي موقف چې لږه موده یې تر لاسه کړې وؤ په ارزش نه پوهیدل او نه یې ماهیتاً ددې تقوا درلودله. نو ډیر زر د هغوی دپردې تر شا څیره ټولو هیوادونو ته څرګندیدله او ورځ په ورځ یې خپل دوستان له لاسه ورکول. خو کله چې یې په افغانستان خائنانه حمله وکړه افغانانو دغه دخټو بت دړې وړې کړ او نن پخپله د ځان د راټولولو نه دې او لکه نابکاره بار دټولې نړۍ لپاره عظیم پرابلم ګرځیدلې دې. دپخواني شوروي اتحاد او سیوسیالستي نظام په ړنګیدو سره نړۍ عملاً د امریکا په محور په یوه مونیپولار نړیوال سرمایداري نظام او اداره باندې بدله شوه. دا ډول نظامونه، سیستمونه او پدیدې که اجتماعي دي، فزیکي او یا په بل هر ډول کمیت او کیفیت سره چې وي ، که چیرې ذاتي متعادل او متوازن ماهیت ونلري دخپل یو جانبه عطالت په لرلو سره هیڅکله پایداره نشي پاتې کیدلې او عاجل ذوال یې حتمي ګڼل کیږي. دبلې خوا سرمایداري نظامونه چې دیو جانبه مادي سودجویي په بنیاد منځته راغلي او پایې بقاء یې هم یواځې د جبر او زور له لارې ممکنه ده ،چې دا دناپایدارئ دوهم دلیل ګڼل کیدلې شي او دریم دا چې په هغه نظامونو کې چې شخصي یو جانبه منفعت او مادي اقتصادي اتیلیتاریزم اساسي او عمده هدف او منظور او سي بشري ټولینیز ارمانونه او پرګرامونه تل د پښو لاندې پایمال شوي او

دا ددغه ډول نظامونو دناپایدارۍ دریم دلیل ګڼل کیدلې شي. زما په عقیده امریکې ته پکار دي پخپل داخلي او خارجي سیاست کې عمیق کیفي بدلون راولي او دا کار باید سر له همغې ورځې څخه شوې وای کله چې شوروي اتحاد ړنګ او امریکا په نړۍ کې یواځینې سترمونیپولار آبر قدرت پاتې شو. خو له بده مرغه پرته لدې چې د امریکې په داخلي او خارجي سیاست کې هیڅ کوم کمي او کیفي مثبت بدلون راغې برخلاف دپخواني شوروي اتحاد سره د ساړه جنګ د شرایطو د بین المللي تقابل دپوتنسیال دخلاء څخه په استفادې سره په شرقي اروپا، مرکزي اسیا، بالقان منځني ختیځ او جنوب شرقي اسیا کې په پوره باصقین سره پر مخ ولاړل او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته دګلوبالیزم په نوي تاکتیکونو او ستراتیژۍ د مستعمار نوم "بین المللي تروریزم" تر شعار لاندې د نړۍ په ډیرو هیوادونو کې دخپل مستقیم نظامي حضورپر لور پرمخ ولاړل. ګلوبالیزم دبشري ژوند په ټولو اړخونو کې عملا نوي ابعاد او نوي جوانب پیدا کړل او په حقیقت کې ګلوبالیزم په ګلوبال ګلوبالیزم یا سوپر ګلوبالیزم باندې واووخت چې نه یې د امریکې دموجوده سوپر مونیپولار ابر قدرت داخلي دموکراتیک موقف او نه په ۲۱ پیړۍ کې د بین المللي علمي، اقتصادي او اجتماعي انکشافاتو او مناسباتو سره سمون درلود. همدا سبب وؤ چې پخپله د امریکې په داخل کې ددموکراتو قوتونو او هم دنړۍ په ګوټ ګوټ کې او حتا د امریکې دنژدې اندیوالانو لخوا د شدید عکس العمل سره مخامخ شول او په میلونو انسانان د شدید اعتراض په نامه کوڅو ته راووتل او د امریکې ضد لاریونه یې اجراء کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.موجوده علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات معجزه کوي او په راتلونکې ډېره لنډه موده کې دغې پلا پسې ستر انکشافات نن ورځ په تصور کې هم راتلای نشي او هرډول امکانات هر چاته په لاس کې ورکولې شي چې کنترول به یې دهیچا له لاسه پوره نه وي. له بلې خوا ددې کوچنۍ دنیاګۍ په خیټه کې ظالمانو دومره چاودېدونکي مواد ځای په ځای کړي چې نه یوائې دغه کوچنۍ کره به څوڅو وارې هواته دوړه کړي بلکه دمولانا جلال الدین بلخي په قول:

اگر برگیری یک ذره ازجای   فروریزد همه عالم سراپای

په ټول ماحول او کهکشانونو کې به زلزلې جوړې کړي. پدې کې هم هیڅ شک نشته او یو منل شوې حقیقت دې چې علمي ـ تخنیکي انکشافات ډېر چټک او بشري ذهنیتونه په مجموع کې دخپل زیات عطالت او کهنه پرستۍ له مخې دهغې پسې نشي رسیدلې او په تخمیني ډول دهندسي او حسابي تصاعد په تناسبونو سره یو له بل څخه وروسته پاتې کیږي، خو شته دې داسې ذهنیتونه چې ددغه انکشافاتو او نواوریو طرحې، ډیزاین او پیشبیني او پیشګویي کوي، واقیعتونه همغسې چې دي درک کولې او دبشري ټولنې دخیر او شر راتلونکې په دقیق ډول سنجولې شي. له بلې خوا لیدل کیږي چې بشري ټولنه په مجموع کې دوه ځانې شویده. دسپتمبر دپېښې عاملین اکثرا دا مریکې، انګلستان اویا نورو اروپایي هیوادونو اوسیدونکي وؤ. بن لادن هم په افغانستان کې دروسانو او کمونیزم په ضد دهمدغه هیوادونو دقوماندې لاندې جنګیده او طالبان هم یو وخت دامریکې سره دسیاسي معاملې جوګه ګڼل کیدل. صدام حسین دامریکې څخه وسلې ترلاسه کولې او دایران پر مقابل کې جنګیده او یا په منطقه کې ترې ټولو

هیوادونو دخطر احساس کاوه او خمیني هم یو وخت دامریکې دتائیدوړوؤ. اندریو یانګ دجمهور رئیس کارتر شخصي نماینده او په ملګرو ملتونو کې د امریکې دهئیت رئیس پدې باره کې لیکي: "دخمیني نهضت دامریکې داموزشی سیستم تر تاثیر لاندې منځته راغلې او دهغې څخه الهام اخلي. زه په اطمنان سره ویلې شم چې دایران دانقلاب ارمانونه دجهان دبشردحقوقو دنهضتونو دارمانونو سره یو شې دي. کله چې دغه انقلاب بریالې شي جهانیان به وپوهیږي چې خمیني یو د قدسیانو او پاکو انسانانو زمونږ دعصر څخه دې او په پای کې دګلوبالیزم اوسني تشکیلات، اهداف، تاکتیکونه او ستراتیژي چې دسرمایداري نظام په نابرابرو شرائطو کې یې دټولنې دقاطع اقلیت دشخصي خصوصي بیرحمانه سودجویي په بناء تشکل موندلې او بنیادګذاري شوې او نن هم تعقیبیږي په هیڅ صورت سره دبشري ټولنې دننني او راتلونکي ژوند دغوښتنو او ضرورتونو سره مطابقت نلري. لکه چې دمخه ماورته اشاره وکړه ګلوبالیزم هیڅکله هغه یوائینۍ یوطرفه جاده نده لکه چې ځیني کسان فکر کوي. ګلوبالیزم په حقیقت کې دبشر دپیدایښت دلمړۍ ورځې څخه دخیر او شر، حق او باطل، ظالم او مظلوم، عدل او ناروا.... او انسان او شیطان تر منځ ډېره اوږده او نابرابره تاریخي مبارزه ده چې دشرائطو په مساعدت او مخالفت سره په نننۍ ګلوبالیزم منتج شوی او وروسته لدې دتاریخ دجبر او اوسني عصر دشرایطو دتقاضاوؤ په حکم په موجوده تشکیل او اهدافو سره له یوې ورځې قانوني ژوندحق هم نلري او هم دانن دهغې په ټولو بنیادونو کې بایدژور کیفي او کمي بدلون راوستل شي. Bernard Von Plate دګلوبالیزم داساساتو تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوبالیزم په باره کې داسې لیکي: "ګلوبالیزم دیوه داسې تکامل څخه عبارت دې چې په مختلف متضاد شکل سره پرې بحث کیدلې شي: دهغې دپلویانو لپاره ګلوبالیزم په اوله درجه دیوه ډیر پرمنفعته اقتصاد په لورداسې یوه لاره ده چې دتجارت او رقابتي قیوداتو په ړنګولو سره په مخ ځې. خو دهغې دمخالفینو په نظر ددولتي اداري فعالیتونو په مقابل کې دبین المللي مخ په زیاتیدونکي مسئولیتونو راکمول دي" دګلوبالیزم په اوسني اهدافو، طرز تفکر، تاکتیک او ستراتیری سره هیڅکله نننی او دسبا ورځې بشري ټولنه نشي اداره کیدلې. دهغې لپاره دمعقول طرز تفکر او منطق لرونکې اداره پکارده. کله چې دامریکي جمهور رئیس په ناڅاپي توګه عراق ته سفر وکړ، سربازانو سره یې دملاقات په وخت وویل "اې قهرمانو سربازانو تاسې دلته راغلی یاست چې په عراق کې دامریکي دخلکو دګټو څخه دفاع وکړی" ایا دعراق خلک حق نلري چې په خپله خاوره کې دخپلو ګټو او حقوقو څخه دفاع وکړي؟ همداسې د ۲۰۰۴ کال دفیبروري په څلورمه نیټه په یوه وینا کی جورج بوش وویل "پر مختللي هیوادونه نشي کولې چې په خلاصو سترګو هغه بهیر ته وګوري چې دپراخه وژونکو وسلو داستعمال له لارې دستروګوابنونو سره مخامخ شي". داډول خبرې کیدلې شي په شخصي لحاظ دیوه شخص شخصي نظر اوسې خو جمعی شعور او جمعی منطق هغه هیڅکله د منلو وړ نه دي.زه پدې عقیده هم یم دموجوده ګلوبالیزم انساني عاملین په هره سطحه، هره ساحه او هرځای کې چې دي عادې اوساده خلک ندي. دډیروکمو شیطاني کسانو څخه پرته هغوی حتما دعالي شعور، عالي امکاناتو خاوندان او دبشریت دعالي ارمانونو او دګلوبالیزم دارګانیک او سالم انکشاف او

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

رهبری په خاطر به مصمم شوي اوسي. هغوی چې قرنونه قرنونه دبشري اجتماعي، اقتصادي، علمي او تخنیکي دینامیزم انکشاف پیشبیني او پیشګویي کولې شي، هغوی چې وینې ۵۰ کاله پخوا چې ترانزستور یعنې نیمه هادي یا نیمه عایق کشف او نن یې په معجزه اسا ډول بشري امکانات د رادیو، تلویزون، تلیفون، تلګراف، مخابرې، فاکس، کمپیوتر، انترنیت او دژوند په ټولو نوروساحو کې په فوق العاده ډول لوړ کړې نو حتما په دې هم پوهیږي چې اوسنې طرز تفکراو برخورد چې ځینې شیطاني کسان یې لري دننني عصر دایجاباتو، جمعي شعور او منطق سره هیڅکله نه سمون لري او نه ضرورت، هغوی تقریبا بشري نننې اوسباني لایتناهي امکانات او مادي زیرمې تصور کولې او بشري ټولنه پخپله عالي شعور او عالي انساني منطق دیوه واقعي خوشبخته مستقبل په لور رهبري کولې شي. هغوی حتما پدې هم باور لري دغه بشري ټولنه چې دوه ځانې ده حتما به بچې زیږوي او دغه نوي دلړمې بچې به حتما دغه زړه لړمه سرترپایه خوري اوپه اصطلاح دامریکي دجمهور رئیس په قول هغوی هیڅکله باید دې ته حاضر نه شي چې نننې بشري تمدن، بشري ټولنه او ورسره ځانونه په خلاصو سترګو دنابودی په لور رهبري کړي. ددې ټولو خبرو سره سره که بیا هم ځیني کسان دموجوده ګلوبالیزم د شیطاني اړخ سره علاقمندي لري زه یو کوچنې مثال راوړم: په ۲۰۰۲ میلادي کال کې یواځې دشپږو پر مختللو هیوادونو لکه امریکا، جاپان، المان، انګلستان، فرانسې او هالیند یواځې د ۲۱ لویو شرکتونو عاید ۲۹۸۲ ملیارده ډالره شوي دي چې دهغې جملې څخه امریکا ۱۳۶۳، جاپان ۶۷۴، المان ۴۰۲ انګلستان او هالیند ۴۴۶ او فرانسی ۹۷ ملیارده ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عایـد درلود. یـا داچـې پـه ۲۰۰۱ م کـال کـې امریکـا ۱۲۴، انګلـستان ۵۴، فرانـسې ۵۳، بلجـیم او لوکـسمبورګ ۵۱، هالینـد ۵۰، چـین ۷۴، المـان ۳۲، کانـاډا ۲۷ ملیـارده ډالـره مستقیمه خارجي سرمایه ګذاري کړېده. داهم دویلو وړده چې په راتلونکي هر کال کې دهر في نفر او سیدونکي په سر دتحقیق او کشفیاتو په خاطر امریکا ۹۶۳، سویدن ۸۸۸، فنلیند ۸۴۸، سویس ۷۹۷، جاپان ۷۷۴، المان ۶۴۳، ډنمارک ۵۷۷، هالیند ۵۳۶، فرانسه ۵۱۸، اطریش ۴۸۶، بلجیم ۴۸۴، انګلستان ۴۵۳ ډالره سرمایه ګذاري کوي. دابه وسنجوؤ په افغانستان کې دفي نفر د کلني عاید سره. وروسته دسنجش څخه که منطق اجازه راکړه په موجوده ګلوبالیزم کې قمار وهلو ته به بدې ووهو. لیکن امریکا چې نن یواځینې نړیوال ستر آبر قدرت او لوی اقتصادي، نظامي، علمي او تخنیکي طاقت دې هم هر وخت په ګلوبالیزم کې خپل او دبل مشارکت ته حاضر ندې او یا ووایم یواځې هغه وخت د ازاد بازار اصول مني چې یې ګټه په کې وي او په نورو وختونو کې دنورو هیوادونو په تجارتي مالونو، تولیداتو، صادراتو باندې بندیزونه او تعذیرات لګوي او حتا دمملکتونو، شرکتونو، ټولنو او افرادو شخصي دارایي کنګل کوي او هیڅکله بې ګودره دغه د سریشو ډنډ او پلندی ته نه داخلیږي. که بیا هم محترم هیوادوال غواړي خپلې ملي ګټې پدغه تخته په یوه دو کښیږدي زه ورته برې غواړم. امیددې چانس او بخت ورسره یاري وکړي.

یو یشتمه پیړۍ او دنړۍ اجتماعی ـ سیاسی نظام

دحضرت مسیح دزیږیدنې راوروسته بشري ټولني دژوند په یویشتمه سلیزه قدم ایښې دې. خو دبشري ټولنې تاریخي دوره شپږزره کلن عمرلری. داجتماعي او فردي ژوند متقابل او متناسب عطالت او دینامیزم په نظر کې نیولو سره بشریت په یوه حساب دفزیکي ،جسمي او شعوري بلوغ او دبلې محاسبې له مخې دنفس دتزکیې مرحلې ته رسیدلې دې. فردي فزیکي او شعوري بلوغ زما په نظر دیته ویل کیدې شي چې دیوه انسان دبدن اعضا په فزیکي لحاظ دفعالیت کافي کچې ته رسیدلې او سیې، اوشعوري بلوغ به داوي چې دانسان په پریکړو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو برلاسې وي. که بشري ټولنز جوړښت او جمعي شعوري کچې او معیارونو ته نظر واچول شي دفزیکي او شعوري فعالیت ټول ارګانونه یې متشکل او دننني وخت دغوښتنو او تقاضاوؤ سره سم دهر ډول فزیکي، منطقي او معقول فعالیت توقع ترې عملا کیدلې شي. خو که داپوښتنه راولاړه شي چې دبشري ټولنې په نړیوالو ذات البیني فعالیتونو، مناسبتونو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برلاسې دي؟ ځوابيي منفي دي! شلمه پېړۍ دبين المللي علمي، تخنيکي، اجتماعي، اقتصادي هراړخيزو امکاناتو او مناسباتو دټينګښت او چټک پرمختګ سليزه ده خو که يوځل بيا دا پوښتنه وشي چې ايا بشريت ددغه نوؤ امکاناتو او شرائطو مطابق دسليم عقل له مخې کومه منطقي معقوله نتيجه ګيري کړې چې څه ډول ددغه امکاناتو څخه دبشر دعامه ښېګڼو په خاطر استفاده وشي؟ ځواب بيا هم منفي دي! جهاني ټولنه او په خاصه توګه پرمختللې هيوادونه بې ساري علمي - تخنيکي، اقتصادي او هر ډول نورمادي امکانات او سترې غذايي زيرمې په واک کې لري. ايا دغه زيرمې او امکانات په معقوله او سالمه توګه دبشريت په ګټه مصرفيږي؟ ځواب منفي دي! جنګ يوه ډيره ناولې او داستعمار او استثمار له وختونو ډيره تورمخې پديده ده. بشريت نن ټول امکانات دهغې دمخنيوي لپاره په لاس کې لري چې قانوناً دهغې دذهني او عيني عواملو جرړې دتل لپاره وباسي. ايا پدې باره کې هم څوک سالم نظر او فکر لري؟ داځل هم ځواب منفي دي! خو که داسې پوښتنه مطرح شي چې نن هم دنړۍ سرمايه داره هيوادونه، شرکتونه او اشخاص دبې مفهومه زراندوزۍ او اتيليتاريستي خائنانه سياست له مخې غواړي دنا داره هيوادونو چې ترنننۍ ورځې پورې يې ټولې شتمنۍ چورشوي او اولسونه يې په ۱۰۰۱ بدبختيو اخته دي نورهم استثمار او ددې کار لپاره دناتو او وارسا دنظامي سازمانونو غړې هيوادونه چې اوس په يوه وندر ترلي او دننني مونيپولار نړيوال سياسي سيستم په چوکاټ کې غواړي په نوی مدرنه کمپيوتري وسلو سمبال شي، ددې او دا ډول نورو پوښتنو ځواب به

هميشه مثبت وي. نو د ۲۱ پيړۍ په موجوده او راتلونکي علمي، تخنيکي او اقتصادي امکاناتو او پدغه ډول يو طرفه تفوق طلبانه او خائنانه سود جويانه طرزتفکر او برخورد سره زه موجوده تمدن دبشريت لپاره دعطف لوړ افق بولم او که چيرې نړيوال پخپلو کړو وړو او نظرکې تغير رانولی د بشر دموجوده تمدن سقوط زه حتمي ګڼم خو ښه به داوي چې جمعي شعور پر احساساتو مستولي او نړيوال ددغه حتمي خطر او زوال څخه وژغورل شي. ټولنيز عالمان او څېړونکي وايي چې بشري ټولنه تر اوسه پورې نيمه ليونيانو رهبري کړې ده خو په يويشتمه پيړۍ کې چې دبشري ژوند ټول اړخونه او مناسبتونه به دقيقا علمي ميکانيزه بڼه ولري او يواځې مسلکي پروفيسيوناليستي اداره به دهغې دصحيحي او سالمې رهبرۍ له عهدې څخه ووتلې شي او ددغه ليونيانو ځای بايدورو سته له دې يا په شفاخانه او يا دارالمجانين کې وي او چارې بايد دعلمي منطق، عدالت او اجتماعي منل شويو اصولو او مقرراتو له مخې دعالمو او پوهو اشخاصو لخوا اداره شوي وای. ليکن سره ددې چې نړيوال دخپلو ذات البيني چارو دسمون او دچاپيريال سره دسالم انساني معقولو کړو وړو ټول عظيم امکانات په لاس کې لري بيا هم د ۲۱ پيړۍ شروع څوک هيڅکله په نيک فال نشي نيولې او ترنننۍ ورځې پورې هر څه ددې ګواهي ورکوي چې دټولو حوادثو انکشاف يواځې په منفي جهتونو پر مخ ځي. واک، اختيار او کنترول د بشري ژوند په ټولو ساحو کې عملا دنړيوالې مافيا په لاس کې دي او ټولې چارې پخپله خوښه دخپلو ګټو دتامين په غرض پر مخ بيايي او حکومتونه، دولتونه، اجتماعي سازمانونه او نورې هر ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیریه ټولنې هر چیرې او په هره سویه چې دي کاملاً بې وسعې او په حقیقت کې دهغوی دچاروا و پلانونو پټ او ښکاره عاملین او دموجوده دنباله دار سریال کارتونیک او روبوتر لوبغاړي دي. که چیرې داخبره څوک دروغ ګڼي نو په اوسنیو عظیمو ذهني او عیني بشري امکاناتو سره به یې ددغه بې مفهومه عظمت طلبۍ او سودجویۍ مخه نیولې شوې وای. نن دتولید عظیم امکانات او عظیمي مادي ذخیرې موجودې دي خو دنړۍ نیم نفوس له لوږې او سوء تغذي څخه رنج ګالي، یخني او ګرمي یې سر، ډډې او پښې سیزي او سره ددې چې تقریبا ټول نړیوال ددموکراسۍ مدعیان او دنړۍ په ډېرو هیوادونو کې سوسیال دموکراتیزم ددغه اولسونو دژوند په ټولو ساحو کې دپراګماتیک واقعیت په حیث وجود لري، هیڅوک یې د درد نه دوا کیږي. که دوی وایي مونږ دخپلو ټولنو مسئولیت په غاړه لرو نو لطفا دې وو ایې چې ددغه هیوادونو شتمنۍ چا لوټ کړي او نن هم ګونډې هم دغه کسان دخپلو شتمنیو دسرپرستۍ واک لري؟ پکار داوو، دغه کسانو دخپلې بزرګوارۍ، هیومانیزم او دموکراتیزم چې دوی یې مدعیان او په اصطلاح باور باور پرې لري، دعمیق درک، فهم او عالي شعور په لرلو ټولو نړیوالو واقعیتونو ته د عدل او انصاف له مخې غاړه ایښې وای. دوی چې د سازماندهي دلوی طاقت او قدرت لري او دنړۍ دلیري ستراتیژۍ او تاکتیکونو په باره کې وړاند وینه کولې شي او په دې هم ښه پوهیږي چې داننۍ وضعه هیڅکله پدې حالت نشي پاتې کیدلې او په معجزه اسا شکل سره به همزمان هر ځای په کومه نیکمرغه ورځ، چې ډېره به لیرې نه وي ، بدلیږي او بالاخره به دانسانیت دلوی نامه په خاطر خپله قبله

له بدبۍ نه دنیکۍ په لور بدلوې او لکه څرنګه چې دوی نن دا لوی جهان او ټول بشریت په لوی غضب اخته کړې او امکانات او واک یې لري، همداسې یې دخوشبختۍ څښتن کړې وې او ځانونو لپاره یې د انسانانو په حیث دلویو او نیکو انسانانو لوی نوم ګټلې وې. په غیر صورت کې که د دوی پیسې چې نن که ۱۰۰ ملیارده او سبا که ۱۰۰۰ ملیارده هم شي ارزش به یې په څه کې وي او ایا په ژوند به یې کوم مثبت تاثیر ولري؟

په ډېر تاسف سره چې نړیوال مطبوعات ددې مدعي او ډېر عیني شواهد داسې څرګندوي چې د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د یوولسمې نیټې ناوړه او لعنتي پیښه د کوم چا دشومو اغراضو په خاطر یوه پلانیزه شوې ډرامه او په اصطلاح یوه "معمولي" کوچنۍ غونډې بهانه وه چې محض د څو زره بې ګناه کوچنیانو ،ځوانانو او سپین ګیرو، ښځو او نرو ژوند یې واخیست او دځینو کسانو چې هیڅ قصور یې نه درلود بیلیونو سرمایې د ایرو سره ایرې شوې، خو بالمقابل د ځینو نورو هغه ۱۰۰ ملیارده به البته چې ۱۰۰۰ ملیارده شوې او سې او دچا پخوانې نړیوال سیاست به نوې ګلوبال دینامیزم پیدا کړې او سې تر څود ځینې کړیو اتیلیتاریستې پالیسۍ ور سره نوې تحرک او ابعاد و مومې او دیوویشتمې پیړۍ دامکاناتو او غوښتنو سره سم نوې ګلوبالیستې ستراتیژۍ ته واړوي او په ټوله نړۍ باندې تحکم لپاره یو اځې یوه کوچنۍ غونډې پلمه جوړه شي. داچې په زرګونو انسانان قتل عام، په ملیاردونو ډالر، تاسئیسات چې دامریکا په خلکو پورې یې اړه لرله د DDT دپوډرو غونډې هوا ته دوړه شول، یعني چې ځینو وبایلله او نورو وګټله او نن د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د بې مفهومه او نا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندو عنوانونو ،نومونو او دلایلو په طرحه کولو سره بې ګناه انسان وژنه ، بشري کلتوري لاسته راوړنو او ارزښونو ړنګونه ترنا معلوم زماني او مکاني ابعادو پورې دوام لري ، همدغه ډول طرحې په یویشتمه پیړۍ کې البته چې د امپریالیستي سرمایداري دموکراسۍ واقعي بڼه او څیره ګڼل کیدلې شي. هو !فقط لکه د DDT پوډرو غونډې. تر او سه معلومه نده چې حقایق به دغه ګناه دچا په غاړه واچوي.

همداسې په عراق کې دکیماوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو دلویو ذخیرو او تولید په باره کې دامریکې ، انګلستان، اسرائیلو او نورو استخباراتي سازمانونو ډنډوره هم یوه پوچه ډرامه او ددروغو هنګامه وه چې نړیوال عامه ذهنیتونه خړپړ او دوۍ خپل ماهیان ونیسي. دغه د مترقي غربي نړۍ په اصطلاح لویو انسانانو څومره لوی دروغ وویل او څو ورځې وروسته یې په اعترافونو خپل ټول هضم کړي له ځمکې بیرته وښتل او یواځې په همدې ټوله معامله ختمه شوه ، او چې ددغه دروغو په پلمه څومره بېګناه انسانان ووژل شول ،څومره ښارونه او ملکونه ړنګ او تر کومه وخته پورې به دغه لړۍ دوام پیدا کوي ، په دې هم ټول سترګې پټوي .دهمدغه دسیسه کارانو ددسیسو او دروغو سبب نن هم په میلونو نړیوال دهمیشني خطر او غم او درد سره مخامخ او دنړۍ په کنج کنج کې بې ګناه کوچنیان، ښځې ، نر وژل کیږي او دسیسه کاران تل په نوي او نوي طریقو خپلو تاکتیکونو ته دوام ورکوي او هڅه کوي خپل یو دروغ اوفریب په بل دروغ او فریب باندې سپین او ریښتني کړي او خپل څرګند اعترافونو بادې سترګې پټوي . دوۍ ټولو نړیوالو ته داحمقانو په سترګه ګوري او نړیوال هم رښتیا په احمقانه

ډول ددغه دروغو دمشوړې څخه دربنتیا دراوتلو په انتظار ناست دي . په افغانستان کې هم دادریم قرن او دریم وار دې چې په اصطلاح دوست قوتونه راځې او دځیني وطن پلورونکو او معامله ګرو سره په تباني کې دافغان اولس په سرنوشت لوبې کوي او ملنډې وهي او نن هم همدغه معامله دوام لري. کاشکې داسې دوستاناو بېګانه پرسته افغانان مونږ ته خدای نه وې راکړي او نن یې هم راڅخه خدای زر واخلي. ځکه چې مونږ پوهیږو زمونږدغه "دوستان" پخپلو کورونو کې ډیر لوی لاینحله پرابلمونه لري. دوۍ هغه پر ځای پریښي او مونږ ته یې دمرستې لاس را اوږد کړې؟دوۍ په زرګونو ملیارده کسر دبودجې او داسمان څخه لوړې دلویي غوښتنې ناولې ارزوګاني او دحرص او آزکڅوړې یې هم لا ټولې تشې معلومیږي ، دوۍ د هغې د ډکولو په خاطر راغلي دي. او بیا هم وایي له مونږ سره په ملیاردو ډالرکومک کوي ؟ددوۍ پخپلو ملکونو کې امنیت ندې تامین او هره ورځ چې یې بچیان مکتب، پخپله کار یا مغازې ته ځي په اصطلاح پر ځانونو دشهادت کلمې وایي او دقیامت په ورځ دبیا لیدلو په امید سره رخصتونه اخلي. خو خپل ځوان بچیان یې رالیږلي چې زمونږ امینت وساتي؟ دا دود او دستور له پخوا معلوم او پایلې یې هم پوره څرګندې دي . دبل غولول په حقیقت کې دځان غولول دي .په ۲۱ پیړۍ کې بشریت دجمعي شعور بلوغ ته رسیدلې او علمي، تخنیکي او اقتصادي عالي انکشافاتو لوړ امکانات په لاس کې لري. نه شپه تورتم ده او نه منې بې شماره. هر څوک چې هر څه کوي له اغاز څخه تر انجام پورې هر څه څرګند دي. که چیری د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې پیښه یوه دسیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوه پلمه وه خو تر شایي ستري قرباني، ځاني او مالي تاوانونه پرېېښي دي. ولې يي عاملينو ته جزا نه ورکول کېږي؟ ولې د امريکې او ولس د دموکراسۍ په دومره عالي معيارونو سره دومره بې وسعې دي او خپل غږ نشي پورته کولې؟ کله چې په عراق کې د کمياوي، بيولوژيکي او ذروي وسلو موجوديت او جوړونو مسئله دروغ شوه او نن پدغه پلمه هره ورځ بې گناه انسانان وژل کيږي ولې دغه د جهان د سوسيال دموکراتيزم علمبرداران خپل غږ نه پورته کوي او ولې عملي اقدام نه کوي؟ د دې په عوض چې دغه دسيسه کاران د خپلو دروغو او د بيگناه انسانانو د قتل عام په تور په جزاء ورسيږي، په عراق کې د امريکايي اداري مشران هره ورځ تور لستونه جوړوي او پرته د مدعي عليه، وکيل او مدافع او محکمې نور انسانان په اعدام او جزا محکوموي او حکمونه پرې عملي کيږي. په فلسطين کې دغه ډول تور لستونه د اسرائيلي مقاماتو لخوا هغه وخت خانه پُری کيږي، کله چې د اسرائيلو د توپونو، راکټونو، طيارو او ټانکونو قطار په کوم کلي يا ښار تير شي او د مور په غيږ کې بچې ځخه نيولې تر سپين گري پورې مړي پر ځای پرېږدي. دا د دموکراتيزم د کوم اصل او قانون سره برابره ده؟ امريکې د بين المللي يوائيني حکمَ په حيث د افغانستان په قضيه کې د افغان او ولس په وړاندی مسئوليت درلود. پخپله يي وويل افغانانو ته يي شا اړولې وه. اوس چې يي مخه کړي هم ده د واقعيتونو له مخې له مسايلو سره برخورد نه کيږي او غواړي اوس هم د خپلو ځولاسپوځو حاکميت وساتي، د دموکراسۍ ټول اصول له پښو لاندې کړي او او بشري ارزشونه بې ارزښه کړي. پدی ډول دغه قضيه او غميزه قرنونه دوام کولې شي خو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

د حل لار به هيڅکله پيدا نه کړي او نه به افغانان له خپل عزم او هوډ ځخه واړولې شي. مونږ نه پوهيږو امريکائيان کومه يوه غواړي؟ تروريزم د ډيرې ناولې پديدې په حيث د ډير پخوا ځخه د بشر د سرنوشت سره تړل شوې او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر ديوولسمې نيټې ځخه راپدې خوايي نوي گلوباليستي او سوپر گلوباليستي ابعاد او جوانب پيدا کړي. چا دغه ناولې پديده رامنځته کړې، څوک يي تمويلوي، ساتنه کوي او څوک ترې گټه اخلي. پدی باره کی هيڅوک نه غواړي سپيناوې راشي، ځکه چې خبره معلومه ده، خو عاملينو په سرگو لاسونه ايښي چې مونږ څوک نه وينو گوندې مونږ به هم نه ويني. ليکن د مرگ قاصد يي د هر کور مخې ته، هره کوځه او هر محل، موټر، طياره، مکتب، مسجد، کليسا او معبد کې درولې او هره لحظه هر سړی د ځاني او مالي خطر سره مخامخ دي. سره د دې چې دوی د خپل حفاظت لپاره په ملياردو ډالر مصرفوي چې بار يي غريب خلک په غاړه اخلي، خو شک نه شته دوی چې د خلکو له انظارو ځخه د ځان د پټولو په خاطر څپېړي ايښي دي، همدا سې پټې سترگې به تر هر چا د مخه د نابودی کندې ته ولېږي. ولې پدی باره کې فکر نه کيږي او ولې د يوه بين المللي سيمنار يا کنفرانس په ترڅ کې نه توضيح کيږي او مسئولينو او عاملينو ته يي د انتقاد گوته نه نيول کيږي بيا هم ځکه چې خبره معلوه ده او د زورورو د زور په خاطر نور هم په خوله د سکوت مهر گرځوي. په دې توگه د دغه ډول مسايلو او قضاياوؤ لست هرڅومره چې څوک وغواړي اوږديدلې شي خو نتيجگري ترې يوائې يو ډول کيدلې شي:

ـــ په ۲۱ پيړۍ کې د پخوا نيو زړو ميتودونو له لارې ممکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نده بشري ټولنه، نوي اقتصادي نظام او نوي علمي ـ تخنیکي انکشافات اداره او رهبري شي.

ــ په ۲۱ پیړۍ کې د قدرت، دولت او اتیلیتاریزم د لیونیانو پر ځای باید د سالم عقل، شعور او منطق په بناء د عالمو، پوهو او مسلکي با تقواء اشخاصو، پروفیونالیستي ملي دولتي او بین المللي اداري، سازمانونه او ټولنې جوړې شي او له همدا اوس څخه پدې پروسه باید عملي کار پیل شي.

ــ په همدې ۲۱ پیړۍ کې نیم بشري نفوس له ولږې او نیم ډېر مړښت، نیم ډېرو پیسو د لرلو او نیم د نه لرلو له مخې د خدای په لوی رنځ، درد او لوی غضب اخته دي او له هرې ورځې څخه بلې ته مشکل لا پسې زیاتیږي. که پدې باره کې یو څه تعادل را وستل شي دواړه خواوې د دغه غضب څخه خلاصیدلې شي.

ــ په ۲۱ پیړۍ کې به انساني ټولنه ډیر زر ستر او عظیم نور علمي، تخنیکي او اقتصادي امکانات ولري. زمونږ کوچنۍ نړۍ پخپل کوچینوالي سره بې حسابه مادي زیرمې لري او په معقول تنظیم سره هر څومرها ولسونه تغذیه کولې شي. له بلې خوا بشري امکانات یواځې پدې کوچنۍ نړۍ هم نشي محدودیدلې نو تنګ نظري او حرص ته هیڅ ځای نه پاتې کیږي .که چیرې دې او داسې نورو مسایلو ته توجه ونشي:

ــ په یوه ډیره ښکلې او رڼه ورځ چې نړیوال به کاملاً د هر څه څخه بې خبره وي یو کوچنې معصوم ماشوم به د خپلو لوبو د کمپیوتر له لارې نړیوال امنیتي سیستم ته داخل او غواړي به لکه همیش د طفلانه جنګونو د لوبو ننداره وکړي او یا به همغه میلانهول او یا بې سده لیونې دوخت او زمان شرایطو مجبور

کړي وي چې د سلیم عقل پریکړو ته غاړه کیږدي خو خودخواهي، حرص او آز به اجازه نه ورکوي. دا به د ځان لپاره مرګ او قیامت بولي، سترګې به پټوي او د خپل تخرګ لاندې د کمه به کښیمنډي او نړۍ به لکه د سپتمبر په یوولسمه هوا ته دوړه کیږي. خو دا ځل به د دغه اتش بازۍ نه کم ننداره چي وي او نه به څوک پدې بریالې کیږي چې یوه قطعه یادګاري عکس یې واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حرکت لومړۍ کلیزه

درنو استادانو، پوهانو او د قدر وړ دوستانو ! د حرکت خپرونې کارکوونکي د خپلې خپرونې د لومړۍ کلیزې په مناسبت له تاسې محترمو څخه د زړه له کومي مننه کوي چې دغه کوچنې مو دیوه کال په اوږدو کې را سره په مادي او معنوي لحاظ وروزه، وپاله، لاس په لاس مو راسره وګرځاوه او دهیوادوالو او نړیوالو په وړاندې مو په خبرو راووست او معرفي مو کړ .

حرکت په عالم الاسباب کې د لوی جهان د مادي پیدا ایښت ، ابدیت او موجودیت مقوله ده. دا جهان ابدي او موجود دي ځکه چې متحرک دې او متحرک دې، ځکه چې ابدي او موجود دې .یعني حرکت شکل د موجودیت د مادې دې.

حرکت د لوي جهان د پیدا ایښت، معرفت، افادې، کمیت، کیفیت او قانونمندۍ مقوله ده. دا جهان متحرک دې ځکه چې موجود دې او موجود دې ځکه چې متحرک دې ، قانونمند دې ځکه چېد خدای د لوی علم له مخې قانونمند پېدا دې. قانونمندي او موجودیت دواړه د حرکت مستلزم او مقید دي ، یا په بل عبارت قانونمندي او حرکت شکل د موجودیت د وجود

او مادې ګڼل کیږي . ماده قانونمنده او هره قانونمندي مادي ده. له مادې څخه وتلې قانونمندي وجود نه لري او ماده یوائې په قانونمند شکل سره وجود لرلې شي.هر حرکت په حقیقت کې د مختلفو خلقتونو د قانونمندۍ افاده ده. حرکتونه متنوع او مختلف دي ، خلقتونه هم د حرکتونو د تنوع او اختلاف په اندازه متنوع او مختلف دي .همغسې چې مختلف حرکتونه یو پر بل باندې بد لیږي او هر حرکت په انرژي باندې د بدلیدو له لارې په مختلف خلقتونه هم یو پر بل باندې بدلیدونکي دې. حرکتونه مختلفو

خلقتونو ته مختلف اوصاف او کیفیتونه ورکوي نو ځکه خو خلقتونه هم یوائې د مختلفو حرکتونو له لارې قابل د معرفت او افادې ګڼل کیږي.دا لوی جهان ځرنګه چې ابدي دې ځکه چې خدای ابدي دې نو حرکت هم ابدي دې ځکه چې حرکت شکل د موجودیت د وجود او مادې دې او دا هر څه د خدای د مقضی الامر ارادې له مخې ممکن ګرځیدلي دي.کله چې حرکت د هرخلقت او پدیدې د داوصافو ،خواصو ،موجودیت ،کمیت او کیفیت مبین او ځرګندوی دې نو ټولو پدیدو او خلقتونو د اوصافو او خواصو د معرفت علت او مسبب هم ګڼل کیږي. که دې مسئلې ته لږ څه نور ځیر او ژور فکر پرې وکړو ، نو وبه وایو چې دا ټول او خواص چې انسان ترې متحسس او متأثر دې ، یا په بل عبارت احساس، ذهن، فکر شعور، عشق، مینه، خوند ، رنګ او که په لنډ ډول وویل شي ټولي معنوي او مادي پدیدي او کړه وړه د حرکت مستلزم او که لږ څه غیر دقیق وویل شي پخپله حرکت دې.

راشۍ چې خپل ذهن فکر او عملي کړه وړه په همدغه د عالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاسباب د خلقت او موجودیت په اصلي علت او برهان متمرکز او د حق او حقیقت په واقعیتونو ځانونه پوه کړو. راشئ د خپل شعوري درک له مخې د غه لوی حقیقت ، قانونمندي او واقعیت ته غاړه کښېږدو او د حقیقت او واقعیت د لاري لارویان شو. حقیقت او واقعیت د خدای د مقضي الامر ارادې له مخې د حرکت او قانونیت مقید او مستلزم ،د خدای د ټولو خلقتونو د خلقت مسبب ګرځیدلي او همدغه لاري ته صراط المستقیم ویل شویدي .

مونږ د خپلي خپرونې دیوکلن کار د نتیجګرۍ په حیث ویلی شو ، شک نشته چې مونږ به د ناپوهۍ او ناقص درک له مخې غلطې خبرې کړي اوسي، زمونږ خبرې به د کم تجربه ګۍ په سبب دلیک او لوست د مروج دود او دستور سره برابرې نه وي، زمونږ لیکني به د ډیرو پوهانو له سویي څخه ډیري ټیټې او لوستل به یي ورته د خپل وخت ضایع کیدل ښکاریدل، مونږ به نه وي کړې شوي چې خپلې مفکورې هغسې چې لازم وؤ افاده کړو او ډیرو لوستونکو لپاره به پرې پوهیدل مشکل وو.... او همداسې ډیر تخنیکي او طباعتي مشکلات او نیمګړتیاوې .

. مونږ په یوه خبره کې رښتیني او صادق یو چې حق به وایو او حق به پالو . مونږ به خپلې ملي او وطني ګټې ساتو او دفاع به ترې کوو .مونږ خپلي شخصي ګټې هیڅکله په نظر کې نه نیسو . خو که په جمعي ګټو کې زمونږ شخصي ګټې هم ساتل کیږي ،دا مو طبیعي ،انساني او قانوني حق دې. دا زمونږ د ژوند او مبارزي لار او ستر اتیژیک ارمان دې.

فردي او اجتماعي عقیده مقدسه او دهر انسان طبیعي او قانوني حق او د تجاوز څخه مصئونه منل شویده . مونږ به تل

د خپلې فردي او جمعي عقیدي څخه دفاع کوو او د پردیو د تعرض څخه به یي ساتو. مونږ پخپله د خشونت، حسادت، زور زیاتی او جنګ څخه کرکه او نفرت لرو. پخپله به د دغه ډول عمل عاملین نه ګرځو او د نورو د دغه ډول عمل څخه به هم جلو ګیري کوؤ. زمونږ لار د «وما علینا الاالبلاغ» لاره ده. نور به هم د غه کار ته اړباسو او د تیري او تجاوز مخه به یي نیسو .

مونږ پخپلو چارو کې استادانو او شاګردانو ته ضرورت لرو چې استادان مو سمې لارې ته واړوي او شاګردان زمونږ د ستراتیژیک ارمان د تر سره کولو په خاطر زمونږ د استادانو څخه د راتلونکي ژوند د اصولو ،تفکر ،قوانینو او مبارزي لارې چارې زده کړي.

مونږ پورته څه ناڅه پخلو نیمګړتیاوو اعتراف وکړ. پخپلو ګناهونو اعتراف مشکل کار دې ، ډیر کم کسان ددې کار شهامت او جرئت لري. مونږ به هم شاید ډیر څه پټ کړي اوسي او یا به ورته متوجه شوي نه اوسو یا دا چې " خپل عیب دولو منځ دې" څوک یي نشي لیدلې . د بلې خوا مونږ ډیر خوشحالیږو چې زمونږ دوستان زمونږ عیبونه او نیمګړتیاوې مونږ ته په ګوته کړي او مونږ پرې اعتراف وکړو.

خپرونه چلول ټولنیزه چاره ده او ټولنیز مادي او معنوي ملاتړ ته ضرورت لري. له بلې خوا درنو دوستانو مونږ ستاسې په ملاتړ او تکیه د علمي ، سیاسي او کلتوري مسایلو د خپړنو او خپرونو تعهد کړیدې ، په ځانګړي ځان دا ډول چارې هیڅکله سرته نه رسیږي . که تاسې زمونږ په خبرو کې رښتینولي ګورۍ ، که د خپروني مطالب ستاسې د ارمان نماینده ګي کولې شي او د خپروني سره یي موافق یاستۍ. نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنپرستانه دین همدادي چې دغه ډول اقدام دهر چا له خوا چې وي باید ملاتړ او بې شایبه مرسته ورسره وشي . که مونږ پوه شو چې زمونږ اقدام زمونږ دهیوادوالو د نظراو په هیواد کې دعامه ګټوسره سمون نلري په همغه لحظه به یي په ټپه ودروؤ.

مونږ په پوره صداقت هیوادوال په عمده ولسی او وطنی چارو کې شریک دریز او نظر ته رابللي، مونږ دتیرې فرهنګي تشې ډکولو په خاطر دخپرونې له لارې دموضوعاتي سیمینارونو غوښتنه کړې او پخپلو محدودو امکاناتو مو خپرونه په ټوله نړۍ او افغانستان کې علاقمندانو ته رسولې ده . هیوادوالو، ډیرو پوهانو او دوستانو په رښه ټنده زمونږ ددغه اقدام هر کلي کړې، ځینو آنې بهانې کړي، چوپه خوله پاتې شوي او پرته دیوه لاس دګوتو په شمیر چې مونږ سره یې مادي مرسته کړې، او مونږورته کورودانې ویلې ،دنورو دوستانو مرستې مونږ ته ندي رارسیدلي. هغو مشرانو، پوهانو او علاقمندانو چې مونږ ته یې لاربښوونه یاو قلمي څیړنیزي علمي مرستي کړي ،زه یې په ډیره قدردانۍاو کوروداني سره نومونه یادوم : محترم ډاکتر شاولي ، محترم کاندید اکدمیسن محمد ظاهر افق ، محترم ډاکتر عبدلمحمد درمانګر ،محترم ډاکتر عبد الصمد حامد ،محترم عبد الرحیم هاتف ، پوهاند محمد قاسم جمدر، محترم عبدالاحد سرسام، محترم داکتر اصغر خیل منګل، جنرال محمد هاشم پوپل، پوهندوی حاجي محمد نوزادي، محترم توکل همکار، محترم امین الدین سعیدي، محترم محمد رحیم یوسفي او ډیرو نور دوستان او هیوادوال. خوشته دي ځینی کسان چې زمونږ اقدام ته دشک، تنګنظرۍ او حتا دحسارت په سترګه ګوري. هغیي به حتماً ځانته دلیل

لري. دغه کسان زمونږ دروشنفکري قشر لویه سرمایه ده . مونږ دهغوی دلیل منو او احترامانه ترې هیله کوؤ چې که له مونږ سره یې شریک کړي او په ډیر جرئت درهنمایي په روحیه مونږ انتقاد، تر څو دکجروۍ څخه نجات پیدا کړو او په را تلونکي کې مشترک اولسي او وطني دین مشترکاً په تفاهم سره ادا کړو . هغو کسانو ته چې پرته له کوم دلیل د حسادت له مخې مونږ سره هم غږي ندي ، مونږ یې په مقابل کې دمخالفت دلیل نلرو او بیا یې هم تفاهم او ګډ ګټور کار ته رابولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ستراتیژۍ
او ناوړه تصادف

که ووایو چې بشري تاریخ یوائې د سترو آبر قدرتونو د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو ناوړه لوبه او ډرامه، افغانستان د دغه ناوړه ستراتیژیو او تصادفاتو د تقاطع او تقابل محراق او ورڅخه د زیږنده حوادثو او وقایعو د آستوګنې مناسب ځاتوبې وو نو، اشتباه به مو نه وي کړې. تل پردي جنګونه او مخالفتونه په مونږ تپل شوي، پردي غمونه تل د افغان اولس په کور میلمه او هر اشغالګر او د بد نیت خاوند د افغانستان جیوپولیتیک ستراتیژیک موقعیت د خپلو مخالفینو پر ضد د یوه مستحکم بالاحصار په حیث سنګر ګرځولې او د افغانانو په وینو یې د جنګ او ربل ساتلې دي. بشري تاریخي دوره د افغانستان د جنګي تیاتر په کیسو ډکه ده چې د نړۍ د جنګي تاریخ ستره برخه جوړوي. افغانانو تل له خپلې لمنې څخه اور اخیستې خو پدې ندې پوهیدلې چې د دغه ټولو بدبختیو علتونه او جرړې د افغانی ټولنی د ذات البیني ناوړه مناسباتو، وروسته پاتې والي او ناپوهۍ کې ښخې دي. افغانان ددې په عوض چې د حل لارې ولټوي د بدو عواقبو پړه د خپل قسمت په غاړه وراچوي او په پټو سترګو یې مني. د دغه

ډول کړو وړ زمونږ د اولس د بدبختۍ او وروسته پاتې والي اصلي عوامل جوړ کړي او په حقه سره نن د نړیوالو تر منځ د سیال ژوند جوګه نه یو.

کومه ناوړه ستراتیژي چې مونږ پرې بحث کول غواړو او په تاریخ کې د "لویي لوبې" په نامه یاده شوې، هغه وخت شروع شوه چې کله انګریزان د خپلو استعماري او استثماري اهدافو په لټه کې د هند لویې وچې ته ورسیدل او د تزاري روسی په مقابل کې د افغانستان په شمال شرقي، شرقي او جنوبي سرحدونو کې پریوتل او د قدمه په قدمه وړاندې تګ پالیسي یې اختیار کړه. پدغه منطقه کې نوموړې ناوړه ستراتیژۍ نوې رنګ او نوي ابعاد پیدا کړل او د منطقې ټول سیاسي انکشافات ترې ترننۍ ورځې پورې متاثر دي. داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لا د تیمور شاه کورنۍ د خپل منځي دښمنیو څخه نه وه خلاصه چې د سردار پاینده محمد خان د کورنۍ سره په شخړو کې اخته شول او وروسته د غه عداوتونو بیا د سردار پاینده محمد خان د اولادې تر منځ دوام پیدا کړ. افغان اولس د دغه عاقبت نا اندیشه امیرانو او شاهانو لخوا جبراً یو د بل په مقابل کې راپاڅول کیدل، خپل منځي جنګونو ته اړ کیدل او د خلکو او هیواد سرنوشت د ناوړه تصادفاتو قرباني وؤ، داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لومړې نړیوال جنګ پای ته رسیدلې وو او د نړیوالې سیاسي وضعی په مساعدت سره سترو اولسونو د خپل راتلونکي سرنوشت په باره کې تصمیمونه نیول او د هند په لویه وچه کې میشتو ولسونو هم هر یوه د خپل مستقبل لپاره مشخصې طرحې درلودلې او په رڼو سترګو، کامل شعور او متینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونو سره یي دراتلونکي په لور قدمونه اخیستل. افغانان ددې په عوض چې د سلیم عقل له مخې په نړۍ کې دآزادۍ، حق او عدالت دلاری ستر مبارز علامه سید جمال الدین افغان په شاوخوا ، چې لا په افغانستان کې وؤ، راټول او په پوره مسؤلیت او دقیق سنجش سره راتلونکې تګلاره غوره او ټاکلې مشخص هدف او ارمان ولري او دخپل سیاسي تشخُص مطابق سیاسي دریځ اعلان کړي، نوموړې ستر نړیوال سیاست مداریي دخپلې خاورې او پلرنۍ ټاټوبي څخه وتلو ته مجبور .خپل منځي دښمنیو ته یي دوام ورکړ او نتیجه یي دا شوه چې افغان ا ولس دخپلې خوشباورۍ او دهغوی دتش په نامه مشرانو دخودخواهۍ او عاقبت نا اندیشانه اعمالو په نتیجه کې دناوړه تصادفاتو ښکار او درې وارې د دښمنانو دیوجانبه جبري پلانونو له مخې یي خپې ستراتیژیکي منطقې له لاسه ورکړې.

په ۱۹۱۹ کې کله چې امان الله خان دا ستقلال اعلان وکړ اود هند دلویي وچې په شمول اکثر قومونه په کامل اتفاق او پرته له تبعیض دهغه په ملاتړ راپورته او کیدلې شول ټول تصامیم ددغه لویي وچې دقومونو دغوښتنو سره سم ونیول شي. له بده مرغه امیر امان الله خان دخپلې کورنۍ، دربار او نورو مرتجعو ډلګیو دمخالفت سره مخامخ شو، افغان ا ولس یو ځل بیا دناوړه تصادف قرباني او راتلونکې ټولې پریکړې دانګریزانو په خوښه نیول کیدلې . ددې ټولو خبرو سره سره د افغانستان استقلال بې تاثیره پاتې نشو او دهند په لویه وچه کې یي سیاسي وضعې ته ستر بدلون ورکړ. اولسونه بیدار او دخپلو مشرانو په شاوخوا راټول شول. دخپلو مشخصو اهدافو

له مخې یي مشخص سیاستونه غوره کړل. خان عبد الغفار خان ، مهاتماګاندي، جواهرلال نهرو او محمد علي جناح دورځني سیاست مشهورې څیرې او شخصیتونه وګرځیدل. افغانان دخپل مشر خان عبد الغفار خان په شاوخوا راټول خو ددې په عوض چې په دغه حساسه او سرنوشت سازه مرحله کې د خپل استقلال ،ازادۍ او د افغانانو د ملي وحدت اساسي مسایل په تاریخي ، سیاسي او حقوقي لحاظ مطرح او حل وفصل کړي ، د خپل پخواني شعار "خدایي خدمتګار» دبیرغ لاندې چې د انګریزي حکومت د اختناق په وخت کې یي غوره کړې وؤ ،ودرېدل.د خدایي خدمتګار شعار خورا انسان دوستانه او هر مسلمان باید دغه ډول همیشنې دخیر ښیګڼې او صاف او اخلاق ولري او بلکه د هر انسان شخصي عقیده او کړه وړه باید همدغه ډول اوسي ،دخدایي خدمتګار شعار په هیڅ صورت سره د هیڅ ډول سیاسی ارمان، هدف، مسؤلیت، تعهد ، تشخُص او مبارزی څخه نماینده ګی نه کوی ، نو افغانان هم دهند د لویي وچې د ټولو اولسونو د عامو او سراسري قاره یي ازادي خواهانه اهدافو کې ښکیل پاتي شول او ترنن ورځې پورې د خپلو مشخصو او ټاکلو ارمانونواو اهدافو په تر لاسه کولو کې بې برخې پاتې دي. په کار دا وؤ چې افغانانو هم په دغه مشخصه سیاسي وضعه کې د مشخص هدف په خاطر مشخصه سیاسي لاره غوره کړې وې او دهر څه دمخه یي خپل حیاتي هدف او ارمان پخپل قابو کې راوړې وې ،ځکه چې مهیل دښمن په منطقه کې خپل راتلونکي پلا نونه اګاهانه او زیرکانه تعقیبول او خپل اساسي رقیب یي یوه لحظه هم له نظره نه شو غورځولې او بلکه دټولو ځایي قومونو ذات البیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

تضادونو څخه یې د افغاني قضیې او افغانانو په مقابل کې د سپر په حیث استفاده کوله. همدا سبب وو چې پښتانه او بلوڅ قومونه د خپلو حقه حقوقو څخه بې برخې پاتې شول او تر نن ورځې پورې د استعمار ټول تکتیکي او ستراتیژیکي پلانونه په همدې محراق متمرکز او نن هم که افغانان د سلیم عقل له مخې خپل اهداف تشخیص نه کړي او لازم تصمیم ونه نیسي، دغه ناسور زخم به تر ابده پاتې وي. نن چې په افغانستان کې بین المللي قوتونه په اصطلاح د سولې، امنیت او بیا ابادونې په خاطر حضور لري او په ظاهر کې که هر ډول منډې ترړې دوام لري، خو په حقیقت کې د زاړه استعمار زړې ستراتیژۍ له همغه ابتدا څخه تر نن ورځې پورې اندکترین تغیر ندې کړې او د پخوا په څیر دوام لري. پاکستاني حاکمانو همیشه د افغانانو په مقابل کې د ډیر تشدد څخه کار اخیستې، بې ګناه انسانان یې وژلي او حتا د عادي قانوني حقوقو څخه یې بې برخې ساتلي دي. زه نپوهیږم د کوم سحر، جادو او مسمریزم له مخې افغان مشران نن هم یواځې د عدم تشدد او بلکه د تسلیمۍ په سیاست د پخوا په څیر کلک ولاړ دي. په داسې حال کې چې پاکستان د افغانانو په مقابل کې یواځې د تشدد څخه کار اخلي او هغه افغانان چې په پاکستان کې اوسیږي د عادي قانوني حقوقو څخه هم محروم دي. شک نه شته چې د استعمار لاندې سیاستونه تل په سینه پراته وي خو هیڅ یوه اصیل افغان خپل غلیم هیڅکله نه دې په ګونډو شوې او تل یې "په ګونډو د ژوند کولو څخه په ولاړې مرګ سل واری بهتر ګڼلې دې".

باید ووایم چې نه یواځې افغانان بلکه نور اولسونه هم د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو معرض ګرځیدلي دي. خو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

هغوی دغه حوادث خپل سلیم عقل او وجدان ته د مراجعی او ملي تړون او پیوستون په قوت او سنجش سره د ګذرا پدیدې په حیث په ممکن اقل زمان کې له خپله سره اړولی او د راتلونکی لپاره یې د هغې په مقابل کې لازم تدافعي تدابیر نیولي دي.

د افغانانو د اولسي قیام په نتیجه کې د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو، په نړۍ کې د امریکې د نړیوال یو قطبي سیاسي سیستم په رامنځته کیدو او د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې نیټې د پیښې وروسته د امریکې "نیک نظر" یو ځل بیا د افغانستان خواته شوی دی. رښتیا چې امریکا په سیاسي لوبو کې دایمي دوستان او دښمنان نلري او په ډیره اسانۍ یو د بل ځای نیولې شي. امریکې او پاکستان په نوي تعهداتو سره پخواني تعهدات راټینګ او د شمالي ټلوالې سره په نوې معاملې کولو یې په افغانستان کې د طالبانو حاکمیت ته په معجزه اسا شکل خاتمه ورکړه او په منطقه کې یې خپل حضور تثبیت کړیدې. د تروریزم پر ضد تش په نامه نړیواله مبارزه شروع او په سوق الجیشي وضعیتونو کې بنیادي تغیرات رامنځته شول. سیال اولسونه د نوؤ ستراتیژیکي وضعیتونو مطابق د خپلو جمعي ګټو په خاطر نوې موضع ګانې اشغالوي اما افغانان د جمعي سود او زیان سره په پوره بې تفاوتۍ د خپلو شخصي ګټو لوبو ته دوام ورکوي او تل دا هیروي **تر څو چې جمعي ګټې مصئوني نه شي شخصي ګټې هیڅکله مصئوني نه شي پاتې کیدلې.**

نړیوال، پاکستان، ایران او نور ګاونډیان د افغانانو او په خاصه توګه د پښتنو او بلوڅو قومونو په هکله نوي او نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصامیم نیسي او نوې ناوړه ستراتیژۍ غوره کوي عملي کول یې غواړي. هغوی خپل مغرضانه او آزامندانه پلانونه هیڅکله د چا څخه پټ نه دي ساتلي او نن هم دغه شوم پلانونه هر چا ته څرګند دي او ټول بېګانه پرسته افغانان هم د پخوانیو امراضو او ډېرو نورو نیمګړتیاوؤ په سبب د هغوی لپاره د ناوړه تصادفاتو زمینه سازۍ او جاسوسي او په پټه لارې او ګودرونه ورته په ګوته کوي .

د بن د بې مفهومه او بې بنیاده دغونډې څخه وروسته په ډېرو سترو ملي او وطني مسایلو کې لکه د بن دغونډې د پریکړو په عملي کیدو ، اضطراري لویي جرګې، د اساسي قانون په جوړولو او تصویب، د ولسمشرۍ په ټولټاکنو او د اولسي، مشرانو جرګو او ولایتي شوراګانو په ټاکنو کې د ځیني افغانانو د بی تفاوته، غیر مسؤلانه، غیر واقعبینانه او د پردیو په ګټه موضعګیریو د پردیو د زغردې لاسوهنې زمینه برابره کړه . پاکستان چی د افغانانو د پنځه ویشت کلنې غمیزي په اوږدو کې خپل خیر زمونږ په شر او بدبختۍ کې لټولې ، د دې وضعې په درک سره یې اشتها لا پړسیدلې او یو کرت یې سفیر د بي بي سي سره په مرکه کې ، البته د خپلو متولیانو په ملاتړ ، د ډیورنډ د کرښې په باره کې د خپل صلاحیت څخه پورته غیر مسؤلانه خبرې وکړې او د ۲۰۰۵ م کال د سپتمبر په میاشت کې پخپله پرویز مشرف دغه ډول غیر سیاسي او غیر دیپلوماتیک اظهارات تکرار کړل . د دې سره سم ځیني بیګانه پرسته دولتی مسؤلینو، سیاسي مبصرینو د تلویزوني او رادیویي پروګرامونو، ګردي میزونو له لارې د دښمنانو په ګټه متذبذب سیاسي بحثونه، دریزونه او اظهارات پیل کړل. لازم

دا وؤ چې د یوې دولتي اعلامیې پواسطه ورته قاطع ځواب ورکړې شوې وای ، بر خلاف دغه بیګانه پرستانو ته د دې زمینه برابره شوه چې لاپسې د ملیونو نوو انسانانو د حقه حقوقو او سرنوشت په هکله د خپلې ناولې خیټې ناولې خبرې وکړي . دا ډول تصمیمونه معمولاً د مسؤلو کسانو لخوا په معین وخت کې نیول کیږي او عمل پرې کیږي . زمونږ ګاونډیان دې په موجوده ګذرا وضع نه غولیږي او نه دې دا ځیني کسان تاریخي مختورۍ ته غاړه ږدي . په خیټه وږي په اولس کې شپې سبا کولې شي ، خو تاریخي مختورن ته په اولس کې د شپو تیرولو حق هیڅوک نشي کولې . ښه به دا وي زمونږ ګاونډیان او بل هر څوک زمونږ په دوستۍ محاسبه وکړي نه زمونږ په غلامۍ ! په ساینس کی ځینی قضا یا تعارفات ګڼل کیږي چې ثبوت او توضیح ته یې ضروت نه لیدل کیږي . د ډیورنډ په څیر مسایل هم سیاسي تعارفات او بدیهیات دي ، د حل لاریې معلومه او هغه د افغانانو حقه حقوقو ته غاړه ایښودل دي .

ځیني کسان وایي سیاست چټله لوبه ده . رښتیا ده چټل سیاست مداران چټله لوبه کوي . خو زه وایم سیاست علم دې، سیاست منطق دې . سیاسي لوبې یواځې په علم او منطق سره د حل لار پیدا کوي . پور په ورکولو ، حق په اداکولو او سیاسي مسایل یواځی د منل شوو عادلانه اصولو ،قوانینو او حق ته په غاړه ایښودلو د حل لار پیدا کولې شي. زه داسی مثال نشم وړاندې کولې چې کومې سیاسی لوبې دې د چټلو، غیر عادلانه او د چا د شخصي مغرضانه غوښتنو او امیالود پوره کولو له مخي د حل لار پیدا کړې وي .

هره سیاسي پیښه حتماً د سیاسي حل لار لري . ځیني کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاست پټ میړه ګڼي. داسې هم نده. هر سیاست مشخص هدف او ارمان لري او دهغې په مقابل کې مشخص دریز پکار دي. پرته له دې چې سیاست علم او منطق دې. ځانته متودولوژي، ترمنولوژي، مقولې او قوانین لری. دهغې سره کره وړه یواځې دسیاسي پوهانو کار دې. همغسې چې ترکاڼي دبیزو کار ندې. دسیاست سره هم هر کس او ناکس کار نشي لرلې. سیاست ټولنیزه پدیده ده. دوه جانبه او څو جانبه اړخونه لري. یو جانبه قضاوت او پریکړې هیڅکله نه مني. نه دمنلو وړ دي او نه عملي کیدلې شي.

مونږ خپلو دوستانو او دښمنانو ته وایو. چې داوبو په سر خس او خاشاک باندې ونه غولیږي دسیند اصلي بهیر دهدف په لورلاروهي. افغانان لا ژوندې اولس ګڼل کیږي. دژوندي اولس په سینه، چې لا زړه یې دربیږي هیڅ ډول دیوالونه، کرښې او اغزن بندیزونه پایدار نشي پاتې کیدلې. ضرور نده چې په افغانستان کې دا اوربل شي چې آسیا وسیزي او په آسیا کې د اور بلیدل په نړۍ کې داور بلیدلو په معنادي او دبې مسؤلیته اورونو بلول پرته د چاپیریال له سیزلو څخه نورې پایلې نشي لرلې! ! !

پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟

په وروستیو وختونو کي چې کله د پاکستان جمهور رئیس دربنتینولۍ ډګر ته رابنکل شود هغه واقعي سیاسي څیره نړیوالو ته څرګنده او دبوقلمون غوندې یې له یوې ورځې څخه بلې ته رنګ بدل کړ. سیاست پټ اختر نه دې. سیاست پوهان په ټولو سیاسي خبرو ښه پوهیږي او سیاسي اصطلاحات ،مقولې ، قوانین او ترمنولوژي ځانته ټاکلي او مشخصي معناوي لري .که چیرې ځیني «سیاست پوهان» نه غواړي ځانونه پوه کړي او یا دخپلو غلطو خیالاتو مطابق هڅه کوي اصطلاحات او ترمنولوژي تحریف او غواړي مقابل لورې وغولوي نو حتماً به لکه دپاکستان جمهور رئیس غوندې دنړیوالو او هیواد والو په وړاندې خپل اعتبار له لاسه ورکوي.

زه پدې عقیده یم چې یومخي سیاستونه وجود نلري ځکه چې سیاست یوه مخې لوبه نه ده.یواځې ډیر ساده کسان دا منلې او فکر کولې شي چې دمختلفو هیوادونو یا دیوه هیواد دننه د مختلفو طبقاتو، قشرونو او حتا دیوې لویي کورنۍ د غړو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ سیاستونه او مناسبات دي هم کله صادقانه یو مخي او سي .سیاستونه که داخلي دي او که خارجي د تاریخ په اوږدو کې همیشه دوه مخي ،کثیرالوجوه ، څو جانبه او څو بعدي ماهیت لري .هر څوک که دیو مخي صادقانه سیاست تظاهر کوي حتماً به دپاکستاني حکومتي واکدارانو غوندې ددام مخې ته داني او یادکوهي او پاڼ لوري ته د رهنمایۍ څخه پرته بل هدف او مرام نلري .

دې کې شک نشته چې بشري ټولنه د غلام په مقابل کې د بادار ،ددهقان په مقابل کې د فیودال او د کارګر په مقابل کې د سرمایدار د یو مخي سیاستونو شاهده او دغه ډول نموني هم دلري چې تل یې یو جانبه جابرانه ،آزمندانه او حتا خائنانه بڼه درلودله . نن چې د نړۍ په ډیرو پر مختللو هیوادونو کې دولتونه ،حکومتونه او دلویو شرکتونو متصدیان ځانونه ددمو کراسۍ مدعیان او علمبرداران ګڼي او په ډیرو هیوادونو کې نسبي سوسیال دموکراتیک نظامونه عملي بڼه هم لري ،دموکراسي په حقیقت کې یوله اشکالو د دیکتاتوریو څخه دې او تر څو پورې چې خصوصي ملکیت او بې ارزښته توري کاغذي پیسي چې د فساد او ناوړه استفادې ناولې جرړې پکې خښې دي ، وجود ولري دموکراسي تحقق نشي پیدا کولې. استثمار به د همیش لپاره دوام ولري او دغه ډول مناسبات په تاریخ کې د استعمار او استثمار په نومونو یاد شوېدي . دهمدغه ډول یو مخي استعماري سیاست په نتیجه کې وو چې انګریزي او روسي تزاري استعمارګرو دولتونو تر ١٩ م پیړۍ پورې په خپلو یو جانبه اجباري پریکړو سره د افغانستان بهترینې منطقې په خپلو امپراطوریو پورې وتړلې چې

دافغانستان پر پیکر دناسور زخم په څیر پاتې او وینې ترې بهیږي .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګېدو او د امریکې په محور د یو قطبي نړیوال سیاسي سیستم په ټینګیدو سره په نړیواله کچه ګلوبال یو مخې سیاسي نظام رامنځته شوې او غواړي په ټوله نړۍ کې دګلوبال افراط او تفریط یو نا انډول د خپلې خوښې سیاسي ټولنیز نظام جوړ او برقراره وساتي. دا هم د سیاسي فلسفې له اصولو او قوانینو له مخې یوه نا انډوله یو جانبه ناوړه لوبه ده او سیاسي نظام نشي ګڼل کیدلې . نن چې د ملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې له څلویښتو څخه دزیاتو هیوادونو ملکي او نظامي نماینده ګان فغانستان ته راغلي او غواړي زمونږ په هیواد کې سوله ،امنیت ، دموکراسي او بشري حقوق تأمین ،وطن اباد او بلا تشبیه مونږ ته جنتي ژوند جوړ کړي ، حال داچې ددوی په خپلو ملکونو کې دغه ټول پرابلمونه لا ینحله پاتې دي . دا هم ساده لوبه نه بلکه دډیر تأمل او تعمق وړ یوه کثیرالمجهوله معادله ده او په پټو سترګو ددغه ډول مسایلو منل یا ردول دواړه لویه سیاسي خطاء او ګناه ګڼل کیږي. دا دوطنپرست روشنفکر قشر دنده ده چې وضعه په هر اړخیز ډول د خپلې سیاسي اګاهۍ په قوت تحلیل ،په شعوري لحاظ هضم او خپله ټولنه ددغه تورتم په کګلیچونو کې د ترقۍ او ربښتیني دموکراسۍ په لور رهبري کړي . خوله بده مرغه زمونږ دغه سنکر ترنن ورځې پورې خالي او بې صاحبه پاتې او هغه څوک چې په سیاسي ډګر کې په نظر راځي ټول د استعمار او استثمار په وندر تړلي معامله ګران ګڼل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چې د پاکستاني دولت د یو مخي یا دوه مخي سیاست پورې اړه لري هغه د پاکستان د جوړېدو د هدف او ماهیت څخه پوره څرګند او واضح دي. په دې باره کې هر ډول بحث په حقیقت کې د موضوع څخه لیرې کیدل او د پاکستان د جوړېدو د ماهیت استعماري اهدافو لپاره زمینه سازي کول دي .ځکه چې د دغه مسایلو ځواب معلوم او پخپله دغه ډول قضایا سیاسي متعارفات ګڼل کیږي او تعریف او تفسیریي د وخت ضایع کولو څخه پرته بل څه نه دي . زما په عقیده د افغانانو او افغانستان په وړاندې د پاکستان د دولت سیاست همیشه یو مخې ، دښمنانه او خائنانه وو او تل یې یوائې د خپلو متولیانو د زړو پلانونو له مخې پخوانۍ استعماري ناوړه ستراتیژي قدم په قدم عملي کړې ده.

د پاکستان دولت په ۱۹۴۷م کال کي دانګریزي استعماري پلانونو له مخې په غیر قانوني او غیر حقوقي ډول د دغه منطقې د میشتو اولسونو او افغانانو د بنیادي حقوقو د پښو لاندې کولو په بناء جوړ شوې او تر نن ورځې پورې یې د قانوني دولت بڼه نه ده غوره کړې. نن هم پاکستان په خپله خاوره کې د خلکو لپاره نه منلې سراسري منتخب قانون ،نه ترلې سراسري سیاسي نظام او نه خپلواک دولت لري . نو ځکه په اصطلاح خپل ګناه کاران لاس ترلي پردو ملکونو ته د محاکمې لپاره لیږي او د انګلستان د دفاع وزارت د یوه لوړرتبه مامور د ۲۰۰۶ کال د سپتمبر د ۲۹ نیټې په قول، په ډیر لوړ قیمت یې په امریکایانو خرڅوي.

د پاکستان دولت لپاره په یویشتمه پیړۍ کې دا هم د شرم خبره ده چې له یوې خوا د موکراسۍ چیغې وهي خو له بلې خوا

د پاکستان په اصطلاح واحد دولت په ځینې سیموکې د ۱۹۰۱ د F.C.R. (فرنټیر کریمس ریګولیشن)د ځنګل قانون حاکم او خلک د پولیټیکل ایجنټ خود کامه حاکم پواسطه پرته د قانوني وکیل او استیناف د حق څخه د یوه تن په ګناه ټول قوم تر لوړې کچې سزا پورې محاکمه کیدلې شي. دا ډول دي د استعماري او استثماري ملکونو د دموکراسۍ حقیقتونه او واقعیتونه . پوښتنه پیدا کیږي ، چې د پاکستان حقوقي او قانوني نظام په کوم بنیاد ولاړ دي او څه ډول په واحده محکمه کي مختلف عدلي نظامونه چلیدلې شي ؟د پاکستان دغه ډول ظالمانه نظام په سبب د دغه سیمو خلکو هم ندي کړې شوي چې دغه د ځنګل قانون مات کړي او د بشر د حقوقو او دموکراسۍ علمبردارانو هم پرې تر نن ورځې پورې سترګې پټې او غوږونه کاڼه اچولي دي. اوس پخپله په لر او بر افغانانو پورې اړه لري چې ځانونه څه ډول احساسوي ؟د لر او بر افغانانو د ورورۍ ، قامي ، ارثي او ذاتي اړیکي او مناسبات په څه ډول او کومه کچه تأمینول غواړي ؟ په څه ډول د خپلو حقوقو ادعا لري ؟ ځانونه افغانان ګڼي او که پاکستانیان ؟د پاکستان په نامه کوم ثابت او منل شوې هیواد وجود نه لري. ترلي نظام وجود نه لري. پایداره حکومت وجود نه لري. واحده اداره او مرکزي دولت وجود نه لري. هغه چا چې هڅه کړې چې دغه ډول یو نظام ، حکومت ، اداره او دولت جوړ کړي ، هغه لا پرې ایمان او باور نه لري .نو زه نه پوهیږم ،هغه افغانان چې په خپله خاوره ، په همغه پخواني پلرني کور ، پخواني دود او دستوراو دلر او بر سره په پخواني اړیکو او مناسباتو کې اوسیږي او ځانونه پاکستانیان ګڼي ،په هغه نامه چې یو قسمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یي نن د بنګلدیش په نامه یادیږي ، بل قسمت به یي سبا د پنجاب ، بل د سند ، بل د بلوچستان او بل به یي د پښتونستان او یا جنوبي افغانستان په نومونو یاد شي. زه په دې هم نه پوهیږم ، په افغانستان کې هغه افغانان چې غواړي خپله خاوره او خپل اولس ، ولي ؟په کوم دلیل ؟د څه په خاطر ؟چاته ؟چې نه ادرس لري او نه هویت او نه ځیني د دغه کسانو څخه چې لا دقیق هویت او ادرس هم شاید و نه لري او په اصطلاح نوم یي په پنسل نوشته وې او په کوم صلاحیت دغه دومره لوی اولس او دومره لوی ملک ، نه پوهیږم چاته بخشش کول غواړي ؟دا ټولې پوښتنې د تأمل وړ دي ، خو نه پوهیږم ولې څوک د دغه مسایلو پوښتنه نه کوي؟

هغه افغانان چې پخپل ملک کې د سیال ابرومندانه ژوند جوګه نه وو او پاکستان ته تښتیدلي همیشه (آي. اس. آي) په غیږ کې نیولي ،روزلي او د تخریبي اعمالو لپاره یي بیرته په پټه افغانستان ته رالیږلي دي.افغانانو سره د دي چې همیشه د خپلو پښتنو او بلوڅو ورونو د حقه حقوقو څخه دفاع کړي ، خو کله چې پاکستان د کشمیر او بنګلادیش په سر درې واري د هند سره شخړه درلوده او درې واره وار یي سخته ماتې وخوړله، افغانستان نه یوائې د خپلو خلکو او خپلې ځمکې د حقوقو د تر لاسه کولو په خاطرهڅې او ادعا و نه کړه بلکه تل یي د اسلامي اخوت او نیک ګاونډیتوب له مخې همدردي ښودلې او مرستې ته حاضرشویدي.خو کله چې روسانو د ټولو متحدینو سره په افغانستان خاینانه حمله وکړه او شرق او غرب او ټولې نړۍ په ډیره ظالمانه او جفاکارانه توګه د نړیوالو عظیمو لاینحله پرابلمونو حل د افغانانو د سر نوشت سره غوټه او غوښتل یي

هغه په افغاني جنګي تیاتر کې حل کړي ، پاکستان په ډیر ریاکارانه او خاینانه شکل د هغې لپاره زمینه سازي وکړه او ټول امکانات یي د بهرنیانو په واک کې ورکړل. وطنپرست سیاسي مشران یي یا مړه ، یا له ملکه وشړل او یا یي د فعالیت ټولې لارې چارې پرې وتړلې ، او هغه څوک چې د پاکستان په خدمت کې وو ،ښه یي وروزل او د فعالیت ټول امکانات یي ورته برابر کړل .حضرت صبغت الله مجددي د اکتوبر په څلورمه د امریکا غږ راډیو سره په مرکه کې د دغه مسٔلې ته په اشاره وویل : پاکستان اوس هم په دولت کې ځیني کسانو سره اړیکي لري ،پیسي ورکوي او د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنې کوي.

د پاکستان دواکدارانو شوم نیت د افغانانو په وړاندې همیشه څرګند وو .ذوالفقار علي بهوټو غوښتل افغانستان د پاکستان په پنځمه صوبه بدل کړي ،ضیأالحق په افغانستان کې د (آي اس آي) له لاري د مستقیمي مداخلې او نظامي قطعاتو د لیږلو څخه هم ډډه ونکړه ،نواز شریف خپله لویه لاسته راوړنه د افغاني اردو ړنګول ګڼل او د اختر عبدالرحمن ارمان د افغانستان تر ټولو لوی اجتماعي ،سیاسي ، کلتوري ،اقتصادي او ... لوی ارزش د افغانستان پلازمینه د کابل ښار سیزل وو او پرویز مشرف غواړي دغه پروسه آخرین منزل ته ورسوي . پاکستان څه کاره دې چې د دې خبرو جوګه شي او نه یي عقل دومره قد ورکوي . پاکستان تل د خپلو متولیانو په مشوره د افغانانو د حوصلې د ازمویلو لپاره عجیب خاینانه پلانونه وړاندې کړي او افغانان یي همیشه د ناوړه تصادفاتو او انجام شوي عمل سره مخامخ کړیدي. څه موده د مخه په کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي دپاکـستان سـفیر او ورپـسي پخپلـه پرویـز مـشرف دډیورنـډ دکرښـې پـه بـاره کيـې غیـر سیاسـي او غیـر مـسؤلانـه څرګنـدونې وکـړې او دافغانــانو غــصه یــي راولاړه او ورسـره سـم یــي روزل شـوي کـسان دالقاعـده او طالـب پـه نومولـو پـه دغـه حساسه مرحلـه کـې چې امریکایـانود دسپتمبر د یوولـسمې څخـه وروسـته ورسـره ډیــر حــساسیت درلود ،سـرحدي سـیمو تــه د مــاجراجویي لپــاره راولیـږل او پـه همـدې نیرنـګ یـي د امریکـا مـادي او نظـامي ملاتـړ تـرلاسـه او د سـرحدي سـیمو دځپلـو لپـاره یـي یـو لـک او څلویـښت زره عسکر مارش کړل .

پاکـستان پـه همـدې بهانـه سـرحدي تحکیمـات ،اغـزن سـیم او حتـا د سـرحد پـه اوږدو کـې دديـوال غزولـو ډرامـه دومـره ګرمـه کـړه چې کـه پخپـل و خت اقـدام ونـه شـي نـو القاعـده او طالبـان بـه ټـول افغانــستان لانـــدې کـــړي. دې کـــار افغــــاني دولتـــي ،سیاســـي مــسؤلین دومــره وارخطـا کـړل چـې پرتــه د انــدکترین سـنجش او عواقبـو تـه پـه پاملرنـه ، هرڅـه عاجـل ددغـه پلانونـو د عملـي کيـدو غوښــتونکي شـول. درې اړخیــزه مــشترک کمیــسیو ن تــشکیل او ملاقاتونـه شـروع شـول .پاکـستان د خپلـې اردو دعظمـت دنمـایش او افغـاني اردو د بـي مورالـه کولـو پـه خـاطر دمـشترکو تطبیقـاتود نمـایش لوبـه پیـل او تـش پـه نامـه سیاسـي مبـصرینو چـا عمـداً او دسـتوري ، چـا نـاخود ګـاه او تجاهـل العارفانــه د ګــردي میزونــو ،رادیـو یـي او تلـویزوني متـردد ، مذبـذب او حتـا خاینانـه بحثونـو لـه لارې خپـل نظریـات اوغیـر مـسؤلانه عقایـد اظهـارول پیـل کـړل چـې د پاکـستان د بعـدي قـدم پورتـه کولـو لپـاره ښـه وسـیله او انګیـزه وګرځیـده .حـال داچـې هـر څـوک پـدې ښـه پـوهیږي چـې دا ډول تـــصمیمونه د باصـــلاحیته ، بامـــسؤلیته اواګـــاه مـــسلکي

اشخاصــو لخــوا نیــول کیــږي او عملـــي کیـــږي. دا ډول دي د افغانـــانو پـــه وړانـــدي پـــه اصـــطلاح د پاکـــستان اود هغـــوی دمتولیـانو زیـرک او پـه هـر لحـاظ سـنجول شـوې ، « نیـک نظـر » او دافغانانو بې خبري او خوشباوري.

زمـا پـه عقیـده سیا سـت ډیـر دینامیـک شـوې ، سیاسـت پـه مقدمـه جبهـه کـې پـه واقعیـت او عمـل کـې دګـرم سـنګر لوبـه ده او یـوازې سیاسـي زیـرک کـسان پـرې پوهیـدلې شـي. لکـه څرنګـه چـې « ترکـاڼي د بیـزو کـار نـه دې »سیاسـت هـم د هـر بـې بـاوره او خوشباوره رسالت نه ګڼل کیږي !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان پېښې
او دخپرونې غبرګون

- د ۲۰۰۴م کال د جولای د میاشتې په څلورمه نیټه د امریکې د آزادۍ ورځ ولمانځل شوه. پدغه مناسبت ښاغلي حامد کرزي د افغانستان د منځمهالي اسلامي دولت جمهور رئيس ته د آزادۍ مډال ورکړې شو. پداسې حال کې چې په افغانستان کې بهرني پوځیان میشت ،د افغانستان استقلال او ځمکنۍ بشپړتیا له هرې خوا د تهدید لاندې او د افغان او ولس غمیزه دوام لري او له یوې ورځې څخه بلې ته لا پسې تودېږي مونږ د دغه مډال ترلاسه کونه په دې فال نیسو چې دغه ویاړ نه به ښاغلي حامد کرزي لاپسې خپلو تاریخي مسئولیتونو ته متوجه ، په هیواد کې به د اداري فساد ، رشوت ، اختلاص ، د مخدره موادو د قاچاق او ټولو نورو نیمګړتیاوو جرړې وباسي او لا به یې دې ته وهڅوي چې په پوره سنجش قاطعانه عمل وکړي، خپل خلک او هیواد د داخلي او خارجي معامله ګرانو او دلالانو د منګولو څخه آزاد او پخپله د تاریخي قندهار دیوې بلې نومیالۍ خیرې په حیث تثبیت د خپل هویت وکړي . هغه وخت

به افغان ولس ته پکاروي له خپلې خوا هم ښاغلي کرزې د آزادۍ په عالي نشان سرلوړې او دزړه له کومي مبارکي ورته ووایې .

- په افغانستان کې بې سواده او ډیر ساده خلک کله نا کله ډیرې پخې خبرې کوي. دوی وایي خدای هر څه کولی شي خو داسې تیره نشي پیدا کولې چې پخپله یې پورته نه کړې شي او بل خپل مخلوق د خپل ملک څخه نشي شړلې . لیکن زمونږ ځیني په اصطلاح سیاسي رهبران چې په حقیقت کې د موجوده وضعې درامنځته کیدو اصلي عاملین او مسئولین ګڼل کیږي، داهیروي چې د خلکو له انظارو څخه پټ نه کوم عمل سرته رسیږي او نه پټ پاتې کیږي او خوشې په خوشې هڅه کوي دخپلو ویناوو او لیکنو له لارې ځانونه بې ګناه وښیي او د خپل بام واورې د بل په بام وغورځوي. دوی سره ددې چې هیڅ حقوقي او قانوني صلاحیت او مسئولیت هم نلري د نورو دحقوقو د سلبولو حکمونه صادروي. داډول اظهارات او پریکړې دعادي افرادو څخه نیولې دلوړ رتبه دولتي، علمي، اجتماعي او سیاسي اشخاصو پورې په ډیره اسانۍ سره صادریږي او ددې په عوض چې د موجوده کړکیچني وضعې څخه دوتلو لار ولټول شي وضعه لاپسې پیچلې کوي او مقابل لورې متقابل عمل ته هڅوي. زه پدې عقیده یم کومې مرداری خټې چې مونږ پخپله جوړې کړې د بل په ډیران یې نشو غورځولې لازمه داده پدغه خټو تر هغه وخته په شریکه وګرځو چې مرداري ترې ووځي پخې شي، دغورځولو نه بلکه داستفادې او کار اخستلو وړ وګرځي . راشئ دافغانانو په حیث خپل ګریوان ته سرونه راښکته او سوچ وکړو چې لدې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پدي؟ اولس او هیواد څه کول غواړو؟ راشۍ دخپلو ګناهونو پیتهي له اوږو ځخه راښکته، دخپل وجدان په تله یي وتلو او پخپله قضاوت وکړو چې له چا نه کم دي؟ که بیا لازم وو نورو ته دانتقاد ګوته ونیسو. آیا ضرور نده دنورو سیالوا ولسونو په وړاندې دخپلو کمبودیو اوا ولسی ناخوالو په خاطر احساس دجخالت وکړو؟

- دتاریخ په اوږدو کې په افغانستان کې چې کله چارو څه نا څه دملي ترون او پیوستون په لور سمون موندلې همیشه دافغان اولس دښمنانو او دهغوی دلاسپوڅو هڅې کړیدي چې افغانان په نورو او نور دسیسو او توطئو کې ښکیل کړي. دبن دکنفرانس دپریکړو دنیمګړتیاوو سره سره بیا هم ممکنه وه چې افغانانو خپل پخواني عداوتونه چې هیواد اوا ولس ته یي نه جبرانیدونکې تاوانونه اړولي وؤ یو خوا پریښیي وې او د بین المللي قوتونو په موجودیت کې یي په هیواد کې دیوه ملي دموکرات دولت تهداب ګذاري کړې وې. په همدې امید دبهرنیو هیوادونو څخه په میلونو مهاجرین خپل وطن ته راستانه شول . لیکن دافغانستان دښمنانو چې دافغانانو په غمیزه کې یي تل خپلې ګټې په نظر کې لرلې دپخوا په څیر یي دقومي ، سمتي، مذهبي او ژبني تربګنیو اور ته لمن ووهله او دبن دپریکړو پر خلاف ددې په عوض چې جنګسالاران او ملیشې خلع سلاح شي شخصي نظامي قوتونه او ملیشې، مسلح ډلې، بندي خانې چې انسانان پکې په غیر انساني شکل سره ساتل کیږي او ملی عایداتي منابع چې دجنګسالارانو په واک کې وې نن هم دهغوی په واک کې دي او د زور د وسیلي په حیث د ضرورت په وخت کې ترې کار اخیستل کیږي .

امریکایي او نګلیسي قوتونه یو دبل په ملاتړ په افغانستان کې دمختلفو قومونو په مقابل کې دمور او میرې په شکل چلند کوي او هغه سلوک چې په امریکایي بندیخانو کې دافغانانو سره شوې انسانیت، افغانیت، اسلامیت او دموکراسۍ یي هیڅکله نشي منلې او په افغانستان کې یي وضعه لاپسې پیچلې کړې او بین المللي عکس العملونه یي راپورته کړیدي . له بلی خوا دمرکزي دولت، بین المللي مؤسسو او ځیني داخلي او خارجي پوهانو په مرسته قوانین، دموکراتیک ریفورمونه او بنیادونه جوړیږي خو دغه ټولې شیطاني او رحماني چارې دیولاس څخه اداره کیږي او که غل دلاندې کیږي په مل وراړوي او که مل دلاندې کیږي په غل یي وراړوي او ددغه لوبې انجام طبعاً معلوم دي.په هر صورت په افغانستان کې اساسی قانون، دانتخاباتو، احزابو، مطبوعاتو او ځیني نور قوانین د لویي جرګې او نورو مربوطه مسئولو ارګانونو لخوا تصویب او منظور شویدي او د جمهوري ریاست او پارلماني انتخابات په نژدې راتلونکې کې هم په نظر کې دي. پکار دا وؤ چې افغانانو ټول موجوده نزاکتونه او ددښمنانو لاس وهنی په نظر کې نیولي وې اود مصوبو او قوانینو په رڼا کې د ذات البیني اختلافاتو سره سره په پوره وسعت نظر او دتفاهم په ډیرو امکاناتو سره دیوه ملي دموکراتیک دولت دجوړولو لپاره یو لاس شوې وې . اختلافات په ټولو جوامعو کې وجود لري خو کله چې دغه اختلافات ملي ګټې په خطر کی اچوي او دملي خیانت تر سرحده رسیږي ټولې مخالفې ډلې دملي ګټو په خوا دریږي او ملي حکومتونه او دولتونه پایداره پاتی کیږی. بر خلاف زمونږ په ټولنه کي ،دانتخاباتو په نژدي کیدو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي عقدې له يوې ورځې څخه بلې ته پړسيږي او داختلافاتو کچه لوړيږي. شک نشته په قطعي برخورد منتهي او دافغان ولس دغميزي سريال به دسره پيل کيږي او يا به دافغان اولس دسرنوشت په بيه يو بل سازش دهغوی ددښمنانو تر منځ صورت نيسي. څه موده دمخه چې ځينې وتلو قوماندانانو دبې وسلې کولو دپروګرام دعملي کولو څخه سرغړونه وکړه مرکزي دولت ددې په عوض چې قاطعانه عمل وکړي دهئيتونو په ليږلو او امتيازاتو دورکولو له لارې يواځې هغوی دومره قانع کړل چې په لفظ کې ووايي چې مونږ د "DDR" پروګرام منو. ايا ملت داحق نلري پوه شي چې دغه سازش د څه شي له مخې وؤ او کوم امتيازات ورکړې شول؟همداسې د جنرال عطا محمد او جنرال خاکريزوال تر منځ په شخړه کې چې يو پر بل باندې دمخدره موادو دقاچاق دتور دلګولو په سر پيښ شوې جنرال عطا محمد دمزار دپوليسو قوماندانی ټول منسوبين دقوماندان په شمول بنديان کړي وو. ددې په عوض چې دغه عمل قاطعانه غندل شوې وې دکورنيو چارو وزارت نماينده هغه يواځې يو سوء تفاهم وباله او دکورنيو چارو وزير اضافه کړه چې هغوی دځينې عاليرتبه دولتي مامورينو دمخدره مواده په قاچاق کې دلاس لرلو په هکله پوره شواهد تر لاسه کړيدي او ګواښ يې وکړ که دغه کسان دقاچاق څخه لاس وانخلي نو نومونه به يې افشاء کړي. پوښتنه داده چې دمخدره موادو کرنه او قاچاق دملي او بين المللي قوانينو له مخې منع دي. جرم سرته رسيدلي. مجرم معلوم دې. آيا څوک حق لري پدې غټو غټو جرمونو غټې غټې تيرې راواړوي او مجرم په جزا ونه رسيږي. نن هم په افغانستان کې غير مسئول او واجب

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

الاحترام کسان شته؟ آيا تر دې وروسته به هم افغانستان دبې ګناه مجرمانو دټاټوبي په حيث پاتې وي؟دمرکزي دولت اکثر منسوبين داسې افاده کوي چې ګوندې دټوپک سالارانو په مقابل کې ځکه دسازش نه کار اخلي چې زور يې نه لري . خو زما په نظر دا خبره سمه نده. کله چې دعبدالرشيد دوستم او دفارياب والي او قوماندان تر منځ شخړه پيښه وه او دملي اردو او پوليسو کوچنۍ ټولګې وروروسيدل نو جنرال دوستم په لمړي قدم دغره څوکې ته رسيدلي وو او که "بين المللي دوستان" نه وې وررسيدلي نو دوهم قدم به يې په ازبکستان يا ترکيه کې وې او کله چې يې دبې بې سي سره خبرې کولې چې: ما چی ګناه کرديم. ما بی ګناه هستيم. ما به قوت های دوست بين المللی احترام داريم..او داسې نور خو کله چې يې "دوستان" خواته رسيدلي وؤ بيا ډاډه معلوميده.

- پدې وروستيو وختونو کې دبغاوتونو خبره هم توده شوې او هره ولسوالۍ هم په اصطلاح خپله خودمختاري اعلانوي او بالاخره به ټولې ولسوالۍ په ولايتونو بدلې شي. دکورنيو چارو د وزارت په يو کيلومتری کې دشخصی زندان کشفيدل او دنورو خودسريو ډيريدل به حتماً دمرکزي دولت مشروعيت د سوال لاندې راولي. او دا کار پخپله دنړۍ دهيوادونو، په افغانستان کې دبين المللي نظامي قوتونو، مؤسسو او شرکتونو سره دمناسباتو، قرار دادونو او دملياردونو ډالرو تر لاسه کولو او مصرفولو مسئله هم دپوښتني لاندې راولي او مشروعيت به ونلري او کله چې دا ځينې ځوانان دخپلو کځوړو سره پخپله مخه ځي مسئوليت به يې دچا په غاړه وي؟بايد خارجي هيوادونه او مؤسسي پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باره کې د تأمل ځخه کار واخلي.

- په هیواد کې د نا معلومې وضعې په خاطر روسانو هم پدې وروستیو کې د پخواني پورونو خبره را ولاړه کړېده. کله چې ډاکتر عبد الله عبد الله روسیې ته سفر کړې وؤ دا خبره د اجنډا په سر کې وه . پخوا هم کله چې پروفیسور برهان الدین رباني د ۱۹۹۱ م کال د نومبر په ۱۱ نیټه د مجاهدینو په نماینده ګۍ مسکو ته سفر کړې وؤ د روسانو په ګټه یې معامله کړې وه او د افغان اولس په حقوقو یې خاوري اړولې وې خو په عوض کې یې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان په مقابل کې چې ممکنه وه د هغې د عملي کیدو په نتیجه کې په افغانستان کې یو نسبي ملي دولت جوړ شوې وې ، د کودتا ملاتړ یې د روسانو لخوا تر لاسه کړې وؤ. امید دې چې روسان یو ځل بیا په اصطلاح د نیک ګاونډۍ توب تعهدات د پښنو لاندې نه کړي او خپل ملاتړي یو ځل بیا کودتا ګانو ته ونه هڅوي. د بین المللي سوله ساتي او د ناټو د غړو هیوادونو د نظامي قوتونو ځخه چې په افغانستان کې میشت دي زمونږ هیله دا ده د هغه تعهداتو او مسئولیتونو له مخې چې د خپلو هیوادونو په نماینده ګۍ یې د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ، د بشر د حقوقو د منشور، د بین المللي عامه نظم او سوسیال دموکراتیزم د اصولو او موازیو په وړاندې لري په افغانستان کې د ملي دموکراتیک دولت د جوړیدو حد اقل شرائط برابر کړي او پرې نږدي چې افغانستان وروسته لدې هم د مخدره موادو د کر او قاچاق او جهاني تروریزم د روزنې او صدور د مرکز په حیث پاتې شي او بې ګناه افغانان بیا هم غمونه او بد بختۍ وګالي.

رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !!!

شلمه پیړۍ زمونږ د نړۍ د بشري تمدن په تاریخ کې خاص ځای لري او سترې پیښې یې په غیږ کې رانیولي دي: ستر علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات؛ ستر اجتماعي، سیاسي او اقتصادي بحرانونه ؛ستر نړیوال او محلي جنګونه، انقلابونه او ملي ازادي بخښونکي جنبشونه.

هو ! دا هغه څه دي چې شلمه پیړۍ پرې د تیرو پیړیو په نسبت متصفه ،مشخصه او کرغیړنه ده. نن بشریت د خپل بود او نبود په دوه لارې کې ولاړ دې او کولای شي یوله دغه دوو ځخه انتخاب کړي. د انګلستان ستر فزیکدان پروفیسور شتیفین هاوکنګ St.hawking د موجوده بشري تمدن عمر ۱۰۰۰ کاله پیشبیني کړي دي. خو زه وایم په دا سي غیر مسؤلانه کړو وړو سره به هغه ۱۰۰ هم نور دوام ونکړي. حال دا چې د سالم انساني برخورد په صورت کې د هغې د بقاء لپاره لایتنا هي زیرمې او امکانات موجود دي. له بده مرغه د انسانانو د همدغه ناسالمه کړو وړو په نتیجه کې نن د نړۍ ۲،۲ ملیارده انسانان له لوږې او سوءٌ تغذي له مخې رنځ او درد ګالي او په ناعلاجه امراضو اخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي .او همدومره کسان نور دچاغۍ او پرخورۍ له مخې د عين مشکل سره مخامخ دي.

يا داچې ځيني هيوادونه دجمعي تباه کوونکو وسلو په برابرولو او دجنګ له لارې دبرلاسي په خاطر دزرګونو مليياردو ډالرو په مصرفولو صرفه نه کوي چې په دوارو حالا تو کې به بشر د موجوده تمدن دنابودۍ په لور پر مخ ځي او عمر به يي ډير لنډ وي. خو دمعقول انساني برخورد په صورت کې دحل لاره ډيره څرګنده ، اسانه او اصلاً د نړۍ په مخ ناحله او لا علاجه پرابلمونه به هيڅ پاتې نه شي .

افغانستان د اسيا په زړه کې پروت کوچنې هيواددې چې دتيرو پيړيو راهيسي دنړيوال استعمار د «لويي لوبې» ميدان وو .د شلمې پيړۍ په دوهمه لسيزه «۱۹۱۹» يي انګريزي استعمار چې په خاوره يي لمر نه پريووت مات، په نړۍ کې داستعمار دشکست مرحله پيل او دانګريزي استعمار لمن دانګلستان په کوچنۍ جزيره پورې ورغوټه شوه . دهمدغي پيړۍ په اخري دوهمه لسيزه «۱۹۸۹» کې افغانانو سور استعمار چې په خاوره يي لمر نه پريووت مات او ټول اسيايي او شرقي اروپايي هيوادونه چې ددغه استعمار دجغ لاندې وو ازاد شول.

دواړه کرت چې په حقيقت کې ددوه سترو استعماري آبر قدرتونو او يالويو جهانشموله اقتصادي ،سياسي او نظامي سيستمونو او انقطابونو سره جنګ وو، هرڅه پکې ددغه انقطابونو د ټول طاقت اوزورازمايي په ډيره لوړه کچه سرته رسيدل او په نړيواله سطحه دبشري ژوند په نظامي ،سياسي ،اجتماعي، اقتصادي اونورو ټولو ساحو کې، په ټولو

ابعادو ،معنا او مفهوم ، جنګ، تجربې او لوی ازمايشونه روان وو . پدې جنګونو کې دافغان اولس دمادي او معنوي ژوند دټولو ارزشونو ،عقايدو او نورو تعلقاتو هيڅ کنج او کنار مصئون نه وو پاتې او افغانان دخپلو او پرديو دوحشيانه بيرحميو سره مخامخ وو .بې شخصيتي، بيګانه پرستي،غلام صفتي، بيسوادي ، مالپرستي او خصوصاً ذات البيني افغان دښمني هغه يوائيني اوصاف وو چې دښمنانو دهغي له مخې په افغاني ټولنه کي دخپلي لوبي داساسي لوبغاړو(رهبرانو ،جاسوسانو ،قوماندانانو ...) او نورو لپاره سربازګيري کوله ، هغوۍ يي دخپل ميل سره سم روزل ،پالل او په اصطلاح لوی شخصيتونه يي ترې جوړول او برخلاف افغان ناسيوناليزم،وطن پرستي، افغان دوستي ،علميت،شخصيت او افغاني ملي رهبري نه پخلاکيدونکي دښمنآن ګڼل کيدل .پدې بيرحمانه او خائنانه لوبه کې دجنګ ميدان افغانستان اود تجربې او سوخت مواد له هرې خوا افغان انسان وو . افغان ځوان نسل چې په حقيقت کې دافغاني ټولنې فزيکي او معنوي طاقت جوړوي دوروستي ۲۳ کلن جنګ په موده کي زيږيدلې او په همدغه ناسالمو شرايطو کې چې ژبني ،نژادي، مذهبي، سمتي، قومي او نورو هرډول تبعيضونو ته لمن وهل کيده يو دبل په مقابل کې دکرکي، نفرت، بغض ،کيني، حسادت، لوټمارۍ او جنګ په روحيه روزل شويدې. چرس، بنګ، هيروئين د مجازي انرژۍ اوطاقت داحيأاو ډيري ناچله پيسي اود عياشئ وسايل په حقيقت کې ددغه ځوانانو دحيات دخريد دوسيلي په توګه ديوي مړۍ وچې ډوډۍ څخه دمخه هري جبهې ته رسيدل اودهر قوماندان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصرف کې ورکول کېدل او د جبهو سنګرونه او د عیاشۍ محفلونه پرې ګرم ساتل کېدل.

له بلې خوا د نړۍ په هر کنج کې هر ډول زړې او نوې وسلې چې پیدا کېدلې د تخریب او ازمایش لپاره او هر پدر ازاره او مادر ازاره اجیر که خپل وو که پردي، که عرب وو که عجم، که کافر وو که مسلمان، که د سي آي اي او که د کې جي بې په حلقو کې وو د خپل چپ او ښي افراطیت سره د افغانستان جنګي ازمایښتي تیاتر ته وارد او د حرفوي بیرحمه جاني لوبغاړو لخوا د عمل په ډګر کې تجربه کېدل. دا په حقیقت کې د جهانیانو او خصوصاً د سترو آبر قدرتونو لخوا د افغان اولس په حق کې عظیمه جفاء او نه بخښونکې ګناه وه. د افغان اولس ټولنیزه شعوري سطحه او اقتصادي نظامي امکانات په هیڅ صورت د دغه بار د پورته کولو جوګه نه وو. نو ځکه یې خپل ټول ارزښونه او خپل ژوند پکې بایلود او نن افغاني ټولنه د بې سواده، بې مسئولیته، بیګانرسته رهبرانو، قوماندانانو، جنرالانو او داسې نورو په لښکربدله، د خپل ځان لپاره نابکاره بار او «ځانځاني ښامار» ګرځیدلې ده. د همدغه بیوسه افغانانو د هډ، پوست، شرف او عزت په بیه که ځیني وطنفروشه افغانانو بنګلې، مقامونه او پیسې ګټلې او ځیني نورو پرې جنتي ژوند ته ځانونه رسولي او نن د دموکراسۍ علمبرداران غواړي د دغه نابکاره تخم څخه په اصطلاح دموکرات فصل رازرغون کړي، خو حقیقت دا دې چې په او سنیو شرایطو کې د افغاني ټولنې سرنوشت پیشبیني او سمون د هرچا له توان څخه وتلې کار دې.

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو سره نړیوال نظام او

نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي انقطاب له منځه ولاړ، سوړ جنګ چې د سوسیالیزم او کپیټالیزم تر منځ یې دوام درلود او هر کال په زرګونو ملیارده ډالره په مستقیم او غیرمستقیم ډول ورته تخصیص کېدل او بشري ټول د خیر ښېګڼې پروګرامونه یې د خیټې او زنګون لاندې کړي وو ختم او د دریم نړیوال او بلکه د موجوده تمدن په ژوند کې د اخري جنګ خطر چې هره لحظه یې بشریت تهدیدوه عملاً له منځه یوړ. نړۍ یو قطبي، په اصطلاح ایدیولوژي واحده او امریکا د یوائیني بې رقیبه ستر آبر قدرت په حیث د نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي حاکمیت په محراق کې واقع او هرڅه د هغوی د خواهشاتو په مدار او محور وڅرخیږي، د وارسا تړون ړنګ چې ورسره سم باید د ناتو تړون هم ړنګ او نړۍ د او سني سیاسي، اقتصادي او نظامي دینامیزم او یو جهته عطالتي غیر متعادل او غیرمتوازن حالت څخه د جمعي خیر ښېګڼې او ګټو په خاطر د جمعي شعور او منطق په بناء او د نننۍ عصر د منل شووؤ دموکراتیکو اصولو سره سم دیوه نړیوال سالم ګډه سولئیز ژوند په لور رهبري او بشریت د حتمي تباهۍ څخه ژغورل شوي وای. خو له بده مرغه د توقع په خلاف د سره استعمار څخه ازاد شوي هیو ادونه د روسي په شمول د بې کیفیته او بې خصلته عناصرو په څیر داندکترین عطالت، مقاومت او سنجش څخه پرته د ناتو له لمنې لاندې شول او نن یې په نړۍ کې موجوده ناسالمه او د خطر څخه ډکه دینامیکه سیاسي ـ نظامي وضعه رامنځته کړه.

د یویشتمې پیړۍ په شروع کې په موجوده یو قطبي نړیوال سیاسي نظام او ترینګلي سیاسي نظامي وضعه کې د امریکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انتخاباتو کې د جورج بوش بریاو په کابینه او د جمهوري ریاست په مقامونو کې د پخوانیو جنګ سالارانو او نظامیانو ځای په ځای کول، په اسرائیلو کې د اریل شارون چې په جنګي جرمونو متهم دی د حکومت جوړیدل او د فلسطینیانو په مقابل کې یواځې د جنګ لاره غوره کول، په اروپا کې د ښي اړخه نا سیونالیستي ګوندونو واک ته رسیدل او رابیداریدل، د تیر کال د سپتمبر په یوولسمه د تروریستي عمل په نتیجه کې د لویي تراژیدیې رامنځته کیدل او د هغې په بهانه د نړیوال تروریزم تر عنوان لاندې د بې مفهومه ،عاقبت نااندیشانه او غیر مسئولانه ستراتیژۍ غوره کول او غیر مستحق ،تنګنظره ،متعصبه او بیګانه پرسته ـ وطن دښمنه لړکۍ ډله واک ته رسول او د ټول مملکت واک هغوی ته سپارل او یا د عراق په مقابل کې د ټولو نړیوالو د هرډول اعتراضونو سره سره نظامي عمل ته ملا تړل ، په حقه سره د نړیوالو لپاره نیک فال نه ګڼل کیږي .

خو د دې ټولو خبرو سره سره بیا هم مونږ پدې باور یو چې تر نننۍ ورځې پورې چې تاریخي پیښو همیشه مثبت پرمختګ لرلي نن هم دغه قانون پرځای دی او تغیر نشي موندلی، سوسیال دموکراتیزم نن په نړۍ کې یو ریالستیک او پراګماتیک حقیقت او واقعیت جوړوي. په نړۍ کې د حق، عدالت او سولي پلویانو د تاریخ په هره مرحله کې قاطع اکثریت تشکیلاوه او له بلې خوا طبیعي او اجتماعي قوانین تل د توازن او تعادل په بنسټ ولاړدي او هغه پیښې چې د دغه قوانینو په خلاف پیښیږي تل ګذرا او موقتي ماهیت لري او هیڅکله د عامو قانونمندیو په مقابل کې نشي خنډ کیدلی .

مونږ پدې باور هم یو چې سیاست علم دی او د سیاسي مسایلو سره یواځې علمي کړه وړه پکاردي ،شک نشته چې ځیني کسان سیاست هنر او ځیني نور هغه چټله معامله او لوبه بولي .خو زه وایم که د ځیني سیاستونو او ځیني سیاسي رهبرانو د اعمالو له مخې قضاوت وشي، کیدلی شي سیاست لیونتوب، خیانت او جنایت وبلل شي لیکن سیاست تل علم پاتې شویاو هغه وخت یې د حل لار پیدا کړې چې کله ورسره علمي برخورد شوې او لیونیان او د عقل معذوران له هغې څخه لیري پاتې شویدي.

مونږ پدې عقیده یو چې په یویشتو کلونو کې یو انسان د جسمي او شعوري بلوغ مرحلې ته رسیږي. بشریت چې یواځې د حضرت مسیح ع د میلاد څخه را پدې خوا په یویشتمه پیړۍ قدم ایښې دی طبعاً د جمعي شعور او تعقل مرحلې ته رسیدلی او وروسته لدې لیونیان او میلانهول باید سیاست رهبري نکړي .

مونږ پدې خبره هم پوره باور لرو چې هره سیاسي وضعه د حل سیاسي لار لري. هغه څوک چې د حل نظامي لار غوره کوي دابه د هغوی دلیونتوب، عدم تعقل او منطق او حماقت څخه پرته بل څه نه وي .

په افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او د هغې په مقابل کې افغاني او بین المللي عکس العمل، د افغانستان څخه وتلو ته د هغوی مجبورول ، د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان له مخې په افغانستان کې د یوه ملي دولت د جوړیدو بیاره طرحه وړاندې کول او د امریکا له خوا په هغې باندې د تضمین کوونکي په حیث امضاء کول د پورتنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانونمند یو لـه مخـې معقـول منتج عمـل ګڼـل کیـده او افغـاني روشـن فکـران پـه همـدې علت کلـک متـیقن ووچـې دامریکـي پـه تـضمین سره بـه حتماً پـه افغانـستان کـې د ملګرو ملتونـو پروګـرام عملـي کیـږي او هیڅـوک بـه دا قـدرت ونلـري چـې دهغـې پـه مقابـل کـې خنـډ شـي.خـو کلـه چـې ځینـي شـیطاني قوتونـو پـه هراړخیـزه تبـاني او مـصلحت سـره دهغـې پـه مقابـل کـې کودتـا وکـړه او امریکـي هـم سمدسـتي اعـلان وکـړ چـې نـور بـه دافغانـستان پـه کورنیـو چـارو کـې لاسـوهنه نـه کوي،طبعـاً دهیچـا لپـاره دمنلـو وړ نـه وه. ځکـه چـې ددغـه پـلان دامـاده کـولـو او پـه دغـه اړه دمختلفـو هیوادونـو او ډلـو دتوافـق حاصـلولو لپـاره کلونـو وخـت اوډیـرو مـالي مـصارفو تـه ضـرورت وو. او دهرڅـه څخـه مهـم، تلافـي ناپـذیره اونـه بخـښونکې داوو چـې ددغـه عـدم مـسئو لیـت د احـساس پـه نتیجـه کـې دافغـان اولـس مال،عزت،شـرف، نـاموس لوټ،هیـواد پـه ټولـه معنـا او مفهـوم وران ویجـاړ ،پـه سـلګونو زره انـسانان مـړه او غمیـزه تـر اوسـه پـورې لادوام لـري . دا خبـره هغـه وخـت هـم کومـه پټـه معمـا نـه وه اونـن پخپلـه امریکـا اعتـراف وکـړ چـې دشـوروي عـسکرو د وتلـو وروسـته یـې افغانـستان تـه شـا کـړې وه .پوښـتنه دا پیـدا کیـږي چـې ایـا یـوه نړیـوال ستر بـې رقیبـه آبـر قـدرت ،ددموکراسـۍ علمبـردار او یـوائیني تـضمین کننـده هیـواد(ځکـه روس خـو مـدعي وو) دا حـق درلـود چـې خپلـه ذمـه واري سـرته ونـه رسـوي او اوس چـې یـې سـرته نـده رسـولې افغانـان کـومې دادګـاه تـه مراجعـه کـولې شـي ؟او دا خبـره بـه ځکـه ګټـه ونلـري چـې نـن امریکـا پخپلـه هـم قاضـي هـم حکـم اوهـم مـدعي پاتې شوې ده .

نـه ! امریکـا هیڅکلـه ددې حـق نـه درلـود اونـه ورتـه کـوم دلیـل

لرلـې شـي چـې داسـې وحـشي او بـې مـسئولیته پـه پـردو خـرڅ شـوو کـسانوته د کودتـا حـق ورکـړي چـې دخپـل اولـس دعقیـدې،دین، مذهب،مقـدس جهاد ،خپـل انـسان،وطن او پـه مجمـوع کـې د بـشري ټولـو ارزښـونو پـه مقابـل کـې خائینانـه قـدعلم وکـړي او پـړې ونه رحمیږي .

د سـپتمبر دیوولـسمې نیټـې دپیـښې وروسـته پـه افغانـستان کـې یـو ځـل بیـا دجنـګ لاره غـوره کـول د اوږده جنـګ او دافغـان غمیـزې دلا دوام پـه معنـا وو ،ځکـه هیڅـا دافکـر نـشو کـولې چـې د طالبـانو قـوت بـه دومـره زر مـات شـي. اودبلـې خـوا کـه طالبـان دومـره بـد خلـک وو ،څـه ډول تـر پرونـه پـورې دامریکـي سـره د معـاملې جوګـه او داعتمـاد اوملاتـړ څخـه یـې برخـورداره وو .او کـه چیـرې ښـه خلـک وو ،څـه ډول ممکنـه ده دداسـې یـوه سـتر هیـواد پلانونـه چـې ددموکراسـۍ پـه فـضاُکې د جمعـي شـعور، منطـق او خیـر ښـیګڼې لـه مخـې سنجول شـوي وي پـه عاجـل ډول ۱۸۰ درجـې تغیـر وکـولې شـي ؟ حـال داچـې دامریکـي سـره دسـولئیز حـل هـر ډول امکانـات هـم موجـود وو. پـه هـر صـورت طالبـان دخپلـو قهقرایـي بدعتونو سـره پـه خپلـه مخـه ولاړل او پـه عـوض یـې همغـه پخـواني لوبغـاړي چـې د خـا ینانـه او جنایتکـا رانـه اعمـالو څخـه یـې نـن هـم د کـوچنې څخـه نیـولې تـر زاړه پـورې پـه خـوب کـې بـوګنیږي او بـشري تـاریخ یـې دثبت اودرک څخـه عـاجز اوعـار تـرې لري،پـه برګـو کمانـدویې دریـشیو کـې د پنځـه کلـن ماشـوم څخـه نیـولې تـر اتیـا کلـن پـورې اغوسـتې وې،دقـدرت پـه ګـدۍ کـښیني او د لـومړۍ ورځـې څخـه دغـه حرفـوي جانیـان دداسـې جنـایتونو او خیانتونوعـاملین ګرځـې چـې پـه تـاریخ کـې یـې تـر اوسـه چـا سـارې ندې لیدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي ټولو خبرو سره سره امريکا په غټه تنه په خپله ګناه اعتراف کوي او په واز کومي چيغې وهي چې بيا به دا ډول اشتباه نه کوي او د کفارې او تلافي په خاطر مټې رابډ وهي. خو په نتيجه کې د ټولنيز ترکيب څخه بې بنياده او د موضوعاتي فهرست څخه بې محتوا او پوچ د بن کنفرانس جوړيږي او د هغې په نتيجه کې د ۲۰۰۱ م کال د دسمبر په ۲۲ بې صلاحيته موقت دولت جوړيږي ، په افغانستان کې په اصطلاح نړيوال سوله ساتي ځواکونه ځای پرځای کيږي، د توکيو په بين المللي کنفرانس کې بيا هم په اصطلاح د افغانستان د بيا ابادونې په خاطر ۱۵ مليارده د پنځه کلنې بودجې په حيث منل کيږي او ټول خوش باوره افغان اولس او تش په نامه روشنفکران پدې باور پيدا کوي چې دا ځل به د نړيوالو دموکراتو قوتونو په موجوديت کې حتماً په افغانستان کې د يوه دموکرات دولت بنسټ ايښودل کيږي او ټولې ناسمه او ناوړه پيښې به د ګذرا پديدو په حيث موقت خصلت ولري او ډير زر به له منځه ځي. خو دغه وضعې دلويې جرګې په انتخاباتو ، ترکيب، پريکړو او د انتقالي دولت په ترکيب د امورو په جريان کې دوام لري .وضعه له يوې ورځې څخه بلې ته خرابيږي، امنيت په قطعي ډول وجود نلري. د يوه عادي افغان څخه نيولې تر جمهور رئيس پورې هره لحظه د مرګ د خطر سره مخامخ او يوه ګړۍ هم په خپل ژوند باور نلري .هر ځای زور حکومت کوي او دولتي لوړ رتبه مامورينو په ولاياتو کې ځانونو لپاره ملوک الطوايفي جوړې کړي او له ويرې مرکز ته نشي راتلای. د هوانوردۍ وزير ډاکتر عبد الرحمن او د حامد کرزي معاون او د فوايد عامي وزير حاجي عبد القدير چې جرئت يې کړې وو او کابل ته راغلي وو په

رڼا ورځ د بين المللي قوتونو په حضور کې ووژل شول خو څوک يې د پوښتنې حق نشي لرلې . په افغانستان کې نه يوازې ټول ارزښونه بې ارزښه شوي بلکه کاملاً پرځېږ او وختي دي. يوه قاطع لږکۍ ډله نه يوازې په نورو اقليتونو بلکه په قاطع اکثريت هر ډول ظلم او ناروا روا ګڼي، په زرګونو انسانان د سوسيال دموکراتيزم د علمبردارانو او د بشر د حقوقو د محافظينو په حضور کې زندۍ کيږي او شاوخوا د شتوکې ليوان او ټپوسان د انسانانو په غوښو اخته دي او دوی دغه صحنې او منظرې خاينانه په چکچکو بدرګه کوي او د خپلو راتلونکو «افتخاراتو» د نمايش په خاطر ترې کستونه ډکوي.

پوښتنه پيدا کيږي چې دغه لږکۍ ډله ، دغه د قدرت په ګدۍ ناست وطن دښمنه عاملين او پيژندل شوي شمالي ټلواله څوک دي؟ احمد ،محمود ،کلبي ... يا پښتون ،تاجک ،اذبک ،هزاره، ترکمن ... او که خلقي ، پرچمي، شعله يي، ستمي، اخواني، ... او يا د نورو ډلو نمايندګان شامل دي ؟ دغه ټلواله لکه چې له نوم څخه يې معلوميږي په اصل کې ځينې تنګنظره شمالي اوسيدونکي دي چې له پخوا يې سکتريستي تجزيه طلبانه ،بيګانه پرستانه ،خاينانه عقايد او نظريات درلودل. د جهاد په وخت کې يې د ټولو جهادي ډلو پرضد د روس سره ځانګړې يو جانبه معامله وکړه ،د حيرتان ـ کابل په لار د سالنګ په سوق الجيشي ـ اکمالاتي منطقه کې يې هغوی ته دوامداره اکمالات او د هغوی د عسکرو مصئون عودت تأمين کړ ، په ۱۹۹۱ ميلادي کال کې يې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئيز پلان په مقابل کې، چې په افغانستان کې يې د يوه نسبي ملي ګرا دولت د جوړيدو امکانات برابرول ، په مسکو کې د روس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکارمل د ډلې سره دقرارداد په امضاء کولو سره کودتا وکړه ،کابل یې اشغال او دخاورو او ایرو په ډیریو یې بدل ،شخصي او دولتي شتمنۍ یې له یوې مخې لوټ او ټول ښاریان یې دلسګونو او سل ګونو زرو بچیانو ویر ته کښینول ،دوۍ بې حسابه ناچله پیسې په روسیه او هند کې چاپ او دټول افغان اولس شخصي او عامه شتمنۍ یې پرې غصب ، بې حسابه دالري ذخیري یې پرې جوړې ،خپل قومي زلمیان یې پرې په بیه واخستل او دنورو قومونو په مقابل کې یې دطوپ خولې ته وتړل او په دښمنۍ یې واچول ، دهمدغه پیسو پواسطه یې دټولو ورونو قومونو چټل خواره بیګانه پرستان راټول ،د ۲۰۰۱ م د سپتمبر دیوولسمې وروسته د امریکا سره په معامله کې په سوونو ملیونو او بلکه ملیاردونو ډالرو اخستلو سره یې امریکایان په افغانستان باندې حملې ته وهڅول او غمیزه تر نن ورځې پورې دوام لري. نن په دغه ټلواله کې دټولو قومونو ،ټولو احزابو او ټولو اقشارو هغه بې وطنه،بې مسؤلیته او بې سویې ټولې هغه کرغیړنې خیرې راټولې شوي چې د مشروع رقابتونو له مخې خپل سیاسي، اجتماعي، قومي، نژادي او داسې نورو معقولو انساني اهدافو او ارمانونو ته دمنل شوو دموکراتیکو معیارونو له مخې درسیدو سویه او توان نه درلود او نلري خو د لویي غوښتنې، ځان غوښتنې، مقام غوښتنې او نورو ناروا غوښتنو حرس یې تر هر چا اُچت او ددغه ناروا غوښتنو دعملي کولو په خاطر دخپل وطن ،اولس ،قوم ،تاریخي افتخاراتو او بشري ټولو منل شوؤحقوقو او عنعناتو په مقابل کې هرډول خائنانه معاملې ته اماده دي ،نن هم ټول واک ، ټول مقامونه او

ټوله سرمایه په لاس کې لري ،نن هم هرډول خاینانه معاملو ته حاضر دي او با صلاحیته نماینده یې ملي (متحده)جبهه ده چې ددولت ټول واک په لاس کې لري او دخارجي متولیانو سره دناروا معاملو متصدي ده.

شمالي ټلواله او یا په بل عبارت ددغه افغان دښمنې ډلې هر غړې د روس او نورو افغان دښمنه هیوادونو د ستراتیژیکو خاینانه پلانونو له مخې داوږدې مودې په ترڅ کې تشخیص ،تربیه او هغوۍ ته دمجازي شخصیت ورکولو په پروسه کې دافغان اولس بې حسابه مادي او انساني قربانۍ پلان ګذاري او پدغه لارکې هر ډول متقابل متصور خنډونه همیشه په بې رحمانه توګه له منځه وړل شویدي. حتا دهمدغه خاینانه پلانونو له مخې دټولو بین المللي نورمونو په خلاف د ازاد او مستقل هیواد په مقدس حریم یرغل ته هم حاضر شول. دا ټلواله دخپلو خاینانه فکرونو او خاینانه عملونو پرته دوطن ،اولس او خلکو په مقابل کې د هیڅ ډول ذمه وارۍ احساس دمسئولیت نلري او په لحظوي توګه دخپلو شخصي او ګروپي ګټو په خاطر خپلې قبلې ، جبهې او انډیوالیو ته تغیر ورکولې شي. چې په تیره تقریباً دیرش کلنه دوره کې یې مونږ څرګند او بې شمیره مثالونه ولیدل .

شمالي ټلوالې په روسیه او هند کې دناچله ،تورو او غیر قانوني افغانیو په چاپولو سره د افغانستان دټولو خلکو شخصي ،خصوصي ،ملي او دولتي شتمنۍ غصب او غلا او دهرڅه دمخه یې پرې تاجک ، دټولو شمالي سیمواو بلکه په ټول افغانستان کې زلمیان اجیر ونیول ،دمرګ او جنګ ماشین یې پرې ګرم وساته او د ورونو قومونو ترمنځ یې ددښمنۍ اور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لمن ووهله. دوی همداسې ددغه پیسو په زور ضعیف النفسه روشنفکران، سیاسي ــ اجتماعي رهبران، قوماندانان، ژورنالستان، لیکوالان، مطبوعاتي نمایندګۍ، مشران او واکداران اجیر ونیول او ترننه پورې یې پرې جنګي او تور تبلیغاتي ماشین فعاله ساتلې دې. راشئ ددغه غلا او غصب اندازه ځان لپاره تخمین کړو:

که قبوله کړو چې دتورو پیسو له چاپ څخه دمخه،
دیوه ډالر بیه ۱۰۰ افغانۍ
دتورو پیسو له چاپ وروسته،
د یوه ډالر بیه ۱۰۰ ۰۰۰ افغانۍ کېدلې

که پخوا ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ ۱۰۰۰ ډالره کېدل، د تورو پیسو له چاپ څخه وروسته د افغانۍ ارزښ زر چنده ټیټېږي او ځمونږ هیوادوالو ته د یو لک افغانیو په عوض یوائې سل افغانۍ او په بل حساب د زرو ډالرو په عوض یوائې یو ډالر په لاس کې پاتې کیږي. یا که دچا شتمني ۱۰۰۰ ملیونه ډالرحساب کړو نو ۹۹۹ ملیونه ډالر د شمالي ټلوالې په جیب کې پریوتل او یوائې یو ملیون ډالر زمونږ هیوادوال ته پاتې شول. که د مملکت ټوله شتمني په نظر کې ولرو د زرګونو بیلیونو او بلکه ملي شتمني چې په حساب کې نشي راتلای، او ددغه ټولې شتمنۍ ۹۹۹ برخې د شمالي ټلوالې په جیب پریوتي او یوائې یوه برخه غریب اولس ته پاتې ده. د ۱۹۹۲ م کال څخه راپدې خوا یې په عامه دارایي چور جوړکړې، لا دوام لري، افغان اولس او حکومت او حتا خارجي قوتونه یې په خپلو مهیلیتونو ګروګان نیولي او

په هیوادکې داوسنۍ ناوړه وضعي عاملین همدوی ګڼل کیږي.

دتورو چاپ شوو پیسو څخه که به یو کانتینر افغانستان ته راتلې، څونه روسیې او څونه هند ته پاتې کیدلې او خپل ټول مصارف یې ددې لارې تاًمینیدل او په بین المللي بازارونو کې پرې ډالر اخستل کیدل، یوائې خدای ته معلومه ده. هو دا یوه خبره معلومه ده چې د روسیې د سفارت یوه غټه ډله دهمدغه تورو پیسو له لارې دډالرو دقاچاق په تور ونیول شوله او ویل کیدل چې په اشد مجازات محکوم شول.

کله چې د حامد کرزي حکومت نوې افغانۍ چاپ کړې یو ځل بیا شمالي ټلوالې بې حسابه تورې پیسې له دغه ملکونو څخه راوړې او څرنګه چې ټول واک او اختیار هم ددوی لاس کې وو، دغه تورې پیسې یې ټولې په نوؤ افغانیو سپیني او خپلو ذخیرو ته یې ټیل وهلې او یو ځل بیا یې ټوله ملي شتمنۍ غصب او چورو چپاول کړه.

پاتې کیږي دلاجوردو، زمردو، الماسو، د اوه زره ټنو اپین دقاچاق چې هر کال په افغانستان کې تولیدیږي او دخارجي متولیانو سره دګرمو دوامداره معاملو مجموعه به څومره شي چې د شمالي ټلوالې لوړرتبه غړي یې خارج ته په چلولو اخته دي دا سنجش هیوادوال پخپله کولې شي.

دهمدغه پیسو په زور د شمالي ټلوالې جمهور رئیس برهان الدین رباني لس کاله پاچاهي وکړه، دهمدغه پیسو په زور ټولو کسانو یې خارجي بانکونه په ډالرو ډک کړیدي، دهمدغه پیسو په زور، کله چې دولت د استقلال دجشن دلمانځلو توان نلري، دوی خپلې شخصي سالګري ددولت، وزارتونو، ولایتونو، ریاستونو، خارجي نمایندګیو او مدیریتونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچې په بیشانه ډول مامو او مصرفونو لمانځې ،دهمدغه پیسو په زور دوی ټول افغان اولس او حتا خپل متولیان ځان سره ګروګان ساتي او ټولو ناروا مقاصدوته ددغه لاري ځانونه رسوي ، دهمدغه پیسو په زور ددي په عوض چې اولس ته دخپلو خیانتونو او جنایتونو حساب ورکړي او سزا ووینې ،په خاینانه ډول قهرماني ګاني ، مارشالي ګاني ،جنرالي ګاني او مقامونه ترلاسه کوي او دهمدغه پیسو په زور یې دملي نامقدسي جبهې په نامه سیاسي لوبه روانه کړیده. سره ددې چې دوی اود دوی سره دسوړو نور یاران دجمهوري ریاست پورې په ټولو لوړو مقامونو یې ختېه اچولې او دعوایدو ټولې سرچینې همدا اوس هم په واک کې لري او دبین المللي قوتونو په حضور کې برعلاوه ددې چې خپلې اداري قانوني او حقوقي دندې نه اجرا کوي او په تعلل او کج قلمیو سره داختلاص ،رشوت ،غصب او اداري فساد زمینې برابروي ،په څرګند ډول دامنیت مسئول دبې امنیتی ،قانوني مسئول دبې قانونۍ او اداري مسئولین د بې ادره ګۍ عاملین ګرځي. دولت ته ستر خنډونه ایجادوي او دبازسازۍ دنیم نیمګړو پلانونو دپلي کیدو مخنیوي هم کوي. دوی دخپلو خارجي او داخلي متولیانو او فرصت طلبانو سره په ناروا ډلې ټپلي جوړوي او خاینانه غوښتنې وړاندې کوي ترڅو دخپل شرمساره عمر موده اوږده او څوک یې دمحاکمې میز ته را کش نه کړي شي.

په یوه هیواد کې ملي منل شوي ارزشونه نباید بې ارزښه شي . سره ددې چې ارزشونه عمومي بشري لاسته راوړنه او زیږنده ده خو شک نشته چې ځینې ارزشونه یواځې ملي بڼه لري چې د هغې د کیفیت او کمیت له مخې دیوه اولس او هیواد

ملي او بین المللي حیثیت او موقف تثبیتیږي. مغرض او متجاوز هیوادونه تل هڅه کوي دنورو هیوادونو ملي ارزشونه پدې ډول بې ارزښه ،نظام ړنګ او اداري ،حقوقي او قانوني سیستم ضعیف کړي چې خپل اجنټان او خدمت ګذارانو ته په غیر مستحق ډول لوړ امتیازات قایل شي او په ملي قهرمانانو او تاریخي افتخاراتو د خود فروشه ډلې له لارې ملنډې او تورونه لګول شروع کړي.

شمالي ټلوالې د ۲۰۰۱ دسپتمبر دیوولسمې نیټې وروسته وطن ته دخیات په بدل کې ستر مادي او معنوي خائنانه امتیازات ترلاسه کړل او دبې حسابه پیسو او قدرت په زور اوس دهغې نمایشونه او ګذارشونه دهیواد په ګوټ ګوټ کې دخلکو سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي.

ټول ارزښتونه یو څه ته او یو چاته خلک او یا دخلکو نماینده مؤسسات ،انستیتوتونه او متخصص ارګانونه قایلیدلې شي. رئیس جمهور حق نلري ارزشي امتیازات چاته قایل او ورکړي . یواځې د نورو افرادو په څیر دغه ډول امتیاز چاته پیشنهاد او کله چې دغه ډول امتیاز د مربوطه مقاماتو او مؤسساتو لخوا منظور شوي وي کولې شي منظور او یا رد کړي.

شمالي ټلوالې څرنګه چې دخپلو پیسو ،مقامونو ، بدمستیو او خپلو متولیانو په زور اولس او دولت ګروګان نیولې او هره ورځ ترې نوي او نوي امتیازات ،مقامونه ،القاب او نشانونه ترلاسه کوي. تاریخي مسئولیت یې د جمهور رئیس حامد کرزي په غاړه دې او طاقت فرسا بار اورنځ یې بیوسه اولس په اوږو وړي او خارجي متولیان معاملګرانه او تجاهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

العارفانه غوړونه کښوي او سترګې پټوي.

دنوي افغانستان دجوړيدو د ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن غونډې ته

درنو استادانو، مشرانو او خويندو ورونو! زما نيکې هيلې او احترامات ومنۍ!. دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې د هميشني ابتکاراتو څخه په کوروداني او مننه چې نن يوځل بيا دنوي افغانستان دجوړيدو د ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن په غونډه کې دافغانستان د معاصر تاريخ پوهانو د ځلانده ستورو دسترو خدمتونو دوياړ ياد ابتکار ته لاس غزولې او دهغې د ارزونې په خاطريي د نړۍ د ګوټ ګوټ څخه ستر عالمان او تاريخ پوهان رابللي چې مونږاو تاسې دهغوی دارزونو شاهد يو.

محترمو! ۲۶۰ کاله پخوا ستر احمدشاه باباپدې سيمه کې دميشتو قومونو په مشترکه مساعي او برابرو حقوقو سره ددولت په واقعي مفهوم دننني افغانستان دبنسټ ډبره کيښوده او ټول اوسيدونکي پرته له تبعيضه متساوی الحقوق افغانان

وګڼل شول. نوموړې تشکل نه يوائې دهغه وخت په کچه بلکه دنن ورځې دمدني ټولنو د ارزښونو له مخې خورا لوړ معياری دموکراتيک عملي تشکل ګڼل کيږی. ستر احمدشاه بابا دهمدغه دموکراتيک اصل په مټ دپراخه پرګنو ملاتړحاصل او پدې سيمه کې يي لويه امپراطوري جوړه کړه.دخپلې امپراطورۍ په ګوټ ګوټ کې يي دټولو لپاره دمنلو وړ ټولنيز پراخ بنسټه حکومت او دولت جوړ او په ملک کې يي افغاني پرګنيزه عملي دموکراسي برقراره وساتله چې تاسې محترمو استادانو دهغې په مختلفو اړخونو پوره رڼا واچوله.

درنو استادانو او حاضرينو! زمان او مکان دوه مقولي دي چې دهرې پديدي او خلقت او باالخصوص دټولنيزو پديدو او نظامونو دايجاد، تحول، تکامل او پايښت په پروسه کې ټاکلې او قاطع رول لری. يو ه عالم ديوه ستر تصميم دنيولو په وخت کې دزمان ارزش داسې ارزولې "نن وخته دي خو سبا به ناوخته وي". ستر احمدشاه بابا ددغه کتګوريو دعملي ارزش له مخې په تمام عيار ټاکلی وخت دشرايطو مطابق پخپل منطقي تصميم سره په ملک کې خورا معقول ټولنيز سياسي نظام جوړ کړ چې بديل يي زمونږ راتلونکي تاريخ ونشو ليدلې او دغه ترلې ټينګ نظام هميشه دخارجي غاصبانو او داخلي متعصبو تنګنظرانو دسترګو اغزې ګرځيدلې وو.

زمان ددرې مرحلو څخه متشکل دې: ماضي، حال او راتلونکې. ماضي دهرې ټولنې دحال او مستقبل بنسټ جوړوي چې ۲۶۰ کاله پخوا دهمدغه لوی احمدشاه بابا په خارق العاده ابتکار او دافغان اولس په قهرمانۍ په بې ساري او بې بديله توګه د واحد افغانستان تر بيرغ لاندې د افغان ملت بنياد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایښودل شویدي. حال زمونږ او ستاسي رسالت دي چي دخپل ملي وحدت او دتاریخي ارزښونو او افتخاراتو د استفت د رسی سر تر منزله د راتلونکي نسل تر لاسه ورسوو او خپل رسالت په ټاکلی منزل کي په پوره کمیت او عالي کیفیت سره ایفاء او په پوره ډاډ سره یي راتلونکی نسل ته وسپارو.

ټولنیزي پدیدي، نظامونه، دولتونه، اداري، سازمانونه او انستیتوتونه دهر څه دمخه تاریخي پدیدي دي او دوخت په هره ګړۍ او شیبه کي دهغوی رول او رسالت مشخص او ټاکلي دي. کله چي دزمان او مکان په تغیر سره سیاسي ـ اجتماعي وضعه بدلیږي، ورسره سم دحل سیاسي لاري او رسالتونه هم تغیر مومي دمثال په توګه میرویس نیکه، احمد شاه بابا ، وزیر محمد اکبر خان ، امان الله خان ، مشروطه خواهانو، ویښ زلمیانو، نورو سازمانونو، او ملي قهرمانانو پخپل وخت کي ټاکلي رسالتونه او مسئولیتونه درلودل. حامد کرزي ، دهغه دولتي اداري، موجوده سازمانونه او زمونږ همدا نننی غونډه هم ټاکلي رسالت او مسئولیت لري. لوی احمد شاه بابا خپل رسالت پرون ایفا ُکړي او هغه چا چي ندي ایفا ګړي دهغوی په هکله تاریخ لازم قضاوت کړیدي. پدي ستره غونډه کي، دتاریخ پدي حساسه مرحله کي چي افغان اولس د مرګ اوژوند ، بودونبود په پوله شتیږي، پکار دادي چي مونږ ددي ناوړه حالت او وضعي څخه د وتلو لار او خپل رسالت تشخیص، تثبیت او دهغي دایفاء په خاطر مشخص او جدي اقدام وکړو. غونډه دنوي افغانستان د جوړیدو د ۲۶۰ کلیزي نړیوال جشن تر عنوان لاندي جوړه شوي ده. په همدي بنیاد هغه قومونو او اولسونو چي ټاکلي ملي تشخص ، تعهد او ترون یي نه درلود

هم دخپل قومي او هم داولسي او ملي تشخص، تعهد او ترون څخه برخمن شول او دلومړي ځل لپاره یي د نړۍ په دي لویه او په هر لحاظ ډیره ستراتیژیکه منطقه کي دخپل سیاسي ،اداري او ټولنیز نظام او دولت څښتن ، د همدغه نظام دبیرغ لاندي ، په همدغه تشخص ، تعهد او ترون سره یي لویه امپراطوري جوړه او دادي نن یي مونږ او تاسي د ۲۶۰ کلیزي د جشن په ویاړ راټول شوي یو. خو ددغه عادلانه او منصف نظام د خصوصیاتو په باره کي چي ددموکراسۍ په خورالوړو هر اړخیزو ملي مناسباتو او معیارونو یعني اولسي او ملي دموکراسۍ په اصولو او قو قوانینو ولاړوو هیچا بنیادي او دستاینې وړ څه یادونه ونه کړه. هو ملي دموکراسي او فردي مساوات چي په ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او مقاولو او دملګرو ملتونو دبشر د حقوقو په منشور کي د ټولي نړۍ د اولسونو له خوا د معتبرو منل شوو اسنادو په حیث تسجیل شویدي. نه لکه په افغانستان کي چي مافیایي وسله وال قوماندانان ،قبیلوي مشران او جهادي رهبران د ملي ، قومي ، ګروپي ، مذهبي ، سمتي اوداسي نورو نومونو او موقفونو له مخي په جوړ جاړي ،مشارکت ، ځما ځمۍ او پټه پنابانديې د نعماتو او بیت المال په چور سره جوړ راغلي دي.

هو ! نه ددغه ډول یوه فوق العاده نظام او نه د هغه ملي مدبر شخصیت ، قوماندان او اولسي ټولنیز رهبر چي مختلف قومي مستعد ،با تقوا ،وطنپرست او په خپلو خلکو مین افغانان یي دد موکراسۍ داصولو له مخي دهغه وخت په خورا مشکلو شرایطو کي سر ه متحد کړل ،نه کومه ارزونه او یا لا اقل د قدردانۍ کومه یادونه وشوه. دروغجن به نه شم که ووایم نن چي

د ټولې نړۍ له هیوادونو څخه نظامي ، جاسوسي، ملکي دولتي او غیردولتي نمایندګان او شرکتونه دا لسم کال دې چې د همدغه نظام په بنیادي رنګولو او سر او مال په ویش اخته دي او نه مونږ پوهیږو او نه دوی چې با الاخره څه کول غواړي ، هم په دې باره کې ، ددې سترې غونډې برخه والو نه یوائې کوم پریکړنده تصمیم ونه نیوه ،حتا کوم چا یې په باره کې یوه پوښتنه هم راولاړه نه کړه او په داسې تاریخي او دافغانانو لپاره د نن ورځې د مرګ او ژوند په مهمه مسئله کې خبره د پنځو تنو تاریخ پوهانو داثارو دیاد و بود په غونډه بدله شوه او هغه هم لا څوک یاد او څوک لا له یاده هم پریوتل.په حقیقت کې دغه ستره غونده هم چې ډیرو پوهانو په کې ګډون کړې وو ، لکه د نورو غونډو په څیر په یوه عادي غونډه بدله شوه. نه په کې د تیرو تاریخي ویاړونو ،افتخاراتو او نیمګړتیاوو لازمه ارزونه او کره کتنه وشوه اونه په کې د افغان اولس د موجوده لویي غمیزې د حل لاره په ګوته او نه کوم عملي تصمیم ونیول شو.

مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي وضعه او مشکل ځانته اساسي علت، تضاد او اساسي غوټه لري. تر څو پورې چې همدغه اساسي غوټه خلاصه نه شي، هر مشکل چې وي په خپل حال به باقي پاتې وي. ژوندي او ملي متحد اولسونه په داسې حالاتو کې اساسي مشکل ،تضاد او علت تشخیصوي او په خپل ټول فردي او جمعي شعور او مادي امکاناتو سره د همدغه اساسي مشکل د حل په لار کې سره متفقانه تړون او عمل کوي او مخکې له دې دغه مشکل ریښې و ځغلوي او بجې وزیږوي ، په خپل قابو او محاصره کې راولي او د پای ټکې ورته ږدي ، نه دا چې له یوه مشکل څخه ۱۰۰۱ مشکله ځان

لپاره جوړاود یوې لومې په ځای دبې شمیره لومو په جال کې تړلې پریووځي. نن ټول افغانان، دولتي مسئولین، پخپله حامد کرزې، په افغانستان کې دخارجي میشتو قوتونو مسئولین دخارجي دولتونو چارواکي او ټول نړیوال په پوره اتفاق سره وایي چې: دافغانستان بود ونبود د پوښتنې لاندې دې، په افغانستان کې نظام نشته، امنیت نشته، اداري فساد ، رشوت ، اختلاس ،د مخدره موادو کر کیله او قاچاق ،اداري ،قانوني ، حقوقي او حتا افغاني انساني بحرانونه او ډیری نوری په لسګونو او سلګونو ناخوالی موجودی دی.داکتوبر په میاشت کې په افغانستان باندې دامریکي له حملی راهیسې شپږ کاله پوره شول. داکتوبر په اتمه نیټه دامریکي دکانګرس دهیئت رئیس ویلي چې په افغانستان کې دبوش سیاست ناکام دې او امریکا به حتماً افغانستان دهمیش لپاره له لاسه ورکړي. دا په حقیقت کې هغه تجاهل العارفانه اظهارات او اعترافات دي چې د افغانانو په مطلقه بېوسۍ او بې کسۍ دلالت کوي. هغه افغانان چې څه موده دمخه یې پخواني شوروي ستر آبر قدرت ،چې له ویرې یې همدغه امریکایانو او اروپایانو په خپلو کورونو کې خوب نه درلود او هرکال یې بې شمېره بیلیو نونه ډالر دساړه او تاوده جنګ په لار کې مصرفولې ، مات او له خپل ملک څخه وشړه ، او داامریکایان ، اروپایان او نور وو چې زمونږ ملک ته د خدمت او کومک لپاره راغلل ، خو خیانت یې وکړ او زمونږ ملک او اولس یې داسې بې وسه او بې کسه کړ. خو کرزي صاحب اوس هم مصمم دې په همدې خارجي قوتونو ،د هغوی پورې تړلیو افغاني جنګي جانیانو، دبشر دحقوقو په ناقضینو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفسيدينو او مختلسينو او نورو او نورو پواسطه نظام او دولت جوړ کړي او افغان اولس نور او نور هم له پښو پرېباسي . دا کار پخپله د کرزي د حکومت او دولت قانوني او حقوقي مشروعيت د پوښتنې لاندې راولي.خو باک يې نه شته ، ترڅو چې د زمان د دجال له شا دوی لپاره څه دوړېږي د دوی پرې ساعت تير دي او د ملک او اولس غم خو بې له هغې هم نه لري.

بين المللی قوتونه د ملګرو ملتونو او امريکې په مشرۍ چې عملاً ټول جهان اداره کو ، همداسې د غه تجاهل العارفانه تظاهر هم کوي چې دوی ګوندې ، په افغانستان کې د امنيت د تامين او اصلاحاتو څخه عاجز دی. که دا خبره رښتيا وي ، نو د دوی حضور په افغانستان کې د څه په خاطر او دا دومره بې شميره بې ګناه افغانان هره ورځ د څه لپاره مري ، دا دومره قوتونه په دې غريب ملک کې د ولې ځای پځای شوي ، دا دومره مصارف د څه لپاره او سل او زر نورې خبرې د جدي پوښتنی لاندی راولي. له بلې خوا د افغانستان ګاونډيان چې لا پخوا په کمين کې ناست وو او خپل توسعه طلبانه حرصونه او پوچ ارمانونه يې چاغول بيل بيل باندېني هيوادونه له هغوی سره مشترک پلانونه تعقيبوي او عملاً يې د افغانستان ځمکنۍ بشپړتيا او جغرافيايي فزيکي موجوديت د خطر سره مخامخ کړې دي.دغه او دې ته ورته ډېرو نورو مسايلو ته ټول وطنپرسته افغانان د شک په سترګه ګوري او همدا مسئله نن د افغانانو او باندېني او ځيني ګاونډي هيوادونو تر منځ په اساسي تضاد او شخړه اووختې ده. ځکه که يو اولس او هيواد جغرافيايي موجوديت او استقلال ونلري نور ارزښونه يې هم هيڅکله تحقق نشي پيدا کولې. د افغانانو لپاره چې د وطن سره

مينه په خاصه توګه د تقدس حيثيت او مقام لري نو کله چې روسانو په افغانستان خائنانه حمله وکړه، افغانانو عمومي قيام وکړ او تر هغې ارام کښيننا ستل تر څو چې يې اخري عسکر د امو له دريا ب څخه پورې نه وتــه .دا په تاريخ کی هميشه همداسی وه او نن هم په حقيقت کې ټول افغانان په همدې علت پاڅيدلي دي.

د تعجب غټه خبره داده چې نن د يو موټي افغانستان جغرافيايي موجوديت د ځيني اجنبي پلوي افغانانو لخوا د خطر سره مخامخ دي او حتا د رسمي تريبونو او پارلمان د موقف څخه د غه ډول غير مسئولانه او خاينانه څرګندونې کيږي. دا چې وايي سياست چټله لوبه ده ، رښتيا هم نن په افغانستان کې سياست په چټله لوبه او کثير المجهوله لا ينحله معادله بدل شوې او يوه تکه توره مکدره فضاء يې په افغانستان کې رامنځته کړې ده.

اولس د دغی وضعې له سپيناوې څخه عاجز دې. يو اځې ملي وطنپرسته روشنفکر قشر يعنی تاسی محترم استادان کولې شی په هغې کې لازم صراحتونه او وضاحتونه راولی، اولس ته دوست او دښمن په ګوته او تر منځ يې رڼه بيلدونکی کرښه کش کړی.ايا تاسې دغه کار وکړ ؟ دغه سپيناوې مو راووست ؟ او دغه رسالت مو سرته ورسوه ؟

محترمو استادانو ! ديرش کاله کيږي چې دا ډول غونډې جوړېږي ، که نور هيڅ مو له لاسه نه کيږي ، په خپلو ستغو سپورو ويناووکه له يوې خوا د خپل زړه براس باسو ، کيدلې شي د خوم چا په جيب کې يو څه هم واچول شي او له بلې خوا مونږ او تاسې چې د يو څه تنفس امکان هم لرو د دغه ډول غونډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجوړیدو فرصت او حوصله هم لرلې شو. خوزمونږ اولس همغسې چې یې ټول بود و نبود ددغه ظالمانو سره پخپل عادلانه جنګ کې له لاسه ورکړي، دیوې شیبې حوصله هم نده ورپاتې. کاشکې نن ددغه اعجاز، جادو او نهایي تصمیم په باره کې یو څه فکر او تصمیم نیول شوې وای چې د مرګ په پوله پروت افغان غم ځپلي اولس ته داخري سلګۍ په فرصت کې ورته نجاتد امید واری پیغام پروت وې.

هو !هیڅوک هیچاته دقیامت د ورځې، نه دجنت وعدې ورکولې شي او نه له دوزخ څخه څوک ویرولی شي. خو مونږ کولې شو لا اقل نن یو داسې تصمیم ونیسو چې د افغان اولس لپاره د تیرو افتخاراتو په تر لاسه کولو سره، په راتلونکې کې سر اغاز جوړ شوې وای.

شرم دې ددغه چا لپاره چې نن هم د قسم خوړلې دښمن خاینانه نظام او لعنتی میډیا فعاله ساتي، ورته دخپلې خیټې نه توجیهات برابروي او ددغه لویي غوښتونکې، ځان غوښتونکې تنګنظره دجال دډولۍ لاندې سر ټیټی روان دي.
پکار دادی:

- تننۍ غونډه باید دخپل روښنفکری رسالت او بې له تاخیره مسوًلیت له مخې موجوده خاینانه مجهول سیاستونه واضح او ددوست او دښمن تر منځ که خپل وي که پردي، که پټ وي که ښکاره روښانه کرښه کش او په څرګند ډول یې یو تر بله سره تفریق او اولس ته په ګوته کړي.
- دهمدغه تشخیص له مخې دعمل یوه څرګنده سیاسې فتوا باید صادره شي.
- یوه باصلاحیته افغاني روښنفکری شورا دې جوړه او

ددغه شورا لخوا دې له دری میاشتو څخه تر شپږو میاشتو پورې وخت ورکړې شي چې په موجوده وضعه کې ژور بنیادي اصلاحات شروع او سرته ورسوي.

- په غیر صورت کې دې دهمدغی باصلاحیته ملي وطنپرسته روښنفکري شورا لخوا بدیل اعتمادي متخصص کسان ددولت او حکومت لپاره پیشنهاد او معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دموکراسي
په تیوری او عمل کې

دموکراسي د یوناني کلمې « demos ـــ اولس ،خلک ؛او kratos ـ قدرت ،حاکمیت » څخه اخستل شوې او یو د اشکالو د اداري ده، چې په رسمي ډول د اکثریت حاکمیت په اقلیت او د ټولو خلکو ازادي او یو شان حقوق تأمینوي . خو په عمل کې نه پخوا د بشر په تاریخ کې کله اولسي حاکمیت عملي بڼه درلودلې، نه اوس څوک د نړۍ په کوم کنج کې داسې نمونه ښودلې شي او نه په راتلونکي کې څوک دهغې تضمین او ذمه واري کولې شي. تر اوسه پورې مونږ یواځې د حاکمو نظامونو او طبقو د دیکتاتورۍ نمونې لرو او بحث پرې کولې شو. اولس په هره ټولنه کې وسیع البنیاده پدیده، جوړښت او بنسټ تشکیلوې چې د بشري ټولنې دژوند په ټولو اړخونو کې یې همیشه پریکړنده رول لوبولې، د تل لپاره د حقیقت او واقعیت معیار پاتې شوې او د دموکراسۍ سره لازم وملزوم او یو د بل په وجود کې تحقق پیدا کوي . که څوک غواړي د دموکراسۍ په واقعي مفهوم ځان پوه کړي او د تیورۍ او عمل سره یې کره وړه ولري باید خپلې خبرې او عمل د دموکراسۍ او اولس دیو تر بله

نه شلیدونکي ارتباط او متقابل استلزام د عمده اصل او منبع څخه پیل کړي . غربي دموکراسي د سیاسي نظام په حیث د سرمایې د خصوصي علاقمندیو او د حاکمي طبقې او اداري نظام د مشترکو امتیازاتو په نظرکې نیولو او تباني سره تحریفي ، رسمي او عملي بڼه پیداکوي او د ټولنې د قاطع اکثریت د خیر ښیګڼې د پروګرامونو او د ټولنیزو ـــ اقتصادي مناسباتو او تولید سره هیڅ ډول عملي اړیکې نلري او دموکراسي د ټولني ، ټولنیزو ، ټولنیزو تولیدي ، اقتصادي او نورو مناسباتو مافوق ، یواځې ایدیال معنوي ماهیت پیداکوي او د پوچ بې ماهیته نوم څخه پرته هیڅ ډول مادي قابل د احساس او قابل د استفادي ارزش نلري ،ځکه چې په اصطلاح ټول دموکراتیک نظام او میکانیزم د سرمایدار او اداري حاکمیت د ګټو په محوربندي دوران پیداکوي .زه پدې عقیده یم چې هر ارزش ، حتا هغه چې مونږ معنوي ګڼو ، هم یواځې د مادي کمیتونو او ارزشونو پواسطه قیمت ګذاري کیږي. د مثال په ډول ، استقلال ،ملي حاکمپت ، پخپله دموکراسي او ډیر نور چې د ځینو ، په آند معنوي ارزشونه ګڼل کیږي مادي ارزش لري او یواځې د مادي ارزشونو پواسطه یې کره کتنه او ارزونه کیدلې شي. راشئ ، پدې خبره غور وکړو ، که چیرې په اصطلاح همدغه معنوي ارزشونو تر شا مادي ارزشونه وجود ونلري (چې حتماً یې لري) څوک به ورته ارزش قایل شي ؟ فکر کوم که مونږ د دموکراسۍ ارزش او کیفیت په یوه اجتماعي ـــ اقتصادي نظام کې د دغه نظام د استثمار د کچې د ټیټوالي له مخې اندازه او قیمت ګذاري کړو ، دا به د دموکراسۍ د ماهیت د پوهاوي لپاره ډیره څرګنده ،اسانه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره منطقي لاره وي. دموکراسي دهر تاريخي اجتماعي ـ اقتصادي نظام او دهغې پورې اړونده حاکمو او محکومو طبقو ذات البيني مناسباتو د ضرورتونو او مجبوريتونو له مخې ، تاريخي ـ سياسي پديده ګڼل کيږي. زما په نظر په دريواړو تاريخي ـ اقتصادي نظامونو کې د قواوو ،وسايطو او مادي زيرمود کچې ، ابعادو ،کميت او کيفيت ته په تش اشاره سره هم زمونږ د مطلب دحل افاده کيدلي شي. يوه برده دار څومره مره يان لرل ،څومره يي پرې پخپله مصرف کاوه ، په کومو وسايطو يي څومره توليد کاوه او څومره ورته ګټه پاتې کيدله او د مصرف او ګټې تناسب يي په فيصدي لحاظ څومره وو. يوه فيودال څومره ځمکي ، دهقانان او څه ډول وسايط درلودل ، څه شې يي کرل او ريبل او په کال کې يو وار دګټې او مصرف تناسب يي څومره وو. اوس به راشو د لسو ، سلو او پنځه سوه مليياردو ډالرو سرمايدار ، وسايطو ، مادي او تخنيکي بيزونو او کومپلکسونو، لسګونو او سلګونو زرو کارګرانو ،د هغوی طيارو ،ټانکونو ، موټرو او نورو عظيمو توليداتو ، د ثانيي ، دقيقي ،ساعت ورځ ،مياشت او کال ګټې ،توليدي ضريبونو او تناسبونو ته . دغه تفاوتونه په هيڅ ډول فيصدي ، تناسب او هيڅ قيمت سره د مقايسي وړ ندي. په همدي کچه دموکراسي او که بهتره به داوي ووايم چي ظلم او ناوروا هم دمقايسي وړندي. سرمايداري نظام د خپل نظام او سرمايي د بقاء په خاطر پنځه سوه کلنه تجربه لري. هغوی حاضر دي د سرمايداري مافيا دناوړه ګټې لپاره هر ډول شرايط ، تحريفي تيوری او حتا د چور او چپاول زمينه هم برابره کړي چې څرګندې بيلګې يي په وروستيو کلونو کې مونږ په افغانستان کې ليدلې شو. هغوی

ددې کار لپاره د مليونو انسانانو قرباني ، محلي ، منطقوي او حتا نړيوال جنګونه پلان ګذاري او تسليحاتي مسابقات هم په کار اچولې شي. دوی د سرمايدارې طبقي په ګټه مالي او پولي بحرانونه رامنځته کوي ځکه په هر بحران کې يواځي غريبه طبقه متضرره او د سرمايدارې طبقې ګټې دوه چنده کيږي. د مثال په ډول کله چي بنزين دوه برابره قيمته کيږي ، معمولاً د ټکسي او موټر کرايه هم دوه برابره کيږي. خو موټر او ټکسي نيم مصرف او نيمه ګټه کوي. په بحران کي مصرف ثابت پاتي کيږي او د سرمايدار ګټه دوه برابره شوه. ټولنيز مناسبات هغه وخت دموکراتيک دي چې ا ولسي د خير ښيګڼې بڼه ولري او په اولسي پراخه پايداره بنياد باندې بناء وي . په غير صورت کې هره دموکراسي دمعين نظام او معينې طبقې ديکتاتوري ګڼل کيږي . د خصوصي ملکيت او د تورو پيسو په فزيکي موجوديت سره چې د استثمار ،ناوړه ګټې ، فساد او غير قانوني سود او مالي ذخايرو وسايل برابروي ، دموکراسي هيڅ وخت عملي بڼه نه شي پيدا کولې او بلکه پخپله دموکراسي ددغه ډول عواملو څخه يو عامل ګرځي . ديکتاتوري او دغه ډول تش په نامه دموکراتيک نظامونه يواځې په زور، ظلم ، جبر ، دروغو ،نيرنګ ، اردو ،پوليس ، مخصوص امنيتي قوتونه ، حکومت او دغه ډول نورو وسايلو په ذريعه چليدلې او ساتل کيدلې شي. خو ټولنيز دموکراتيک نظامونه دزور او ظلم محتاج ندي او په سولئيز ډول دجمعي سراسري پايداره سولې دتامين ضمانت کوي. که څوک غواړي چې په نړۍ کې سراسري سولئيز نظام ټينګ شي لازم دي ټولنيز مناسبات په اولسي وسيع البنياده پايداره قاعده ودرول شي ، په غير

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به بشري ټولنه د همیش لپاره د دموکراسۍ د حقیقت او واقعیت په برقرارۍ کې ګمراه او بې برخې پاتې وي. نن چې له نیکه مرغه جمعي شعور، علم او اقتصاد پرمخ تللي، دا کلکه امیدواري شته چې اولسونه به د خپل جمعي شعور وجدان د غبرګې له مخې خپل تاریخي رسالت درک او د ټولنیزي دموکراسۍ د تحقق په لور به چټک قدمونه واخلي. د تاریخ په اوږدو کې ځیني تیوریسنانو هڅه کړې د موکراسي د اولسي ټولنیز ارزش او ورځني عملي ژوند او مناسباتو څخه بې محتوا کړي. له دې لارې هغوی هڅه کوي په اصطلاح خالص دموکراتیکو ادیالونو ته ځانونه ورسوي، چې وجود نه لري. د خپلو نظامونو واقعیتونه پرده پوشي او اقتصادي بحرانونه، ټولنیزو بدبختیو او ناخوالو علتونه په تحریفي شکل فورمولبندي او په پړه یي هغه څوک چې مدنظر لري ونیسي او یا یي د هر چا په قسمت او بخت پورې وتړي. هغوی مذبوحانه اظهارات او استدلال کوي چې ګوندې د خپلې دموکراسۍ د حفاظت او حراست په خاطر یي عظیمه بیرو کراسي، قوانین، مؤسسې، انستیتوتونه او ارګانونه ایجاد کړیدي. زه وایم که دا خبره سمه او په حقه وي نو د بشریت د پیدایښت څخه تر نننۍ ورځې پورې به یو د دغه پرنسیپونو څخه تحقق موندلې وي. د لوی تشویش خبره داده چې نن دغه مبارزه ډیرې حساسې مرحلې ته رسیدلې، ټولې خواوې مساوي امکاناتو خواته نژدې کیږي او بشریت پخپله د خپلې تباهۍ لپاره هر ډول وسایل او امکانات برابر کړي، وضع هم له بل هر وخت په نسبت ډیره ترینګلې، ټولې خواوې د مخامخ ټکر په موضع کې یو بل ته ولاړې او له هیڅ لور د تفاهم علایم نه

لیدل کیږي، شعور له منځه الوتې، هر چا ته ځانونه حق په جانب ښکاري او یوازې د احساساتو له مخې په پټو سترګو په وړاندې قدم اخلي. پداسې شرائطو کې دعواقبو جاج کومه نا حله معما نده او محترم لوستونکی پخپله د هغې پیشګویي کولې شي.

نن د نړیوالو ماجراجویانو او افراطیونو او نړیوال دموکراتیک بهیر تر منځ یو بل انقطاب عملا د تشکل په حال کې دی. ماجرا جویان او نړیوال افراطیون د مشترکو ګټو په بناء غواړي وضع په موضعي او نړیواله کچه متشنجه وساتي او حتا د بشریت د تباهۍ په بیه قمار ووهي خو له نیکه مرغه نړیوال دموکراتیک بهیر له یوې ورځې څخه بلې ته نړیوال ابعاد، ټینګ ارتباط او اعتبار پیدا کوي او په نړیوالو مسایلو کې د فرد، ګروپ، سازمان، قشر او داسې نورو په حیث خپل فردي او ډلئیز عکس العمل او تاثیر واردوي. په عراق باندې د امریکې او انګلستان د حملې د امادګۍ په پروسه کې عملا دغه تقابل ولیدل شو. افراطیونو هڅه کوله د دغه جنګ اور ته لمن ووهي نو یي د خپلو استخباراتي سازمانونو په مرسته هڅه وکړه د دروغجنو دراماتیکو صحنه سازیو له لارې نړیوالو ته وښایي چې په عراق کې د تصور څخه پورته کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو ذخیري موجودې او په ۴۵ دقیقو کې اتمي وسله هم جوړولې شي، سره ددی چې په ټوله نړۍ او په هغه جمله پخپله په انګلستان او امریکې کې د دغه جنګ پر ضد مظاهرې وشوې، د بلکس په مشرۍ د ملګرو ملتونو هیئت چې په عراق کې د ځیړنو مسئول وؤ په قاطعیت سره دغه دروغ رد کړل او داکتر کلي چې پدغه باره کې یي مسئولیت درلود او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته د خودکشۍ څخه یې په بل څه زور نه رسیده بیا هم په عراق کې یې د جنګ اور بل، دغه متمدن هیواد یې د خاورو ایرو په ډیرۍ بدل او نن هم هره ورځ په سلګونو بې ګناه کوچنیان، ښځې او نر او سپین ګیري او ځوانان وژل کیږي. هو! ماجرا جویانو په ډیره سپین سترګۍ خپل ناولي تصمیمونه عملي کړل، هغوی وروسته پدې هم اعتراف وکړ چې دغه ډول وسلې په عراق کې پیدا نه شوې او وروسته لدې به هم پیدا نشي. دا خبره تونی بلیر د ۲۰۰۴ کال د جولای په ۷ نیټه د سنا په وړاندې وکړه یعنې پخپل جرم یې د ټولې نړۍ، د ټولو سوسیال دموکراتانو، د هاګ د بین المللي محکمې او ملګرو ملتونو په وړاندې اعتراف وکړ. تونی بلیر د انګلستان صدر اعظم دا خبره هم سمه ورسره غبرګه کړه چې په عراق باندې حمله بیا هم حتمي وه څکه هغوی د ملګرو ملتونو پریکړه نه وه منلې. دا چې چا پریکړه نه وه منلې او څوک د دغو پیښو د عواقبو مسؤل دي پدې باره کې دی پخپله محترم لوستونکي قضاوت وکړي. زما لپاره د تعجب وړ خبره دا ده چې دغه کسان د همدغه سوسیال دموکراتیزم د علمبردارانو لخوا چې پر ضد ئیې مظاهرې کولې د بل ځل لپاره په ولسمشرۍ ومنل شول. زما پوښتنه دا ده. همدې ته وایي د سوسیال دموکراتیزم اصلي ماهیت، عالي مرام، ستراتیژي او انصاف؟ یا دا چې نن هم د دغه محترمانو په مقابل کې کوم مضمر جبر، طلسم او جادو قرار لري، نه یوازې د هغوی لاسونه او پښې یې تړلي بلکه په شعوري ترګمۍ یې هم اخته کړي دي. زه پدې عقیده یم تر څو چې سیاست او ولسي او ټولنیز نشي، سیاسي پایداره دموکراسي وجود نشي لرلې. یا دا چې هره سیاسي دموکراسي په موجوده شرایطو کې د همغه

حاکم نظام او طبقې دیکتاتوري ده. په سیاسي دموکراسۍ کې منفعت شخصي او خصوصي او مسئولیت جمعي ټولنیزه بڼه لري. تاریخ د دغه ډول دموکراسۍ څخه پخپله سینه کې ډیرې بدې خاطرې ساتلي دي. د همدغه سیاسي دموکراسۍ په ضرابخانه کې اتم بم جوړ شوې، د همدغې سیاسي دموکراسۍ د تضادونو او نه پخلاکیدونکو دښمنیو له بازار څخه لمړې ځل اتم بم استعمال شو. د سیاسي دموکراسۍ دګټې وټې څخه ده چې یو همیشه په ګټه او بل همیشه په تاوان کې دې. په نړۍ کې د مسکراتو، مخدره موادو او نورو مضره موادو مخه نه نیول کیږي، اشتهارات او تبلیغات یې هره خوا سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي، د سیاسي دموکراسۍ په نتیجه کې ده چې ایکالوژیکي او محیطي دژوند صحي شرایط په نظر کې نه نیول کیږي، هره خوا بد شکله ناروا جنګي ماشینونه غوریږي، د فابریکو د زهرجنو غازاتو لوخړې هوا ته پورته کیږي، ټوله نړۍ زهرجنه کوي او د مهلکو امراضو باعث ګرځي خو ګټه یې ځانګړي افراد تر لاسه کوي، د اوزون طبقه له منځه وړي او نړیوال درادیو اکتیف شعاعاتو د مستقیم تماس او ضرر سره مخامخ کوي او د سیاسي دموکراسۍ علمبرداران د خپلو شخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې نه حاضریږي بین المللي مقررات او پریکړې امضاء کړي او ویې مني. خو تش په نامه یې ورځې لمانځي چې همدا نن هم په کابل او نورو ښارونو کې ونمانځل شوه. ټولنیزه واقعي دموکراسي هیڅکله د نننۍ شخصي سیاست په ناپایداره بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او د سیاست په آزمندانه محیط او تنګ کمیس کې نه ځایږي. راشۍ چې دموکراسي په ټولنیزه پایداره قاعده ودروؤ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولنیزي پایداره دموکراسۍ دشرایطو څخه خوند واخلو.ټولنیزه دموکراسي پخپله خود کفاء او خود بقاء نظام دې خو سیاسي دموکراسي »کله چې سیاست اولسي او ټولنیز نه وي« خپل ځانته خپل قبر پخپله کني.دټولو بین المللي دموکراتو قوتونو څخه زمونږ هیله داده چې مونږ ته په هیواد کې دټولنیزي دموکراسۍ پوخ تهداب کښیښودل شي. افغانان چې پخپل ملک کې دټولنیزي دموکراسۍ تجربه لري دغه نظام به ښه وپالي او وروزي.افغانستان نن دشرق او غرب دکلتورونو دتقاطع محل ګرځیدلې. افغانان دسیاسي دموکراسۍ تجربه نلري زمونږ په هیواد کې سیاسي مناسبات قومي او قبیلوي بڼه لري. ګوندونه او سازمانونه چې اوږده سابقه نلري او اکثر روشنفکران چې په غرب کې هم اوسیدلي او روزل شوي دي دخپلو قومي او قبیلوي مناسباتو څخه نشي وتلې او نن چې عملاً دبین المللي سیاسي لوبو په ډګر کې قرار لري په سیاسي لحاظ ډیر نزدیک بینه او هغې ته دپخوانیو تربګنیو او ګوندیو په سترګه ورته ګوري. که د کاکا زوې کوم ګوند جوړوي نو دې یې هم باید جوړ کړي او که چیرې دوه ورونه هم په ګوندۍ کې سره جدا شوي هیڅکله بیا ندي یو شوي. زمونږ په هیواد کې وروستیو سیاسي پیښنو دا هم وښودله چې زمونږ اولسي خلک دروشنفکرانو په نسبت دزیات وسعت نظر خاوندان دي. دولسمشرۍ په ټولټاکنو کې زمونږ د اولس شکیبایي او سالم برخورد زمونږ داولس او دبې ځایه نا سالمو ډلو ټپلو جوړول زمونږ دروشنفکرانو په هکله زما دمدعا دثبوت دلیل ګڼل کیدلې شي. زمونږ اولس افغان شموله سراسري سیاسي مرکزي قوي رهبري غواړي خو زمونږ

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

روشنفکران دخپل تنګ نظرانه موقف او دید له مخې ددغه ډول رهبرۍ جوګه ندي. همدا سبب دې چې دبې شمیره ګوندونو په جوړولو سره یې بې شمیره پرابلمونه ایجاد کړیدي .محترم حامد کرزي ته هم ولسي خلکو پرته دتبعیضه پښتنو، تاجکو، ازبکو، هزاره او نورو یوشان رایه ورکړه. لازم وؤ چې حامد کرزي هم دافغان اولس داعتماد په بدل کې دملي منافعو په بناء دملي اشخاصو څخه ملي حکومت جوړ کړې وې ، خو له بده مرغه کرزي صاحب دخپل حکومت په جوړولو کې خارجي فاکتورته زیات ارزش قایل شوې او نن دکابیني هر غړې څومره چې د خپل متولي ګټې په نظر کې نیسي هغومره خپلې ملي ګټې په نظر کې نلري. دغه کار په حقه سره دیوې خوا دملي وسیع البنیاده حکومت دجوړیدو امکان له منځه وړې او دبلې خوا یې په حکومت کې ملوک الطوائفي او بې بندو باري رامنځته کړیده . کله چې حامد کرزې هڅه کوي دغه تشه دمشاورینو ، مشاور وزیرانو، مشاور معینانو او نورو په مقررۍ ډکه کړي مخالفین یې هغه دخوږي ګوتې څخه نیسي او خپل نماینده ګان پرې مقرروي او وضعه له بد څخه بد تریږي.نن سبا په افغانستان کې هر اړخیز تشکلات او دموکراتیک ریفورمونه جریان لري ددغه ډول ریفورمونو لپاره وسیع البنیاده ټولنیز نظام ضروري دې . حال دا چې په افغانستان کې دا ډول نظام وجود نلري . ټولنیز نظام هغه دې چې له ځان څخه ددفاع توان ولري خو زمونږ اوسنې نظام دبین المللي قوتونو په مرسته هم دخپل استقرار څخه برخورداره ندې . له بلې خوا زمونږ دټولنې پخواني ډیر قوی نهادونه له یوې ورځې څخه بلې ته یو په بل پسې ړنګیږي او کوم نوي نهادونه چې دخپل ماهیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې موقته بنه لري او تشکل يې ندې موندلې دا رونده دندو داجراء جوګه ندي . په پای کې محترم حامد کرزي دافغانستان داسلامي جمهوريت منتخب جمهور رئيس په ډيرو حساسو ټولنيزو او دولتي مسايلو کې خپل هميشنې وسعت نظر له لاسه ورکوي، يواځې مجاهد پاتې کيږي او په نورو ټولنيزو قشرونو او بالخصوص په وطنپرسته روشنفکرانو باندې داعتماد څخه کلکه ويره لري. اميد دي پدغه ټولو نيمګړتياوؤ برې ومومو او پدې حساسو شيبو کې خپل تاريخي رسالت سرته ورسوؤ.

دخپروني دريمه کاليزه

دحرکت دخپرونې دريم کال د سپتمبر ديوولسمې پيښې دشپږم او دبن د بې بنياده او ناکام کنفرانس دپنځم کال سره سمون لري چې دتروريزم دبې مفهومه ستراتيژۍ او ناکام جنګ له لارې په غوره کولو سره يې سياست په نړۍ او افغانستان کې په کثير المجهوله معادله او لاينحله معما بدل کړې او نن چې دامريکي دموکرات ګوند په پارلمان کې داکثريت په ګټلو ، غواړي په نظامي بودجه تعذيرات ولګوي، بيا هم دامريکي جمهور ريئس جورج ډبليو بوش دويټو دصلاحيت څخه په ناوړه استفادې سره په عراق او افغانستان کې دنظامي پوتنسيال دلوړلو په خاطر په کال سل مليارده ډالر تر لاسه او هڅه کوي چې دسياست کثير المجهوله معادله دنامعلوم وخت لپاره لاينحله پاتې شي. خو په اوسنيو شرايطو کې ددغه ډول غير مسؤلانه لوبو او بې مفهومه دروغجنو او دوامداره تروريستي پيښو تسلسل او ځنځير اخري سپرغۍ به بې له شکه ددريم نړيوال ذروي جنګ پټاکی وچوي.ديويشتمې پيړۍ په پيل کې اصلاً دنړيوال سياسي نبض پر ضد ددغه ډول سياست غوره کول او په نړيواله کچه ددغه ناسم سياست پلوی ټيمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کېدل، په حقه سره د بشریت د راتلونکی ژوند لپاره سپېره او بد فال ګڼل کېږي. په همدې زماني مقطع کې پاکستان په موازي ډول په ذروي طاقت او نژدې سل زره تروریستي روزنیز مرکزونو په ایجاد د تروریزم په ځاله بدلول او په ټوله نړۍ کې د داسې یوې سرکشۍ او تاریکي قوې تېتول د وهمه نه جبرانېدونکی نړیواله ستره اشتباه ګڼل کېږي. په افغانستان کې د امریکې او انګلستان لخوا د افغانستان د ګاونډیانو پر ضد د طالبانو څخه د یوې حربې په څېر استفاده، د افغان اولس په نماینده ګۍ د هغوی سره د یوه سیال قوت په حیث معامله او باالاخره د شمالي ټلوالې د متعصب لړکي په ګټه د دغه قوت تکول درې واړه هغه ناسم عوامل دي چې د نړۍ پدغه هر لحاظ ستراتیژیکه منطقه کې یې د جنګ اور بل کړې او د مصؤنیت احساس ترې هیڅ لپاره متصور نه دي. نړیوال پرابلمونه د نړیوال سلیم عقل، هم آهنګۍ او ملاتړ په نتیجه کې د سمون لار پیدا کوي او افغانان به یې هم د نړیوالو سره یوشان ګالي، پالي او د سمون ملاتړ به یې کوي. که هر اولس خپلې داخلي او خارجي چارې په ایمانداري سره سرته ورسوي په نړۍ کې به هیڅ مشکل پاتې نشي. پکار دا دي پخپل ملک کې د سمون پسې د معرفت څراغ بل کړو، د خاین او صادق تر منځ توپیر ته قائل شو او لازم وضاحتونه رامنځ ته کړو. د بن د کنفرانس څخه وروسته د افغانستان مؤقت، انتقالي او منتخب دولت، لویه جرګه، پارلمان او محلي شوراګانې، اساسي قانون، مختلفې مستقلې ادارې، کمیسونونه او دموکراتیک انستیتونه جوړ او بین المللي ملاتړ او ډیرې مادي مرستې ترلاسه شوې خو دا چې د بن کنفرانس په نامعقول بې پلانه او بې پروګرامه د شخصي او

ګروپي ګټو په بنیاد رامنځته شوې وو په همغه یو جانبه عطالت خپل قهقرایي مسیر طې کوي. او د چارو د سمون په خاطر چا یوه لوټه هم نهده ایښې. د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ د بین المللي قوتونو په راتګ سره هر افغان او خصوصاً روشنفکر قشر پدې باور وو چې افغاني غمیزه به حتماً د حل لار پیدا کوي. ځکه چې دغه ملکونه ستر نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي پر مختللې ټولنې لري، د عالي منجمنټ او مدیریتونو څخه برخمن او سوسیال دموکراتیزم د هغوی د ټولنیز ژوند ورځنۍ عملي بڼه ګڼل کېږي. امنیت به تأمین، اقتصادي وده به حتمي او ټولنیز نظام او دموکراسي به په افغانستان کې په ښه وجه برقراره شي. لیکن د دې ټولو بې شمیره مثبتو فاکتورونو د موجودیت سره سره د شپږو کلونو وروسته په ملک کې نظام نشته، اداره نشته، قانون نشته، عامل ارګان او شخص وجود نلري، فساد، رشوت، اختلاس، د مخدره موادو کر کیله او قاچاق د دولت د مسؤلینو او ارکانو ورځینې کار او مصروفیت ګڼل کېږي. شاه او ګدا، داخلي او خارجي یوشان د ظلم، ناروا او بې قانونۍ څخه شکایت کوي. په افغانانو د قیامت ورځ جوړه ده هر څوک نفسي نفسي چیغې وهي نه صور اسرافیل «ع» شته او نه مسئول شخص په سترګو کېږي چې د حی علی الفلاح چیغه وکړي او دغه په ګونډو بې کسه او بې وسه اولس د سوال د کچکول څخه رابیرون، پخپلو پښو یې ودروي او د خپلې عقیدې، ارادې او واک خاوند یې کړي. افغان خو هغه اولس وو چې د چا په غلامۍ کې هم غلام نه دې پاتې شوې او نه یې د چا جوتې خوړلي. دغه کسان څوک دي چې د سوال او راکړې په دود ښه پوهېږي او پرته له عاره په ډیر ویاړ پردو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسوسۍ او خوشخدمتۍ مهرونه یو تر بله سره په سیالۍ په ځانونو لګوي او د تاریخي مختورۍ څخه هیڅ باک نلري. په شخصي لحاظ یو شوک د نه منلو تهمت او ناوړه کار پر ځان منلې شي خو دا کار دیوه اولس، ټولنې او یوه ملت په نوم او نماینده ګۍ نشي کولې او نه باید اولس چاته دا حق ورکړي. په کوم هیواد کې چا دولتي اداره، پارلمان، فضاء، حقوق او نظام د جنګي جنایتکارانو، د بشر د حقوقو د ناقضینو، بې سواده جنګسالارانو، مفسدینو، رشوت اخستونکو او قاچاقبرانو څخه جوړکړې، د چا په ملک کې چې امنیت نه وي شوک نږدې ۲۰۰ زره تحصیل یافته، با تجربه متعهد افسران کوڅو ته بې سرنوشته وباسي، په کوم ملک کې د کابینې غړي، اداری لوړ رتبه مسؤلین په ښکاره د پردیو ملکونو په جاسوسۍ اعتراف کولې شي، په کوم ملک کې داخلي او خارجي اشخاص او افراد شخصي زندانونه لرلې شي او د خارجي ملکونو معلوم الحال اجنټان ګوندونه او سازمانونه لرلې شي. په کوم ملکي امنیتي مسئولینو په ښکاره د دولت پر ضد مسلحانه مظاهرې کړي چې په لسګونو کسان پکې مړه او زخمیان شوي اوسي. اوس خلک ټول پوهیدلي چې د دغه کسان ټول دیوې لوبې لوبغاړي دي چې په مختلفو وختونو کې په مختلفو څیرو سره مختلف رول لوبوي. د مارچ د میاشتې په دوهمه اونۍ کې ملي متحده جبهه اعلان شوه او دولت او ډلئیزو رسنیو هغوۍ د پردي مغرضو ملکونو پورې تړلي کسان وبلل او خلکو هم د پخوانیو ډلو ټپلو غوندې پر هغوۍ په حقه باور ونکړ. د ملت د مقدسې مقولې څخه ډیر وطنپرستانه او انسان دوستانه شعارونه لکه ملي متحده جبهه، ملي تړون، ملي وحدت، ملي

عزم، ملي سیالي، ملي وطنپرستي، ملي ښوونه او روزنه، ملي ژبه، ملي ایدیولوژي، ملي ترمنولوژي، ملي ادبیات او کلتور، ملي څار او کنترول، ملي اردو، ملي پولیس، ملي روشنفکر، ملي سرمایه دار، ملي متخصص، ملي مترقي با شعوره انسان او دیته ورته مفاهیم مشتق چې پراخه وطنپرسته پرګنې پرې راټولیږي، ملي دموکراتیک بنسټونه، مناسبات او انقلاب پالي او ساتي او په ملي او بین المللي کچه دیوه واقعي دموکراتیک انساني، سیاسي، اجتماعي، اقتصادي عادلانه نظام او مناسباتو د استقرار او پایښت تضمین کوي. خو هغه په خوردضابطۍ کې ناکام خوردضابطان، د بې صلاحیته او بې کفایته دولت مردانو بې سویې کلانساله بچیان چې د موریانې په څیر د مستعجل په نوم اردو ته شامل او د اردو اهنین دسپلین یې په صفر کې ضرب کړ او یا هغه کسان چې په خپل ملک کې یې په اجتماعي، شعوري، سیاسي، فزیکي او اخلاقي لحاظ احساس د حقارت او کهترۍ کړې، د ګونګیانو غوندې په تورتمیو سوړو کې پټ شوي، نه یې د شین آسمان رڼ لمر او نه یې د وطن د مور تودې غیږې مینه او خوند لیدلې او ټول د غه عالي وطني منلي ارزښونه یې د خپلو متولیانو په غلامۍ کې له لاسه ورکړي، نه د دغه ارزښونو په ارزش پوهیږي او نه د دغه ډول کارونو جوګه دي. د اخبره نن پوره څرګنده شوې چې خارجي قوتونه، ګاونډیان او په واک کې پاتې افغانان په افغانستان کې د افغاني خودګردانه ټولنیز وطنپرست نظام د مهار کولو او غلام ساتلو په خاطر د تبعیض او تفرقې ناوړه او ناروا ستراتیژي او تاکتیک غوره کړې او د اوږدې مودې لپاره د هغې تطبیقول غواړي. هغه کسان چې د نظامي ژوند د الفباء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره اشنا دي پدې ښه پوهیږي چې د توپ، راکټ او هوايي بمونو او په کل کې د خارجي قوتونو په وسیله په پردي ملک کې امنیت نشي تامینیدلی. د امنیت د تأمین معیار ، محک او عامل یوازې او یوازې د هغه ملک خلک دي ، اولس دي او هغه هم پدی شرط چې د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو تر منځ هر اړخیز عدالت تأمین او اولس د دولت ملاتړ او وسي. نن خارجي قوتونه د لیرې مسافې او لوړې ارتفاع څخه د توپ، راکټ او الوتکو په وسیله د بمبارد ناکامه پالیسي غوره کړې. پیاده قوتونه له حرکته پریوتي او د هرې خیمې او بوساړې شاته ځانونه پټوي او د مقابلې قابلیت یې له لاسه ورکړې. دوی هڅه کوي یوازې مخالف قوتونه له ځانه لیرې وساتي او یوازې په ړندو بمباریو د ملکي بې ګناه خلکو ،ښځو ،ماشومانو آو سپین ګیرو وژلو او نسل کشۍ ته دوام ورکوي . مخالف جنګیالیان هم د خرپ او ترپ تاکتیک له مخې خپلو حملو ته دوام ورکوي او بې ګناه قربانیان په منځ کې یوازې د افغانستان خلک دي چې د طالب، القاعدې او تروریست په نومونو اعلانیږي تر څو واقعیتونه د خپلو خلکو څخه پټ وساتي. دوی ځیني مظالم چې د نړۍ په خلکو روا ګڼي د خپلې خاورې څخه په زرګونو میله لیرې په ګوانتانامو ، ابو غریب، بګرام ، قندهار او نور ملکونو کې سرته رسوي خو دا هیر وي چې د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل په پټه نه سرته رسیدلی او نه پټ پاتې کیدلی شي. ډیره موده کیږي د خارجي، داخلي او دفاعي چارو په وزیرانو شخړه روانه ده. حال دا چې مونږ پخپله نه خارجي، نه داخلي او نه دفاعي پالیسي او ستراتیژي لرو. که مو لرلې نو مؤثریت به یې معلوم وې. مونږ د باندنیو چارو له وزیر څخه تر نن ورځې پورې

د افغان اولس د نماینده په حیث یوه سیاسي خبره او یو سیاسي دریز نه اوریدلی او نه لیدلی بلکې د بې ځایه تو جیهاتو او ژستونو شاهد وو چې د ایران، پاکستان او حتا د المان دولت د عکس العمل سره مخامخ شو. سیاست د سیاسي عباراتو او کلماتو افادی ته چې د پرمختللو هیوادونو د سیاسي تقریرونو او ژستونو په تقلید سرته رسیږي نه ویل کیږي. سیاست د یوه اولس د جمعي شعور د وجدان غږ دي چې په مختلفو داخلي او خارجي سیاسي جبهو کې یې باید د باندنیو ، کورنیو او دفاعي چارو وزیران د ملي دریز او سیاستونو په حیث افاده او پلي کړي. پدې عواملو ځانونه پوه کړي چې ولې په ملک کې دیرش کاله جنګ روان دې؟ ولې زمونږ د مهاجرینو دومره سپکاوې کیږي او په دومره فضیحت سره د پاکستان او ایران څخه ایستل کیږي او بین المللي نورمونه، او پریکړې په نظر کې نه نیول کیږي؟ ولې زمونږ ټول اولس پاشیدلی او جنګیږي؟ نه یوازې دا چې ټول نړیوال د غه ټولې پیښې غندي او محکوموي خو زمونږ د چارو مسؤلین زمونږ خپل خلک مجرم بولي او په مرګونو او سپکاوي یې خوا یخې کوي !! د ۲۰۰۷ کال د جون د میاشتې په ۱۴ د ملي متحدې جبهې مشرانو د زم زم په اوبو د تیرو ګناهونو د پریمنځلو وروسته چې چا په ږیرو او چا په بریتو ګوتې وهلې دیوې نوې طرحې په وړاندې کولو سره موجوده دولت په بې شمیره تورونو تورن کړ. راشئ یو ځل خپل ګریوان ته سترګې واړوو او پدې خبره ژر سوچ وکړو چې د پرون او نن ورځې د جرمونو مجرمان څوک وو او څوک د سبا لپاره پدې خاطر امادګي نیسي او هلې ځلې کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسلیم عقل او وجدان په حکم

مونږ پدې کې هیڅ شک نلرو چې هر چاته خپلې ګټې معتبرې دي، دهغې لپاره مبارزه کوي او نه په دې کار څوک ملامتوؤ. دملا نصرالدین په څیر خلکو ته په ننني شرائطو کې نه د ژوند حق ورکول کیږي او نه یي لرلې شي. افغانانو پخوا هم لوی قوتونه مات کړي، پخوانې شوروي اتحاد یي هم مات کړ او امریکا به هم ماته کړي خو د سیال ژوند کولو حق به پیدا نکړي. ددې علت هغه کرکجنه وضعه ده چې دافغان اولس دجمعي شعور په ضمیر کې یي یو دبل په مقابل کې ځای نیولې، هیڅکله دشعور سطحې ته نه راپورته کیږي او دمعقولې نتیجګیرۍ څخه دتل لپاره عاجز پاتې دي.

دتاریخ په اوږدو کې افغانان د هر جنګ د سون مواد وؤ. دسون مواد پخپله سوزي او یواځې نور ترې مستفید کیږي. دکوم چا نوم سرتیرا و یا سرباز وؤ بل ورته ویلي وؤ دداسې سر څخه به زه هم ډیر پخوا تیر شوې وای. دسرڅخه تیریدل او یا سر بایلل نه لازمي او نه کافي شرط او نه کوم ویاړ ګڼل کیږي یواځې سیال انسانان دي چې په افتخار سره خپل سرونه ساتي او لازمي او کافي شرط یي ګڼي. راشئ ترڅو سرونه راپورې

دي دهغې دساتلو په باره کې فکر وکړو او دمعقولو پریکړو لپاره یي وساتو او په کار یي واچوؤ !

دروسانو دیرغل څخه وروسته نړیوالو دافغانانو په حق کې په ډیره ناروا او جفا سره داپریکړه وکړه چې دشرق او غرب، سوسیالیزم او کپیتالیزم، روس او امریکې عظیم او ګلوبال پرابلمونه دافغانستان په جنګی تیاتر کې حل کړي. له یوې خوا لکه چې دامریکې دهغه وخت جمهور رئیس رونالد ریګن به ویل " افغان مجاهدینو ته سلام چې دهغوی عقیده او ایمان دبشریت دآزادۍ سمبول او الهام بخش دي" له بلې خوا ددوستۍ، نوع پرستۍ او نیک ګاونډیتوب په نامه ورور د ورور او پلار د زوي په مقابل کې د بې رحمانه او بې باکه قتل وقتال لپاره هڅول کیدل. افغانان دخزان دپاڼو غوندې رژیدل او دهغه ورځې څخه تر ننه پورې نه د افغانانو په ذهن کې دهیواد او خلکو په ګټه کوم فکر پیدا شو او نه چا موقع ورکړه. نړیوال شرقي او غربي انقطاب ړنګ، سوړ جنګ ختم او هغه په زرګونو ملیارده ډالر چې دریم نړیوال او ساړه جنګ په لار کې یو دبل په مقابل کې به یي مصرفول پخپلو جیبونو کې یي پاتې شول. هو !دافغان اولس فرد فرد ، ددوه میلونو شهیدانو کونډې او یتیمان، دیو نیم میلون معیوبینو بې وزله بچیان او دافغانستان سمه او غر یوه احسن پاداش ته سترګی په لار وؤ. هغه احسن پاداش دا شو ،ټول افغانان چې تر منځ یي دنفاق اورونه بل شوي وؤ دبارتو او وسلو په ګودامونو کې پوره لس کاله یواځې پاتې شول او یو ځل بیا یي دګاونډیو په مرسته یو بل سره ښه ووژل او دګور دچینجو غوندې یي په پټو سترګو سره وخوړل. په تیرو پنځه ویشتو کلونو او دهغې څخه پخوا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د افغانانو د بې اتفاقۍ، دښمنۍ او ټوټه ټوټه کولو لپاره د سوسيال او بورژوا دموکراسۍ د تقابل په موده کې ستري تحقيقاتي پروژي تر سره شوې او د هر ډول تبعيض اور ته لمن وهل شوې وه، هر افغان د تنهايي او بې کسۍ احساس کوي ، نن هم هره ورځ نوې ولسوالي، علاقداري او محلي امرين او قومانداانان د ملوک الطوائفۍ او خودمختارۍ غږونه پورته کوي، په افغانستان کې مطلقه ځانځاني، کرکه او نفرت حکمفرما او هر څوک يواځې نفسي چيغي وهي او افغانستان په ټوله معنا او مفهوم بې صاحبه مال او متاع گرځيدلې، هر څوک يي لستوڼی کشوي او پريکوي يي او پر هر سياسي دکان کې د سودا لپاره عرضه کيږي. لنډه دا چې د کوم سر نوشت سره چې د ۲۵ کلنو په موده کې مخامخ وؤ نن لا د نړيوالو او گاونډيو تر منځ د افغانانو په سر نهايي معامله روانه ده او زمونږ دولت مردان او سياسي مبصرين او حتا پوهان دهغې لپاره تجاهل العارفانه توجيهات برابروي.

هو ! پداسې حال کې چې د افغان اولس فرد د اخرت د ورځې په څير نفسي نفسي چيغي وهي، يواځې د شخصي گټو او بقاء په لټه کي دي او دهيواد او ټولنيزو گټو په مقابل کې د مسئوليت او احساس د درک څخه عاجز پاتې دي ، په مقابل کې د امريکي په مشرۍ په اصطلاح خارجي سوله ساتي ځواکونه په افغانستان کې موجود دي چې تر شا يي ملي متحد اولسونه ولاړ او خپل منځې مشخص تعهدات، تعلقات او ټاکلی اهداف لري. دهغې لپاره دغې منطقې ته راغلي او هغه به تعقيبوي. گاونډی هيوادونه هم د افغانانو په څير دخپلو وطني گټو سره بې علاقې ندي او د سيالو هيوادونو په حيث د بين المللي سوله

ساتي ځواکونو سره د همدغه افغانانو د برخه ليک په هکله مشترکاً معاملي کوي ،ځکه هغوی پوهيږي تر څو اجتماعي گټې محفوظي او مصئوني نه وي شخصي گټی محفوظي نشي پاتې کيدلې او افغانان يا خو لا شعوري غافل پاتې دي او يا خو ځيني کسان دخپلو شخصي گټو او موقفونو د حفاظت په خاطر په ټولو معاملو معاملگرانه سترگې پټوي.

په هر صورت دافغانستان شاوخوا سيمي د نفوس، مادي ذخيرو او جغرافيايي موقعيت له لحاظه تر هر بل ځايه ډيرې غني او مهمې ستراتيژيکي منطقې گڼل کيږي. افغانستان پدې منطقه کې ديوه څلورلاري او مستحکم بالا حصار په حيث دځانگړي ستراتيژيک موقعيت څخه بر خورداره دې. له دغه ځايه هره خوا هره سيمه په ډيره اسانۍ او برلاسي سره په نښه کيدلې شي. تاکيداً بايد ووايم چې با شهامته، وطنپرسته او دهيواد او خلکو په گټو مين افغانان په ننني سياسي لوبه کې د دغه برلاسې فکتور څخه په پوره جرئت او ډاډ سره استفاده کولې شي او همدغه مطلب زما د دې ليکنې اساسي هدف تشکيلوي .

د ۲۰۰۴ کال د اپريل په ۳۰ نيټه ۱۰ نوې هيوادونه چې اکثراً پخواني سوسيالستي هيوادونه او د روسانو کلک ملاتړي وو د اروپايي اتحاديي غړي شول او سبا ته به د ناټو غړي هم شي. اکراين، سپينه روسيه، او ځيني نور هيوادونه هم همدغه لار تعقيبوي. روسيه هم د دې په عوض چې د نننۍ يوجهته ديناميزم او عطالت مخې ته خنډ شي په ډير شرم اور شکل سره، خپل سرونه داروپائيي اتحاديي، امريکی او ناټو دلمنې لاندې کوي. ښامار يي په سينه ورخيږي او لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسمریزم شوی موږک غوندې د سوړې دننوتلو توان یې له لاسه ورکړیدې. خو سرنوشت یې معلوم او ځرګند دې او هغه په نوې لوبه کې دلویې روسیې رنګیدل دي.

ناټو چې په نوې وسلو باندې د سنبالیدو او توسعیې لپاره یې هیڅ ډول سیاسي او اجتماعي منطق وجود نلري او لا پخوا باید دغه سازمان منحل شوې وي، ورځ په ورځ توسعه پیدا کوي، د روسیې شمالي او غربي سرحدونه یې اشغال کړي او د پخواني شوروي اسیایي جمهوریتونو په راخپلولو سره به د روسیې جنوبي پولې هم د واک لاندې راولي. د افغانستان د سنګر ځخه چې شاوخوا ټولې سیمې دهوایي تکتیکي او ستراتیژیکي او ځمکنیو لیرې ویشتونکو قواؤد فعالیتونه په شعاع او تیر رس کې قرار لري حتما به د امریکې په مشرۍ موجوده قوتونه په افغانستان کې د دغه لوبیي لوبې په سیاسي - نظامي مرکزي وضع الجیش کې پاتې کیږي او خپل حضور به ساتي.

خو ددې ټولو خبرو سره سره روسیه او د سیمې لوی او واړه هیوادونه یو ډول امیدوارۍ ته سترګې په لار دي او هغه دا چې ګوندې یو ځل بیا به د افغانانو د بې سنجشه قربانۍ په نتیجه کې دفلک ځرخ ددوی په ګټه ځرخي او امریکائیان به هم لکه د روسانو په ځیر پدغه پلندۍ کې ډوبیږي او د افغانستان په ونډۍ کې به بیا هر چاته خپله خپله برخه رسیږي. زما پوښتنه داده چې افغانان څه شي ته سترګې په لاره دي؟؟؟

یو ځل بیا د افغان اولس بې سنجشه قرباني! یو ځل بیا عین سرنوشت! یو ځل بیا د خپلو او پردو لخوا عیني موضعګیري او لکه پخوا همغه لعنتي پاداش! او دغه پروسه به په متوالي

شکل ترابده دوام پیدا کوي ؟؟؟ او تل به افغان اولس لکه پسه غوندې دقصاب په غولي د حلالکې لپاره ترلې ولاړوي ؟ نــــه !

داسې وایي "هر اولس دهمغه حاکم او آمر سزاوار دې چې پرې حکم او آمر کوي" او علامه سید جمال الدین افغان په حقه سره لیکي "زه دظالم او مظلوم دواړو سره عداوت لرم. دظالم سره پدې خاطر چې ظلم کوي او مظلوم سره پدې خاطر چې دظالم ظلم پر ځان مني" افغان اولس ددښمنۍ وړ ندې. خپل دین او رسالت یې دوطن په وړاندې تل ادا کړې. پدې به وروسته بحث وکړو.

کله چې بین الملل قوتونه په افغانستان کې خپل حضور ساتي حتما به لکه چې همدا اوس مخامخ دي، د افغان اولس دعکس العمل سره به مخامخ وي او افغانان به هم حتما هغوی وتلو او ماتې ته مجبوروي. دا یو معمول تاریخي فاکتور، حقیقت او واقعیت دې او افغانانو ترا وسه پدې باره کې بل مصلحت نه دې منلې. خو سوال پیدا کیږي. ایا دغه ډول نظامي حضور یوائې په افغانستان کې دې؟ یوائې د امریکې دا ډول نظامي حضور دنړۍ د سلو ځخه په زیاتو هیوادونو کې شته. دا یو بین المللي پرابلم او بین المللي مصلحت، ترون او پیوستون غواړي. افغانان لکه ځرنګه چې یې د تاریخ په اوږدو کې ندي کړې شوي، نن هم دغه پرابلم په یوائې ځان نشي حلولې او که غواړي دغه کار وکړي انجام یې لکه هر وار، دا وار هم بل ډونه شي کیدلې، یعني چې امریکا به ماته کړي، خو پخپله به هم یو ځل بیا د غیر وغماز او شغالانو لپاره د مرګ په پوله پریووځي.. د افغانستان دښمنان غواړي پدې لوبه کې پخپلو معاملو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان او تاریخ یي دابد لپاره خاورو ته وسپاري او افغانان هم نن پخپله ځانونو ته قبر کني او دګور په خوا منډې وهي.
افغانانو پدې منطقه کې تل استعماری قوتونه مات کړي او اولسونه او هیوادونه یي دهغوی له شر څخه ژغورلي او ازاد کړي دي . خدایي خدمتګارانو دخان عبدالغفار خان په مشرۍ دهندوانو سره یوځای مبارزه وکړه ، هند یي د هندوانو لپاره ازاد کړ ،خو پخپله محکوم پاتې شول ، درې وارې هند په پاکستان حمله وکړه او مات یي کړ، په آسیا یي جمهوریتونو باندې دتزاریزم او بلشویزم دتیري په وخت او همداسې دایران او عراق دجنګ په وخت کې افغانانو هیڅ ډول خپلې سیاسي غوښتنې او ملاحظات په نظر کې ندي نیولي او دخوړې ګوتې څخه یي هیڅوک ندي کش کړي، سره ددې چې دلائل به موجود وؤ. خو بر خلاف دافغانانو په غمیزه کې ګاونډي هیوادونو دافغان اولس په شر کې خپل خیر لټولې او یواځې خپل سیاسي اهداف یي چاغ کړیدي او نن هم په ډیر خائنانه شکل نه یواځې لاس وهنې بلکه څرګند تیرې او تجاوز دوام لري.
جنرال مشرف او دهغه مارشالایي ډلې ته پکار ندي چې دخپلو خلکو او دمنطقې دسیاسي وضعې پر خلاف یي دامریکي دلمنې لاندې موضع نیولې او القاعده او بنیاد ګرایي چې پخپله یي په سند او پنجاب ک ځای پځای کړې او هلته یي براس راووځې خو دوی په هغه ازادو سرحدي سیمو کې نظامی تریسمار جوړ کړې چې اصلا حق نلري هلته قدم کیږدې او پدې بهانه قومي مشران وژني ، کورونه یي سیزي او پر ځای یي نظامي تحکیمات جوړوي او اغزن سیمان نیسي. ځیني کسان

لا سترګې پټوي او دبي بي سي درادیو له لارې په ډیره بې مسئولیتۍ سره ځیني اظهارات کوي او له بده مرغه لر او بر افغان دهغې په مقابل کې په حقیقت کې پټه خوله پاتې کیږي.
زه داولسونو سره دعداوت دمسئلې سره موافق نه یم هغوی .
تل خپل رسالت سرته رسولې ، دا سیاسي او دولتي وطنپرست مشران، اجتماعي شخصیتونه او روشنفکر قشر پورې لري چې همیشه پداسې حساسو شیبو او دتاریخ په تاریکو ګکلیچونو کې باید خپلې ټولنې دیوه نیک او څرګند مستقبل په لوررهبري کړي. خو سوال پیدا کیږي کوم مشران او کوم روشنفکر؟
—— هغه چې دافغانستان دوروسته پاتې اجتماعي - اقتصادي مناسباتو خام او نارس محصول ،دشعور او درک سترګې یي لاپټې، دخپل رسالت او دندو په وړاندې احساس دمسئولیت نشي کولې او یواځې په بچګانه، تنګ نظرانه لوبو کې یو دبل دپښو وهلو او امکاناتو دخنثا کولو په مرض اخته دي ؟
—— هغه چې دپردیو دواکمنۍ په وخت کې دهیواد او خلکو په وړاندې دعدم احساس او پردیو ته دخوش خدمتۍ دمعیارونو له مخې هر بې سواده با سواده په غیر مستحق ډول کورکورانه په نظامي او ملکي دولتي رتبو او مقامونو ، مسلکي، علمي، اکادمیک صلاحیتونو او رتبو او د نړیوالو معیارونو ، پرته په دیپلومونو او یا نورو القابو مفتخر شوي او په پنځو ورځو کې دمقامونو ، رتبو او افتخاری القابو دټولو پوړیو څخه اووختي دي؟
—— هغه چې د بې شمیره پاچا ګردشیو ، حکومتونو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو، حزبونو، فرکسونونو، ډلو ټپلو په سطحه جداګانه تشکیلات پرسیدلي او جوړ شوي او هر چا د خپلې سلیقي له مخې کسان په پوره بې مسئولیتۍ سره ګمارلي او نن دیوې پوستی د پنځه کسیزي ډلې د قوماندان څخه نیولې تر لوړو مقامونو پورې هر څوک ځان لپاره با صلاحیته غیر مطیع شخصیت قایل دې او نن په اصطلاح پخپله افغاني روشنفکر قشر په یوه نابکاره بار، مکدر سیاهي لشکر تبدیل او د نیکو او بدو تمیز پکې مشکل دې.

ــ هغه چې د هیواد څخه بهر روزل شوي، او سیدلي او د دموکراسۍ او مدني ټولنې په ټولو اصولو او قوانینو اګاه د پوهنتونونو استادان، سیاسي مبصرین، ادیبان او پوهان خو بیا هم د افغاني ټولنې د هر ډول تبعیضونو په لومو کې بند پاتې دي او بستري یې د بي بي سي، امریکا غږ او نورو رایوګانو، مجلو، ورځپاڼو، جریدو او داسې نورو دفترونو کې اچولي بیا هم د مختلفو سلیقو او مناسبتونو له مخې په پوره بې مسئولیتۍ سره عریضې او طویلې مقالې لیکي، تحلیلونه، تبصرې او مصاحبې کوي او تر څو چې خبر نګار بس ورته ونه وایي نه بس کوي؟

ــ او یا هغه چې په تیرو دورو کې ټکول شوې، ځپل شوې او خولې یې داسې تړلي چې په زور به یې پرې خلاصې نه کړې؟

ــ هغه چې پرون په اصطلاح د کمونست، مجاهد او بې طرفه په نوم یو بل په واک کې شریک کیدو ته سره حاضر نه وؤ او یا نن چې د ځیني بین المللي کړیو سره د ځیني ډلو د شخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې متقابلو معاملو په نتیجه کې یو ځل بیا په عمده ډول د پخواني مجاهدینو مشران واک ته

رسیدلي او بیا بل چاته اندکترین حق نه قائلیږي؟

ــ او یا بالاخره محترم حامد کرزي چې په وطني او بین المللي ملاقاتونو کې د چپن، قره قلي او کالیو په اغوستلو سره د خپل وسعت نظر تظاهر کوي خو په حساسو وختونو کې خپل دروند رسالت هیروي او په اصطلاح دیوه مجاهد په حیث د موجوده جنګ سالارانو، جهادي مشرانو او نورو سره په ائتلاف، تفاهیم او کمپرمائز ډډه لګوي؟ په هیواد کې ټولې بنیادي چارې په ټپه ولاړې او یوائې په نمائشي، ګذرا او مؤقتي چارو بسنه کیږي؟

دا دي زمونږ د افغاني ټولنې موجوده حقیقتونه او واقعیتونه چې باید ویې منو او د هغې له مخې لازمې نتیجګیرۍ وکړو. پداسې ترګمیو او سیاسي بحرانونو کې د چارو سمون اسان کار ندي او هیځکله د نیکو او بدو تر منځ ځرګند سرحدونه او پولي وجود نلري. تشخیص، تصمیم او اقدام پداسې حالاتو کې مشکل وي. د فرانسې مشهور متفکر او فیلسوف ارنست رنان لیکي "وقت های می ایند که گوئی هر چیز از دست رفته است، همان است وقت شروع کار". په نورو هیوادونو لدې څخه ډیر زیات بد حالتونه راغلي خو هغوی د هرې وضعې څخه لازمه نتیجګیري کړې او اشتباهات یې دوباره ندي تکرار کړي، نه لکه چې مونږ د شوؤ اشتباهاتو او ګناهونو په بنیاد دلا لویو ګناهونو تصمیمونه نیسو او پلانونه جوړوؤ.

هو! نن د افغانانو لپاره واقعا سرنوشت سازه حالت او وضعه ده. نن مونږ لپاره بهترین وخت د شروع د کار دي چې نیک تصمیم ونیسو او لازم اقدام وکړو. راشئ د هیواد او اولس د عالي ګټو په خاطر یو تربله سره دوروری لاسونه ورکړو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

متحد عمل ته ملا وتړو.

مونږ افغانانو ته دهر څخه دمخه خپل خدای ته رجوع کول پکار دي چې پخپل فضل وکرم سره مونږ دجمعي شعور دتورتم او کدورتونو څخه راوباسي او دعقل او شعور په رڼا کې خپل ځانونه او دوست او دښمن وپيژنو او دښو او بدو تميز وکړې شو !

مونږ ته يو مهدی پکار دی چې دوخت وزمان ددجال دمکروفريب ددامونو او لومو څخه مونږ ته نجات راکړی !

مونږ ته پدې حساسه شيبه کې صوردا سرافيل ع پکار دي چې دحقيقي قاضي په وړاندې احساس دمسئوليت وکړو، ويده وجدانونه رابيدار او د حب الوطن احساس او شعور مو دوباره را ژوندي شي !

مونږ ته دحی علی الفلاح يوه داسې کريکه پکارده چې د هر کاڼه غوږ تر عمقه ورسيږي، دغفلت له خوبه مو راويښ او دنړيوالو سره سيال ژوند ته مو وهڅوي !

مونږ ته دافغاني جمعي شعور په ضمير کې يوې داسې زلزلې ته ضرورت دي چې ټول هغه بنيادونه چې دپرديو لخوا زمونږ په ذهن کې د ورور وژنې، نفاق، عداوت او تبعيض په خاطر اباد شوي له بيخه ړنګ، دغه خامې ختې پخې او د وروری او افغاني ذات البيني تفاهم په بناء نوي بنيادونه ايجاد کړو !يوائې پدې صورت کې کيدلې شي مونږ دموجوده وضعې څخه دخپلو خلکو او هيواد په ګټه لازمه استفاده وکړو !نن چې په افغانستان کې کوم قوتونه موجود دي

ــ اول خو دډيرو هيوادونو څخه نماينده ګي کوي او ديوه هيواد قوتونه نه .دوهم دهغوی تر شا داسې ټولنې پرتې دي چې

دموکراسي پکې منلې او عملي حقيقت او واقعيت ګڼل کيږي

ــ دريم دهغوی تر منځ هم دنړيوالو سياسي .اجتماعي مسايلو په هکله ستر تضادونه وجود لري

ــ څلورم دا چې دا يو نړيوال پرابلم دی او مونږ پخپل منطقي برخورد سره نړيوال ملاتړ ترلاسه کولی شو.

ــ پنځم مونږ پدې باور يو چې دموکراسي کوم حکم، فرمان، آمر او حتی يوائې قانون هم نه دې چې په زور هره خوا صادر شي، بلکه دموکراسي دهرڅه څخه دمخه پاکه عقيده، اخلاق، تربيه او لوړ انساني اجتماعي شعور ته ويل کيږي او کله چې دغه صفات دټولنې او فرد په ذهن کې ځای نيسي هيڅکله دداسې وحشيانه، غير انساني قرون وسطايي اعمالو مرتکب نشي کيدلې لکه چې نمونې يې په افغانستان، عراق، ګوانتامو او ځينې نورو ځايونو کې وښودل شوې. بشريت نن ددغه ډول اعمالو څخه نفرت لري او په نړيواله کچه ددغه ډول اعمالو په ضد عکس العملونه او مظاهري دوام لري او دهغوی خپل خلک لدې کبله احساس دشرم او خجالت کوي.

دپورتنی بحث له مخی په لاندی ډول نتيجګري کيدلې شي

١ــ په بين المللي لوبو کې پردي غمونه په خپله ذمه اخستل او په حلاجي کې خپل هډونه په ځانګړي توګه ورکول نه ثواب دي، نه شهامت، نه وطنپرستي او نه دسليم عقل او وجدان مشوره او مصلحت. بين المللي پرابلمونه يوائې په بين المللي تړون، پيوستون او ملاتړ سره دډيرې اوږدې مودې مبارزې په نتيجه کې حليدلې شي. دداډول طوفانونو څخه ځان لري او په امن کې ساتل غوره مشوره او مصلحت ګڼل کيږي.

٢ــ په ننني منطقوي سياسي لوبه کې افغانانو ته پکار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دخپل مرکزي ستراتیژیک موقعیت او چانس څخه په استفادې سره خپل ملي وطني موقف تقویه او پرې نږدې چې کله هم وروسته لدې د شاوخوا قجیرانو او ګیدړانو خوراک شي.

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

په یوویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزښونه او معیارونه

قانوني او حقوقي هر ارشي او تداوم دبشري ژوند سره له همغه وخت څخه نه شلیدونکي مناسبات او اړیکي پیدا کړي ،کله چې دا لوی جهان او ټول خلقتونه دخدای دلوی علم له مخې د "کن فیکون" دحکم په صدور قانونمند او متعادل پیدا او انسان یې دانساني تقوا او علم له مخې اشرف المخلوقات او خپل خود مختاره خلف ګرځولي دي.په پورتنۍ جمله کې څو عمده اصله لکه قانونمندي، تعادل، حقوق، مساوات، تقوا او خلافت په ستر ګو کیږي. همدغه اصول په مجموع کې دهر نظام دخلقت ، تکامل، پایښت او معرفت مستلزم او متضمن او دخدای دمقضي او مقدر قانون "قضاء او قدر" له مخې یوائینې مقید شرط ، دین ، مذهب او شریعت ګڼل کیږي. هیڅ شې وجود نلري مګر په قانونمند شکل سره . قانونمندي شکل دموجودیت دجهان او هرې پدیدي دې او انسان له هغې سره په قانونمند کړو وړو مکلف او مؤظف ګرځیدلي دې . تعادل په یوه نظام کې دپدیدو دظهور ، هم آهنګۍ او پایښت اصلي عامل او عمده اصل او یوائې دمتقابلو حقوقو ، وجایبو او ذمه واریو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې يو نظام جوړيدلې او پايښت لرلې شي. د تبعيض پرته مساوات او تقوا د نظام د بقاء لازمي او کافي شرط او خود مختاره مقدر خلافت د مسئوليت هغه درونند بار دې چې انسان د هغې په احساس سره کولې شي خپل تاريخي رسالت سرته ورسوي. مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر څوک د بين المللي او ملي تسجيل شوو قانوني او حقوقي ارزښتونو او معيارونو په وړاندې مقيد او مجبور دې او پرته د سرکشۍ او امتياز څخه بايد هغه ومني او غاړه ورته کښيږدي .لوی فلسفي شاعر رحمان بابا د غه متقابل مسؤليتونه څه ښه افاده کړيدي:

دلته دم او قدم دواړه په حساب دي

پل غلط له لارې مه ږده بې حسابه

ليکن نن ځيني بې مسئوليته نړيوال د ټولو انسانانو او فرهنګي زيرمو د تباهۍ لپاره په نوو ذروي ستراتيژيو يو تربله سره مسابقې ته امادګي نيسي.هر نور مال انسان د هرې ورځې په پای کې د کتې او تاوان او ښو بدو محسابه او قضاوت کوي. پنځه کاله وشول چې ښاغلې حامد کرزې د خپلې جهادي ډلې سره په افغانستان کې حکومت کوي. د هغوی تر شا ملګري ملتونه، امريکا ، انګلستان ، ناټو او په مجموع کې د ۴۵ نړيوالو پرمختللو هيوادونو ملکي او نظامي طاقتونه په ټول اقتصادي توان سره ولاړ دي. د غه هيوادونه د لوی نظامي، اقتصادي، علمي تخنيکي، سياسي تجربو او عالي مديريتونو او منجمنټ خاوندان او کم تر کمه يي عملاً ۵۰۰ کاله په ټوله نړۍ حکومت کړې دې. نن هم دوی د نړۍ د ټولو هيوادونو اقتصادی زير بناوې د ګلوباليزم په کچه پخپل واک

کې لري او دژوند ټول اړخونه اداره کوي .دوئ ږ زمونږ هيواد ته د امنيت د تامين او بيا آبادونې لپاره راغلي دي، خو له لومړۍ ورځې داسې معلوميږي چې د کوم لوی او خطرناک جنګ لپاره اماده ګي نيسي. دارګ په داخل ، دارګ په دروازو پورې تړلي سرکونه او د کابل په ټولو د توجه وړ کوڅو کی سنګر بندۍ او استحکامات دوام لري. د هيواد په ستراتيژيکو منطقو کې اساسي قشلې او تاسيسات جوړيږي. برخلاف پخواني نظامي مؤسسات او تاسيسات او اردو ړنګ شوې او بيکاره مسلکي افسرانو يي لويه سياسي او ټولنيزه ستونزه رامنځته کړيده .د بيا ابادونې هيڅ نښې نښانې نه په ستر ګو کيږي يوا ځې د بې حسابه ډالرو د هضمولو په خاطر د کاغذ په مخ د راتلونکو وختونو تخيلی پلانونو طرحې جوړيږي. خو په ځيني تاريخي منطقو کي لکه شيرپور او د ښاري ماستر پلان خلاف په ځيني ساحو لکه ښاري پارکونو ،کلتوري مرکزونو او يا نورو ساحو کې چې د زوراباد په نومونو په خپل سر پروژې د جهادی مشرانو ، قوماندانانو او د موجوده حکومت ځينې بيګانه پلوي انډيوالانو له خوا په کار اچول شوې دي او د خارجي پيسو ټولې سر چيني هم په لاس کې لري چارې په پوره سيالۍ پر مخ ځي.

خو له بده مرغه پدې وروستيو وختونو کې د ځانمرګي بريدونو او د آيساف او ناټو د نوې ستراتيژۍ له مخې د هوايي، راکټي او ليري ويشتونکو توپونو په بمبارۍ او ډزو کې کومه لوټه چې د تنظيمي جنګونو او شرق او غرب په زور ازمايي کې ولاړ پاتې شوې وه شک نشته چې هواره به شي دا چې د زوراباد د پروژو سرنوشت به څه کيږي معلومه هده.

د معتبرو دولتي او خارجي رسنيو په قول د مخدره مواد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاچاق او کر کیله له یوې ورځې څخه بلې ته پراختیا مومي او نژدې ده چې د نړۍ سل په سلو کې اپین په افغانستان کی تولید شي او دا کومه د تعجب وړه خبره هم نده ځکه د همدغه رسنیو په قول په افغانستان کې نظام، اداره، حکومتاو قانون نشته او فساد، غلا، اختلاس ،د خلکو تښتونه ، په کوچنیانو ډلئیز تجاوزونه او انارشي ورځنې دود او دستور ګرځیدلي او هغه څوک چې دا کار نه کوي په اصطلاح په افغانستان کې احسا س دحقارت کوي ،ځکه چې دا یو غیر معمول کار ګڼل کیږي اونسبي نورمال انسانان فکر کوي ګوندې دکومې ګناه مرتکب شوي دي ځکه چې دا کار د عام دود او دستور سره په تضاد کې واقع کیدل کیږي . له بلې خوا دا هم یو تاریخي حقیقت دې چې نړۍ زورورانو همیشه دمخدره موادو قاچاق پخپل واک کې لرلې او که دا کارونکړي دا لویي سرمایي به یي له کومه کړي وې او دا احمقانه مصارف به له کومې لارې پوره کوي ؟دوی هر وخت چې د نړۍ په کوم کنج کې واک درلوده تل یي دا پینو مزرعې جوړې کړي او د نړۍ هر تود بازار ته یي رسولي دي. دا چې څوک پدغه زهرو خپل ژوند له لاسه ورکوي ، خپل دي یا پردي د دوی لپاره دا خبره د ارزش او پام لرنې وړ نه ده. پرون اپین د هند او جنوبي امریکې د حاصل خیزو ځمکو څخه تولیدیده او د اروپایانو پواسطه چین او نورو ملکونو ته وړل کیده چې د تریاکو لوی جنګ یي پایله وه او پخپله امریکایان وو چې سل زره چینایي معتادین یي دامریکایانو په اعتیاد باندې د روږدي کولو لپاره امریکې ته بوتلل او نن چې دامریکې او اروپا په بازارونو کې هر ډول مخدره مواد آزاد خرڅیږ. او دهیچا څخه پټ حقیقت ندې بیا هم همدغه

امریکایان او اروپایان یي نن له افغانستان څخه خپلو خلکو ته په پراخه پیمانه رسوي.دا ډول ده په څو جملو کید کرزي صاحب د پنځه کلنې دورې او خارجي «دوستان»د بیا ابادونې پایلې او نتیجګیری. دوئی چې هر ډول فکر کوي، خو زمونږ په فکر داخلي او خارجي ټول ټیمونه دامنیت او بیا ابادونې په چارو کې په قطعي ډول ناکام دي. مونږ دا نشو منلې چې دوی په دې کار کې بې وسعې دي. له بلې خوا په کابل کې دانګلستان نوي سفیر وویل چې په راتلونکو دیرشو کلونو کې به په افغانستان کې پاتې شي. همداسې دامریکې ددموکرات ګوند نوي کاندید بارک اوباماهم داګست په دوهمه نیټه ویلي، که دې په انتخاباتو کې بریالې شي له عراق څخه به خپل قوتونه خارج او افغانستان ته به یي ولیږي. دافغانانو سره همدومره جفا کافي وه. ښه به دا وي زمونږ دغه "دوستان"نور خپل حضور په افغانستان کې پای ته ورسوی او په ډیر منطقی او معقول شکل سره دیوویشتمی پیړۍ دایجاباتو او دهغوی دډیموکراتو ټولنو دغوښتنو مطابق واک دافغانستان اصیلو خلکو ته وسپاري. افغانانو تل دخپلې خاورې دساتلو توان لرلې او اوس یي هم لري.په حقیقت کې هغوی همغه پلانونه عملي کول غواړي ، دکومو په خاطر چې افغانستانته راغلي دي . امنیت او ابادي د هغوی په پلانونو کې هیڅ وجود نلري ، یواځې د ګذرا پدیدي په حیث که چیري په موقتي پروژو کي چیري په سترګو شي او لکه چې عملاً لیدل کیږي ډیري ددغه ډول پروژو څخه داسي بي کیفیته وي چې داستفادې دمخه او یا لا اقل د ډیري کمي استفادې څخه وروسته له منځه ځي. نن چې بشري شعوري اګاهي دبلوغ مرحلې ته رسیدلې او دهر ډول تحول، تکامل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منطقي پوهاوي دپذيرش قابليت وجود لري، نن چې اقتصادي زيرمې او امکانات دټولې نړۍ د وږو او بربنډو دمړولو او پټولو لپاره کافي دي او که نه او سي په کمه توجه سره يې سرشاره زيرمې توليديدلې شي، ... ايا دا مناسب ده چې يوائې دهوس، لويي غوښتنې، شوخۍ او ساعت تيرۍ، ساديزم، بربريت، وحشت او حيوانيت دغريزو له مخې دمليياردونو انسانانو دپيړيو پيړيو ټولو علمي ــ تخنيکي، اقتصادي، اجتماعي، حقوقي، قانوني سالم بهير ته شا او خپل ټول امکانات او با الخصوص اوسنۍ ميډيا او مطبوعات په لعنتی پديدو بدل ترڅو ديوه انسان اخري مړۍ چې داخري نفس لپاره په خوله کې لري، ترې راوشوکوي ؟د څه لپاره؟راشۍ ! "دسليم عقل او وجدان حکم" ته غاړه کيښږدو ! راشۍ ! دمليياردونو انسانانو دميلونونو کلونو دژوند او مبارزی دسليم بهير منل شوؤ ارزښونو ته چې دټولو نړيوالو په خورا معتبرو اسنادو کې تسجيل او دعملی ژوند بنه يې غوره کړې ازرش قايل شو، راشۍ !چې دټولو سالمو انسانانو غوندې يو شان فکر وکړو ! او که نه نو ! دسپتمبر يوولسمې او ډيرو نورو پيښو دا هم وښودله چې يو پر بل باندې دبر لاسي امکانات هم عام ګرځيدلي دي. راشۍ ! دمقابلې پر ځای دتفاهم لار غوره کړو. ښه به داوي دشر، فساد او تروريزم شيطاني ځالی او مزرعی په پاکستان او دنړۍ په کنج کنج کی وتړل شی. دا ډيره ناکامه هڅه او دنړيوال دموکرتيک نظام لپاره دزهرو او ذقوم حيثيت لري. دا يوه بهانه ده، دا يوه دسيسه ده، دا يو ډير تور او ناکام پلان او پروګرام دې، دا اوس په حقيقت بدل شوې واقعيت دې چې نن د نړيوالې مافيا تورې څيرې دچپګرا، راستګرا، القاعدې،

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

طالب او بل هر بنيادګر چې تصور يې کيدلې شي په يوه محل قوماندې کې سره راټول او ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي او دنړۍ دبې ګناه انسانانو لپاره دتباهۍ ګودالونه، کندې او اسفل السافلين جوړوي.نن جهاني ټولنې يو جانبه عطالت پيدا کړې او د يابو په شا دکوربار په څير يې خپل توازن او تعادل له لاسه ورکړې، پريوتل يې حتمي او برې به د سالمو قوتونو په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان هېواد پال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

اگـــر یک ذره را بر گیری از جای
فـــــــروریزد همه عالم سراپـای

« مولانا جلال الدین بلخي»

دشلمې مـیلادي پیـړۍ پـه پـای کـې د سیاسـي لـوی نړیـوال بحـران رامنځتـه کیـدل، پـه ناپایـداره یـو قطبـي محـور او بنسټ دنـوي نړیـوال سیاست تـشکل او پـه دغـه سیاست باندې دپیژنـدل شـوو افراطـي ځیـرو تـسلط، هیڅکلـه پـه یویـشتمه پیـړۍ کـې دنړیوالـو لپـاره دنیـک فـال زیـرې نـشو ګڼـل کیدلي او دا هـم کومـه دتعجـب وړخبـره نـه ده چـې نړیـوال او افغـاني سیاسـت نـن پـه کثیـر المجهولـه معادلـه او جـړه مـشوره بـدل شـوې دې. تـر څـو چـې دغـه مجهـولات پـــه نړیوالـــه او ملـــي کچـــه دمعلومـــو متحولاتـــو او نورمـاتیفونو لـه لارې پـه منطقـي قانونمنـد ډول دحـل ځـواب پیـدا نکـړي دامنیـت او سـولئیز ګـډ ژونـد تامینیـدل هـم ناشـونې کـار ګڼـل کیـږي.د ۱۹۷۹ م کـال پـه پـای کـې پخـواني شـوروي اتحـاد دشـپیته کلنـې دوسـتۍ او بـین المللـي قوانینـو او تړونونـو پـر خلاف پـر افغانستان خاینانه حمله وکړه او برژنسکي دامریکي د پخـواني جمهـور رئـیس جیمـي کـارتر امینتـي سـلاکار هـم پـدې

اعتــراف وکــړ چــې: "ایــن مــا بــودیم کــه شــوروی هــا را تــشویق نمــودیم، تابــه افغانــستان تجــاوز نظــامی نمایــد و دریــن پــروژه پاکــستان رفیــق راه مــا بــود..." پــدې ډول افغانــستان دیــوه ډیــر خاینانــه پــلان لــه مخــې دنــړۍ دسترو هیوادونــو تــر مــنځ پــه تمــام عیــار جنګــي میــدان او تیــاتر بــدل شــو. دنړیوالــو تــضادونو او شــخړو ســتر غــامض پرابلمونــه دافغانــانو دسرنوشت ســره غوټــه او افغانــان دجنــګ پــه تــاوده ډګــر کــې دنړیوالــو سترو آبــر قــدرتونو دجفــاء او نــاروا ســره مخــامخ شــول. دغــه جهنمــي طــاقتونو یــواځې دجنـــګ بـــدیل غـــوره کـــړې وو، غوښـــتل یـــې د کمـــونیزم او کاپیتــالیزم، شــوروي او امریکــي او کــې جــې بــې او ســي آی اې تــر مــنځ ګلوبــال متــضاد لاینحلــه پرابلمونــو تــه د افغانــستان پــه جنګــي ډګــر کــې د حــل لار پیــدا کړي، خــو افغانــان نــه پــه اخلاقــي لحــاظ ددغــه لــویې جفــاء او نــاروا ســزاواراو نــه پــه مــادي او معنــوي کچــه ددې جوګــه وو چــې دغــه لــوی نــاورین دې پخپــل کــور کــې وزغمــي او یــا دې دغــه لــوی بــار پــه خپلــو اوږو پورتــه کــړې شــي. خــو جبــراً افغــان اولــس دغــه غیــر عادلانــه او نــا برابــر جنــګ تــه اړ ایــستل شــو او دنــړۍ دمــخ د ټولــو زړو او نــوؤ وســلو ذخیــري دافغانــستان پــه جنګــي تیــاتر کــې اســتعمال او وازمایــل شــوې او دکمیــاوي او ذروي وســـلو پـــاتې شـــوني او تفـــالې دافغانـــستان پـــه خـــاوره راپریــوتې. دجنــګ دســوخت مــواد پــه ټولــو جبهــو کــې یــواځې صــادق او مؤمن مــسلمان افغانــان ووچــې د څــو تنــو معاملــه ګرو پــه ذریعــه جبهــه پــه جبهــه ځغلیــدل، دمومــو پــه شــان ویلیــدل او جبهــی یــې ګرمــې ســاتلې. لــیکن یــو دســوچ او فکــر والا افغــان پیــدا نــشو چــې ددغــه بــاتور اولــس پــه ســمه لار رهنمــایي ســره یــې خپــل تــاریخي رســـالت او دیـــن ادا کـــړې وې. او کـــه چیـــرې بـــه کـــوم وطنپرســـت

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان دغه رسالت ادا کول هم غوښتل ، د بین المللي شیطاني مافیایي قوتونو دغلبیل دچاڼ، جال او دام څخه د تیریدو فرصت دغه ډول کسانو ته نه وو میسر او حتماً هر وطن پرست انسان په یو ددغه دامونوکې لاس و پښې او ذهناً تړلې پاتې کیده او یواځې هغه کسانو ته چې د مافیایي پروګرامونو عملي کول به یې غوښتل د فعالیت او ازادۍ چانس ورکول کیده . نو ځکه افغان اولس نه یواځې خپلې ټولې مادي شتمنۍ بلکه افغاني وطنپرستي، عنعنات، ملي وحدت، ټولنیز جوړښت او ټول اسلامي، اخلاقي او وجداني ارزشونه چې په هر سنګر کې دافغانانو دبري ضامن وو هم له لاسه ورکړل او په اصطلاح بې موراله او خلع سلاح پاتې شول. افغانانو دنړۍ هغه ستر قدرت مات کړ چې له ویرې یې امریکايي او اروپايي امپریالیزم په زرګونو کیلومتره وړاندې پخپلو کورونو کې دشپې خوب نه درلود او ټولو نړیوالو ، شرق او غرب، عرب او عجم او باالخصوص پاکستان ته یې دړنګیدو دحاضر خطر څخه نجات ورکړ او دنړۍ دتاریخ څرخ یې دامریکې په یو قطبي محور وڅرخاوه. دتأسف خبره داده چې لا دنجات دشهیدانو دزخمونو وینې او په سره ډولۍ کې دکونډې ناوکۍ اوښکې نه وې وچې او دغم تورپوړنې یې لا له اوربل څخه نه وو پریوتې، دغه ټول معامله ګران چې دټولو افغاني پرابلمونو او دژنیو دتړون قاضیان، حکمان او مجریان او مجرمان ګڼل کیدل، ددې په عوض چې دهل جزاء الاحسان الا الاحسان په حکم افغانانو ته نیک پاداش ورکړي ، «به ما چی» ګفته ،او په خپل ملک کې ،په نوي فرصت سره د څو ورځو ارام تنفس او بعدي پلانګذاریو په نیت یې خپلې غوټې له افغانستان څخه وتړلې او افغان

اولس یې دباروتو او وسلو دګودامونو په سر په نه پخلاکیدونکې دښمنۍ کې بې سرنوشته دمرګ په پوله په غم او مصیبت کې خپلو معامله ګرانو ته پریښود تر څود دغه اولس دښمنه او وطن دښمنه تورو بلاګانو پخپل منځني جنګونو کې نور هم وځپل شي. خو پخپله پرته له تبعیض څخه کمونستان او کپیتالیستان دناټو دچتر لاندې په مشترکو جشنونوکې راټول او معلومه نده دکومو اهدافو په خاطر نوی ستراتیژۍ جوړوي او په مدرنه وسلو دچاپه مقابل کې ځانونه سمبالوي؟

ددغه «هیومنیستانو» سترګی لس کاله وروسته یواځې هغه وخت وغړیدلې او دخپل خوب په غلط تعبیر پوه شول، کله چې یې دمارکونډیو او ذقومو کروندې چې پخپله یې کرلې وې په نیویارک او واشنګټن د ۲۰۰۱ ، بالي ۲۰۰۲ ، ستامبول ۲۰۰۳ ، مادرید ۲۰۰۴ ، لندن ۲۰۰۵ او نورو ملکونو کې ثمر ته ورسیدلې او افغانانو دغه دقربانۍ ګوډورو ته ضرورت پیدا شو. نو په اصطلاح ټولو شرافنمندانه اعتراف وکړ چې ګوندې مونږ بې موجبه سهوآ افغانان هیر کړي وو او په ډیرو ښکلو شعارونو سره دملګرو ملتونو او امریکې دقمچني لاندې نژدې دڅلویښتو متمدنه ملکونو نماینده ګان په افغانستان کې دسولې، امنیت او دهیواد دبیا ابادونې په خاطر کار کوي او ددوی په قول پایلې یې هم مثبتې دي.

خو حقیقت دادې چې دبن دبې بنیاده او دټولنیز ترکیب له لحاظه پوچ او بې ماهیته کنفرانس او دهغې دبې سنجشه طرحو او پلانونو په اساس او دامپیالیستي هیوادونو د خاینانه تاکتیکونو او ستراتیژیو په بنیاد چې کومې دولتي، حقوقي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني اداراې، ټولنیز سازمانونه، مستقل کمیسونونه، مطبوعاتي رسنۍ او نورې مختلفې اداري او انستیوتونه چې په تشکیلاتي لحاظ یې په بوده او تنسته کې کمې نه لیدل کیږي او په یوه چوکۍ پورې دمشاور وزیر، معین، مشاور مشاور او نورونومونو لس تنه تړلي، په مادي لحاظ په لسګونو ملیارده ډالر خارجي« مرستی »چې راځي دهمدوی په جیبونو کې پریووځي او هر یو د اروپایي او امریکایي صدراعظم او وزیر څو برابر معاش لري، دضد مرمۍ موټرو چې په کابل کې دضد مردمي په نوم یادیږي او دهر یوه په قیمت حد اقل کوچنۍ فابریکه جوړیدلې شي، « دسړي» په سر دلاسونو دګوتو دشمیر څخه زیات دي او ددغه موټرو شمیر که په لندن، ټوکیو، برلین، واشنګټن، پاریس او داسی نورو ملکونو کې دسرک په سر په لسګونو او زرو نو کې یو دې، په کابل کې دخدای په فضل هر دوم موټر همدغه دې. که مقامونه تنقیصیږي امتیازات پخپل حال پاتې او که وزارتونه له منځه ځي وزیران او مشاورین که چارو ته دوام نه ورکوي، امتیازات یې په خپل پخواني حال پاتې کیږي.تشکیلا ت او مصارف ورځ په ورځ پړسیږي خو عاید، تولید او مفیده ضریب له یوی ورځې څخه بلې ته نزولي قوس طې کوي او یا په حقیقت کې هیڅ وجود نه لري. ټولې تولیدي او غیر تولیدي، انتفاعي او غیر انتفاعي اداري او مؤسسات په لسګونو او سلګونو میلیونه ډالر بودجه او کومکونه ترلاسه او کارونه خارجي او داخلي اکثرأ«د لوړو مقامونو او دولتونو » شرکتونه او این جي اوګانې اجراء کوي او دوزارتونو او ادارو مسئو لین په اونۍ یا میشت کې یو کرت د امضاء لپاره په شعبه کې حاضري ورکوي او اکثر کسان لا د

اسانتیا په خاطر یواځې خپل نوم لیکي او یو تن د ټولو په خاطر دغه زحمت ګالي، او هغه ورځ ډیره لیري نه ده چې تولیدي او انتفاعي اداري تش په استهلاکي او یا په بل عبارت دالر خورک، پیسه خورک او مفت خورک ارګانونو بدل او دنړیوالو د رواداریو له مخې به زمونږ خسروانو لپاره بلا تشبیه لومړې ځل په ژوندیني جنتی ژوند جوړ شي. خو ښه داده چې دجنت وعده خدای پر رښتینی دنیا ورکړې او بل دا چې دغه جنتونه دافغان بی وزله انسان په دوزخونو بناء دي او په دوزخي بنیاد باندې بل هیڅ ډول بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او دامتیازاتو خاوندان دې ډیر امیدواره نه اوسي.

نن چې شکونه په یقین بدل شوې خارجي او داخلي مسئولین مجبور شوي اعتراف وکړي چې په افغانستان کې نظام نشته، قانون نشته، اداره نشته او دخارجیانو او داخلیانو په شمول عامله اداره او شخص وجود نلري او ټول یو شان دموجوده وضعې څخه شکایت کوي او ظلم، ناروا، فساد، رشوت، تبعیض، جنګي جنایتونه، دبشر دحقوقو نقض، تروریزم، دمخدره موادو قاچاق او کر کیله او ډیری نورې نیمګړتیاوې ګوندي ددغه ډول ټولنې طبیعي اجتناب ناپذیره خصلت او زیږنده ګڼل کیږي. په نتیجه کې ویلې شو افغاني ټولنه یو نابکاره بار او افغانستان دبې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبې ګرځیدلې او نن پکې دټولو ارزشونو دبې ارزشه کولو تجربی روانې دي. ژوند بې ارزشه، مرګ بې ارزشه، ځان بې ارزشه، جهان بې ارزشه، آزادي بې ارزشه، غلامي بې ارزشه، ایمان، وجدان، حیا، شرم او داسی نور ټول ارزشونه بې ارزشه کول غواړي. دغه بهر نیان چې داوضعه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کړي او لا دوام ورکوي، ایا غواړي د افغانانو د صبر، حوصلې، او سني مجبوریتونو اخرینه کچه ځانونو معلومه وي او که قصداً په پوره سپین سترګتوب یي را پارول غواړي، نن چې ټوله نړۍ د افغانانو په مقابل کې یوې خوا ولاړه او ټول بېګانه پرست افغانان یي هم د «چلاسو» په څیر پیشقراول کړي، افغانانو او د دوی په آند، خصوصاً پښتون قوم ته اخرین ګوزار ورکړي؟ د عیان د بیان حاجت به څه وي؟ شک نه شته چې د افغانانو تر منځ همدوی ډیر د نفاق تخمونه کرلي او نن پرون هم ډیر مصرفونه په دې لار کې ګالي، بیا هم زه نه پوهیږم، ولې دوی دا خبره، هیروي چې تاریخي شواهد هم بې بنیاده او خوشې په خوشې نه تکراریږي، او دا چې افغانان د ټولو مخالفتونو سره سره په اخرین تصمیم او اخرینه لحظه کې تل واحد او یو موټې پاتې شویدي او له دې هم ډیرو بد ترینو حالاتو کې یي له دې څخه لوی قوتونه مات کړي دي. زه په دې باره کې هیڅ شک او تشویش نه لرم، زما تعجب په دې کې دې چې څه ډول داسې لوی، پرمختللي او په اصطلاح با اعتباره هیوادونه په داسې رسوایي سره د کوچنیو او غریبو وروسته پاتې هیوادونو په کورنیو مسایلو په خپله ګټه لاس وهنې کوي او پوښتنه داده کله چې په افغانستان کې وضعه

داسې ده لکه څرنګه چې دوی پورته ترسیم او تمثیل کړې او یو مسول عامل شخص هم په دې ملک کې وجود نلری، دا خارجي بانکونه، مؤسسات او هیوادونه په میلیاردونو ډالر چاته په کوم اعتبار او مسؤلیت د کوم هدف لپاره ورکوي؟ افغان اولس به هیڅکله د دغه ډول پورونو ذمه داري و انخلې او نه دې څوک دا ډول توقع ولري.

مونږ پدې عقیده یو چې کمال د ارزښونو په ایجاد او تقویه کې دې نه دغې په نابودۍ او بې ارزښه کولو کې. حضرت مولانا پرځای ویلي:

اگر یک ذره را برگیری ا زجای
فرو ریز د همه عالم سرا پای

داد علم قانون دې، داد خدای قانون دې، او داد بشریت او طبیعت قانون دې. هر څوک د خپل عمل د عکس العمل سره مخامخ کیږي. عمل او عکس تل یو تر بله سره متناسب دې. او یا:

قطره دریاست اگر با دریاست
ورنه قطره قطره است دریا دریا ست

انساني باهمي او ګډ ژوند د هغوئ د سولئیز ژوند تضمین کوي. ځان غوښتنه نه کمال دې او نه ارزښ، بلکه د انساني خپل منځي حقوقو او وجایبو او دیني احکامو له مخې ناروا عمل ګڼل کیږي. خو ځینې ستر اولسونه چې د نړیوال تعادل، توازن او نظم ستر مسؤلیت هم په غاړه لری، غواړی چې د دنیا ټول نعمتونه د دوئ، له ستوني تیر او پروا نشته که ټول نړیوال له ولږې تباه کیږي او که دوی پرې پړسیږي او پړک چوي هم بروا یي نه شته. لیکن دا هیروي چې قضاء او قدر، جبر او اختیار، دیترمینیزم او اندیترمینیزم، ایولوشن او ریولوشن، ریفورم او انقلاب یو تر بله نه بیلیدونکې سراسري عامه قانونمندي ده او هر مسئول چې بې مسؤلیته عمل وکړي په ذوال او نابودۍ محکوم دې.“

هر بشیه گمان مبر که خالیست
شاید که پلنگی خفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا :

ټیټ مې مه بوله غورځنګ را باندې مه کړه
زه پـــه دې افتادګۍ کې لوی ګړنګ یم

دا اعترافات د هغوی له ښه سرېتوب څخه نه دي، ښه شوه دا معلومه شوه چې په زور کلي نه کیږي او د هر قانون شکن په مقابل کې د قانون نهایي فیصله جبر دې او یو شاعروایي: دا د تاریخ جبر دې او جبر نازولې دې. دا جهان قانونمند پیدا دې او یوائې په قانونمندۍ سره به پایې او هره بې قانوني تر هرڅه د مخه د ځان تباهي ده. سیاست نه بې قانونه روزګاراو نه د هر ناپوه لوبه ده. نظم او نظام په یوه ټولنه کې هغه وخت رامنځته کیږي او پایي چې په دغه ټولنه کې اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني عدالت موجود وي او خلک د خپل سر، مال، ناموس او نورو ارزښتونو په مصئونیت او امن پوره باور ولري. د دوی په خپلو ټولنو کې هیڅ یو له دغه ارزښتونو څخه نه تآمین دې او نه مصئون. د امن واقعي ضامن، معیار او محک خلک او اولس دي او کله چې اولس په خپل مصئونیت باور ونه لري او د عدل او انصاف څخه برخوردار نه وي په هیڅ قوت څوک جبراً په اولس اوامر او مقررات نه شي تحمیلولې. اردو او پولیس یوائې د خلکو امنیتي استعداد، طاقت او رسالت د روزمره چارو پروتوکولي اداري او ظاهري نمایشي طاقت او موقتي مجریان دي او په ځینې عاجلو مواردو کې ضربتي قوه او که دقیق وویل شي، د اولسي طاقت تش نمایشي تمثال او مظهر هم ګڼل کیږي. د خلکو او دولت تر منځ متقابل اعتماد حتمي او ضروري دې او دا هغه وخت ممکن دې چې واقعاً د خلکو لخوا انتخاب، د خلکو نماینده او

دهغوی خدمتګار اوسي.

خارجي قوتونه یوه هیواد ته د معین تړون، تعهد اتو او پروتوکول له مخې راځي او مجبور دي د هغه هیواد قوانین او بین المللي قوانین یو تر بله سره پخپلو مناسباتو کې په پام کې ولري. مونږ باور نلرو چې خارجي قوتونه زمونږ په هیواد کې د امنیت د تأمین څخه عاجز دي. یوائې پکار ده د متقابلو عامه ګټو په بنیاد متقابله همکاري او تفاهم ایجاد شي او د ملګرو ملتونو د مشرۍ لاندې په افغانستان کې میشت بین المللي قوتونه د بین المللي مقرراتو او اصولو له مخې افغانانو ته په خپل هیواد کې د سولئیز ژوند کولو ډاډ ورکړي تر څو هغه ډلې چې اوس یې د جنګ لار نیولې د جنګ څخه لاس واخلي.

مونږ په دې هم پوره باور لرو چې په افغانستان کې موجوده وضعه د سیاسي حل لار لري او بین المللي قوتونه د دې جوګه هم دي چې په افغانستان کې یو مناسب سیاسي نظام مستقر او په یوه پراخ ټولنیز بنیاد د یوه روښنفکري بدیل په مرسته ملي دولت او ملي اقتصاد په پښو ودریږي او جهادي رهبران، جنګ سالاران، سرمایداران او عام اولس د یوه قانون لاندې یو شان د خپل مال، سر، حیثیت او نورو ارزښتونو د مصئونیت احساس وکړي. ښه به دا وي چې دولت پخپل اولس او ټولو اقشارو یو شان باور ولري او ټولو ته د کار او فعالیت زمینه برابره شي او روښنفکر قشر ته هم پکار دې په مجهول هویت سره شپې تیرول پریږدي او د خپل رسالت له مخې د ملت او دولت تر منځ د تفاهم پل وتړي. تر اوسه پورې چې د ملت او دولت تر منځ د بې باورۍ فضاء موجوده ده یوائینې علت یې دادې چې ملي وطنپرسته روښنفکرانو خپل دین او رسالت سرته ندې رسولې او د دغه فضا مکدره پاتې ده.که افغانان د خپل هیواد راتلونکې سرنوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

روښانه ونه ګوري جنګ به حتماً دوام پیدا کړي او پای به ونلري ځکه چې:

از فساد او فساد اسیا ازکشاد او کشا اسیا.

او کله چې اسیا نا ارامه وي جهان ارام نشي پاتې کیدلې. دادلویانو او پوهانو خبرې دي !

افغان اولس د تاریخ په اوږدو کې د هرچا لپاره صادق دوست، نیک ګاونډې، پخپل لوز او قول ټینګ ولاړ، دډیرو سترو تاریخي پیښو دانعطاف سنګر او سرمشق او په هیواد او آزادۍ همیشه مین پاتې شویدې. ځان د سیالې معاملې جوګه ګڼي او د سیال معامله ګر په حیث د هر چا ځخه د سیالې معاملې ادعا او تقاضا لري. تاریخ ددې ګواه هم دې چې د افغانانو سترګه د دښمن ځخه نه سوزي، مخامخ پرې ورځې او د غلچکي او ځان مرګي برید ځخه عار لري. دوروستیو تروریستي پیښو پلټنو هم دا وښودله چې عاملین یې پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو. خو پاکستان او ځینې نور هیوادونه هڅه کوي د خپلو ناولو اعمالو پړه او تور په افغانانو واچوي. لیکن دا مسئله نن دلمر ځخه هم ډیره روښانه ده چې پاکستان د تروریزم په ځاله بدل او لکه څرنګه چې اسرائیل په منځني ختیز کې د شرارت په محور او محراق بدل شوې، پاکستان پدې منطقه کې د شرارت، جنایت او فساد مرکز ګرځیدلې دې. د پاکستان حکومت او ناولې استخباراتي اداره د انګریزي استعمار وفادار خلف په حیث د پاکستان په مسلمان او مستضعف اولس باندې د مردارې او بوینا کې ځټې په ځیر پراته او په ډیر شرم آوره توګه د خپل مسلمان ملت د اسلامیت په تقدس ملنډې وهي او

د پخواني انګریزي استعمار ناولې استعماري پالیسي پرې په نظامي جبر سره تحمیلوي. ددې ځخه معلومیږي چې د تروریزم، هر ډول بنیاد ګرایي په هر رنګ او لباس چې وي، عاملین یې پخپله نړیوال امپریالیزم او نړیواله مافیا ده. همدوۍ دي چې د همدې لارې د خپلو خاینانه اعمالو په خاطر بهانې جوړوي. پوره شپیته کاله د پاکستان د جوړیدو ځخه تیریږي. د خپلو بادارانو په استعانت او مساعدت سره د هغه د استعماري پلانونو د عملي کولو په منظور ذروي او نورې ډول ډول د ډلئیزو وژونو وسلې جوړوي خو په خپل ملک کې یې تر نن ورځې پورې سراسري حکومت، اداره او قانون وجود نلري او پاکستانې اولس نن هم د FCR (فرنټیر کرایمز ریګولیشن) او پولیټکل ایجنټ د ګرز لاندې شپې ورځې سبا کوي. نن پاکستاني حکومت او استخباراتي اداره په حقه سره د عالم بشریت، امت اسلام او د پاکستان د مؤمن مسلمان اولس په تندي د بې ننګۍ نه پاکیدونکې تور داغ ګرځیدلې دې. نن په پاکستان کې د پنځوس زره ځخه زیات تروریستي تربیوی مرکزونه جوړ او دا هم پټه خبره نده چې ځوک دغه مرکزنه ایجادوي او د کومو مقاصدو په خاطر یې تمویلوي. سرتاج عزیز د پاکستان د باندینو چارو پخواني وزیر د ۲۰۰۶ م کال د سپتمبر د میاشتې په ۲۵ د امریکا غږ آشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې د پاکستان د مدرسو طالبان پخپله امریکا تمویلوي. همدا اسې د انګلستان صدر اعظم توني بلیر د ۲۰۰۶ م کال د اکتوبر په ۱۸ پاکستان ته د خپل سفر په وخت کې وویل چې پاکستان ته به خپلې مرستې د طالبانو او مدرسو په خاطر دوه برابره کړي. پداسې حال کې چې د امریکې، اروپا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې نړۍ خلک او سیاسي مشران پدې اعتراف او انتقاد کوي چې پاکستان د تروریزم مرکز ګرځیدلې او داکثر تروریستي پیښو عاملین په همدغه مدرسو کې روزل شویدي، نپوهیږم ښاغلی تونی بلیر دهغی سره څه علاقه لری؟ اوولی ئی لری؟ او کله چې ټول پدې باور دي چې بن لادن، الظواهري، ملا عمر، طالب او القاعده ټول په پاکستان او په مشخصه توګه په کراچۍ، پنجاب، سند او کوټه کې دي او بین المللي قوتونه هم دتروریزم دنابودۍ لپاره دې منطقې ته راغلي دي، حامد کرزي دافغانستان جمهور رئیس هم مکررا غوښتنه کوي دتروریزم مرکزونه چې هر چیرې دي پخپله ځاله کې دې بمبارد شي. پرویز مشرف پخپله هم اقرار کوي چې ۵۰۰ القاعده او تروریستان یې په سند او پنجاب کې ونیول او مریکې ته یې وسپارل او پدې کار امریکایان او انګریزان خوشحالوي. په پاکستان کې دا دود او دستور هم موجود دې، کله چې یې مشران کوم هیواد ته ځې په اصطلاح یو ډله تروریستان، القاعده او دمخدره موادو قاچاق بران له ځان سره ځنځیر زولانه بیایي او ورته سپارریي ځکه چې په پاکستان کې دهغوۍ د محاکمې لپاره قانون وجود نلري او کله چې یې کوم دغه ډول میلمانه یې کور ته راځي هغوۍ ورته ددغه مرکزونو دبمبارۍ ننداريې او دقربانۍ ونډې برابروي چې اخرین مثال یې دامریکې ددفاع وزیر په ویاړ په وزیرستان کې بمباري او همداسې له هغې دمخه په باجوړ کې دیوې مدرسې بمبارول چې دقاضي حسین احمد په قول ۸۰ تنه طالب العلمان پکې شهید خو پرویز مشرف اعترافاً هغه مسلح کسان وبلل چې دتروریستي اعمالو په خاطر تربیه کیدل. او دا یې هم وویل چې الظواهري، ابو

عبیده المصري او دالقاعده نور کسان چې په پاکستانۍ ویزه راغلي وو ددغه مدرسې څخه یې لیدنه کړې وه. خو دپرویز مشرف څخه هیچا پوښتنه ونکړه چې ولې ویزې ورکوۍ او ولې دغه ډول مدرسې نه تړئۍ؟ او نه د تونی بلیر څخه چا پوښتنه وکړه، تاسې چې دې منطقې ته دتروریزم او القاعدې سره دمبارزې په خاطر راغلي یاست. دڅه لپاره ورته دوه چنده بودجې بیلوئۍ؟ او ولې دپاکستان سره ددومره مدارا څخه کار اخیستل کیږي او حتا ددومره څرګندو شواهدو سره سره هغه دتروریزم پر ضد جګړه کې نږدې ملاتړې هم ګڼل کیږي.
دډیر تعجب وړ بله پوښتنه داده ، سره ددې چې افغانان د تروریزم سره هیڅ تړاو نلري بلکه پخپله دنړیوال تروریزم دجفا هدف ګرځیدلې، ولې هر ځای چې تروریست پیدا کیږي دغوږ څخه یې نیسي کله چې یې دافغانستان خاورى ته داخلوي وروسته له هغې پرې بمبارد کوي او په لسګونو او سلګونو بیګناه افغانان ورسره وژل کیږي. معلومیږي چې پاکستان دخپلو بادارانو سره په تباني کې دخپلې زړې ستراتیژۍ دعملي کولو په خاطر دټول عالم اسلام څخه په مهیلیت سره معصوم زلمیان راټولوي او دخپلو نامقدسو اهدافو په خاطر یې روزي او په هر بازار کې یې دقربانۍ په خاطر عرضه کوي . پاکستان دافغانانو د ۲۵ کلنې غمیزې په موده کې خپلو بادارانو ډیر ونازوو او په ډیره ناروا سره یې دافغانستان دچارو واګې پاکستان ته په لاس کې ورکړل او دبین المللي ټولو قوانینو او موازینو پر خلاف یې ټول ناروا اعمال دهغوۍ په حق کې روا وګڼل او نن یې په خپل غیر مسئولانه کړو وړو سره دبین المللي متقابلو حقوقو او وجایبو حد او اندازې پیژندلو درک له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکـړي، بـې بنیـاده تقاضـاوې او غوښـتنې وړانـدې کـوي او دخپلـو بـادارانو اوڅـو تنـو معلـوم الحالـه جاسوسـانو پـه ډاډ دافغانـستان پـه مقـدس حـریم خاینانـه حملـې کـوي. مـونږ پـوهیږو چې پاکستان ذروي وسله لري او افغان اولس په ۲۵ کلن جنګ کې هر څه له لاسه ورکړي دي او لکه دزخمي زمري پخپل حریم پروت دې. دا په تاریخ کې همیشه همدا سې وه. خو افغانستان تل دتاریخونو دانعطاف سنګر او دټولو امپراطوریو لمن د افغانستان له پولې څخه ټوله شوې او په ملا پورې یې ورغوټه شوې چې اوس له شرمه ګرځیدلې نشي.

یو متل دی: ګیرم فلک جامه دهد کو اندام؟ مرحوم محمد موسی شفیق هم ښه ویلي دي.

دبستان دا یشیا کې زه استاد وم
تـــا لوستله هغه وختې سپاره
نن راپاڅې کړې په ما پورې ملنډې
تا او خدای بیا پـه همدغه قواره

په یوویشتمه پیړۍ کې داقتصادي ـ اجتماعي دینامیکو نابرابره بدلونونو او دهغې په بناء دناپایداره نړیوال سیاسي نظام په رامنځته کیدو، نړۍ په همزمان او مکان پرمانتت دوامداره شخړو سره ددریم بلکه داخري نړیوال جنګ په درشل کې دریدلې ده. ملګرو ملتونو او دنړۍ سترو هیوادونو ته پکار دي نړیوال نظام داکثریت لپاره قابل قبول په یوه پراخه ټولنیز بنیاد ودروي او ددریم نړیوال جنګ دحتمي پیښدو څخه مخنیوې وکړي. ډیرو سترو هیوادونو مشرانو په ډیرو سترو سیاسي دروغو ویلو سره نړیوال عملاً په یوه سراسري جهاني کور په کور جنګ کې ښکیل او هر چاته یې دمرګ قاصد هر

ځای درولې دې. داد سلیم عقل او منطق په خاوندانو ده چې ددې وضعې څخه په نتیجګیرۍ سره دقدرت او سرمایې دلیونیانو تورلاسونه دنړیوالو په سرنوشت دلوبو کولو څخه لنډ کړي. نوي نړیوال شرایط او غوښتنې په زړو مناسباتو، زوړ منطق او زړو اصولو په ترنګړ کې نه ځائیږي. نوې نظام باید دریښتینولۍ، صداقت او دسیالانو نظام او ناسالمه، استفاده جوا و بیګانه پرستانو ته پکې ځای نه وي. افغان دسیالې معاملې جوګه اولس دې. په تیر پنځه ویشت کلن جنګ کې دافغانانو سرنوشت پاکستان ته سپارل دنړیوالو ستره ګناه وه. پاکستان ډیر مهیلانه دغربي او عربي نړۍ دبې دریغه مرستو او ملاتړ څخه په سوءاستفاده په افغانستان کې خپله زړه انګریزي استعماري ستراتیژي تعقیب او دټولو مادي او معنوي ارزښونو په له منځه وړلو سره یې له هر څه دمخه فرهنګي ـ سیاسي خلاء رامنځته او نن هم په ډیر آزمندانه او شرم آوره توګه په سرحدي سیمو کې دبیګناه خلکو وژلو ته دوام ورکوي او دډیورنډ په کرښه داغزن سیم او دیوال درول او دماینونو ښخولو ډرامې ته په پوره سپین سترګۍ د بین المللي اصولو او تعهداتو په خلاف دوام ورکوي. حال دا چې:

۱ ـ دډیورنډ کرښه نه قرارداد وو او نه معاهده او نه حقوقي او قانوني ارزش لري ځکه چې دا ډول تړونونه دسیالو هیوادونو تر منځ کیږي او برطانیه هغه وخت جهاني امپراطوري او افغانستان یې په حقیقت کې مستعمره وه

۲ . ـــ معاهدې او قراردادونه دباصلاحیته ارګانونو او موسسو په واسطه ترتیب، دپارلمان یا لویې جرګې لخوا تائید او په خاصو رسمي تشریفاتو سره دمسئول مقام لخوا توشیح او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظوريږي. ليکن دډيورنډ دکرښې مسئله پخپله دډيورنډ دبرطانيي دباندنيو چارو وزارت د نما ينده او دعبدالرحمن خان چې هغوی دخپلو پروګرامونو دعملي کولو په خاطر دځيني وعدو په ورکولو رابللې وو په پټه د عبدالرحمن خان په شخصي کور کې امضاء کړيده پدې ډول دډيورنډ دکرښې او تر هغې دمخه دوه نور تړونونه پر جبر په افغانانو تحميل او هيڅ حقوقي او قانوني ارزش نلري . اولس دهغې په مقابل کې تل مخالفت کړيدې چې يواځې د وانه په جګړه کی ۱۷۶۳ انګليسان وژل شوې وو. انګريزان په ماتې وتلي او پاکستان هيڅکله زمونږ سره دمعاملې طرف نه وو. لطفاً دې دتاريخ پاڼو ته مراجعه وشي.

نن چې دملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې بين المللي قوتونه په افغانستان کې حضور لري، افغانان دخپلو طبيعي منابعو، خپلې خاورې او اوبو څخه داستفادې حق نلري . په لسګونو مليارده ډالر نړيوالو مرسته کړې خو يو بند دبرق جوړ نشو او برق له خارج څخه واردوو. دکونړ، کابل ، پنجشير، لغمان ، هلمند ، کوکچی، امو او نورو سيندونو له اوبو څخه مونږ استفاده نشو کولې ځکه ګاونډيان اجازه نه راکوې او داځکه چې زمونږ ګاونډيان دهمدغه هيوادونو په مرسته اتمي طاقتونه جوړ شوي او افغانان دنړيوالې جفا سره مخامخ وو. مونږ افغانان دملګرو ملتونو دسازمان، دامنيت شورا او دبشر دحقوقو دکميسون څخه احترامانه هيله کوو ، اوس چې دمعاملې اصلي طرف انګريزان هم په افغانستان کې دي افغانستان ته دې خپلې ځمکې وسپارل شي او پدې منطقه کې دې جنګ ته دپای ټکې کښيښودل شي .

اداري مسئوليتونه، صلاحيتونه او حقوقي-قانوني مکلفيتونه

سالم سياستونه چې دجمعي ښيګڼو په بنياد ولاړ وي ،تل دمسئوليتونو اوصلاحيتونو منطقي تناسب ته حق قايل اويواځې پدې صورت کې د ټولنيز عدالت او نظام تامينوونکې او متضمن ګڼل کيدې شي. سياست له هرڅه دمخه ټولنيزه اوتاريخي پديده ده. دټولنيز ارمان څخه پرته پوچه اوبې محتوا هره معامله په هيڅ صورت سياسي يا سياست نشي ګڼل کيدلې او هر خود غرضه معا ملګر لکه چې تاروګې په پتنګانو حساب ندې او نفساني په عاشقانو حساب ندې ،نو هر شخصي معاملګر هم ملي خاين او مختورن دې ، سياست مدار نشي ګڼل کيدلې. دا ډول کسان لکه دخپل ځان سياست چټله لوبه بولي او په حقيقت کې هم د کوم چا د شومو اهدافو په خاطر په همدغسې چټلو سياستونو پورې تړلي بې ارادې لوبغاړي او بازيګران ګڼل کيږي..خو زما په نظر سياست يواځې مقدسې ،بشر دوستانه ، وطنپرستانه سيالې لوبې ته ويل کيږي او يواځې سيال ملي وطنپرست سياسي لوبغاړي او قهرمانان دغه رسالت سرته رسولې شي. ټولنيزي دخير ښيګڼې هلې ځلې دهرچا لخوا چې وي ، چې دپراخه پرګنو موجوده ستونځې او مشکلات حل کړې شي مقدس عمل او ارمان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او همدغه لوبه سياست ګنل کيږي .په همدې خاطر سياست بايد هميشه پاکه او مقدسه لوبه وي. کارل مارکس واي: پاک او مقدس ارمانونه هيڅکله له چټلو لارو او ناپاکو اعمالو پواسطه نشي ترسره کيدلې .

هغه څوک چې پرته له صلاحيته يواځې مسئوليت ته غاړه ږدي ،هغوی که اشخاص دي ، قومونه دي او که دولتي ،حکومتي ، سياسي او ټولنيز رهبران دي په حقيقت کې سياسي غلامان ګڼل کيږي او يواځې د چارو بې ارادې عاملينو په حيث منل کيدلې شي ، لکه نن په افغانستان کې ټول دولتي،حکومتي او دمؤسساتو ټول کارکوونکي او مسئولين ، چې له ځانه هيڅ ابتکار او صلاحيت نه شي ښودلې او په پټو سترګو د نورو اوامر او هدايات عملي کوي.

هغه څوک چې مسئوليت نه مني او يواځې په صلاحيت خيټه اچوي ، هغو باداران ،مستبدين او يواځې د خپلو شخصي ګټو غوښتونکې ليونيان دي ،لکه زمونږ خارجي متوليان چې دټولو خپلو ملي ـو طني اوبين المللي تعهداتو سره سره چې بايد يې مرعات کړي ، هرڅه يواځې دخپلو شخصي ګټو په نظر کې لرلو له مخې محاسبه کوي او نن يې په افغانستان کې دبادار او غلام نظام برقراره کړې دې . په نوي لاس خلاصي او مطلق صلا حيتونو سره په افغانستان کې دپردي ملک کس دملګرو ملتونو دنوي نماينده په حيث مقر ريدل يې څرګند او بربنډ مثال دې . حقيقت دادې چې افغانستان نن د بين المللي مافياً په مرکز بدل شوې او افغاني بيګانه پرستان دمختلفو نومونو او دروغينو دلايلو په بنياد دخپلو اندکه شخصي ګټو په خاطر خپلې ملي شتمنۍ او ملي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

ګټې دخپلو متوليانو لپاره د سر صدقه کرځولي او حتا دخپل تاريخي هيواد افغانستان بود ونبود ، غواړي په اخرين دو کې وازمايي. څه چې نن په افغانستان کي تيريږي د هر اګاه او وطنپرسته افغان او د نړيوال مترقي ،دموکرات او اګاه انسان څخه کومه پټه معامله نه ده ، نو که افغان انسان د خارجي قوتونو د جبر او ظلم په نسبت پټه خوله پاتې کيږي ، ولې دغه د سوسيال دموکراتيزم او د بشر د حقوقو علم برداران پدې هرڅه سترګې پټوي او خپلو خولو ته يې قفلونه اچولي دي ؟د٢٠٠٨م کال دجنوري په دريمه لسيزه کې دنړيوالو اقتصادي ټولنو په بين المللي کنفرانس کې دافغانستان جمهور رئيس حامد کرزي په قهرمانانه ژست او اکټ سره دبين المللي تروريزم او نورو نړيوالو ستراتيژيکو پرابلمونو په باره کې شانداره وينا وکړه چې دټولو حاضرينو په دوامداره چکچکو بدرګه شوه .ښاغلي حامد کرزي دبين المللي تروريزم ، دمخدره موادو دقاچاق ،بين المللي داغ سياسي مسايلو او نورو پرابمونو په باره کې رهنمودي تاکتيکي او ستراتيژيک دستورونه صادر او ديوه قهرمان په څير چې د حاضرينو او حتاما لپاره دمباهاتو او وياړ سرمشق «و بريښيده» ، دستيژ څخه راښکته شو .

خو په دې ورځو کې ژمني اقليمي شراًيطو اود بين المللي قواوو بې مسئوليته عملياتو او بمباريو ، په افغانستان کې بيداد نښلولې وو اوهره ورځ دافغانستان په ګوټ ګوټ کې په لسګونو ،سلګونو او زرګونو بې ګناه انسانانو ،ښځو کو،چنيانو ، زړو او ځوانانو دظلم ،لوږې او سړو څخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه. پلرونو او ميندو خپل دزړه ټوټه بچيان په ٥٠٠ او ١٠٠٠ افغانۍ چې نن چرګ په دغه بيه نه پيدا کيږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خرڅوي ، په افغانستان کې ننني وضعه واقعاً د هر افغان لپاره شرم او عار دی او داسې ډیرنور بې شمیره پرابلمونو چې حامد کرزي یي داجرا مستقیم مسئولیت په غاړه لري یو دبل لپاسه امبارونه جوړ کړي دي. لیکن کله چې ښاغلي حامد کرزي دشورا د دریم کال پیل غونډي کې خبرې کولې او یا هره ورځ چې عاجزانه دمیکروفون شاته ولاړ وي او اوښکي تویوي ،یوه له دغه دلخراشه وقایعو څخه هم یاده نکړه.

ولي ښاغلي حامد کرزي پخپل ملک کې د بشري، اقتصادي، اجتماعي، اداري، حقوقي ،قانوني اونورو بې شمیره ناورینونو په باره کې تاکتیکي او سترا تیژیک رهنمودي قاطع دستورونه نه صادروي ؟ولي یي په شپږو کلونو کې دملک دلومړي درجه مسئول عامل مجري شخص په حیث یو تصمیم هم ونه نیوه اوعملي یي نکړ ؟ په شپږو کلونو کې یي بېبشمیره کمیسیونونه او هیئتونه په ځانګړو مواردو کې دځانګړو اجراًتو لپاره مؤظف کړل خو دیوه دنتایجویي نه پوښتنه وکړه او نه یي کومه پریکړه عملي کړه. ولي ښاغلې کرزې صاحب په خپل کور کې دغه ډول جرئت نلري ؟ددي څخه په څرګند ډول معلومیږي ،په رښتیا چې مونږ پخپل هیواد کې دهر ډول تصمیم ،عمل او صلاحیت څخه بې صلاحیته یو .لیکن دبل په مخکې ډیرې ښې منډې وهلې شو او د بل ناروا غوښتنې او شوم نیتونه په پټو سترګو عملي کوو ، خو خپل دین ، رسالت ،وطن او خلک راڅخه هیردي.

دجنوري دمیاشتې په ۲۹ نیټه مې داریانا ــ افغانستان د خپروني څخه واوریدل چې دامریکې جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش وویل: مونږ په افغانستان کې سترې لاسته راوړنې لرو

اوهغه په هر قیمت چې وي باید وساتو . زه نپوهیږم د جمهور رئیس مقصد دکومو لاسته راوړنو څخه دی ؟داچې په افغانستان کې دنړۍ ۹۵ فیصده اپین تولیدیږي ؟داچې دنړیوالو قوتونو دادارې لاندې په شپږو کلونو کې یي عادي ابتدايي دولتي نظام جوړ نکړې شو ؟داچې یي دارګ په ۵۰ متری کې امنیت تأمین نکړې شو؟داچې یي ددولتي ارګانونو تر منځ اندکترینه هماهنګي ایجاد نکړې شوه ؟او داچې رئیس جمهور ، معاونینو ، وزیرانو ، والیانو ،پارلمان ،قضایي ،حقوقي او نورو ارګانونو ملوک الطوایفي ګاني جوړي کړیدي ؟یا داچې ښه حلقه بګوش غلامان یي پیدا کړیدي ؟

په یویشتمه پیړۍ کې دا ډول مناسبات او اعمال دټولو نړیوالو ، با الخصوص دمترقي دموکراتو قوتونو او په خاصه توګه دافغانانو لپاره چې په ملک کې یي دا ډول خود سرۍ او ټولنه فاقد د ادارې ،قانون او هر ډول نظام پاتې ده ، په تندي ابدي د بې ننګۍ ، عار او شرم ، نه پاکیدونکې تور داغ دی !

زمونږ د ټولنې اداري واقعیتونه په مجموع کې نن یو کثیرالبعدي متشتت ،خودسره ،خود خواه ،نا پوه او غیر قابل کنترول اداري نظام په ګوته کوي چې په هیڅ صورت سره د واحدې ادارې ، واحد قانون ،واحد مذهب او واحدو اصولو لاندې راوستل یي نا ممکن ګرځیدلي دي. او دا ځکه چې په ملک کې د بې شمیره یو تر بله سره نه پخلاکیدونکو او په خپل سر باندینیو هیوادونو ،ادارو ،مؤسسو، شرکتونو ،مستقلو بې هویته امنیتي قطعاتو او... موجودیت ؛په دولت او حکومت کې د بې شمیره وزیرانو ، دجمهور رئیس بې شمیره مشاورین ،سلاکار وزیر ان ... ؛بې شمیره ستر جنرالان ،ډګر جنرالان... او دبریدګي په بستونو کې د هغوی مقرریدل ؛ او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره دغه ډول نور ډیر بې دوده او بې دستوره نورې ناخوالې او ورانې ویجاړې په ملک کې ددې سبب شوېدي چې ملک فاقد د ادارې، فاقد د قانون، فاقد د نظام وګرځي. هر یو د دغه خارجي او داخلي ادارو او مؤسساتو غیر مسئول او واجب الاحترام یعنې چې په عام وتام صلاحیت سره هیڅ ډول مسئولیت پر ځان نه منل، او یا داچې په افغانستان کې ټول داخلي او خارجي او سیدونکي بې ګناه مجرمان او دغه جرمونه مجرم نه لري او دا دولت، حکومت، پارلمان، مطبوعات، قضایي او حقوقي ارګانونه، ټولنیز سازمانونه، مستقل بشري کمیسیونونه او نور عبث او پوچ شعارونه دي چې هیڅکله زمونږ د درد نه دې دوا شوي او نه به دوا شي. ټول دغه افعال، ټول دغه کردار، ټولې دغه پروژې او دبیا ابادوې پروګرامونه د مابنام په تږمۍ کې په یخ لیکل کیږي او د لمر د راختو سره سم بیا ویلي وي او بلې ورځې ته یې کوم اثار نه په سترګو کیږي. په افغانستان کې په ورستیو ۹ کلونو کې یو بنیادي کار سرته ه دې سرته نه دې رسیدلې. دا ټول بې بنیاده چارې سرته رسول یواځې د هغوی د خپلې بیروکراسۍ او دموکراسۍ د تظاهر مظاهرې او د خپلو دموکراتیکو ټولنو، انستیتوتونو او مؤسسو په سترګو کې خاورې ایرې پاشل دي. دا ډول دي په واقعیت کې د افغانستان د بیا ابادونې بې بنیاده پروګرامونه، چې زمونږ راتلونکي ټول وختونه به د هغې د ناوړه اغیزو او عواقبو باندې مصرفیږي، دا ډول دي زمونږ د ټولنې د بې سیاسته سیاستوالو د سیاسی فلسفي ماهیت او واقعیت او واقعي بڼه او څیره.

دا ډول نظامونه برعلاوه له دې چې د نن ورځ لپاره هیڅ ارزش او ګټه نلري، بلکه د راتلونکې راتلونکي نسلونو لپاره

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

نه یواځې دافغانستان بلکه دنړۍ په کچه عظیم لا ینحله پرابلمونه ترشا پریښو دلې شي. دا ډول مناسبات د نننې عصر دغوښتنو سره سمون نلري او نه دموکراتیک ټولنیز ارزښتونه پداسې نظامونو کې تحقق پیدا کولې شي. زه نپوهیږم ولې زمونږ نړیوال «دوستان» مونږ په رډو بډو غړیدلو سترګو غولول غواړي؟ نن ټول اولسونه شعوري بلوغ ته رسیدلي او په دې ټولو مسایلو او قضایاوو پوهیږي. یواځې دغه د سرمایې لیونیان دي چې په سترګو کې یې همدغه یو تصویر شین میخ ګرځیدلې او هرڅه په همدغه یوه رنګ ګوري او صم، بکم او عمی پاتې دي. دوی څله یواځې د پخوا په څیر خوبونهویني، دوی څله یواځې صلاحیتونه غواړې او حتا هیڅ قانوني مسئولیت ته هم غاړه نه ږدي، دوی په ټوله نړۍ کې یواځې خپل منافع ګوري، ټوله نړۍ یواځې د خپلو منافعو ورشو ګڼي او د نورو منافع هیڅ په نظر کې نه نیسي. دا کار شونې نه دې. ټول هیوادونه مساوي متناسب حقوق او وجایب لري او هغه جداً باید مراعات کړي. مونږ هم یواځې د ټولو هیوادونو له خوا د همدغه اصولو، مقرراتو او قوانینو یو شان مراعاتول غواړو. مونږ د همدوي لخواد وضع شوو قوانینو له مخې د دوی سره شریکه معامله او ګډ کارکول غواړو، ولي مونږ یو د بل په خبره سره نپوهیږو؟ علت دادې همغه قوانین چې دوی په امتیازي بڼه او د خپل منفعت په خاطر لیکلي دي، نه غواړي هغې ته غاړه کښیږدي او خپله او د بل برخه غواړي یواځې د خپلې رواداری له مخې تعین کړي، چې دا کار په دې وخت و زمان کې د هیچا لپاره د منلو وړ نه دې.

که څوک غواړي په افغانستان کې حتا خپله غربي تیپ او یا بل هر ډول دموکراسي او ټولنیز نظامونه په پښو ودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،پکار دادي موجوده نظام له بیخه رنګ او دنوي ټولنیز ،اقتصادي ـ سیاسي نظام په پښو درولو سره نوي ټولنیز مناسبات او د مسئولیتونو ،صلاحیتونو منطقي تناسب تاًمین او د حقوقي ـ قانوني تحقق زمینه برابره کړي.

یواځي پدي صورت کې دهیواد او ټولنې هر غړې او فرد ځان دخپل هیواد با الاستحقاق وارث او مسئولشخصاو عضوې په حیث ګڼلي شي او قانوني او حقوقي ارزشونه د تطبیق او حراست ملاتړ پیدا کوي. یواځي پدي صورت کي ټولنه او مناسبات په اوسنیو شرایطو کې د ټولو دموکراتیکو ارزشونو د تحقق او حراست متضمن ګڼل کیدې شي.

په یوه هیواد کې د ټولني هر غړې مکلفیت لري د خپل هیواد د موضوعه عامو دولتي قوانینو څخه پوره اګاهي ولري. په افغانستان کې څرنګه چې قاطع اکثریت دلیک او لوست سره پوره اشنایي نلري ،دا د دولت او حکومت مکلفیت ګڼل کیږي چې د عامو دولتي قوانینو څخه اګاهي د ټولني د هر فرد تر غوږه ورسوي او هغوی پري پوه کړي.لوړ دولتي مسئولین په خپلو اداري واحدونو کې د دولتي قوانینو د تطبیق او حراست مسئولیت او مکلفیت په غاړه لري او هر یو په خپل اداري واحد کې د حقوقي او قانوني ارګانونو د نماینده رول ایفاً کوي او د خپل مافوق په وړاندې د قانون د تطبیق او حراست مسئول ګڼل کیږي.لیکن له ډیره بده مرغه په افغانستان کې دغه ډول کسان د مسئولیت په لرلو سره سره په خپل غیر قانوني جرئت او صلاحیت سره له هر چا څخه د مخه پخپله د قانون څخه سوء استفاده او قانون شکني کوي او مسئول مقامات ورسره غم غرض نه لري او یا هم نشي لرلې. د مثال په ډول کله چې

دافغانستان داولسي جرګي رئیس محمد یونس «قانوني» او دجمهور رئیس حامد کرزي لومړې مرستیال احمد ضیاء مسعود د دوبۍ له لاري لندن ته روان وو ،د دوبۍ په نړیوال هوایي ډګر کې له محمد یونس « قانوني» سره دقیق نه پوهیږم څو میلیون امریکایي ډالر او ځیني قیمتي توکي او د احمد ضیاً مسعود سره لکه چې وروسته دقیقه معلومه شوه ۵۴ میلیونه غیر قانوني امریکایي ډالر او یو کیلو ګرام الماس ونیول شول (د ویکي لیک په حواله) اودوی دواړه د پوښتنو ګرویژنو په خاطر د هوایي ډګر پولیسو دیوڅه وخت ل پاره دځان سره وساتل. موضوع د نړیوالو رسنیو له لاري انعکاس پیدا کړ خو له دوی څخه نه خارجي متولیانو چې په افغانستان کي د امنیت ، قانونیت ،نظام ، دموکراسۍ ، د بشر د حقوقو د تاًمین ،... او ډیرو نورو ارزشونو د تحقق او حراست مسئولیت په غاړه لري ،پوښتنه وکړي شوه او نه د افغان دولت واکدارانو چې دوی د هغه حکومت او پارلمان غړي وؤ (البته چې حکومت نه ددې کار جوګه دې اونه ددې صلاحیت لري) د هغوی څخه وضاحت وغوښته او نه محمد یونس قانوني او نه احمد ضیاً مسعود چې دواړه مستقیم حقوقي ، قانوني او اداري دولتي مسئولیتونه لري ،حتا د هیڅ ډول سپیناوي د مسئولیت احساس یې هم ونه کړ؟

دا ډول پیښې د افغانستان په شرایطو کې هره ورځینې معمول کار دې او هیڅوک یې پوښتنه هم نه کوي! ولـــــې ؟

ما فقط یو مثال ذکر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې دمعاشونو منطقي تناسب په هېواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضامن دې

په افغانستان کې دیرش کلن جنګونه او جګړې، دروسانو یرغل او په کور کې دبنو کورکونو جوړیدل، افغانستان دخارجي دښمنو قوتونو په جنګي میدان بدلیدل او دافغانانو په حق کې هر ډول جفا روا ګڼل کیدل، دروس دشکست څخه وروسته هیواد ته دبې شمیره بیګانه پرستو او بې مسئولیته ډلو او اشخاصو راتګ او عامه، خصوصي او شخصی دارایي دغنیمت دمال په نامه چورول، دپلان له مخې افغاني متخاصمې ډلې په سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني خلا کې ازاد پریښودل او دامریکایي، اروپایي او ناټو دقواوؤ انکشاف او په نوي وسلو سمبالول، دسپتمبر دیوولسمی وروسته په افغانستان یوځل بیا حمله او دبین المللي تروریزم او القاعدې په بهانه دنظامي قوتونو او سرمایي راتګ او افغاني ټولنه دبې شمیره بې کفایته ډلو په مجموع الجزائر ویشل او ټول ارزشونه بط ارزشه کول ټول هغه څه دی چط په اوسنۍ وضعه منتج او دنظام شیرازه له بیخه نړیدلی ده

. اقتصادی عدالت دټولنیز نظام لپاره اساسی او لازمي شرط ګڼل کیږي. دولت او حکومت مجبور او مکلف دي دټولنې دټولو اقشارو او غړو لپاره متناسب عادلانه اقتصادي شرایط برابر کړي. دمعاشونو ډیروالې او کم والې دمشکل دحل لاره نده . هغه څه چې داقتصادي عدالت تضمین کوي هغه د اقتصادي او پولي ضرورتونو منطقي تناسب دي. ددغه منطقي تناسب دارزونې او تثبیت په خاطر مختلف دولتي ارګانونه او مؤسسې لکه مرکزي احصایه، قانوني حقوقي اداري او داسې نور ایجاد او دتحصیلی اسنادو موجودیت او عدم موجودیت او تناسب، سویه، لیاقت ، کاري تجربه، دکار نوع او شکل، دخطر احتمالات، سفر او حضر، جوي شرایط، شپه او ورځ، عرضه او تقاضا ، ملي عایدات، رتبه، درجه او مقام، نظامي او ملکي دنده، منطقوي او بین المللي نورمونه او داسې نورو له مخې تعینیږي. هر تبعه باید پخپل هیواد کې دژوند ، استوګنې، کار ، امنیت، متقابلو حقوقو او وجایبو ، صلاحیت او مسئولیت او صحي مراقبت متناسب مصؤنیت ولري. تفاوتونه او تناسب هیڅکله باید دافراط او تفریط په کچه نه اوسي . هر څوک باید په ټولنه کې دپاک حساب او محسابې لپاره په هر حالت او شیبه کې حاضر اوسي او مربوطه دولتي ارګانونه دهغې دحراست او کنترول دچارو مسئولیت په غاړه لري . افغانستان ته دنړیوالو مدني ټولنو دنمایندګانو، چی په خپلو ملکونو کې دټولو دموکراتیکو او مدني حقوقو څخه په نسبي لحاظ بر خورداره دي، په راتګ سره ټول ارزشونه بې ارزښه شوي او زمونږ خلک په واقعیت کې خپلو حقه حقوقو ته لاس رسې نلري. پنځه کاله دمخه دبین المللي قوتونو په راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره چې ګمان کیده په افغانستان کې به نسبي ټولنیز عدالت تامین شي په حقیقت کې بین المللي او کورنۍ مافیا په تباني او یو تربل مساعدت سره زمونږ دغه ارمان بستره کلکه تړلې، هر ډول بې عدالتي روا ګڼل شوې او عدالت چې د نظام او د هغې د بقاء اساسي شرط ګڼل کیږي، په حقه سره مونږ د هر ډول نظام څخه بې برخې پاتې یو. بې عدالتي په افغانستان کې په مضمن مرض، ټولنیزه فاجعه، فضیحت او جبر بدله شویده. څرنګه چې نظام نړیدلې، مسئول او عامل ارګان او شخص وجود نلري، عامه نا رضایتي او تنفر سراسري شوې، نه څوک د پوښتنې شته او نه د چا د شګو بندونه د دغه طوفاني سیلاب مخه نیولې شي. چاروا کو لکه په وچکې پراته مریضانو غوندې په اوتو بوتو پیل کړې او دا په اور باندې د تیلو اړولو حیثیت لري. ډیره موده کیږي چې د مالیي وزارت د معاشونو د زیاتوالي وعدې ورکوي خو یو وار یې هم په خپله وعده وفا ونکړه. حال دا چې دا د مسئلې د حل لاره نده. همداسې د ۲۰۰۷ م کال د سپتمبر په ۱۹ د مالیي وزیر د ځینې لوړ رتبه مقامونو د معاشونو کچه اعلان کړه. د مثال په ډول د جمهور رئیس معاش ۱۹۵۰ ډالره، د وزیرانو معاش ۱۳۶۰ ډالره، د پارلمان د غړو معاش ۸۰۰ ډالره او داسې نور. دا خبره د منلو وړ ځکه نه وه چې په بله ورځ د ښوونې او روزنې وزارت اعلان وکړ چې که څوک د مکتبونو د تعلیمي نصاب مطابق (چې په هغې کې ابتدايي نصاب هم راځي) د کتابونو تالیف ته حاضر شي نو ۶۰۰۰ ډالر به په میاشت کې معاش ورکړي (ربښتیا یې ویلي چې دروغجن حافظه نه لري) او نن عملاً دغه پروژه دوام لري. همداسې د L3 Communacation مؤسسه هره ورځ اعلان کوي که د چا

پښتو او انګلیسي ژبې زده وي مونږ د ترجمان په حیث په کال کې پرته د نورو امتیازاتو ۵۶۰۰۰ (یو لک او شپږ پنځوس زره) ډالر معاش ورکوو. همداسې د SOS انترنیشنل مؤسسه او نور هم دغه ډول اعلانونه کوي. نو د ټولو دغه ځوانانو ډیره ښه انګریزي، پښتو او فارسي زده ده، ولې یې په دغه معاش باندې یې قناعت کړیدې؟ څه موده د مخه د جنرال عبدالرشید دوستم د معاش په هکله د محترم اکبر بای له خولې ووتل چې ۷۰۰۰۰ ډالر د میاشتې معاش لري، دغه بېچاره خو لا بې سواده دې او وزیر صاحبان خو ټول PHD لري، او داسې نور. داخبرې ځکه ګټه نلري چې ازاد مطبوعات نن پوره صلاحیت او حاکمیت لري او هیڅ خبره نه پټیږي. دا خبره هم نن پټه نده چې که څوک د کوم اروپايي هیواد تابعیت ولري، عالي تحصیلات هم ونلري او وغواړي چې د آیساف او ناټو د قوتونو په تشکیل کې افغانستان ته راشي پرته د نورو امتیازاتو او د فامیل د معیشت د تامین پر ۱۲۰۰۰ یورو او که عراق ته ولاړ شي ۲۰۰۰۰ یورو معاش ورکول کیږي. اوس پخپله د هغه لوړ رتبه مامورینو او وزیرانو معاش تخمینیدلې شي چې نه یو اځې له یوه ځای بلکه له ډیرو ځایونو -دولت، بانک او یا شرکت) څخه جدا معاشونه، چې ډاکټر انوار الحق احدي د پارلمان په وړاندې اعتراف وکړ چې کوم بانک ورته ۳۰۰۰ ډالر معاش ورکوي. غواړم چې د هغه څه نا څه امتیازاتو په هکله چې دغه کسان ترې برخورداره او په افغانستان کې په اصطلاح د خلکو تر منځ ورد زبان دي. هغه کسان چې په پورتنیو شرایطو سره افغانستان ته ځې، فامیل یې ټول امتیازات تر لاسه کوي "دراغلی کس معاش په شمول" د دې په عوض چې د وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث په یو څه جیب خرڅ یي قناعت کړې وي او د هیواد والو خدمت ته حاضر شوې او سي د تصور څخه اوچت معاشونه اخلي او دهغې په خوا کې دغه کوچني امتیازات هم لري: نوموړی کس شپږ هفتې په افغانستان کې مکلفیت لري او شپږ هفتې په هغه هیواد کې چې فامیل یي او سیږي د تیرولو حق لري . په هغه شپږو هفتو کې چې په افغانستان کې او سي په میاشت کې کیدلې څو واري د کرزي صاحب سره د ضرورت یا مصلحت له مخې خارج ته سفرونه وکړي او یا ځانګړی سفرونه ولري او فوق العاده امتیازات ترلاسه کړي . که نوموړې په شیرپور، وزیر محمد اکبر خان او شهر نو یا حیات آباد او اسلام آباد او یا بل ملک کې هر څومره کورونه ولري په کرایه یي ورکولې شي . کرایه یي خپله ده . خو دولت مجبور دې ده ته په امن ځای کې په لوړه ډالري کرایه کور ونیسي. نوموړې باید درې څلور قیمتي موټرې ولري چې معلوم نشي او د حملې په وخت کې یي د خطر احتمال کم او سي. نوموړي کسان دا امکان هم لري چې د فامیل غړي راوغواړي او په لوړو ډالري معاشونو یي په مختلفو شعبو کې مقرر کړي. ډیرو کسانو دا کار کړیدې. دغه کسان معمولاً شخصي شرکتونه او این جي او ګانې لري. دوی هر ډول دولتی قراردادونه ترلاسه کوي چې معمولاً نور کسان تر ۵۰ ٪ رشوت ورکولو پورې پرې مجبور دي او ددې لارې ډیرې ګټې کوي. رشوت، فساد او اختلاس خو ټول خلک وایي چې په افغانستان کې معمول کار دې . که دا ایمان عقیده د چا سسته وي ،نو دی کار ته به هم لاس غزوي . ډیره به خبره نه اوږدوم خو دا خبره به هم وکړم چې دا ډول کسان څرنګه چې هم کافي پیسي او هم امکانات لري نو کافي اندازه قیمتي جیپ موټرې اخلي او

هریو موټر د میاشتی تر ۳۰۰۰ ډالرو خارجي مؤسسو، شرکتونو او این جي او ګانو ته په کرایه ورکوي . د بین المللي مرستو په ارتباط د اقتصاد وزیر او نورو دولتي چارواکو ویلي چې د دغه پیسو حد اقل ۸۰ ٪ کومک کوونکي ممالک پخپله مصرفوي. باقی پاتې په دفاعي او اپراتیفی چارو کې مصرفیږي یعنې د افغانستان بیا ودانولو پورې دغه پیسي اړه نلري او دفاعي او اپراتیفي چارې خو معلومې دي چې نن په کومه وضعه کې دي او امنیت هم په کومه اندازه تأمین دې .. د بین المللي مرستو دیوي بلې بیلګې په باره کې هم غواړم محترمو لوستونکو ته یو څه معلومات وړاندې کړم: یوې اروپایي خیریه مؤسسي ته د جوزجان په ولایت کې د آبرسانۍ په خاطر د کلیو د پراختیا وزارت سره ۱۷۰۸۸ ډالره مرسته کړې وه. ددې لپاره چې دغه پیسي پخپل ځای مصرف او سوء استفاده ترې ونه شي دغه خیریه مؤسسي خپل مشاور ددې کار لپاره معرفي کړې وو. د دغه پیسو څخه ۱۱۴۳۰ ډالره مصرف او باقی پاتی پیسي بیرته مسترد شوې وې . معاش چې نوموړی مشاور صاحب پدغه موده کې د کلیو د پراختیا وزارت څخه اخیستې وو ۷۳۰۰۰ ډالره کیدل . دې ته وایي پر ځای مرسته او پر ځای معاش اخیستنه ! دا چې دعیان دبیان لپاره حاجت نه وي نو ما هم په افغانستان کې د اقتصادي بې عدالتۍ په خاطر یوه تته شمه وړاندې کړه او دا پوره معلوم شوه چې غمیزه اصلاً نه د معاشونو د سرسام اوره لوړوالي او نه د دهغې د کم والي له کبله پیښه ده بلکه د لوړ او ټیټ معاش تر منځ هیڅ ډول منطقي تناسب وجود نلري. نو د پارلمان محترم غړي خوشې په خوشې د خپلو معاشونو د لوړوالي په خاطر ټنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوي او نور دولتي ارګانونو هم عبث دخپلو منسوبينو د معاشونو دلوړولو په منډو ترړو په خاطر د اوسپني ځپلې په پښو کړيدي. بل مشکل پدې خاطر راولاړ شوې. هغه کسان چې په لسګونو زره ډالر معاش اخلي دهغوی معاش پيشکي حواله کيږي. خو زمونږ معيوب هيوادوال چې ٥٠٠ افغانۍ او يا هغه معلم او مامور چې ١٥ کسيز فاميل ورپغاړه دې معاش يي په شپږو مياشتو او حتاپه يوه کال کې هم نه اجراء کيږي. عجيبه خبره خو لا داده کله چې وروسته دډيرو منډو او مظاهرو دکوم باب يا فصل څخه کوم نيکبخت څو ډالر کومک وکړي ددې په عوض چې وروسته له يوه کاله ددغه خوارانو معاش اجرا شي وزير صاحب پرې ځان لپاره ضد مردمي "په کابل کې په همدې نامه ياديږي" موټر واخلي. په نتيجه کې ويلې شو چېددا ډول مسايلو دحل لار تقوا، صداقت، وطنپرستي او دمعاشونو منطقي عادلانه تناسب او دټولو څخه مهم دچارواکو مسئولانه کړه وړه او دمسئوليت وجداني احساس دي.

جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغميزي دحل لاره نه ده.

دميلادي شلمې پيړۍ شپيتمه لسيزه په افغانستان کې ددموکراسۍ په لسيزه مشهوره ده. پدې لسيزه کې روښانفکره ډلې څه نا څه فعاله شوې وې، ټولنيزي شعوري رڼايي په ټولنيزو لوړو افقونو څرک وهلې وو، سياسې وضعې هم خپلې منګولې دافغان اولس له ستوني څخه لږ څه سستې او افغانانو دسياسي تنفس يو څه مجال پيدا کړې وؤ. يو تعداد روښانفکرانو هڅې کولې پادشاه دمشروطه شاهۍ اساسي قانون منلو ته اړ باسي او عملاً هم ددغه کسانو په نوښت مشروطه شاهي قانون جوړ شو چې دامير امان الله خان له دورې څخه وروسته ځيني سياسي آزادي ګانې لکه داحزابو قانون، دمطبوعاتو آزادي او ځينې نور پکښې په نظر کې نيول شوي وؤ. پادشاه دپخوا په څير غير مسؤل او واجب الاحترام خو دشاهي کورنۍ ځيني امتيازات راټيټ او دحکومتي چارو واک غير شاهي کورنۍ کسانو ته قايل شوي وؤ. دا لسيزه افغانستان ته دخارجي لوړ رتبه هيئتونو خصوصاً دپخواني شوروي اتحاد، امريکي او سعودي عربستان، دراتګ سره هم متصادفه وه. واقعاً دا يو ډير بد تصادف او يا پلانيزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشبیني شوې عمل وؤ چې په افغاني ټولنه کې یې ډیر ناوړه غبرګون رامنځته کړ. رښتیا هم پداسې یوه هیواد کې چې قانون حاکمیت او سابقه ونلري، خلک دوطني او ټولنیزو اساسي مسایلو په هکله بې خبره پاتې او دهغې په مقابل کې هیڅ ډول احساس د مسئولیت نشي کولې، یواځې یو تن دټولو امورو متصدي(هم حاکم، هم قاضي، هم مجري او هم حامي) پاتې شوې وي، دموکراتیکو ارزشونو ته هم نه دداخلي فاکتور، ضرورت او فشار بلکه یواځې دخارجي فشار له مخې دغه کار ته مجبور شوې اوسي او همزمان مختلفو انستتیوتونو ، ټولنیزو قشرونو او اداري واحدونو ته د قبلي تجربې دنشتوالي او دحقوقو او وجایبو په مقابل کې دمسئولیت دعدم احساس په صورت کې واک ورکول کیږي، حتماً په ټولنه کې بحران رامنځته کوي. همدا سبب وؤ چې دقانون دتصویب او توشیح څخه دمخه مختلف نظریاتي ګوندونه تقریباً همزمان جوړ او دا چې ملي ایدیولوژۍ او ملی سیاسي محور او حرکت وجود نه درلود ، ټولو ګوندونو پخپل سر په فعالیت شروع وکړه، میتهنګونه او مظاهرې یې برابرولې او دهمغه لومړۍ ورځې څخه یې دپردیو هیوادونو په پلوۍ چیغې وهلې او دولت، حکومت او قانون یې دکنترول څخه عاجز پاتې وؤ ، ځکه چې هر یوه قوي خارجي ملاتړ درلوداو په نتیجه کې په افغانستان کې دموجوده روښانفکري جنبش دلومړیو ورځو څخه سیاسي بنتون "انباق بازی" شروع او افغانستان عملاً دسیاسي بنوپه کور او یوه داسې خاره شاړه ځمکه بدل شو چې هر چا په کې دخپلې خوښې مارکونډۍ او غنې کرلې او ریبلې. ملي مصلحت، ملي صلاحیت ، افغانیت ، وطنپرستۍ او ملي طرحو هیڅ ارزش نه

درلود او نه یې په تاوده بازار کې کوم خریدار. له بلې خوا دسیاسي بنتون لوبه دمردۍ او نامردۍ په پوله روانه وه، مردان له دغه پولی نشول اووختلې نو ځکه تل نامردان ګټونکي وو . همدغه نامردان تر پرون ورځې پورې په افغانستان کې دټولو بدو حوادثو اصلي عاملین او دهغې دبدو عواقبو اصلي مجرمین ګڼل کیږي . او نن هم هڅه کوي ددغه ډول لوبې بازار ګرم وساتي . ملي وطنپرسته کسانو کولې شول دخپلې ملی مبارزې سنګر دملي ایدیالوژۍ په بنیاد ګرم وساتي او دملي وطني ګټودحراست په خاطر ملي مقاومت راوپاروي. له بده مرغه دوی هم پدې کار کې تر نن ورځې پورې پاتې راغلي دي. خو نن یې له صفر څخه شروع کول حتمي او ضروري ګڼل کیږي او که دغه کار ونشي بیا به هم نامردان داوسنۍ لوبې ګټونکي وي . دروسانو په موجودیت کې دې وضعې لاپسې ناوړه انکشاف وکړ. چارې او صلاحیتونه دداسې کوچنیو اشخاصو په لاس کې ورکړلې شولې چې هیڅ ډول احساس دمسئولیت یې نشو کولې او په ټولو حالاتو ې یواځې بې شعوره او بې ارادې عاملین ګڼل کیدل . دمقاومت دلیکو په جوړیدو او په اصطلاح داروپا ، امریکا او عربي ملاتړو په رادمخه کیدو سره وضعه څوروارې نوره هم بدتره شوه . دشرق او غرب لخوا باالمثل مسابقه شروع او افغان اولس دسل او زر مجبوریتونو له مخې دغه کسانو(په اصطلاح رهبرانو) ته په لاس کې ګروګان ورکړې شو.دروسانو په وتلو اوپه ۱۹۹۲ کال کې داسلامی جمهوریت په جوړیدو سره چې افغانا ولس ترې ډیرې امیدوارۍ درلودلې، وضعه څه ډول شوه،ټول هیوادوال یې عینی شاهدان وؤ او که رښتیا ووایم زه یې له افادې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمات نلرم او نه عفت د قلم اجازه را کوي . طالبانو چې وعدې کړې وې کار به اهل کار ته سپاري او پخپله به خپلو مدرسو ته ځي، دواک خوند دومره مزه دار وو او دواک ساتلو په خاطر یې داسې بدعتونه وکړل چې په اسلام کې خو یې هیڅ روایت موجود نه وؤ حتا په کفر کې به هم چا نه وي کړې . دې وضعې پوره ۲۵ کاله دوام وکړ ددې ټولو ناوړه اعمالو بار افغان اولس پخپله شاه وړې . وهل شوې، رټل شوې، وژل شوې، بې پته شوې او تنکي بچیان یې په ناچله پیسو خرخ شویدي او یا په زور د مرګ داژدها خولې ته اچول شویدي او لکه چې حامد کرزي پخپلو خبرو کې وویل د غه رهبرانو په سوونو میلونه او حتی ملیاردونو ډالر جمع کړي او خارجي بانکونو کې یې ذخیره کړیدي، د تصور او عقل څخه وتلې ویلاګانې او کورونه یې اباد کړي او تجارتي شرکتونه او کامپلکسونه یې جوړ کړیدي . پدې باره کې ټولې خبرې په ټولو کتابونو کې لیکل شوي او عیني شاهدان هم ژوندي ګرځې او هیڅوک دې باور نه کوي چې ګوندې هغوی به دغه راز پخپل زړه کې پټ وساتي . سیاسي رهبر، مشر او قوماندان خو هغه دې چې په تعرض کې د جبهې په لومړۍ کرښه کې وي او اصلي ضربه پخپل ټټر اخلي او په شاتګ کې د جبهې په وروستۍ کرښې کې د خپلو زخمیانو او مړو پالنه کوي نه دا چې د جنګ د قربانیانو د جیبونو په لټولو اخته وي . افغانانو ډیر ښه فرصتونه له لاسه ورکړي دي . کله چې روسان ووتل او افغانان خپل وطن ته راستانه شول لازم وو چې د خپل هیواد سره د هیواد د مالک او ا ولس سره د خپل اولس په حیث معامله شوې وې او هر څه پخپل ځای امانت ساتل شوي وې . خو بر خلاف د دښمن په لمسون یې اردو رنګه ، وضع

الجیشونه او سترې قرار ګاوې تخریب ، سپکې او درنې وسلې د کبار په بیه خرڅې او دولتي او شخصي مالونه یې د غنیمت د مال په چور او چپاول کړل . کابل د افغانستان ستر سیاسي، کلتوري او اقتصادي مرکز هم د بیګانه وؤ د ارزو سره سم وسوزول شو . حال دا چې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان مطابق په افغانستان کې یو ملي ګرا دولت جوړیدلې شو. نپوهیږو د چا په لمسون د دغه پلان په مقابل کې کودتاوشوه او چپ او ښي یو شان د هغې عاملین وګرځیدل .نن چې په هیواد کې د دیرشو څخه د زیاتو خارجي هیوادونو څه د پاسه دیرش زره عسکر موجود او عملاً اداره پخپل واک کې لري معامله ګر یې همغه کسان دي او نن هم د ملي مسایلو په سر معاملو باندې په میلونونو او ملیاردونو ډالر ښکته پورته کیږي . په همدغه موقت، انتقالي او سبا په انتخابي جمهوري دولت کې به همدغه کمونست، ملي ګرا ، مجاهد ، اخواني او نورې ډلې دخیلې وي . ملامت کوم یو دې او هغه قاضي کوم دې چې دغه تشخیص کړي. خو زمونږ د خلکو غمیزه به دوام لري او زمونږ ملک په اصطلاح په داسې کونډه بدل شوې چې هر ګاونډې یې دخولګۍ طمعه لري . علت یې زمونږ ذات البیني اختلافونه او جنګونه دي. زمونږ خپل منځي جنګونه او اختلافونه زمونږ د غمیزي د حل لار نده. پاک خدای د مازیګر په وخت قسم یادوی »والعصر« او دا ځکه چې مازیګر دورځې د نتیجګیرۍ وخت دې . افغانان د پنځه ویشت کلنې غمیزي څخه وروسته کومې نتیجګیرۍ ته ضرورت لري او که نه ؟ پدې پوهیږم او پخپله یې کلک پلوی یم چې افغانان پردې حاکمیت پر ځان نه مني. دا یې انساني او قانوني حق دې. له بلې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې افغانانو دخپلو افغانانو دظلم او ناروا څخه خپل ملک پریښې او وایي چې نور خارجي پوځونه دې راشي چې مونږ دغه خپلو ظالمانو څخه وژغوري. رښتیا وایي چې «په کفر کې ژوند کیدلی شي خو په ظلم کې نشي کیدلی» له بلې خوا همدغه افغانان دبن په کنفرانس کې سره جرګه شول او دغه قوتونه یې راوغوښتل، دریم دا چې دهمدغه ملکونو څخه هیواد ته په ملیاردونو کومکونه راروان دي او نن دګاونډي هیوادونو څخه خلک دکاره لپاره راځي. حال دا چې پخوا به افغانان درپه درکارپسي ګرځیدل، څلورم دا چې دا قوتونه دیوه هیواد نه بلکه بین المللي قوتونه دي او پنځم دا چې دملګرو ملتونو لخوا اداره کیږي. شپږم دا چې په هیواد کې مخلتف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی او داسی نور ریفورمونه چې سل په سلو کې دتائید وړ او زمونږ په ټولنه او ملک کې دموکراتیک بینادونه جوړوي جریان لري. پخپله افغانانو خپل اساسي قانون جوړ کړ او که خارجیانو ورسره کومک کړې البته دغه ډول کومک ته به ضرورت وجود درلود. دلومړی ځل لپاره په هیواد کې دولس مشری، دموکراتیک انتخابات وشول چې په منطقه کې یې ساري ندې لیدل شوې او ښځو او نرو په کې یو شان ګډون وکړ او دنړیوالو دتعجب وړ ګرځیدلې. لیکن دډیر تجب وړ هم داده چې ځینې درياست جمهوري کاندیدان چې دموجوده سناریو او ډرامې اصلې خیرې کارکونکي هم دي په یوه او بله بهانه داسې کسان یو تر بله سره ائتلافونه کوي چې هیڅ عقیدوي، نظریاتیي، پروګرامي او یا بل ډول نژدیوالې سره نلري او یا پخپل سر دټولتاکنو دتحریم غږونه پورته کوي او پدې نپوهیږي چې دا دهغوی حق ندې. ټولټاکنې یو ټولنیز

دموکراتیک اصل او پدیده ده چې معیار او محک یې پخپله اولس او د بین المللي بشري او دموکراتیکو قوانینو له مخې دا یوائې د اولس قانوني حقوقي حق ګڼل کیږي. دوی نور څه ونکړې شول پرته له دې چې دخپل اولس او بین المللي کړیو په وړاندې ځانونه بې اعتباره کړي .دوی همداسې داکار تل کړې چې افغانان دطالب، القاعدې، فوندامنتالیست په نومونو تورن او یا غلط راپورونه ورکړي او بې ګناه خلک ووژل شي. افغانان هیڅکله تروریست، بنیادګرا نه وؤ او هر افغان ځان لپاره لوی شخصیت قایل دې. افغانان حتا دښمن ته په کمین نیولو شرمیږي او هیڅکله دیته ندې حاضر شوې چې د ۱۰۰ تنو په مقابل کې ځان مرګې بریدږکړي. افغان به دتاریخ په اوږدو کې مجبورا ولس وؤ، تل به پرې جنګ تحمیل شوې او ظلم او ناروا ورسره شوې خو هیڅکله بې کلتوره او بې ایمانه ا ولس نه وؤ. افغانان خپل ځانګړي کلتوري دودونه، اصول او عنعنات لري او تل خپلو ټولنیزو ارزشونو او دودونو ته لوړ احترام کوونکی ا ولس پاتی شوی او خپله شکیبایي یې کله هم له لاسه نده ورکړې او هیڅکله یې دپاملرنې څخه نده غورځولې . دا زمونږ مشران او دجمهوري ریاست منور او پوه کاندیدان وؤ چې خپله شکیبایي یې له لاسه ورکړه، دخلکو حق او غوښتنو ته احترام قایل نه شول، دخپلو عقیدو او مسئولیتونو په وړاندې یې احساس دمسئولیت ونکړې شو او هڅه یې وکړه دقانوني حقوقي ټولټاکنو څخه یوه بله سیاسي معامله او لوبه جوړه کړي.“ دافغانستان قهرمانو خلکو! ټولټاکنې خورا باارزښته اولسي منل شوې دموکراتیک اصل او ستاسې حق دې. تاسې چې ترې په ډیرو سختو شرایطو کې بې له ویرې دفاع

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه ، خپل دغه حق پخپلو کلکو منګولو کې ټینګ وساتۍ او خپله راتلونکې دموکراتیکه ټولنیزه ودانۍ پرې اباده کړۍ. "ګرانو هیوادوالو ! تاسې چې په پوره دموکراتیک ډول مو ټولټاکنې ترسره کړي، تاسې چې دخپلې عقیدې له مخې په غرونو او رغونو کې دخارجي قوتونو او خپلو ورونو په مقابل کې جنګیږۍ او مونږ ټول چې ددغه وضعې اصلي عاملین او مسببین یو !!! زمونږ نیکونه او پلرونه هم پیړۍ پیړۍ وجنګیدل. د سرونو څخه یې منارونه جوړ شول. ځانونه او بچیان یې له لاسه ورکړل او خارجي یرغلګر یې له ملکه وشړل ،مونږ هم خپل ځانونه، پلرونه او بچیان قرباني او روسان مو له ملکه وایستل او زمونږ بچیان به هم حتماً دا کار وکړي او خارجي قوتونه به له خپلې خاورې څخه وباسي، خو هیڅکله به زمونږ دمیندو او خویندو توري دغم پړنې او جامې بدلې نه شي. غم او بې اتفاقي به تل زمونږ په کو میلمه وي ښه به داوي پدې باره کې غور او لازمه نتیجه ګیري وکړو. ترڅو چې زمونږ خپل منځي جنګونه او مخالفتونه وي دا وضعه به دهمیشه لپاره دوام ولري.زمونږ پیشنهاد دادې چې زمونږ روښانفکره کسان یوځه شکسته نفسي پرځان ومني او هغه لارې ته رانښکته شي چې زمونږ اولس دمیزان دمیاشتې په ۱۸ نیټه په مخکې نیولې. پخپلو منځونو کې لوی طاقت جوړ شو او دسیالو سره په هر سنګر کې دسیالۍ جوګه شو. امین یا رب العلمین

د بشر د ژوند د ونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟

د پخوانیو ساده او بې سواده خو په وطن مین او زهیر دهقانانو رواج او اصول به داوؤ چې اصیل نسلونه او تخمونه به یې د حیواناتو ، میوو او غله دانو لپاره ساتل او دنسلونو دبقاء ورشوګانې به یې د هرزه بوټو او کم اصل نسلونو څخه تل پاکې ساتلې. ټولنیز حریم هم دیوه تړلي نظام په حیث به د با تقوا او خواخوږو مشرانو لخوا اداره کیده او د هرډول تعرض او نفوذ څخه کاملاً مصئون او غیر وغماز به یې په محیط کې نه پریښودل کیدل.صداقت،وطنپرستي او ملي نوامیسو ته وفاداري دټولنې د هر غړي لپاره دتقوا او اخلاقو یوا ځینۍ کچه ،معیار او محک ګڼل کیده او په دغه اصولو بې قید و شرطه پابندي دټولنې داعضاوؤ لپاره نه ماتیدونکې مقدس قانون ګڼل کیده او افغانیت او اسلامیت ددغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو دحراست تضمین کاوه. د وخت په تیریدو سره ځیني ملي او بین المللي شیطاني خایني ، فرصت طلبي او استفاده جو کړۍ چې دحرص او آزکسي « مردمک چشم » یې تنګ ،خپله خوشبختي یې یوائې دبل په بدبختۍ کې لیدله ، عامه نظم ،قوانین ،مقررات او دولتي او حکومتي منل شوؤ اصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه يي همیشه سر غړونه کوله او د جمعي حقوقو او قوانینو په غیږ کي يي اصلاً د ژوند کولو استعداد نه درلود ، تل يي په ملي شتمنیو، ملي ښیګڼو او ملي تعهداتو قمار وهلي ،یا يي د بیګانه ګانو په واک او تصرف کي ورکړي او یا يي پرې پخپله خیټه اچولي او مورد د تعرض او ناوړه ګټي ګرځولي . دغه ناروا مناسباتو دبشري ژوند دبې شمیره کلونو په موده کي يو مضمن نړیوال پارازیت قشر ایجاد چي اوس نړیواله مافیا بلل کیږي او دخپل موجودیت په ټوله موده کي يي دخپل شیطاني خصلت له مخي ټولو خداي ،انساني او طبیعي مقضي او مقدر قوانینو ته شا اړولي او تل هڅه کوي یواځي د شیطاني مهیلیتونو په بنیاد خپل پارازیت ژوند ته دوام ورکړي. دا جهان قانونمند پیدا دي ، د قانونمندی له مخي قابل د معرفت ، په قانونمندی سره قابل د استفادي ، په قانونمند ډول قابل د تحول او تکامل او پرته له قانومندی بل هیڅ ډول کړه وړه او برخورد نه مني. لیکن نړیواله مافیا غواړي پخپل شیطاني خصلت سره خداي عادلانه قوانین تحریف او په جبر او ناروا سره د خپلي خوښي نظامونه برقراره وساتي. دوی جمعي شعور ،جمعي ښیګڼو ،جمعي قوانینو ،جمعي منل شوؤ ارزشونو ،جمعي پریکړو ،...او نورو ... ته هیڅ ارزش قایل نه دي ،نو ځکه مونږ ددوی ټول دغه اعمال چي دهیڅ ډول منطق سره سمون نلري بې بنیاده او ناسم ګڼلي شو .خدای غني دي او دا جهان يي غني پیدا کړي دي. په دې لوی جهان کي غذایي ،انرژیتیکي او نورې هر ډول زیرمې نه ختمیدونکي دي. ددوی حرص ،آز او تنګ نظري لپاره هیڅ منطق او دلیل وجود نلري. ددوی د حرص کندولي په هیڅ شي نشي ډکید لې او ژوند د ټولو خوندونو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

،ټولو ارزشونو د لذت څخه د همیش لپاره بې برخې او دقانون او ټولني له ویرې لکه شوپرک په ترګمی کي ژوند تیروي . دوی ډیر مال او ډیري پیسي لري خو ارام ، مصئون او خوشبخته ژوند نلري. دوی له دي څخه خوند اخلي چي یواځې دوی هرڅه ولري او بل څوک هیڅ ونلري ،ددوی د ګټو سیمي باید هرچیري مصئوني اوسي ولو که دچا په شخصي کور ،فامیل ،مال او متاع پوري هم اړه ولري.

د وی په ناروا ژوند کول غواړي ،په ناروا ګټه کول غواړي ، په ناروا قوانین ، مقررات ،اصول ماتول غواړي ،په ناروا جنګ کوي ،په ناروا مناسبات ساتي او په ناروا خپلي غوښتني په نورو تحمیلوي. نن دغه بدبختی دافرادو ، کورنیو ، قومونو او هیوادونو په کچه لمن غوړولي او هغه ګړی به هم ډیره لیري نه وي چي دا لوی جهان پدغه لوی غضب اخته کړي خو ښه ده چي هر دجال لپاره مهدي او هر خدایي قانون شکن لپاره د قضاء د جبر څپیړه موجوده ده.

امریکا ځان دنړی ددموکراسی علمبردار مدعي هیواد ګڼي ،سره ددې چي هره دموکراسي پخپل ذات کي ډیر مقید او تنګا تنګ شکل دډیکتاتوری دي ،او تر ننني ورځې پوري نه قابل دویاړ کومه نمونه ددموکراسی څوک په ګوته کولي شي او نه يي په راتلونکي کي څوک وعده ورکولي شي. خو بیا هم په ځیني غربي هیوادونو کي ځانګړي غربي تیپ دموکراسی او یا په بل عبارت ځانګړیاشکال دډیکتاتوری وجود لري. راشی ددغه دموکراسی محیط ته ورننوځو او دهر چا دحق د تناسب له مخي ددغه دموکراسی په خصوصیاتو قضاوت وکړو .

د۲۰۰۸ کال د مارچ په نهمه نیټه دامریکا جمهور رئیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

جورج ډبليو بوش دامريکا دکانګرس هغه مصوبه چې دملګرو ملتونو دبشر دحقوقو د کميسيون داعلاميي دپنځمې مادې « احدی را نميتوان تحت شکنجه يا مجازات يا رفتاری قرار داد که ظالمانه يا برخلاف انسانيت وشئون بشری يا موهن باشد » په پلوۍ يي تصويب کړې وه ويتو کړه. امريکا دموکراته ټولنه ده. دامريکا کانګرس دامريکا دخلکو له خوا منتخب ارګان او د امريکا په دموکراته ټولنه کې د قوانينو د تدوين او حراست مسئول ارګان ګڼل کيږي. پوښتنه پيدا کيږي. ولې او په کوم دليل دغه مصوبه ويتو شوه ؟ نړي دا اقليم دتودوخي دستر خطر سره مخامخ ده. نړيوال غواړي هغه کنترول او تنظيم کړي. د ټولي نړۍ د ٪۵۵ څخه زيات کاربن داي اکسايد غاذات امريکا توليدوي. دغه غاذات برعلاوه له دي چې دتودوخي د کچې د لوړوالي علت ګرځي ، دبط شميره مرضونو سبب هم کيږي . امريکا ددي لپاره چې ډيرې ګټې يي کمې نشي ، ددغه نړيوالې عظيمې ايکالوجيکي معضلې حل ته غاړه نه ږدي. نړيوال همداسې غواړي دوګړو ضد دسوؤنو ميليونو ماينونو معضلې ته چې په ځمکو کې ښخ دي دپای ټکې کښيږدي او نور توليد يي بند کړي.خو داهم امريکا نه غواړي. دګوانتانامو ،ابو غريب ،بګرام ،قندهارا وپه کابل کې کورپه کور ،اروپا او ټوله نړۍ کې د شخصي زندانونو موجوديت او يا دنړۍ په ګوټ ګوټ کې د شخصي زياتو ګټو په خاطر نظامي حضورلرل او بې شميره ډير نور مسا يل هم ددموکراسۍ سره څه سمون نلري.

دوه ورځې دمخه پوره ديرش کاله له هغه ورځي څخه تيرشول چې افغانان دنړيوالو دجفا سره مخامخ دي او پوره شپاړس کاله

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

پرون پوره شول چې افغانان دا افغاني مجاهدينو دجفا معرض ګرځيدلي او ورسره مخامخ دي.نژدې شپږ کاله پوره کيږي چې نړيوال قوتونه په افغانستان کې د امنيت ذمه واردي . خو دثور دمياشتي په اتمه د « مجاهدينو » دجشن په ورځ چې مليونونه ډالر ، پداسې حال کې چې افغانان له لوږي وابښه خوري ،په امنيت او فيشن اودرشن مصرف شوي ليکن مخالفين دجمهور رئيس ترلوژ پورې ځانونه رسوي،هرڅوک چې يي په زړه وؤ په نخښه کوي اووژني يي ،خو دخدای په فضل امنيتي مسئولين چارغاوک کرده ځانونه مصئونو ځايونو ته رسوي «خداي دي زمونږ له سره نه کموي» . د۲۰۰۸کال داپريل په ځلورمه نيټه دبخارست په کنفرانس کې وويل شول چې افغانستان سره تراوسه ۳۵ملياردره دالر مرسته شوې ده او راتلونکي کنفرانس چې په نژدې راتلونکي کې به په فرانسه کې جوړيږي ۴۱ملياردره ډالر نوره مرسته وشي. دافغانستان دماليي وزير دافغانستان دملي ستراتيژۍ دتطبيق په خاطر ۵۰ ملياردره ډالر نور دنړيوالي ټولنې څخه غوښتي دي اودا ټولې پيسي ترنن ورځي پورې يواځې په امنيت مصرف شوي او په راتلونکي کې به هم مصرفيږي. «شکردي چې امنيت خو دقناعت وړدي او زمونږ امنيتي رهبران هم دتروريستانو او پارلمان دضربې څخه بچ شول» . دالړۍ لا ختمه نده او هر يو دخپلي اشتها او ذوق له مخې دو بالاي يو په بل پسې لوړوي « چې هيڅ نه وي بيا هم يوڅه شخصي جيب ته راپريوؤځي» . کله چې دامنيت مسئولين پخپله عاملين دبې اميتۍ وي شک نشته چې همدغه امنيت به دافغان اولس سر وخوري !د تعجب خبره داده چې دثور داتمي پيښې وروسته په دوه دري ورځو کې د خدای بلا اسلحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دخدای بلا مخدره مواد ، دخدای بلا جاسوسان ،دخدای بلا باندونه... دستګیر او له منځه یوړل شول. که پدي ډول چاري پرمخ ولاړې شي القاعده ،ترورېستان او وسله وال مخالفین به یو هم پاتي نشي ایله به دا بیچاره ګان دخوبونو پوره کولو لپاره پوره فرصت پیدا کړي.کاشکې دوی د پېښو مخنیوې مخکې له وقوع څخه کولې.

ددي لپاره چې بحث ډېر اوږد نشي ،باید ووایم چې د بشر د پیدا ایښت له لومړۍ ورځې څخه تل ناسالم اونالایق قوتونه د خپل ناروا او شیطاني خصلت له مخې همیشه دقاطع صالح اکثریت په اوږو لکه پارازیت ځته شوي ،ټول تیوریکي ،نظریاتي ،ایدیولوژیکي ،اداري ، حقوقي ،قانوني او نور ټول امکانات یي تحریف اومسخ کړي او په سوچه ناروا سره یي په خپله ګټه په کار اچولي. تل یي په ناروا اسره تور تبلیغات کړي او د د ښمنیو اور ته یي لمن وهلې.ددین ،مذهب، ایدیو لوژۍ ، ... اونورو هرډول مقدسو انساني،اولسي احساساتو اوشعارونو څخه یي عوامفریبانه سوء استفاده کړې او په خپله ګټه یي مقدس اید یالونه اوافقونه مسخ اوپه غلطه تعریف کړي او ددوستۍ دشعار لاندي یي دښمنۍ ،دسولي دشعار لاندي یي جنګ ،دابادۍ دشعار لاندي یي تخریب اونورو ټولو سالمو ارزشونو تحریف ته ترجیح ورکړې ،صالح اولس یي ګروګان نیولې ،دهغوۍ له جملې څخه یي خاین ،بیګانه پرست ،ایجنټ ،جاسوس اونورې هرډول پلیتي خیرې استخدام کړي ، خپلي ګټي یي په ناروا محفوظي ساتلي اودغه ډول پلیت سیستم یي په جبر دنړۍ په ټولو اولسونو تپلې دي خو دغه ډول کسان به پخوا حد اقل په خپله ګناه معترف او یو څه شرم حضور به یي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

درلود اود اولس په وړاندې دخپلو قوارو دڅرګندولو څخه به یي عار درلود ، دګونګیانو او خفاشانو غوندې به په غارونو کي پټ وؤاو یواځې د ماښام په ترګمۍ او دشپي په چپتیا کې به یي خپلو ناوړه اعمالو ته دوام ورکولې شو .لیکن نن دمملکت دلومړي کسانو ،دپارلمان دغړو ،وزیرانو او لوړو مسولینو په کچه دپارلمان او جمعي رسنیو په وړاندي په پوره سپین سترګتوب افتخار امیزه پردیو ته په خپله جاسوسۍ اعترافونه کوي. د ۲۰۰۱دسپتمبرله یوولسمې دترورېزم سره د مبارزې دنامفهوم شعار لاندې دوۍ په ګرځنده مصئونو اُسپنیزه کورونو کې ګرځي ،خو بې دفاع اولس لپاره یي دمرګ قاصدان په هر مکان او هرزمان کي هر ځای درولي دي.

په افغانستان کې داخلي او خارجي مافیا په تباني او مشترکه مساعي سره ددغه ډول یوه پلیت نظام برقرارول او دټولو سالمو ارزشونو بې ارزشه کول غواړي. د دوۍ تجاهل العارفا نه تظاهر او اکټونه چې ګوندي د امنیت دتاًمین ، دفساد ، رشوت ،قاچاق ، اختلاص او مخدره موادو دمخنیوي څخه عاجز دي او ډیر معصومانه تظاهر کوي ، بې چاره افغان اولس خو باید هم پري باور وکړي. « ملي متحده جبه »او یا نوري نامتجانسي ډلې هم په ګردن پټۍ یو ځل بیا د اخري چانس او موقع غوښتنه کوي چې که دخپلو متولیانو دخوش خدمتۍ فرصت ترلاسه کړي. تا سي چي فرصت درلود دهغه وخت په کړو پښیمانه نه یاست ؟ که تاسي غواړۍ د تیرو کړو دکفارو دین اداکړۍ نو اوس خو هم ټول قدرت اوسرمایه ستاسي په لاس کې ده.خو نن ملي وطنپرسته روڼ آندي لا څه چې ټول افغان اولس پوهیدلې چې داخلي اوخارجي مافیا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړې ستراتیژۍ او پخوانۍ لوبې عملي کول غواړي.ښه به داوي دغه بې ځایه او ناروا ازمېښتونو ته د پای ټکې کښېښودل شي. نن په حقه سره هغه وخت رارسیدلی دی، دغه نظام چې په سر ولاړ دی په پښو ودرېږي او هر څه د عامه ښېګڼو په مجراً او مسیر کې پرېوځي !!!

د بشر دژوند د ونې ثمره وروسته له دې باید مړغوني او مارکونډۍ نه اوسي !

راشۍ ! چې همدا وړۍ شړۍ شي !

دعلم او تخنیک دپرمختګ او دګلوبالیزم دنړیوال تسخیر په نتیجه کې دنړیوال، منطقوي او محلي سیاستونو تر منځ توپیر له منځه تللی، زماني او مکاني فاکتورونو خپل مؤثریت او عطالت له لاسه ورکړی، هره سیاسي لوبه هر وخت په هر جغرافیایي وضع الجیش کې واقع کیدلی او لوی نظامي او اقتصادي طاقتونه دنړۍ په ټولو اکنافو کې همزمان حضور، تاثیر او مؤثیرت لرلی شي. سیاستونه بوقلموني شوي هم دي او خپلې قوارې او بڼې ته په لحظوي ډول تغیر ورکوي او ددوست یا دښمن په بڼه ځان ځرګندوي .دې وضعې سیاستونه په بین المللي او محلي ټولو ابعادو کې شکننده او د ستر بحران سره مخامخ کړي، جنګونو پرمانتت او مستمر حالت غوره کړی او په مطبوعاتو او امکاناتو باندې دتورو ناسالمه قوتونو په خیټه اچولو سره دغه وضعې سل او زر چنده دینامیزم پیدا کړیدی. تروریزم بله هغه توره بلا ده چې هر چا ته یې دمرګ قاصد په هره لحظه او هر مکان کې نیغ درولی او په حقه سره نړیوالو لپاره موجوده وضعه نوره دتحمل وړ نده. داد قاطع اکثریت په مقابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د قاطع تور اقلیت د کرکې او وحشت ډرامه ده چې غواړي یوازې ځان لپاره د ژوند کولو حق قایل او نور د دوی په اصطلاح کم اصله نسلونه په نابودۍ محکوم کړي. په دې نړۍ کې ټولې حیاتي او انرژیتیکي زیرمې نه خلاصېدونکې دي او د شلمې پېړۍ علمي ـ تخنیکي پرمختګ ټول امکانات بشرته په لاس ورکړي چې د هغې څخه سالمه او د ټولو په ګټه کافي استفاده وکړي. یوازې پکار دي نړیوال نظام او مناسبات چې په نه پخلاکېدونکي انتاګونیستي (دښمنانه)، آزمندانه سود جویي او چورو چپاول په بنیاد ولاړ دي او بشري ډېر شتمنۍ په کې بې ځایه مصرفیږي او قواء او وسایط په کې عبث په فعالیت بخت دي، د خلکو ترمنځ د صداقت، تعاون او ریښتنولۍ په بنیاد ودرول شي. په یوویشتمې پېړۍ کې د معقول او متمدن انسان لپاره بل ډول ژوند نور ممکن نه دې او نه به ورته ضرورت موجود وي ځکه دروغ ویل، غلا کول او خلک غولول به نور ممکن نه وي. پیسې خپل فزیکي موجودیت ډېر زر له لاسه ورکوي، موجوده پیسې هیڅکله حقیقي ارزش نه وؤ او وروسته لدی هم هیڅکله ارزش نشي ګڼل کېدې. ځکه دغه پیسې د انسان د لاس د زیار محصول نه دې، دا ټولې د سرمایي د غیر قانوني صدور او سوء استفادې توري پیسې دي چې د بې وزله، بې ګناه انسانانو ملکیتونه پرې غصب او ژوندیي پرې له منځه وړل شوي دي. لازم دي مورالاً دغه حقیقت او واقعیت ومنو او غاړه ورته کښېږدو، مخکې له دې چې تاریخي جبر او ټولنیز شعوري فکري دینامیزم مونږ د هغې منلو ته مجبور او اړباسي. نوي انکشافات حکم کوي چې زاړه او انتاګونیستي (دښمنانه) نړیوال مناسبات باید ړنګ شي ځکه

چې نوي مناسبات پدغه زاړه ترنګړ کې نه ځائیږي. کېدې شي ځینې کسان وروسته له دې هم احمقانه فکر وکړي او احمقان پاتې شي. لیکن بشریت او د سالم عقل او نظر خاوندان نور احمقان نشي پاتې کېدلې. د خلکو زور همغه تاریخي جبر دې او جبر همیشه نازولې دې. بدلېدلې نشي، منل یې حتمي دي. د خلکو زور د خدای زور دې. افغاني سیاست د تاریخ په اوږدو کې ندرتاً مستقله بڼه درلودلې. په نورو وختونو کې یا د بې سیاسته سیاست او یا د پردي سیاست په بڼه پاتې شوې دې. سیاست تاریخي او ټولنیزه پدیده ده. تاریخي پدې معنا چې سیاست همیشه مشخص دې او انتزاعیت نه مني. ورځنې سروکار یې د ورځني مسایلو سره وي او باید د خلکو ورځني عاجل پرابلمونه حل او ورته مقنع او مثبت ځواب ووایي. د نامعلوم سبا یا د قیامت د ورځې وعدې ورکول او محاسبه د انسان کار ندې. د قیامت د ورځې قاضي خدای "ج" دې. ټولنیز پدې معنا چې د سیاست کړه وړه د اولسي او وطني مسایلو، غوښتنو، ګټې او تاوان سره نه شلېدونکي کلک تړلی اړیکي لري او یو تربله سره لازم و ملزوم دي. لازم دي اولسې پرګنې د خپل ټولنیز ارمان د ترلاسه کولو په خاطر راویښېږي، تنظیم او د عمل په ډګر کې د ستراتیژیک هدف په لور رهبري شي. د شخصي او تنګنظرانه ګروپي سیاستونو غږ پورته کول او په هغې وخت ضایع کول پوچه ډرامه او یوازې د شخصي ګټو په خاطر ډېره ناولې هڅه ده. سیاست د یوه هیواد خپله وطني او ولسي مسئله ده. خارجي سیاست د نورو هیوادونو د اولسونو سره د بین المللي منل شویو تعهداتو له مخې د یوه هیواد د اولس سیاسي لوبې معاملې ته ویل کېدې شي. پردې سیاست،

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردي سیاست یعنې بې سیاسته سیاست، په یوه هیواد کې سیاسي تشه او خلا او په هیواد کې د سیاسي نظام عدم موجودیت. هیڅوک دبل چا په ګټه نه سیاست کوي او نه کار. هر چا ته خپله ګټه منلې او خوږه ده. پردو ملکونو ته هر څوک ډېرې او بې قیدو شرطه ګټې په خاطر ځي او خپل سیاستونه عملي کول غواړي. خارجي سیاستونه، معاملې او لوبې دنړیوال ګلوبالیزم په شرائطو کې نه یوائې منفي بلکه ډېر ضروري عمل او دود او دستور دې. خو ددې کار لپاره ملي پیوستون، ملي تفاهم او ملي ګټو ته وفاداري لازمي او اساسي شرط ګڼل کېږي. خو له بده مرغه افغانانو چې پورتني درې واړه کیفیته او ارزښونه د تیرو پنځه ویشتو کلنو جنګونو په موده کې له لاسه ورکړي او ځای یې بیګانه پرستۍ نیولې، ویې نکړې شول حتا د بن د کنفرانس څخه په را وروسته نسبي مساعدو شرایطو کې هم یو ملي سیاسي ټولنیز نظام جوړ کړي. نن په افغانستان کې د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ بین المللي نظامي او غیر نظامي قوتونه او ارګانونه موجود دي .افغانستان د بین المللي سیاسي لوبې ډګر ګرځیدلې دې او افغاني مسئله او سیاست بین المللي شوې دې. پکار دا دي چې افغانان د هغې په مقابل کې پخپل سیاسي او ټولنیز فکري ترون او پیوستون سره په واحد ملي سنګر کې راټول او د خپلو ګټو د دفاع په خاطر د مقابل لوري سره سیاله ملي لوبه وکړي او ننني یوائیني چانس له لاسه ورنکړي.یمونږ نن واقعاً ملي وطنپرسته ملا او قاضي، سیاست مدار، عالم، طبیب، تجار، انجینر، داکتر، ادیب، دهقان او نورو ته شدیداً ضرورت لرو . ایا افغان متهور او مفکر ملي متخصص لپاره به د شرم ځای نه

وي چې د خپل سیال متخصص په مقابل کې په بې وسۍ سر ټیټوي او خپل وطني او ولسي دین نه ادا کوي؟ په افغانستان کې د بین المللي قوتونو په موجودیت کې اساسي قانون او نور صنفي او قشري قوانین جوړ او تصویب، پارلمان، جمهور رئیس او محلي ارګانونه انتخاب او هر اړخیزه ټولنیز بشري حقوقي سازمانونه او ارګانونه جوړ شویدي. ممکنه نده د غه ډول پراخه هر اړخیزه ټولنیز نظام او ژوند د کوم چا د شخصي او کوچنۍ ډلئیز ذهنیت او مناسباتو په ورشو کې محصور پاتې وساتل شي. یوائې پراخه پرګنیز سیاست او ذهنیت د دغه ډول ټولنیز هر اړخیز طرز دژوند دهضم حوصله لرلې او باریې پورته کولې شي . په نتیجه کې حق لرو وو ایو چې موجوده د کوچنۍ ډلې نماینده حکومت چې ډیر کسان یې د بشري حقوقو په نقض، جنګي جنایتونو، ملي خیانتونو، اداري فساد او رشوت اخیستنې متهم دي، په اوسنۍ بحراني وضعه کې هیڅکله د دومره لوی تاریخي مسؤلیت د لرلو جوګه ندي. په کار ندي محترم جمهور رئیس حامد کرزي د عامل او حاکم شخص او د افغانانو د مراجعې او لازم تصمیم نیولو اوچت مقام په حیث د نورو خود غرضه کسانو په څیر د اپوزیسیون موقف غوره او شکایت وکړي. عامل ارګانونه یوائې معقول تصمیم نیسي او اجرات کوي. د افغانستان سیاست او دولتداري د هر ډول تبعیض پرته د قانون له مخې د ټولو افغانانو یو شان حق دي. محترم جمهور رئیس دې د مسئول مقام او شخص په حیث د غه حق هغوی ته وسپاري او متقابلاً دې خلک خپل وطني دین او رسالت ادا کړي. ملي وطنپرسته مشران، روشنفکران د پارلمان غړي او داخلي او خارجي د موکرات قوتونو پرته له شکه پد غه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول تاریخي جرئت او رسالت سره حتماً دښاغلی جمهور رئیس حامد کرزي ملاتړي دي .بله عمده او ډیره مهمه مسئله داده، کله چې دولتي مامورین په اداري فساد، اختلاس او داسې نورو جرمونو متهم او پخپله عالیرتبه مسئول مقامات او دافغانستان په موجوده شرایطو کې ټول خارجي نمایندګان او اداري مسئولین هم پرې اعتراف کوي، او په تیرو څلورو کلونو کې چې نږدې ۱۵ ملیارده ډالره دنړیوالو لخوا دافغانستان سره مرستې شویدي او ددغه غټې مجموعې سرنوشت هم نامعلوم او دهر چا دنیوکې لاندې دي. ددې ټولو خبرو سره سره د ۲۰۰۶ کال دجنوري په میاشت کې نړیوال بانک هم اعلان وکړ، حاضر دې چې افغانستان ته قرضې ورکړي او دلندن په کنفرانس کې چې نږدې د ۶۰ هیوادونو نمایندګانو پکې ګډون کړې وو هم دډیرو غټو مرستو وعدې ورکړې شوې، پداسې شرایطو کې اساسي پوښتنه داده چې خارجي دولتونه او نمایندګۍ چاته، دچا په تضمین دکوم هدف په خاطر مرستې او قرضې ورکوي؟ او په راتلونکي کې به ددغه تجاهل العارفانه اجرأتو مسئولیت دچا په غاړه پریووځي؟ او دافغانستان ددولت لوړ پوړي چارواکي بیا هم دغه مرستې او قرضې په کوم مسؤلیت، تضمین، منطق او جرئت سره قبلولې شي؟ دا موضوع دټولو جوانبو لپاره دډیر تأمل وړده !!! دسیاست استادان، دولتي مسئولین دې هم وروسته لدې ددغه ډول بې بنیاده او بې سرنوشته قرضو او مرستو، دافغاني ټولنې دتاریخ، عنعناتو او پسیکولوژۍ په خلاف دامنیت په خاطر دنورو او نورو خارجي عسکرو د راغوښتلو لپاره بې بنیاده توجیهات او دلایل نه برابروي، نه دې نور دا ډول بط بنیاده او بې سیاسته سیاستونه

تبلیغوي او نه دې نور دا ډول تاریخي مسؤلیتونه په غاړه اخلي. بلکه دموجوده عیني واقعیتونو له مخې دې دداخلي او خارجي اړخونو سره په ګډ تفاهم کې په افغانستان کې دسولې دتأمین او دقانونمند دولت دجوړیدو او ټینګیدو په خاطر هلې ځلې وشي .ځکه چې له بده مرغه په یواځې ځان مونږ ددغه کار جوګه نه یو .هیڅ ډول خارجي نظامي قوت په بل ملک او په خاصه توګه په افغانستان کې امنیت نشي تامینولې .حتا د هر هیواد خپله نظامي اردو ددغه رسالت څخه عاجزه ده. په هر هیواد کې دامنیت دتامین معیار، محک او جوګه یواځې او یواځې دهمغه هیواد خلک او اولس دي چې صادقانه دغه مسئولیت په غاړه واخلي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پېړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي !!!

دې کې شک نشته چې ډېر لوی او مشهور ښارونه به د خوارو دهقاني جونګړو، ډېرې لویې فابریکې به د آهنګرۍ د کارګاه او ډیرلوی تجارتي مارکیټونه به د کوم کوچني دکان په بناء کا ملاګېې پلانه پرا ختیا موندلي او دوخت د شرایطو یو نواخت پرمختګ مطابق به ددې فرصت پیدا شوې او سي چې ټولنیز ژوند، ښاري جوړښت او مادي زیرمې یو تر بله په

متقابل تناسب ، هار مو نیزم او ارګانیک انکشاف کې سره ډېره ولګولې شي. ځکه هغه وخت نه د ننني ګلوبالیزم په کچه عظیم تولیدات، نه بې شمیره نقلیه وسایط، نه د غنېو د ځالې غوندې د ښاري سرکونو، آبرسانۍ، برق، مخابرې، کانالیزاسیون او ډیرې نورې شبکې موجودې وي. نه په ملیونو انسانان جبري او میخانیکي مهاجرتونو ته اړ ایستل کیدل، نه دولتونه د خلکو لپاره د صحي اوبو، کار، تفریح او نورو ډیرو ټولنیزو خدماتو په کولو مجبور وؤ. هرچا د نژدې ډنډ، جوړ، ویالی، خوړ او سیند څخه په لپه او به څښلې او هر جوی شیر بلاتشبه د جنت ویاله وه. نه دورځې درې وارې لمبل او جامې بدلول وؤ او د کړوسی څخه تر غورنیکه پورې په یوې جونګړې کې اوسیدل، نه نیتونه بد وؤ ،نه ګلوبال حرص او نه ګلوبال پرابلمونه .

هو ! بشري ژوند په لسګونو زره کاله په همدې ډول دوام درلود ،ګومان کیده چې هیڅ ډول پرابلم به نه رامنځته کیږي. لیکن حقیقت داسی نه وؤ. د پخوانیو بې پلانه ښاري انکشافاتو په نتیجه کې ډیر پر مختللي هیوادونه نن د ټولو امکاناتو سره سره د ډیرو لاینحله پرابلمونو سره مخامخ دي. د افغانستان دولت او خلک هم د هیواد، اولس او ښار د سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوندله را تلونکي څخه ډیر غافله نه وؤ او د خپل سولئیز ژوند او کار په خاطر یې یو تر بله سره مساعي او همکاري لرله. په نړیوالو جنګونو کې بې طرفه پاتې کیدل اد د نړیوال ساړه جنګ په مرحله کې د عدم انسلاک لاره غوره کول د دولت او خلکو د معقول تفاهم او مساعي نیکه نتیجه ګڼل کیږي. ښاري ژوند او ښاري پرابلمونه هم د هغوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ نه وؤ او دهغې د سمون لپاره هلې ځلې کیدلې. د مرحوم محمد داؤد خان په ابتکار او داخلي او خارجي متخصصینو په زیار ،کابل لپاره پنځه ویشت کلن ماستر پلان طرح او تدوین ،چې دیوه متمدن ښار په حیث د ښاریانو ژوند ، کار، تفریح ، سپورت، تحصیل ، عبادت ، صحی خدماتو او نورد ژوند ټول ضرورتونه په علمی سنجش ، پوره د قت او تناسب سره د ښاری خود سریو د مخنیوي په منظور په نظرکې نیول شوي وؤ. اوبه د ښاري ژوند د ټولو ضرورتونو او سهولتونو د اساسي عنصر او فاکتور په حیث دمسئولینو دتوجه په محراق کې قرار درلود او دهغې دزیرمو د زیاتولو په خاطر د فوائد عامې وزارت د آبرسانۍ ریاست د خارجی او داخلی متخصصینواو کارمندانو لخوا اخیړنې او دذخیرو د عملي ایجاد چارې روانی وې او څرګند نتایج یې ترلاسه کړی وؤ. نو موړې زیرمې په لاندې ډول تثبیت او محاسبه شوې وې:

- دلوګر د سیند په مسیر کې د څاګانو د کیندلو پواسطه د ځمکې لاندې اوبو د سطحې لوړول ؛
- د پغمان ددرې د ځمکې د سر او ځمکې لاندې اوبو څخه اعظمي استفاده کول. ؛
- د قرغی د بند او رانسکته ساحې له اوبو څخه ګټه اخستیل.
- د بند غازي د اوبو د سطحې لوړول ؛
- په تنګی سیدان کې د اوبو د ذخیرې په مقصد د بند جوړول ؛
- د اخیري امکان په حیث د هلمند د سیند معاونین د تونل پواسطه د کابل لورته را ګرځول .

د پورتنیو منابعو پکار اچولو څخه ممکنه وه یواځې 16 متره مکعبه فی ثانیه اوبه لاس ته راشي چې له هغې جملې څخه 7 متر مکعبه في ثانیه د څښلو او 9 مترمکعبه في ثانیه د ښاري سر سبزۍ او یواځې د ښاری سپک صنعت د پراختیا لپاره کفایت کاوه او دهغې له مخې د کابل په ښارکې کولې شول یواځې2.5 ملیونه نفوس ژوند وکړي . نه له هغې څخه زیات ! حال داچې د کابل د نفوسو شمیره نن پنځه میلونو ته نژدې کیږي چې دا پخپله شروع د فاجعې د . که چیرته د ماستر پلان ساحه پدې ډول چې کلتوري ، تفریحي ، تجارتي ساحې، پارکونه اونور په داسې غیر مسئولانه شکل او لیونتوب سره په رهایشي ساحو بدلې شي ،

داستوګنو شمیره به تر لسو ملیونو اود ماستر پلان څخه خارج ساحو په آبادیدو چې نن په نخښنه شویدي او یا به سبا په نخښنه کیږي ،اود
استوګنو په کورونو بدل شي ، د استوګنو شمیر به دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده نوره هم لوړ یعنی 20 میلونو ته به ورسیږي. دا به د کابل مرگ او دفاجعې انجام وي. پکار داوۀچې د چارو مسئولینو هر یوه په خپل وخت د کابل ښار پنځه ویشت کلن پلان ته د حقوقي، قانوني منظور شوي علمی سند او

انستیتوت په حیث په مراجعه او ټینگی پاملرنې سره خپل رسالت او وظیفوي دین سرته رسولې وې او دنن په څیر د کابل ښاریانو سرنوشت یې د حتمي خطر د گړنگ په څنډه نه وې درولې !!!

د ثور د اوومی نیټی د سیاسي بدلون څخه وروسته د کابل ښار پنځه ویشت کلن ماستر پلان پخپل ټول حقوقي او قانوني اعتبار زمونږ د جدي توجه وړ او دا توجه هغه وخت لاپسې زیاته شوه چې کله ما د بلغاریې پایتخت صوفیې د ښار په بین المللی کنفرانس کې گډون وکړ او د ښاري پرابلمونو د ټولو اړخونو سره اشنا شوم. مونږ دا خپل شعار وټاکه ((د کابل په ښارکې یوه خښته هم بې پلانه کښینښودل شي)) مونږ هڅه شروع کړه د کابل ماستر پلان ته حقوقي او قانوني اعتبار ورکړو ځکه نوموړی پلان د مسئول مقام لخوانه وۀ منظور شوې. مونږ د همغه داخلې او خارجې متخصصینو په مرسته ماستر پلان تر غور لاندې وینوه ،نیمگړتیاوې مو تکمیل ، د مربوطه مقام منظوري مو ترلاسه او ټولو هیوادوالو ته مو د علمي سنجول شوي حقوقي قانوني سند په حیث دټولو رسنیو له لارې اعلان کړ. د کابل ښار ماستر پلان زمونږ ستراتیژی وه ، زمونږ قانوني حقوقي اعتبار او زمونږ دراتلونکي فعالیت او کار قانونمند رهنمود وۀ.

زمونږ مشکلترین کار د کابل په ښارکې د یوائیني مالک

په حیث د کابل ښاروالۍ د قانوني حقوقي هویت څخه دفاع کول وۀ. واقعاً کابل ښاروالي د ښار مالکه نه وه ، کابل ښاروالي عامل ارگان نه وۀ بلکه دیوه طفیلي ارگان په حیث یې د کورنیو چارو وزارت لپاره د شپږمې گوتې حیثیت درلود. هروزارت ،مؤسسې او ارگان په ښارکې دکانونه ، مارکیټونه ،ساحې او آزاد تجارت درلود او ښاروالي د هغوی لپاره افتخاري خدایي خدمت گذاره وه. ښاروالي د گوتو په شمار زاړه روسي دمترکه درلودل چې یوائې خپل ځان یې وړلې شو او عواید یې په ټول عمر کې یوائې یوکرت -۲۰۰- ملیونو افغانیو ته رسیدلي وۀ چې د ښار د پاکۍ او صفایي له عهدې څخه نشو وتلې. مونږ دښار د مالک په حیث د ښاروالۍ استقلال اعلان کړ. او ټول مقامات مو دیته اړایستل چې زمونږا ستقلال په رسمیت وپیژني. زمونږ نژدې هدف د موقتي پروژو او اقداماتو له لارې د ښاروالۍ د ضروري خدماتو لپاره د پیسو پیدا کول وۀ. وروسته له دې مونږ د دولتي مؤسساتو کارونه یوائې د پیسو په بدل کې اجراکول. مونږ موقتي پروژې لکه مارکیتونه او کابل ښار ته د موادود تگ او راتگ د کنترول په خاطر په څلور و خوا وۀکې د کاروانسرایونو په نامه ځایونه تعین کړل او دیوه مسلخ د آبادولو تصمیم مووینوه ، مونږ پخوانۍ دوسیي تصفیه او باقیدارۍ مو حصول کړې او پدې کارکې مو د هیچا مراعات نه کاوه او د هیڅ مقام فوق العاده امرونه مو نه منل. مونږ نا ثبت شوي اماکن ثبت او ددې ټولو اقداماتو له لارې مو ډیر عواید ترلاسه او یوائې دولت مو 700 میلونه افغانۍ قرضدارې شو چې د -250- میلونو افغانیو په بدل کې موترې د ولایاتو د ښاروالیود ریاست نوي وسایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل او همداسې د انگلستان سره د فواید عامې وزارت د قیر قرارداد چې هغوی فسخ کړې وؤ ترلاسه او ښاروالي له هر اړخه په پښو ودریده او په عامل ، باصلاحیته فعال ارگان بدله شوه. مونږ د غیر مترقبه حوادثو ظهور په وخت کې د شپه او ورځ د اماده ټیم د لرلو په خاطر -90- فامیلی او د مجردینو لپاره کوچنۍ پروژه جوړه کړه . مونږ ټول پخواني داخلی او خارجي قرضونه خلاص او د ځوانو داخلي انجینرانو او خارجي مشاورینو په مرسته مو د ماستر پلان مطابق د خوشحال مینې دری وارړه قسمتونو ،دویم او دریم پروان ، خیرخانې مینې ، کلوله پشته ، تایمنی ، وزیرآباد ، قلعه فتح الله ، رحمان مینه، کارته نو او دښارد مرکز د سیما بدلولو په خاطر تفصیلي پلانونه جوړ، د ځمکو په استملاک ، د ساحو په تثبیت ، د سرکونو په نښه کولو . جغل آندازي او ښاري سرویس رو سرکونو د قیرکولو کار عملاً پیل شو.او ټول سرکونه مو جغل اندازی او اساسی او سرویس رو سرکونه مو قیر کړل. دولت یو پول هم له مونږ سره کمک ونه کړ. مونږ ملي تجار دیوې غونډې په ترڅ کې دیته وهڅول چې د کابل سیند دواړه خواوې تجارتي سیمي واخلې او هر څه عاجل دغه سیمي په ښکلې مهندسۍ او کیفیت سره آبادې شي . ډیرې نمرې په همدغه غونډه کې تجارانو ته توزیع او ددغه سیمې د مهندسي او انجینري نقشو برابرول کابل ښاروالۍ په غاړه واخستل او حتا اکثرو تجارانو خپل تعمیراتي موادهم را رسولي وؤ، خود روسانو په یرغل سره ټولو پلانونو تغیروموند .

مونږ په کمه موده کې د ځوانو متعهدو انجینرانو، اداري هیئت او کارکنانو په خستگي ناپذیره کار او فعالیت چې شپه

او ورځ به یې کار کاوه خو اضافه کاري به یې نه اخستله ، تحسین نامې اخستلو ته به نه حاضریدل وکولای شول -9000- رهایشي او تجارتي نمرې محترمو ښاریانو او هیوادوالو ته توزیع کړو. یوائې مسلکي کسان پدې پوهیدلې شي چې په نوې پروژه کې د استوگنې د نمرو، سرکونو ،پارکونو ،کلتوري مرکزونو ،مسجدونو ، تجارتي ساحو او نورو دقیق په نخښه کول او د په مختلفو پروژو د ښاروالۍ د هغه په امکاناتو سره دټولو سرکونو جوړول ، جغل اندازي کول ، قیر ریزي کول، ټوله ساحه استملاک کول او ۹۰۰۰ نمرې توزیع ته اماده کول اود یوه کال په موده کې دغه ټولې چارې سرته رسول او ۹۰۰۰نمرې توزیع کول ،رښتیا هم څومره عظیم او ناشونی کارگڼل کیږي. زه د ښاوالۍ ټولو منسوبینو په وړاندی چې هغه وخت یې دغه عظیم خدمت اورسالت سرته رسولې او په پاکۍ یې سرته رسولې په احترام سرټیټوم او کوروداني ورته وایم.

مونږ غوښتل ښاري تجارت ، ښاري صنعت او ښاري ترافیک پخپل لاس کې ونیسو حد اقل په هره ناحیه کې دمیوي او ترکارۍ لوی اساسي مارکیت ، چې په پاکو اوبو سره د میوې او ترکارۍ د پرېمینځلو امکانات ولري، تیپیک نانوایي، تیپیک قصابي او داسی نورد خرڅلاو ځایونه دنموني په توگه جوړ او په ټول ښار کې عمومیت ورکړو او ښاروالي په فعال او دخلکو په خدمتگار ارگان بدل کړو.

تریخ واقعیت دا دې چې په 1357 او خصوصاً د روسانو د نظامي یرغل څخه وروسته د افغاني ټولنې د مختلفو قشرونو په غیر مسؤلانه او غیر وطنپرستانه اعمالو او کړو وړو سره د افغاني ټولنې عنعنوي جوړښت رنگ او د هر غیر او غماز د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مداخلې لاسونه افغانستان ته را وغزيدل، د وطنپرستۍ خبرې پدغه خارجي بادارانو ډيرې بدې لګيدلې، دوی په حقيقت کې خپلې نژدې د يوې پيړۍ تجربې ټکي په ټکي په ډير کور کورانه شکل عملي کول غوښتل. د وطنپرستۍ ټغر له هيواد څخه ټول شو څکه بيګانه پرستانو او فرصت طلبانو دد غه موقع څخه په استفاده په ټولنه حاکم اود ټولو چارو مجريان وګرځيدل. دې وضعې سل وارې لوی ضربت پيدا کړ کله چې په 1992 کې د افغانانو بې شميره ډلې د کوم بنيادي پلان او پروګرام پرته د پيسو د بې حسابه ذخيرو سره لکه پردي دچوراو د غنيمت په خاطر د ذات البيني تضادونو سره په کابل هجوم راوړ. کابل چې پخپل تاريخی برم سره په منطقه کې د هر بدنيته د سترګو اغزې وؤ او هيچا د خپل حسادت اور پخپله سينه کې پټ نشو ساتلې خپلو او پردو يوشان د مسابقې په شکل بر ملا په چيغو او هلهلو سره بيګناه افغانان مړه او کابل يي وسيزه او رنګ کړ.

پنځه ويشت کاله لا علاجه غميزي په هيواد توره لمن غوړولې اولا دوام لري. د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د يوولسمې وروسته ،کله چې د ټولې نړۍ« مترقي »او«عدالت پسنده » قوتونه بې ويزي او بې پاسپورته په افغانستان را ننوتل ، د فرصت طلبانو او بېګانه پرستانو د بېګانه پرستۍ او افغان دښمنۍ تر زرو هم لوړاو نن ددې توري لمن لاندې هيڅ ډول قانون او ارزش وجود او حاکميت نهنه لي اونه دي دويلو هغه څه چې چا ليدلي دي. مسئول عامل ارګان او شخص نه په سترګو کيږي، هر زورور غير مسئول او واجب الحترام دې. فساد د دولت او ټولنې په ټولو پوړيو او قشرونو کې رواکار، ورځنې رواج او مود ګرځيدلې وؤ. وطنپرستان پخپل وطن کې د بيګانګ او حقارت

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

احساس کوي او ځانونه ورته بيګانه ښکاري. بيګانه او بيګانه پرستانو د خپلو حاميانود حمايت د چترلاندې هر ډول ناروا د غريبو خلکو او ملک په حق رواګڼې ،ثروتونه يي غصب کړي او ارزشونه يي له منځه وړيدي . ددې ټولو خبرو سره سره کابل د افغانستان د ستر تاريخي ، اقتصادي او کلتوري مرکز په حيث د نسبي امنيت او ژوند د وړتياوؤ څخه برخورداره او په تيرو پنځه ويشتو کلونو کې د ميخانيکي جبري مهاجرتونو معرض او د خلکو د تجمع ځای ټاټوبی وؤ. دبن د کنفرانس څخه وروسته چې خارجی بې پلانه او بې حسابه غرض الوده سرمايي وارد او د قاطع اقليت تر منځ تقسيم او قاطع اکثريت ترې محروم پاتې دې نيو هيرم لا شعوري او که يوځل بيا د کابل ښار د مغرضانو د حسادتونو د شعوري اخريني ضربې په حيث د قرن د لويي فاجعې سره مخامخ کول او دغه تر ټولو لوی افغاني ارزش له منځه وړل غواړي.

هو ! نن هم هر يو د زر او زور خاوند ، هر قوماندان ، وزير ، والي ، رهبر او نور هڅه کوي د مسابقې په ډول پرته د تميز او سنجش د خپل نوکر، چاکر، باډيګارد ، خپل خپلوان ، و طنداراو نورو په نومنوباقې پاتې د تفريحي پارکونو ، سرسبزې ساحې، مکتبونو او يا نورو کلتوري ساحو په توزيع صرفه نه کوي. زمونږ لويه آرزو داوه چې د خيرخانې مينې -600- جريبه کلتوري ، تفريحي او سپورتي پارک چې کار يي پيل شوې وؤ او د کابل ښاريانو لپاره يوائينې د تفريح او تنفس محل ګڼل کيده بې رحمانه او غير مسئولانه په زورآباد بدل شو. د شين کمربند ساحې خو لا پخوا د زورورو په زور اباد بدل شوې، تاريخي سيمي لکه شيرپور، بالاحصار، قلعه جنګي او کلوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري هم په امن پاتې نه شوې او د ښارکونو سلسله هم د کابل څخه د پروان، میدان ښهر، لوگر او ننگرهار په لور په پراخیدو ده. سره ددې چې کابل په سیسمیک (زلزلې) زون کې واقع، جیولوجیکي سروې، د ځمکې مقاومت او نوعیت، د تعمیراتي موادو خصوصیات او کیفیت او ډیرې نورې څیړنې په کې سرته نه دي رسیدلي. شیشیي بلډنگونه په سیالۍ سره یو له بله څخه پورته کیږي. سیپټیک څاگانې نپوهیږم په کوم لیول په غیر فني شکل پرته له دې چې د ځښلو اوبو زیرمې په نظر کې ونیول شي جوړیږي او د کابل ساحه چې د کاسې شکل لري ټولې اوبه به په یوه قاعده راټولې او دوباره جدا کول په یې ناممکن کار وي. دا په مختلفو لیولونو «سطحو» د سپټیک څاگانو فضله مواد به په کوم قوت او کومو واټرپمپونو په واسطه او تر کوم وخته پورې یوبل ته پمپ کیږي او دا د ښاري بې کنترولې ککړتیا مواد به څه ډول او کومې ساحه کې انبار کیږي. دا هره قضیه د کابل د ښار د امکاناتو له مخې پخپل ذات کې جداگانه فاجعه گڼل کیږي. ځینې کسان داسې نظر لري چې اوسنۍ کابل دې د خپلو ناخوالو او نیمگړتیاوؤ سره پرځای پریښودل شي او په شمالي سرسبزه ساحه کې دې نوې مدرنه کابل جوړ شي. همداسې د سنبلې د میاشتې په لومړۍ او نۍ کې د فواید عامې مسئول مرستیال وزیر د امریکا غږ اشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې د پنجشیر د سیند اوبه به د کابل لورته راو گرځول شي، زما په نظر د پنجشیر په سیند د اوبو ذخیره جوړول سمه خبره ده خو د دغه سیند اوبه د کابل لورته راگرځول اویا د شمالي په شنه سیمه کې د نوي کابل جوړول دواړه پخپل ذات کې لویې بشري فاجعې گڼل کیږي. زه

نپوهیږمه څه ډول یو متخصص مسئول کارپوه دغه پریکړې کوي او نور مسئول کسان دغه ډول خبرې بې ځوابه پریږدي؟

زه په پوره درناوې د ټولو لوړو مسئولو مقاماتو توجه دغه مهمې ملي مسئلې ته را اړول غواړم ،تر څو پرې نږدې چې کابل ښار دغه د افغانانو تر ټولو لوی ملي تاریخي ارزش د افغانستان د دښمنانو د بدو نیتونو قرباني شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاریس کنفرانس!
ګذارشونه او واقعیتونه

د ۲۰۰۸ کال داپریل دمیاشتي په څلورمه نیټه دهانګري په پایتخت بخارست کي د ناتو دغړو هیوادونو سر مشریزه غونډه جوړه او په افغانستان کې دنوې ستراتیژۍ په باره کې لازم تصامیم ونیول شول. همدلته دجون په دولسمه په پاریس کې دافغانستان په مسایلو دیوه کنفرانس دجوړیدو او دپورته ذکرشوې ستراتیژۍ دابعادو دتشخیص او تثبیت پریکړه هم وشوه. البته داکومه تصادفي پیښه نه وه او خپل ځانګړي عوامل یې درلودل او هغه داچې په ۲۰۰۷م کال کې په افغانستان کې دمخالفینو له خوا حملو شدت وموند او په ۲۰۰۸ م کال کې دغه کچه نوره هم په لوړیدو شوه. امریکې او دناتو غړو هیوادونو لا دمخه تردې په خپله نظامي سترا تیژۍ او تاکتیکونو کې پراخه بدلونونه راوستي وو، پدې معنا چې دوی د خپلو قطعاتو په سوق الجیشي حرکاتو کې ډیر کمښت راووست، دلویو ښارونو څخه یې دخپلو قطعاتود وضع الجیشونو دبدلولو او دایستلو مسئله راولاړه کړه، اکثره خارجي هیوادونو دمخالفینو سره پټې خبرې، پټ اړیکې او پټې وسلې او پیسې ورکول (دمثال په ډول انګریزانو په هلمند کې) شروع کړل، دافغان اردو او پولیسو دتقویې مسئله ورد زبان وګرځیده، امریکې او انګلستان له لوړې ارتفاع څخه په هوایي بمبارۍ او له لیري څخه د دورمنزله طوبچي اوبې پیلوټه الوتکو په ذریعه داهدافو ویشتل پیل او دادملکي وګړو د مرګ ژوبلې په برخه کې یوه ډیره خاینانه او غیر انساني پریکړه وه، خو ددې ټولو خبرو سره سره دمخالفینو دحملو او ځانمرګي بریدونو او په هغې کې دملکي وګړو او خارجي او داخلي نظامیانو د تلفاتو کچه لوړیدله. دمثال په ډول دري ورځې مسلسل د ۲۰۰۸م کال دفیبروري په ۱۷، ۱۸او ۱۹ په قندهار کې د سپو دجنګ په میله کې ۸۰ تنه مړه او له دې څخه ډیر زیات کسان زخمیان، دقندهار په سپین بولدک کې ۳۷ تنه مړه او ډیر زیات نور زخمیان، په قندهار کې یو متعلم مړ اخلور تنه نور زخمیان شول. په همدې وخت کې دآیساف دهوایي قواوو یوه چورلکه په هلمند کې دیوه طالب قوماندان په کور کې په داسې حال کې ښکته شوه چې امنیت یې نیول شوې وو او وسله، غذایي مواد او نور لازم توکي یې هلته ښکته کړل. په همدغه وختونوکې دامریکې داستخباراتو رئیس وویل چې افغان دولت یواځې ۳۰٪ خاوره په واک کې لري او پاتې برخه د طالبانو سره ده. د۲۰۰۸م کال د مارچ په ۱۱ دملګرو ملتونو سرمنشي بانکیمون وویل چې په افغانستانکې د ۴۰۰ څخه زیاتو اولسوالیو څخه افغان دولت یواځې ۲۶ اولسوالۍ په په واک کې لري، امنیتي وضعه د ډیر تشویش وړده، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي نشته، دولت ډیر ضعیف او اداري فساد او... لوړې کچې ته رسیدلې دې. په همدې وخت کې د۲۰۰۸م کال دمارچ په ۱۰ په امریکې کې دافغانستان سفیر دو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنګټن ډي سي سره په مرکه کې وویل چې په افغانستان کې وضعه د ډاډ وړ نه ده ،طالبان د هیواد په زیاته برخه واک لري ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي وجود نلري او اکثره مناطقو ته هغوی نه غواړي خپل عسکر ولیږي او . د۲۰۰۸م کال دجون په میاشت کې دخارجي نظامیانو مرګ ژوبله ډیره لوړه او یواځې د مړو تعداد د ۴۶ څخه واووخت .... همدا سبب وو چې دخارجي او داخلي قواوو او واکدارانو تر منځ عمومي پانیک او هرج و مرج راولاړ شو . فرصت طلبو اشخاصو په دولت او حتا په خارجي قوتونو انتقا دونه شروع کړل. مارشال فهیم په غازي سټوډیم کې په جمهور رئیس حامد کرزي لفظي او ژستي حملې وکړې ،پروفیسور برهان الدین رباني ،محمد یونس قانوني او د ملي متحد جبه غړو په خپله جمعي غونډه کې د دولت او خارجي قواوو پر ضد د ځر ګندو لفظي حملو او مخالفتونو څخه ډډه ونکړه او د هغوی ویاند سانچارکي پټه نکړه چې د طالبانو اونورو ډلو سره یې تماسونه نیولي او دا ځکه چې دولت دهغوی سره په خبرو کې پاتې راغلې دې. دغه ډول هرج ومرج او عمومي سراسري پانیک ددې باعث هم شو چې ډیر دولتي چارواکي او فرصت طلبان خپلې سرمایي مصئونو ځایونو ته ولیږدوي. د دوبۍ په هوایي ډګر کې د جمهور رئیس مرستیال احمد ضیاء مسعود او دافغانستان د اسلامي جمهوریت د پارلمان رئیس محمد یونس قانوني سره ، انګلستان ته دډالرو او نورو قیمتي توکو د لیږدولو په وخت کې لویه افتضاح رامنځته شوه.دثور دمیاشتې په اتمه دمجاهدینو دجشن دتجلیل په ورځ ددولت مخالفینو ځانونه دجمهوررئیس تر لوژ پورې ورسول ،د داخلي او خارجي

دامنیت مسئولو قطعاتو او اشخاصو په تیښته مصئونو ځایونو ته خپلې پښې سپکې کړې او د دولتي او حکومتي اراکینو سرنوشت یې ځو تنو مخالفینو ته وسپاره .

پدې ډول دپاریس کنفرانس کومه عادي غونډه نه بلکه دلویې ماجرا او سترو حوادثو دبحبوحو او تلاطم دتیاتر څخه منتج مجبوري کنفرانس ګڼل کیږي او مالي سرچیني به یې هم دناتو دسرمشریزي دپریکړو او په افغانستان کې دعمومي ستراتیژیک او تاکتیکي لید لوري له مخې په پام کې نیول کیږي. داد امریکې ،ناتو او بین المللي قوتونو مشکل دې او هغوی به یې ګالي او پالي ، او لکه چې معلومه شوه تیره اونۍ دامریکې کانګرس دعراق او افغانستان دجنګونو لپاره ۱۶۲ ملیارده ډالره بودجه منظور او دناتو نور غړي به هم فکر نه کوم له هغوی څخه پدې کار کي پاتې راشي.

بل اړخ دمسئلي افغاني قضایا او مشکل تشکیلوي چې باید دافغانستان جمهور رئیس یې دحل په خاطر په تفصیل سره خپل ګذارش وړاندې او دحل ممکنې لارې چارې او امکانات په ګوته کړي وای.

دپاریس په کنفرانس کې دملي پرمختګ ستراتیژۍ پروګرام وړاندې شو چې په درې عمده قسمتونو اودولس فصلونو کې طرحه شوې او دافغاني ټولنې د سترې غمیزي داسې پرابلمونه پکې پراته دي چې په تیرو ۳۰ کلونو کې یې نه یواځې افغانانو بلکه نړیوالو هم دحل لارونه موندله ، فکر نه کوم دغه ستراتیژیکه طرحه دافغاني مغز زیږنده او تراوش اوسي او محض یو تهمت به وي چې افغاني پلاوې په خپلو امضاګانو سره دغه لوی مسئولیت په خپله غاړه اخیستې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب چې ټول ګذارش لکه دصرف میر دطالب غونډې په یوه نفس ولوسته یوائې دبریاوو اغراق امیزه تکرار وو او په ګذارش کې هیڅ داسي کلمه او جمله نه په سترګو کیده چې په افغانستان کې یې دبې شمیره مشکلاتو څخه په یوه له هغو هم دلالت کړې وي. حال داچې دیرش کاله ستړې غمیزي په هیواد لمن غوړولې، هره ورځ په په سلګونو انسانان مري، ښارونه، کلي، بانډې، سرکونه، غرونه رغونه او هرڅه ورانیږي، په هیواد کې نظام، اداره او قانون وجود نلري او په عوض یې فساد، رشوت، اختلاس او انارشۍ قانوني بڼه غوره کړې، قهطي ده، پلرونه او میندې خپل بچیان په داسې بیه خرڅوي چې یوه بوجۍ اوړه پرې اخستل کیدې نه شي چې د څو ورځو قوت لایموت شي. رښتیا! هغه چا چې په دغه سند امضاء کړې او هغه څوک چې نن په افغانستان کې د چارو مسئول دي، هغوی نه دغه ډول مشکل لري او نه دهغې احساس او درک چې ویې ځوروي. ځوریږي یوائې افغان بیوسه اولس او په اصطلاح هغه با درکه، با احساسه او وطنپرست روشنفکران چې دغمیزي پدې دیرش کلنه ماجرا کې نه دکوم بدیل محرک، نه دخپل اولس دبرحق مبارزې عامل ملاتړې او چې دمرګ په پوله خوځیږي او په خارج کې ددموکراسۍ دمصئونیتونو څخه هم برخورداره دې، نه یې دافغان اولس د حق په پلوۍ غیرارادي کومه کلمه له خولې راووځي. خو په سیاسي دکاندار یو کې یوله بله پیشقدم او کله چې دجال له کندولي څخه غوړي څاڅي تل یې ترې لمنې لاندې نیولي وي.

پدې ډول د افغانستان په ننني جنګي تیاتر کې دټولو

ستراتیژیو او موضعګیریو ماهیت دتاریخ دقضاوت او ازمون دچاڼ څخه پوره برملا را وتلې او دهغې په ډیرو تاریکو کنجونو کې هم پټ او پناه وجود نلري.

دخارجي قوتونو ستراتیژي همغه دافغانستان ستراتیژیک بالا حصار ته د ځان رسولو پخوانۍ زړه لویه لوبه ده چې دافغان اولس په قهرمانۍ سره یې تحقق پیدا کړ او دبخت څرخ یې دامریکې په محور وڅرخاوه. یوائې دافغانانو دقربانۍ له برکته خارجي قوتونو دامریکې په مشرۍ ځانونه افغانستان ته را رسولي او دلته حضور لري. پاکستان د بې تاریخه، بې جغرافیې او بې هویته هیواد په حیث دانګریزي استعمار دنا خلفه بچي په حیث دقرنونو دسیسو په نتیجه کې په عمده ډول دپښتون او بلوڅ قومونو دوجود څخه دهمدغه ستراتیژۍ دتحقق په خاطر تشکیل او په ایران کې خو امریکې له پخوا څخه وضع الجیش درلود او شک نشته امریکا به نن هم په خپلو خواخوږو حساب کوي. مونږ نن په څرګند ډول وینو چې تاکتیکونه او ستراتیژۍ په سحر امیزه او معجزه امیزه شکل بدلون مومي، مخالف او موافق قوتونه دساعتونو او ورځو په جریان کې خپلې جبهې او تاکتیکونه بدلوي، دپاکستان دولت د ۲۰۰۱م کال دبین امللي قوتونو سره دالقاعدې په مقابل کې دخپلو تعهداتو څخه عدول کوي، دالقاعدې او طالبانو سره سوله او په افغانستان کې خپلې خائنانه مداخلې اعلانوي او عملي کوي، امریکا او بین المللي قوتونه دغه اعمال غندي او د ۲۰۰۱ کال دتعهداتو له مخې دپاکستان په خاوره کې دالقاعده تعقیب خپل حق ګڼي او څلور ملیارده ډالر ورته ځانګړي کیږي، خو پرویز مشرف دهغې مخالفت کوي او دغه پټ او پناه لوبې نن هم دوام لري. دافغانستان دمسئلي په ستراتیژۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده نوې خبره په کابل کې د روسي د سفير هغه اظهارات وو چې « د روسيي پرته به په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزه هيڅکله بريالۍ نشي» او همدا سې د پاريس په کنفرانس کې د پوتين په هغه خبره ټينګار چې « که خارجي قوتونه په افغانستان کې د القاعد ي پرضد مبارزي پرته نور سياسي اهداف تعقيب کړي روسيه به بې غرضه پاتې نشي» او همدا سې د جولای د مياشتې په اوومه نيټه د هند سفارت په دروازه کې ځانمرګي بريد او په هغې کې د ۲۰۰ څخه د زياتو کسانو مرګ ژوبله ،د طالبانو لخوا د هغې د مسئوليت په غاړه نه اخستل او د ټولو څخه مهم خوورځې د مخه په افغانستان کې د مخالفينو پرضد د روسي وسلو د استعمال په هکله د امريکي او روسي دوجانبه موافقه د افغانستان مسئلي ته کا ملاً نوي ګلوبال ابعاد ورکړل.

د پاريس په کنفرانس کې د حامد کرزي غيرمسئولانه ګذارش ، د ملي ستراتيژۍ په نامه د مالیي دوزير لخوا د ۵۱ مليار دو ډالرو او د برق او اوبو لګولو وزارت او نورو لخوا د تش په نامه ستراتيژيو نپوهيږم په کوم اعتبار د بې حسابه پيسو غوښتل او سره د دې چې ملګري ملتونه ،ناتو ، امريکا او مؤسسات او اشخاص هميشه په خپلو رسمي اسنادو او خبرو کې د افغانستان حکومت ،دولت ، دولتي ارګانونه او حتا افراد او اشخاص په فساد او نورو هر ډول ناوړه او غير قانوني اعمالو تورنوي بيا هم د غه ټول پيشنهادونه د ملګرو ملتونو د سر منشي محترم بانکيمون لخوا سخاوتمندانه تائيد او منل کيږي او محترمه ميرمن لورا بوش چې په يوه غلچکي سفر کې تر افغانستانه او حتي تر باميان پورې رسيدلي ،او دا چې د محمد دوه لورګاني د سحر لخوا مکتب ته تللې شي ، نو ټول افغانستان ورته ګل او ګلزار بريښي او په ټولو اسنادو

د تائيد مهر لګوي.

مونږ د ملګرو ملتونو ،نړيوالي ټولني او ټولو هغه هيوادونو څخه د زړه له کومي شکر ګذاره يو چې افغان اولس سره د غه ډول سخاوتمندانه مرستي کوي.خو کاشکي دا پوښتنه هم چا سره پيدا شوي واي چې د غه بې حسابه مرستو ولي د افغان اولس يوه کوچنۍ ستونزه هم حل نه شوه کړای ؟ او نن هم افغانه ميرمن چې لس کرته بوره شوې او يو ولسم بچې د ځان د نجات په خاطر په ۵۰۰ افغانۍ خرڅوي او يا يي د هغه د ژغورلو په خاطر د کوم ظالم لمن ته غورځوي او نا معلوم سرنوشت ته يي سپاري . ولي؟

مونږ د نړيوالو څخه احترامانه هيله کوو چې د افغانستان په مسئله ژور سوچ وکړي ،د زړو غير عادلانه ستراتيژيو د تطبيق څخه لاس واخلي او د افغان معضلي د عادلانه حل لار ولټول شي .که په غير عادلانه شکل د هغې حل ممکن وي تر اوسه پورې به د هغې د عاملينو د غه ارمان ترسره شوي واى.افغانان بايد نور د غه ډول بې رحمانه ازمون څخه وژغورل شي. مونږ افغانانو د ديرشو کلونو په موده کې هرڅه د انسانيت او بشريت په نامه بايللي خو د خپل ملک ستراتيژيک افتخار موساتلي دي. مونږ د خپل افغاني و يار په ساتلو سره هرې عادلانه معاملي ته حاضر يو.

په غير صورت کې د ماجرا انجام پرته له دې چې د پخوا په څير دوام پيدا کړي بل ډول ممکن ندي. د هرې ماجرا په پای کې برې د افغانانو په برخه وو او وي به .

ازکشاد او کشاد اسيا

از فساد او فساد اسيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور، استعمار، زړه ستراتیژي

که تاریخي واقعیتونو ته نظر واچول شي ، انګلیس قوم د هغه سر سبیلو او پدر ازاره او مادر ازارو څخه ، چي د ټولي غربي اروپا څخه راټول ،د شمال بحر له لاري په جزیره راننوتل ، ځایي استوګن قومونه یي له منځه یوړل او جزیره یي تري خالي او د نژدي ۲۰۰۰ کلن تاریخ په اوږدو او ډیرو ترخو حوادثو ، ظلم ،ناروا او بي عدالتیو په کشمکشونو کي تري په حقیقت کي نننې غیر متجانس کانګلمېرات « غیر متجانس مخلوط» سود جو ، د سیسه باز کرغیړن انګلیس ملت« نیشن » متشکل شوي دي. نو ځکه خو د واحد قوم په حیث هیڅکله د قومي اصلیت ،تعهد ،اخلاقي ځانګړتیایي تقدس او دود و دستور پابند نه وو .په بین المللي مناسباتو کي ډیر سخت زړي ،ظالم ،بي وفاء او غولوونکي پاتي شوي او ځکه خو د ټولو نړیوالو معضلو ،کشمکشونو ،دښمنیو او نه حل کیدونکو پرابلمونو ایجاد ګر او نن چي څه بین الاقوامي دښمنۍ او او بد بختۍ دوام لري ،عامل یي همدوی دي . غریبۍ ته د پستۍ ،جنایت او خیانت په سترګه ګوري او د پیسو د پیدا کلو په لار کي هر ډول ظلم ، فریب او ناروا مباح

ګڼي. د دوی د مختورن سیاست د ملا تیر « Divide and role » مقوله تشکیلوي او په بشري سیاست کي ټولې سیاسي فاجعي یواځې او یواځې د دوی د خاینانه د سیسو په بناء چې د تاریخ په اوږدو کې یې د قومونو تر منځ راولاړې کړي ، پیښې شوي او په راتلونکې کې به یې هم علت همدغه د سیسي وي . زه پخپله دا سمه نه بولم چې څوک ټول قوم په دغه ډول تور تورن کړي . ځکه په انګلیس قوم کې هم ډیر کسان وو چې د ادب ،علم ، کلتور ،اقتصاد ،فلسفي او د بشري ژوند په نورو اړخونو کې یې ستر خدمتونه سر ته رسولي او حتا د خپل قوم خاینانه او ظالمانه سیاستونو تور مخونه یې نړیوال تاریخ ته په امانت داری سره سپارلي دي . یو متل دې چې « دوچو له تاوه لامده هم سوځي » . په هر قوم کې ښه او بد ، رحماني او شیطاني قوتونه وجود لري او مونږ وینو چې نن په نړیواله کچه غه دغه شیطاني قوتونه په لا علاجه ناسور سرطاني تپ بدل شوې ، مګر ټول نړیوال رحماني قوتونه هم په محلي او هم په بین المللي جبهو کې متحدانه د دغه شیطاني لعنتي سیلاب په مقابل کې د قطعانه مبارزې ملا وتړي. نو ځکه د دوی د دغه کهنه کارو بیرحمانه او خاینانه سیاست بازانو په نسبت ټول انګلیس ملت ته په بد نظر کتل کیږي . شک نه شته چې په انګلیس قوم کې د تاریخي ارثي او دودیزو عواملو له مخې به هم د دغه ډول شېطاني عمالو اکثریت قابل د ملاحظې وي ،چې مونږ د نموني په ډول ، په نننی نړیوال سراسري جنګي ناورین کې د تونی بلیر شیطاني خاینانه دروغجنې هلې ځلې مثال راوړلې شو ، مونږ لپاره به منطقي داوي چې هر وخت د ښو او تر منځ تشخیص او تفکیک ته قایل او هر څوک د خپلو ښو او بدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعمالو مطابق د ښې او بدې جزا لايق وګرځي.

انګريزانو ددريايي غلو په حيث تل په شمالي بحر کې پردې کښتۍ تښتولې او مالونه يې ورته چورکړي او دي کار تر پنځلسم قرن پورې دوام پيدا کړ. کله چې د جنګونو په سبب داروپا او هند تر منځ تجارت د وچې له لاري د مشکلاتو سره مخامخ او واسکوديګاما ، مجيلان او کريستوف کولومب هند او جنوبي امريکې ته د بحري لارو په ميندلو بريالي شول. هند سره داروپا تجارت نوي رونق پيدا کړ. انګريزانو هم تجارت او کښتۍ سازۍ ته مخه او په کمه موده کې يې تر ټولو قوي بحري قوتونه جوړه کړل. پرتګاليانو چې سل کاله دهند تجارت انحصار کړي وو ، دانګريزانو له خوا مات او تجارت د انګليس په انحصار کې پريووت او ۲۱۳ کاله يې په خپل لاس کې وساته. انګريزانو شمالي امريکا او کاناډا ونيول ، ځايي سرخ پوستان يې له يوې مخې قتل عام او حتا د نسل دبقاء په خاطر يې هم يو کسژوندي پرې نښود . مصر ،سوډان ، جنوبي افريقا ، دماغه داميد « Cafe of good hope » استراليا ،نيو زيلاند او ددنيا ټول بحري معابر لکه جبل الطارق ،مالتا ،باب المندب ،سويس ،عدن ،او نور يې په خپل تصرف کې راوستل ،پرتګالي هسپانيايي ،هاليندي او نورو بحري قوتونو ته يې ماته ورکړه او ځانونه يې په هند او شاوخوا مناطقو مسلط او د خلکو په مال ،دولت ،عزت ،ناموس او دژوند په ټولو شئوناتو خيته واچوله . چور او چپاول يې شروع او بې شميره ملي مبارزين ،قهرمانان او ملکي ماشومان ،ښځې او نر يوشان له تيغه تيرول . د هند مشهور بندرونه لکه بمبيي ،کلکلته ، مدراس ، حيدراباد او نور يې ونيول او د شرق الهند تجارتي

کمپنۍ يې په ۱۶۰۰ م کال په هند کې ځای په ځای او دنظامي قوتونو سره په تباني کې يې د هند په ټوله لويه وچه کې خپل هراړخيز حاکميت ته پراختيا ورکړه . کله چې په ۱۷۴۷ م کال کې په افغانستان کې د احمد شاه بابا په مشرۍ ملي قوي دولت رامنځته او له يوې ورځې څخه يې بلې ته پياوړتيا موندله ، انګريزان له هغې څخه سخت په تشويش کې وو او دروس دهغه وخت پولو ته ځانونو درسولو لپاره يې لوی مانع ګڼه. دوی د شاه زمان دپاد شاهۍ په دوره کې چې لا افغاني نسبتاً قوي دولت وجود درلود ، ځانونه يې د افغانستان دهغه وخت سرحدونو ته ورسول او د افغانستان ددولت په مقابل کې دانګريز د زاړه استعمار خاينانه دسيسي له همدغه وخت څخه پيل شوې .دوی د جهان په دغه لويه منطقه کې د « لويي لوبې » په نامه لويه ستراتيژي اودافغانانو په مقابل کې يې « policy Forward» غوره او ترنن ورځې پورې دوام لري. دوی له همغه وخت څخه تر ۱۹۱۹ پورې د افغانانو په مقابل کې بې شميره دسيسي او توطئي کړي ،خو جمله دري لويي جګړې يي سازماندهي او په درې واړو کې يې د شرمه ډکې ماتي وخوړلې .خو دځيني ضعيف النفسه افغانانو په واسطه يې و کولای شول ځيني

ستراتيژيکي منطقي د افغانستان له وجود څخه پري کړي او خپلو خاينانه دسيسو ته يې د هميش لپاره ادامه ورکوله. دوی په مخ پزه نه در لوده،او په بې حيا يي او بې شرمۍ سره ، کله چې روسانو په افغانستان خاينانه حمله وکړه ، ويل به يې ، اوس ددغه ډول تجاوزونو وختونه ندي ، دوی بايد له موږ سره مشوره کړي وای. خو کله چې يې د افغانانو په توره او همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

موقع تر لاسه کړه پخپله یې یو ځل بیا په افغانستان حمله وکړه او ټول ناسلف او ناخلف قدرتونه دبیا ابادونې تر شعار لاندې په حقیقت کې په ډیر مهیلیت او خیانت سره دځیني بیګانه پرستانو په مرسته غواړي یو ځل بیا د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې دپخوا په نسبت زر چنده خاینانه سیاست په افغانستان کې پلې کړي. تاسې په نارروا دغه مستضعف اولس د یوه داسې آبر قدرت سره یوائې په جنګ کې وازمایه چې تاسې ترې شپه او ورځ، په ویښه او په خوب کې بوګنیدلی او ارام مونه درلود. ستاسې د نننې مباحاتو سرچینه او منبع همدغه نننې خوارو زار افغان اولس دې. تاسې خو ځانونه د نړیوالو حقوقي، قانوني، دموکراتیک، عادل، منصف نظامونو او مناسباتو علمبردار او حامیان بولی. تاسې خو په موجوده اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې ۵۰۰ کلنه دنظام جوړولو او نظام ساتلو تجربه لرۍ. او باالاخره تاسې نن افغانستان ته د افغانانو د سر ښندنې په مقابل کې د احسن پاداش په خاطر د بیا ابادونې، امنیت او دیرش کلن جنګ د مظالمو، عوارضو او ناخوالو د له منځه وړلو په تعهد سره راغلي یاست. تاسې او ټولو نور قوتونو ته چې د افغانستان په لویه غمیزه کې ښکیل دي، وایو چې تاسې په یویشتمه پیړۍ کې د پخواني سادیستي جینیتیکي هوسونو دتکرار او تلافي جویانه خوا یخې په خاطر د افغان نسل کشۍ لپاره هیڅ دلیل نلرۍ. تاسې د افغانانو دښو بدو ټولو خصوصیاتو سره ښه بلد یاست، کیدای شو ل یو دبل په ژبه زر پوه شوي وای او زر مو د مشکل دحل لارې لټولې وای .خصوصاً وروستي ۷ کلونه چې پخپله خارجي قوتونه په افغانستان کې حاضر او د ټولو چارو اصلي عاملین او مجریا ن

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ګڼل کیږي.

که مونږ د اوه کلنې دورې په پای کې د دغه «احسن» پاداش د پایلو په باره کې ستاسې د خپلو راپورونو او اظهاراتو له مخې قضاوت وکړو چې اصلاً نظام او په نوم ابتدایي ترین عادي انساني ذات البیني مناسبات وجود نلري. د بد تر او بهتر مسئله خو هیڅ قابل دبحث او مطرح دبحث کیدلې نشي . تا سې حق نه درلود ستاسې په موجودیت کې دغه ډول زړه بوګنوونکې او دتحمل څخه وتلې وضع په افغانستان کې رامنځته شي . ستاسې نیک پاداش دې ته ویل کیږي ؟ تاسې له دې وضعې څخه راضي یاست ؟ که نه .مسئول څوک دئ ؟ طبعاً چا چې یې ذمه واري او تعهد کړې او چا چې په افغانستان کې د موجوده ټولو بدبختیو په خاطر خپل عمال ګمارلي دي ! او یا :

1. هغه چا چې د اجتماعي ترکیب او برنامه یې محتوا څخه پرته دبن په کنفرانس کې د لړکیو معلوم الحاله ضعیف النفسه ډلو پواسطه د یوه عظیم رسالت سرته رسول غواړي ؟
2. هغه څوک چې د یوې اولسوالۍ په واسطه د ټول مملکت اداره کول غواړي ؟
3. هغه څوک چې د جنګي جانیانو او دبشر د حقوقو دناقضینو په واسطه د نظام جوړول غواړي ؟
4. هغه چا چې د دولت، حکومت، پارلمان، حقوقي، قانوني، اداري ارګانونو په سترو مقامونو اکثراً د پردو ملکونو جاسوسان ګمارلي ؟
5. هغه څوک چې پرته له ځانه او خپلې ډلې په بل چا باور نلري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. هغه څوک چې دمخدره موادو دقاچاقبر ،فاسد ، رشوتخور ،اختلاسګر ،او دیته ورته کسانو سره پرته بل چا سره مشترکه ژبه نشي پیدا کولې ؟

7. هغه څوک چې هم مدعي ،هم قاضي او هم حاکم خو پدي ټوله دوره کې یې یو وار عامل اجرأت ندي ترسره کړي ؟

8. هغه څوک چې په خپلو دغه او دې ته ورته سلو او زرو نورو ناوړه اعمالو څخه نه منکر دې ، نه پښیمانه او نه توبه ګار؟

9. او که هغه د زاړه استعمار زړه ستراتیژي چې پرته له دغه طریقو په بل ډول داجراء وړنده؟

که داسې وي ،ایا دداخلي او خارجي مسئولینواو خصوصاًستاسې د موجودیت مشروعیت د پوښتنې لاندې نه راځي ؟ایا تاسي په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجز یاست ؟که داخبره رښتیا وي ،بعدي هڅي د څه لپاره ؟ یا داچې تاسې د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې خپل تور مخي ،تورزړي او تورلاسي نیتونه عملي کول غواړۍ او افغانان بایدد خپل همیشني دود ودستور په بنیاد د وطن څخه د دفاع مبارزي ته دوام ورکړي . البته ددې کار ددام او انجام پایلي هم څرګندې دي . که تاسې په ځیني بي ننګو محاسبه کوۍ ، پدي مونږ هم نپوهیږو او تعجب کوؤ چې دغه بې ننګه له کومه شویدي. تاسې تیروتي یاست . هغوۍ چې دخپل اولس او خپل وطن نه پکاریږي . ستاسي به څه په کار شي ؟

اوس هم « **بحر ډک له ملغلرو چوپ روان دی" خپله لار پرمخ وهي ، "دنا اهله خلکو خوی لکه دچړ دی »** . اصلي اولسي جریان په عمق کي خپله لار پرمخ وهي ، داوبو په سر خس او خاشاک باندې غولیدل ندي پکار او ستاسې دزړو

فکرونو تحجر په ګوته کوي . تاسې که خپلې شومې ارزو ګانې په ظلم ناروا او مرګوني خاینانه جنګونو له لارې ترلاسه کړي ، د سولې او صفاء پلویان به دغه ارمان د سولې له لارې پلي کړي .مونږ وایو چې نن تاسې او ستاسې لاس پوڅو ته د دغه ډول اعمالو په کولو شرم پکار دې.په اوسنۍ زمانه کې چې هر څوک په ټولو خبرو ډیر ښه پوهیږي ، تاسې دواړو خواوو ته لوی عیب او لوی شرم دې .خدای دې ترې مونږ وساتي او تاسې دې هم خدای په سمه لار روان کړي. اصیل افغانان حاضر دي د سیال اولس په حیث د نن ورځې د رواج سره سم تاسې سره معامله وکړي. تاسې چې له ځانه وروسته پاکستان پدې منطقه کې د شر او فساد منبع ګرځولې ، هغوۍ په دنیایي رواجونو څه اګاه دي. یواځې افغان اولس پدې منطقه کې د ثبات او مقاومت کوهپایه او د سیالې معاملې جوګه دې . خو د تاریخ په اوږدو کې ټولو قومونو او تاسې هم غوښتل ، او نن دا هم کومه پټه خبره نده ، کوم خارجي قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري ، غواړي دغه غیور قوم او ددې خاورې اصلي اوسیدونکي له خپل ملک څخه ورک کړي ، دحوادثو جریان ددې شاهد دې. څه موده دمخه د خارجي قوتونو هوائي ، راکټي او دورمنزله طوپچي ګوذارونه ، د مختفو ګروپونو سره خصوصي معاملې ، د ملکي خلکو دتلفاتو زیاتیدل او د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اونۍ کې د امریکي د نوي ستراتیژۍ له مخې د ډیورنډ د کرښې په دواړو خواوؤ دخارجي قواوؤ بې پوښتنې عملیات او بیا هم د ملکي خلکو (په کل کي افغانانو) تلفات ، ټول د روسانو له وخت څخه را پدې خوا یواځې ددغه منطقي د خلکو پر ضد دسیسه معلومیږي. ځکه چي د پیښو اصلي عاملین په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سند او پنجاب او یا پخپله په امریکي او اروپا کې ناست دي ، او په سرحدي سیموکې د ځانګړو تاکتیکي او ستراتیژیکو پلانونو له مخې ټولې چار تنظیمیږي. په اصطلاح پخپله کرکټي او اغزي کري او بیا اور ورلګوي . دغه کار پرته د نسل کشۍ څخه بل تعبیر او تفسیر نشي لرلې. لکن ترنن ورځې پورې په شپږ زره کلن تاریخ کې د هیچا دغه ناولې ارزو نده تر سره شوې .پکار دادي چې هرڅوک سیالي معاملې ته غاړه کښیږدي. دا به د منطقي ،جهان او ټولو په ګټه وي. هغه څه چې نن په افغانستان کې دوام لري ، دهیچا په ګټه ندي ، ګټونکي په کې وجود نلري او که وجود ولري ، لکه تل چې ددې خاورې اصلي بچیان تل ګټونکي وؤ ، ددې لوبې ګټونکي به همدوی وي. ټول افغانان او خصوصاً پښتنو ته پکار دي د تاریخ پدې حساسه مرحله کې ځان وپیژني ،دوست او دښمن وپیژني او پدې پوه شي چې پرته د افغاني ملي او پښتني قومي وحدت څخه بله لاره او چاره نه لري. هغه افغانانو ته چې د هر چا سره د جوال خوله نیسي ، غواړم ووایم چې د استعمار لاندې ملکونو د تیر او حال له حالاتو څخه ځانونه لږ څه خبر کړي.

پسه هم خلک ساتي دزړه په مینه ، خو چې ددې مینې انجام معمولاً څه وي پدې پوهیدل پکار دي ! ! !

ښه به داوي ټول د سلیم عقل او سلیم وجدان څخه د جمعي ګټو په خاطر کار واخلي !

آزادي ـ تر هر څه لوی ملي، اولسي اوفردي ارزش !

د استقلال جشن په افغانستان کې د خاص و عام، د کوچنیانو څخه تر زړو پورې، خوداګاه او نا خود اګاه په سمبولیک ډول ستر اختر او تر هر څه لوی ارزش او لویه ملي وطني خوشحالي ګڼل کیدله ! هغه وخت چې لا مونږ پدغه ډول لویو خوشحالیو کې د ګډون اګاهي او امکانات نه درلودل ،د کلیو او بانډو بې سواده او نالوستي زلموټي چې شونډه به یې توره شوې ، په مخ به یې ځوانکو سر وهلې او له ځانه به یې د سرپیتوب طمع کیدله ،پنځه روپۍ پټې یا ښکاره له مورو پلاره او یا د اوربش لو او یا سرو شولو په سود و سلم له لاري د کراء لپاره پیدا کولې ، یوه جوړه نوې یا مخدې جامې به یې هم له پخوا په دسمال کې غوټه او د جشن په نامه به یې د انتظار شپې ورځې شمارلې. دغه ورځ په اصطلاح د محکوم او ازاد پښتونستان او حتا داټک نه آخوا پاکستانیانو لپاره کلنۍ د خوشحالۍ لویه ورځ ګڼل کیدله. چې به لا جشن ته ډیرې ورځې پاتې وې ځوانان به له میندو ګرد تاویدل چې مورې غونزاخي او د غنمو نیني خوبه راته حتماً په کافي اندازه تیاروې. پدې ډول چا به غونزاخي او نیني ،چا به توتان ، چا به تلخان او چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل څه وطني د خوراک څه نا څه له ځانه سره اخستل ، نیمه لار به یي پیاده او نیمه په موټر کې وهله او ځانونه به یي جشن ته رسول. زمونږ ځوانانو خو به اکثراً د ګمبیري ، لغمان او سروبي له لاري پل چرخي او چمن حضوري ته ځانونه رسول. شپه به یي د چمن په کبلو او خوراک به یي همغه غونزاخي او نیني او توتان او تلخان اود میوې خو به لا اډو په فکر کې هم نه وؤ. کم بخت خو به هغه وؤ چې پنځه روپۍ به ترې کیسه بر ووهلې. پدې ډول به یي څو د جشن شپې ورځې که په مشکل هم وې په خوښۍ تیرې کړې. رسم ګذشت ، موټري ، ټانکونه ،طیاري او اتش بازۍ به یي ولیدلې او چې وطن ته به راستانه شول نو تر بل جشن پورې به چې هره شپه ځوانان راټولیدل د دوۍ د جشن کیسي به نه خلاصیدلې.

هو ! جشن چې معمولاً یواځې په همدې نامه یادیده ، د ټولو افغانانو ،ټولو قومونو او لویو وړو لپاره لویه او تر هرڅه لویه وطني اولسي خوشحالي وه او هر کال د همغه غریب دولت لخوا ، چې کلنۍ عادي او انکشافي بودجه یي د کابل ښاروالۍ اوسنۍ کلنۍ ډالري بودجي ته نه رسیدله ، د ملي لوی اختر او لوی سمبولیک لوی ارزش اوبلکه په ټوله نړۍ کې د ټولو اولسونو لپاره دازادۍ ورځ د منل شوي لوي ملي ارزش په حیث لمانځل کیږي .

چا له مونږ څخه دا او دغه ډول ډیر نور لوی لوی ارزشونه واخستل ؟ کوم جبر مونږ دې د دغه لوی ارزش څخه بې برخې کولو ته مجبور کړي یو ؟ دا څوک او کوم بې وطنه دې چې د داسي ارزشونو په ارزش نه پوهیدل نه غواړي ؟ رښتیني افغانان ، داسې لویي خوشحالۍ او جشنونه خو لا په ځای پرېږده ، خپل عادي دود او دستور په سود او سلم باندې پالي ! یواځې مړه اولسونه او اجنبي پرستان د دغه ډول ارزشونو په ارزش نه پوهیږي او احمقانه هغه د ګلو بالیزم ، نورو ایزمونو او یا د خپلو شخصي ګټو په خاطر ملي ګټې او ملي ارزشونه په ملي سیالیو او لوبو کې د قمار په دوکي بایلي .

پنځه ورځې د مخه د پاریس په کنفرانس کې 21 ملیارده ډالره مرستي راټولې شوې. شاید څوک وایي هغه د زراعت او آبیارۍ او ... لپاره تخصیص کړې شوې وې . رښتیا هغه پر ځای لګیدلي او شکر چې زمونږ اولس په خیټه موړ دې او شکایت مو تر تراسمانه پورته ندې. که دا خبره رښتیا نه وي ،نو څه ډول د «سرینا » په هوټل کې هره ورځ دعوتونه په خورا لوړه نړیواله کچه بې نوبته او بې ضرورته سرته رسیږي . د دولتي لوړ رتبه مامورینو سفرونه او سفر خرڅونه خو هم پیشکي اجرا کیږي ،حتماً به هلته مصرف شوي وي . عجیبه خبره داده چې وزارت خارجه یوه ورځ د مخه ټولو خارجي نمایندګیو ته رسمي مکتوبونه لیکلي وؤ چې پیسي نلرو ! جشن نه لمانځل کیږي ! یوه ورځ وروسته بل مکتوب لیکي چې « د ملي قهرمان » احمد شاه مسعود د مړینې د اونۍ لمانځنه د خپلو عوایدو څخه په شانداره مراسمو سره (غونډو ، بیانیو ، ختمونو ، افطاریو ، فلمونو په ښودلو ،...) ولمانځل شي. احمد شاه مسعود چې تر اوسه پورې د ډیرو په نزد دوه ګوني شخصیت ، د شک په سترګه ورته ګوري او لا پوره معلومه نده چې تاریخ به د هغه په باره کې څه ډول قضاوت کوي ، ځکه چې یواځې د خپلو خپلوانو ،دوستان او عزیزانو یو جانبه او یو اړخیز قضاوت خو کافي نه دې . په بین المللي اسنادو ، چاپ شوي کتابونو او انټر نیټي ویب سایټونو کې چې د غه ډول قضاوتونه شوي او کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثراً دغه موضوع په متناقض ډول د هر افغان ورد زبان ده .خو د احمد شاه مسعود خپلوان او په وینه شریک متعلقین د ډیرو پیسو او مصارفو په زور جبراً په یو جانبه ډول په خلکو او خصوصاً دولتي او حکومتي ارګانونو له خوا دهغه دمړیني کلیزي ، یادګاري ځلي او لوی لوی یادګاري عکسونو حق او ناحق ځړونه هرځای تحمیلوي ،حال داچې حتا د احمد شاه مسعود نژدي کلیوال او وطنداران او ټول افغانان دغه ډول قضاوتونه و لو چې د هر چا په حق کې اوسي ، په اوسنیو شرایطو کې له وخت څخه دمخه او نا سم ګڼي .نو ځکه د احمد شاه مسعود د اونۍ دلمانځنې په خاطر د جمهوري ریاست څخه نیولي ،دپارلمان ، د وزیرانو دشورا ، ستري محکمي او نورو ټولو ارګانونو دنما ینده ګانو په ګډون دخارق العاده تنظیم او سازماندهي لپاره دیوه ډیر لوی هیئت ټاکل چې دغه مراسم یوه هفته ، خو په حقیقت کي یوه میاشت دجمهوري مقام څخه نیولي د کتابت تر دفتره پورې په مرکز او ټولو ولا یا تو ، داخل او خارج کې ولمانځل شي. د سلیم عقل څښتن افغانان دغه عمل اغراق امیزه بولي ،خصوصاً په اوسنیو شرایطو کې چې د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو خیریه

مؤسسو د شمیرنو او محاسبو له مخې حد اقل ۷ ملیونه افغانان د فقر ،بدبختۍ ، لوږي ،یخنۍ او مرګ ومیر ستونځي په راتلونکي ژمي کې په مخکې لري او د افغان دولت چیغي لا له اوسه اسمان ته پورته ، او موقع شناسانو خوله خلاصي بوجۍ ګاني سر له اوسه د احتمالي مرستو تر رسیدو پورې ملا پوري تړلي ګرځوي . داسې انګیرل کیږي چې احمد ساه مسعود ته نژدې ځیني کړۍ عمداً ددغه ډول جبري یو جانبه فوق العاده تخریشي اعمالو اور ته لمن وهي ،تر څو د هغه په باره

کې ذهنیتونه لاپسې مغشوش کړي . زه پدې عقیده یم ،کله چې د محاسبي وختونه راشي، احمد شاه مسعود به هم د نورو بې شمیره مجاهدینو په ډله کې، د یوه وتلي او هوښیار قوماندان په حیث د استحقاق په صورت کې د خپلو مبارزو او اعما لو احسن بدل د خلکو په عادلانه محکمه کي تر لاسه کوي .څو ورځې دمخه همدا اسې د « مجاهدینو د بري کلیزه » چې ټول افغانان او په افغانستان کې میشت خارجي قوتونه او نړیوال خیریه موٴسسات او سازمانونه هغوۍ جنګي جانیان او د بشر دحقوقو ناقضین بولي او د کابل دښار نژدي ۱۰۰۰۰۰ بې ګناه ښاریانو په وژلو ، دټول کابل ښار له ځیلمه په ورانولو ، دعامه او شخصي شتمنیو په چور او چپاول او دقومي ، ژبني ،سمتي او مذهبي تعصباتو له مخې د مختلفو قومي ډلو د وژنو زړه بوګنوونکو صحنو لکه رقص مرده ، په سرونو میخکوبي ، په کانتینرونو کي جمعي سیزني ،د ښځو سیني پریکول او ډیرو نورو ګناهونو په تور تورنوي او فوق العاده د شک په سترګو رته ګوري ،... په ډیرو شانداره مراسمو سره پیشبیني شوي وه چي په رسوایي بدله شوه. ولي ؟

بیاهم پوښتنه پیداکیږي ، ولې د ازادۍ ورځ دغه دافغانانود ستر ملي ارزش ورځ ونه لمانځل شوه ؟

هو !کله چې په ملک کې پردي واکمن شي. وطنپرستي ، وطنپرستانه شعارونه ، وطني ارزشونه او عملونه په هغوۍ ښه نه لګي. ترې بد وړي . نو بیا بیګانه پرستي مود او زور شي او بیګانه پرستان لکه دښو « انباق »هغه په سیالۍ سره پالي او د خپلو متولیانو په خوش خدمتۍ کې یو له بله عجولانه مخکې کیږي ؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوباماـ رسالت که حاکمیت ؟

اوباما په اتنیکي ،جینیتیکي ،اجتماعي،جغرافیایي اود بشري جمعي شعوري بلوغ پراخ بنسټه دیالکتیکي هراړخیزه محصله او کثیر البعدي نړیوال شخصیت ګڼل کیږي .شک نشته چې د اوباماد شخصیت په جوړښت او تشکل کې د هغه کثیرالجوانبه ټولنیز بیز عمده رول لوبولې ،خودهغه شخصي استعداد ،ابتکار اوپه انتخاباتو کې په في البدیهه او زماني معینه مقطع کې د مشخصي قطعې ، فاکتونو اوفکتورونوپه دقیق ډول او په ټاکلي موقع استعمالولو قاطع رول لوبولې دې. دریم عامل همغه د بشري جمعي شعوري بلوغ دیالکتیکي انعطافي افقیت وو چې بشري شعوري دموکراتیکه اګاهي یې په یوه مشترک مخرج او دمبارزې په یوه صف او سنګرکې راټوله او د اوباما په څیر د یوه کس په منطقي او معقول انتخاب په تصمیم باندې بدله شوه .څلورم عامل دامریکي دپخواني جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم اته کلنه دوره وه چې بشري ټولنه یې په قهقرایي ، اُتیلیتاریستي ، آزمندانه او سودجویانه بې کلتورۍ سره په یو جانبه عطالت د نابودۍ ګړنګ ته څغلوله ،نړۍ یې په بې سابقه ډول د ستر مالي او پولي بحران سره مخامخ اود هر وړې ځوان ،زوړ او ماشوم له

خولې څخه یې اخري مړۍ وشوکوله ، چې پرې ژوندې پاتې کیدلې شو. عوامل نور هم ډیر دي چې بشریت یې جبراً د دغه ډول منطقي او معقول تصمیم په صف او سنګر کې ودروه ، او په بې سابقه ډول پداسې لوی مملکت کې ۹۵ فیصده تور پوستو ،۶۶فیصده ځوانانو ،۵۴ فیصده کاتولیکانو او همداسې پرته له تبعیضه سپین پوستو او تورپوستو ، ځوانانو او زړو او مختلفو اقشارو بارک اوباما ته برعلاوه د خپلې رای هرډول مادي او معنوي امکانات په لاس کې ورکړل او په قاطع اکثریت سره اوباما دامریکي دڅلور څلویښتم جمهور رئیس په حیث وټاکل شو.

پداسې شرایطو سره ، زه پدې عقیده یم چې اوباما دیوه داسې رسالت جوګه دې چې یوه تاریخي دوره په بله اړوي اوکه سیاست هم اوسي باید هغه سیال سیاست اوسي چې سیاسي پایلې یې په تاریخي رسالت باندې منتجې او حاکمیت یې د عدل او انصاف په بنیاد ولاړ وي.

په ظاهرکې خو معلومیږي داسې ، چې په څو لنډو جملو کې تحلیل وشو ،واقعیتونه او حقیقتونه معلوم دي ،لاره او هدف څرګند دي ، ممانعت وجود نلري ،یا «چهار یار» او دهدف په لور نه ستړي کیدونکې منډې.

په تاریخ کې خو هم همیشه همداسې وه ، ښه او بد سره تمیز او حقیقت هم هیڅکله پټ اختر نه وو ، لکن چارې تل دمشکلاتو سره مخامخ وې. دې کې شک نشته پخوا چې مشکلات ډیر او امکانات کم ووچارو هغسې بهیر درلود چې تاریخ یې ګواه دې ، او نن چې د مشکلاتو په نسبت امکانات ډیر زیات دي ،بیا هم چارې دډیرو ستونزو سره مخامخ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دادې چې حق اخستل کیږي ،په رضاء هیڅکله د چا حق چا چاته ندې ورکړې ، حتماً لازمي او کافي کچې د مبارزي ته اړه شته دې. دا دظلم او ناروا نظامونه ، داد سود او زیان تفاوتونه په یوه رڼاورځ او رضاء سره د حل لار نشي پیدا کولې . دا د هغه ټولو شیطاني او ناروا اعمالو نتیجه او محصله ده چې دبشر دپیدا ایښت څخه تر نن ورځې پورې ، یوې ډلې سرته رسولې او بلې خوا زغملي دي. رحماني او شیطاني اعمال ځانته خپل خپل پلویان لري او د حق او باطل تر منځ تضاد او مبارزې د تاریخ په اوږدو کې دوام درلودخو دنیکه مرغه همیشه یې د حق دبري او رجحان په لور مثبت تغیر کړیدې. البته ممکنه نده چې مونږ دبشري جمعي ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو رټې او کدورتونه په یوه ورځ د ذم ذم په او بو پریمینځو ، د نړۍ د ټولو کتابخانو څخه پدې باره کې یادونه او تاریخي اثار راټول او داور په لمبو او یا په خپلو جمعي احساساتو سره پرې دیوې عجولانه پریکړې په پایله کې پرې خپل خوا یخې و کړو ، تیر په هیر و شمیرو ، یوه دوره به په بله واوړي او ګوندې هر څه به دواقعیتونو او حقیقت په مسیر او مجرا کې پرېووځي او دنړیوال لوي اختر په سمبالولو او نمایش سره به بلا تشبیه ابدي جنتي ژوند پیل کړو. هر څه به ممکن شي خو د ذهن څخه دتیرو ناوړه خاطرو کدورتونه او زنګ وهلې رټې تل پاتې یادګار او دهرچا سره تر قبره پورې منلې میلمه ګڼل کیږي. ذهن هغه ماده ده چې په کمي او کیفي لحاظ دبلې هرې مادې په نسبت د خورا زیات عطالت لرونکې ده . ذهنیت د پروسې په حیث په زماني بعد کې د دیالکتیکي تحول او تحجر په پروسه کې متحجر او خود اختیاره لجام

ګسیخته عطالت پیدا کوي او دعلم او تخنیک څخه چې نن خپل خارق العاده صعودي انکشافي مسیر او منحني طې کوي ، ډیر وروسته پاتې کیږي ، په حقه سره د بشري ټولنې د چټکو ګامونو د پرمختګ په لارکې دهغوی د پښو زولنې ګرځي او په هیڅ قیمت حاضر ندې د خپل ذهنیت مطابق موجوده نظام او شرایط له لاسه ورکړي. نو ځکه د موجوده تحول طلبه قوتونو او ذهنیتونو سره په نه پخلا کیدونکي تضاد کې واقع کیږي او پدې لارکې د خپلې بقاء او برلاسي په خاطر حاضر دې د خپلو ټولوروا او ناروا امکاناتو څخه په استفادې سره قاطعانه مصمم دي، ولو که د هغوی په خپله تباهۍ منجر هم شي ،باید زوړ نظام وساتي .

دنړۍ په نننۍ او پروني سیاستونو کې دغه ټول حقایق عملاً په سترګو کیږي ،او دا هم کومه پټه معما نده چې اته کاله دمخه د امریکې د اولسمشرۍ په ټولټاکنو کې د بوش دکورنۍ دوارث سپیره مخې برې او په نړیواله کچه اکثراً د ښې لاسي معلوم الحاله جنګ طلبه او جنګي جانیانو ټیم تشکیلیدل د نړۍ او نړیوالو لپاره کوم نیک فال نشو ګڼل کیدلې.د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې وروسته د نړیوال تروریزم د بې مفهومه او محض جنګي سیاست په غوره کولو سره عمداً نړۍ د تروریستي جنګونو او حملو په تیاتر بدله خو په حقیقت کې یې دخپلو نظامي سوقیاتو لپاره زمینه سازي وکړه چې په واقعیت کې په همدغه بهانه خو په ظاهر کې تش په نامه د امنیت ، بیا ابادونې ، نظام جوړولو او... نومونو د څلویښتو پرمختللي هیوادونو د پنځوس زره څخه زیات نظامیان دا اتم کال کیدونکې دې چې په افغانستان کې حضور لري . که دامنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضعې او نظام د خرابوالي په باره کې ولیکم ، په رښتیا به د قلم رنګ بس نشي او همداسې په ټوله نړۍ کې یې ناوړه پایلې تر دې حده رسیدلي دي چې هر چاته د مرګ قاصد په کور ،کلي ،اداره ، مسجد او بل هر ځای هر وخت ولاړ دې او د ښه کیدو امکان یې ځوک په ذره بین سره هم نشي لیدلې.

پوښتنه پیدا کیږي چې د نیو یارک ،بالي ،لندن ، مادرید... ،کابل « دهند سفارت» ،اسلام اباد او د نوومبر په وروستۍ اونۍ کې د ممبیی ښار د تاج محل په هوټل کې د تروریزم عاملین څوک وو ؟ قاطع اکثریت پاکستانیان او پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو .د کوم افغان نوم خو به سهواً هم پدې تور لست کې چا نه وي اخیستې ؟که داسې نه وې نو دا بې مفهومه غوبل څله په افغانستان کې جوړ دې ؟او د کوم هدف په خاطر امریکا او انګلیس غواړي په افغانستان کې دعسکرو شمیر نور هم زیات کړي؟ ستاسې تاریخي شواهد خو داسې حقایق په ګوته کوي چې افغانستان ته دعسکرو ننوتل اسان دي خو د بیرته وتلو پوښتنه کیدلې شي یو ځل بیا دداکتېر برایدن څخه وشي. بله پوښتنه دا راولاړیږي چې ایا د تروریزم غم لړلي پیښه یواځې د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته رامنځته شوه او که د نړیوال امپریالیزم د نسل کشۍ د پخواني سادیزم جینیتیکي ارث په افغانستان کې یو ځل بیا راتوریدلي دي ؟اویا دغه خاطرې د نړیوالو فاشیستي ، نیو فاشیستي او مافیایي ډلو او سازمانونو پواسطه د تل لپاره ژوندې ساتل کیږي او نه غواړي په هیڅ قیمت یې له لاسه ورکړي ؟ یو متل دې چې «دروغ ګوی حافظه نلري » . رښتیا هم ، کله چې پخواني شوروي اتحاد په

افغانستان حمله وکړه ، دامریکي د جمهور رئیس کارتر امنیتي مشاور بریژنسکي ولیکل چې مونږ روسان وهڅول چې په افغانستان حمله وکړي او پاکستان پدې کار کې زمونږ ملګرې وو . حال دا چې امریکا په افغانستان کې دژنیو د تړون یواځینې ذمه وار او حکم وو . یعنې امریکي خپل ټول تعهدات مات او دروس سره په تباني کې یې د ژنیو د تړون په مقابل کې کودتا وکړه او ټول نړیوال ذات البیني تضادونه یې جفا کارانه د افغان اولس د سر نوشت سره غوټه کړه چې کم تر کم یو نیم ملیون بې ګناه انسانان پکې شهید ، همدومره معیوب او د افغانانو ټولې شتمنۍ له منځه ولاړې. ایا دیته دولتي تروریزم نه وایي؟ مدعي معلوم دې ، اعتراف یې هم کړیدې. که عدالت وجود ولري ، نو ولې یې د محاکمې څخه ډډه کیږي ؟ له بلې خوا مشاور مشوره ورکړه ، د امریکي حکومت دد دې په څنګ کې چې ځانګړې ذمه وار وو ، د حملې لپاره یې څه دلیل درلوده ؟ روسان خو د مرستې په خاطر افغانستان ته راغلي وو ،لکه چې یو وخت انګریزان او نن د ملګرو ملتونو او امریکي په مشرۍ د څلویښتو هیوادونو نماینده ګان او نظامیان حضور لري ، هغه وخت خو هر څه د روسانو په قابو کې وو او د دوی په مشوره سر ته رسیدل ، دحملې لپاره د هغوی دلیل څه وو ؟

د امریکي جمهور رئیس جان کندي ، مارتین لوتر کنګ ،پاتریس لومبا ، تروتسکي، ساخاروف ،یاأثر عرفات ،اسحق رابین او ډیر نور چا ترور کړل ؟ولې یې مدعیان نن هم ازاد ګرځي ؟ایا دفلسطین قهرمان اولس او اسرائیلیان په سوله کې د ژوند کولو حق نلري چې تاسې یې د ځانونو په خاطر ټول عمر جنګول غواړۍ ؟دیاأثر عرفات او اسحق رابین ګناه همدا سوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل وو؟ څه لپاره اسرائيل، پاکستان او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې دغه د شر او فساد مرکزونه ساتل کيږي ؟

ننني نړيوال او افغاني سياستونه د تروريزم د پوچ او مهمل عنوان لاندې په داسې کثير المجهوله معادلو بدل شوي چې هيڅ ډول معلوم فاکتورونه په کې نه په سترګو کيږي نو ځکه خو يې د هيڅ ډول حل امکانات هم وجود نلري ،مګر اصيل افغانان يې يو ځل بيا لکه د هميش په څير د خپل ملي وحدت په مټ دغه ټولې لښکري شاتوري په منډو له خپلې سپيڅلي خاورې څخه وباسي او د امريکي د امپراطورۍ لمن د افغانانو په برکت له نړۍ څخه ټوله او د امريکي په داخل کې به هم هر څوک د خپل خود اراديت حق تر لاسه کړي .

ددې ټولو خبرو سره دا هم يو واقعيت دې چې ټولنه هميشه په سياسي ديالکتيکي تقابل کې قرار لري او ټولې طبيعي او اجتماعي پديدي که انفرادي دي يا جمعي د قضاء او رضاء له مخې که نن نه سبا بايد په شعوري توګه ټولنيزو قوانينو يعني ايولوشن او ريولوشن (ريفورم او انقلاب) د ټولنې د سياسي فلسفې په حيث او په نهايي مرحله کې د قضاء او قدر (جبر او اختيار) خدايي عام قانون ته غاړه کښيږدي ،په غير صورت کې به يې د طبيعي ،اجتماعي او قضايي جبر څپيړې په مخ لګيږي . داسې فکر کيږي چې هغه سبا نن رارسيدلې ،بشري ټولنه شعوري بلوغ ته رسيدلې او د تأمل او صبر کڅۍ هم پخه شوې او سره ددې چې ټول خلک وايي چې ددروغو مزل لنډ وي ،خو چيرې دي د حقيقت پلويان او حقيقت يابه دڅيوري ؟ داد نړۍ محاکم او قضايي حقوقي ارګانونه «څه لپاره قوانين ليکي چې يې نشي عملي کولې» ؟

دبوش درژيم بشري ضد او غير مسئولانه سياست او په افغانستان او عراق باندې د خاينانه حملو په مقابل کې سراسري نړيوال پاڅون او پرته له تبعيضه د اوباما څخه دامريکايي اولس او ټولو نړيوالو د قاطعانه ملاتړ ، دبشري ټولنې د بلوغ دبشارت په معنا دې .

امريکا ډير لوی ، عظيم او غني مملکت دې ، امريکا ډير لوی علمي ــ تخنيکي طاقت دې ،امريکا په واقعي معنا او مفهوم تر هر بل ملک کثير القومي انتر ناسيونال ملت دې ،امريکا تر هر بل ملک ډير لوی اقتصادي طاقت دې ،امريکا تر هر بل ملک ډيرلوی نظامي طاقت دې ،امريکايي اولس د جهاني دموکراسۍ علمبردار او ډير لوی دموکرات طاقت دې ،امريکا تر هر بل ملک د ډير قوي او فعال ديناميک منجمنټ او مديريتونو ملک دې ... .او په ټولټاکنو کې د دغسې اګاه او لوی اولس او ټولو نړيوالو بشپړ ملاتړ او خوشحالي د اوباما دلپاره د ستر تاريخي رسالت په خاطر عملي عيني او ذهني شرايط او عظيم پوتنسيال ګټل کيږي او کله چې يو حاکم او يو جمهور رئيس واک په لاس کې نيولو ته حاضريږي ، بايد په خپل قلمرو کې د عدالت او انصاف په تأمين او د واک په ساتلو قادر وي ! ! !

اوس په اوباما پورې اړه لري چې کومه لاره غوره کوي :

دخپل نړيوال تاريخي رسالت او که د څو تنو خفاشانو چټله سياسي لوبه او أتاليتار حاکميت چې په تورتميو خونو کې پټ دي ، د ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي ، دامريکي ددموکرات اولس لپاره چې نن د نړۍ يوا ځينې مونيپولار طاقت ګټل کيږي ، لوی شرمونه او د نړيوالو لپاره لوی غمونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونه زیږوي. که اوباما د خوشال بابا پریکړه مني ، هغه په لاندې ډول ده.

په دنیا د نو میالي دي دا دوه کاره
یا به وخوري ککرۍ یا به کامران شي

هو ! اوباما د خپل تاریخي رسالت په خاطر ټول عیني او ذهني شرایط ، نړیوال ملاتړ او ټول امکانات په واک کې لري او د زمان تقاضا هم همدا سې حکم کوي . که نن یې دا طلایي تاریخي فرصت له لاسه ورکړ ، سبا به ناوخته وي ، د مچ غوندې به ورغوي مخې او پرته د تاریخي تورمخي به بل څه نه وي ورپاتې !

جمعي رسنۍ دا سې شاهدي ورکوي ، کوم کسان چې تر اوسه پورې د اوباما سره په اقتصادي ، پولي ، داخلي او خارجي سیاسي ډلګیو او جرګیو کې را ټول شوي د پخوانیو زړو نظامونو پلوي فنکاران او زاړه تجربه کاران دي . د دفاع او استخباراتو پخواني متصدي «رابرټ ګیت» د اوباما د دفاع د وزیر په حیث ، په دغه اموراتو کې د پوره سابقې ، مهارت او تجربې څښتن ګڼل کیږي او په عراق باندې د حملې او د جنګ د دوام پلوي هم دې . که اوباما د تاریخي رسالت عزم ولري او د دغه کسانو په شمول خپل ټول کاري ټیم پدې متیقن کړي چې بالاخره یو څوک ، یو ټیم او یا قاطع اکثریت د بشریت چې د عقل ، شعور او منطق څښتن وي د دا سې یوه ستر تاریخي رسالت پیونر « pionier » او پیش آهنګ جوړ شي ، او د عام بشري سعادت دغه ستر افتخار پخپل نوم ثبت کړي ، او پري نږدي دغه ویاړ د بل چا نصیب شي ، همدغه ده د انعطاف هغه نقطه چې د سرمایې او د قاطع اقلیت د حاکمیت او بلکه

د ظلم او ناروا دوران به د عدل او انصاف ، واقعي دموکراسۍ ، د جمعي ښېګڼو او جمعي شعور په دوران واوړي او ټول بشریت به پرته له تبعیضه ، فرد فرد د واقعي خوشبختۍ خاوندان شي . په غیر صورت کې به دغه زړه ګاډۍ د څو کهنه کارانو په آند په شرمسارۍ سره په زړو لارو کړپیږي او تورمخې به یې د عام انسانیت په نوم پاتې وي .

په وړاندې د جمعي شعور د برې په لور !

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دې !

علامه اقبال په حقه لیکلي چي:

اسیا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان دران پیکر دل است
از فساد او فساد اسیا
از کشاد او کشاد اسیا

دافغانانو ملي او پښتني قومي وحدت د سیمي په لرغوني او معاصر تاریخ کې د سولې او ثبات دیوه ستر عامل او یواځیني ډاډمن تضمین په توګه پریکنده رول لوبولې او تر ډیره پورې خپل دغه تل پاتې تاریخی رسالت او اصالت ته وفادار پاتې شوې دې.شک نشته چې د افغانانو دغه سیمییز او بلکه نړیوال ستراتیژیک موقف نه یواځې د نړیوالو آبر قدرتونو، بلکه د سیمي دهیوادونو او قومونو د حسادت، قومي تعصب او تنګنظرۍ انګیزه راپارولي ده . جغرافیایي ستراتیژیک موقیعیت او د هند دلویي وچې په لور یواځینۍ ګذرګاه، بل هغه ارزش دې چې افغانان یې دیرغلګرو سره په جګړو کې اخته او هم د آبدیده فولا دي عزم او ارادې خاوندان ګرځولي دي. د قبل المیلاد دمخه د مقدوني سکندر څخه

نیولي تر اوسه پورې چې هر یرغلګر پدې لار د تګ تکل او یا یې د افغانستان د سیمه ییز ستراتیژیک بالاحصار د خپلولو بد نیت کړیدې، برې یې ندې په نصیب شوې او دهرې امپراطورۍ لمن دافغانستان له مقدسې پولي څخه ټوله شویده. هر یرغلګر دا ارمان ګور ته له ځانه سره وړې چې د افغانستان په خاوره کې دې خپل ناولي پلانونه پلي او یا دې په دغه مقدسه خاوره خپل منحوس قدمونه دنورو سیمو په لور روغ رمټ ورواړوي. دې او دا ډول ډیرو نورو عواملوکه د یوې خوا افغانان د تاریخ په اوږدو کې خپل رسالت ته مقید او وفادار ساتلي، له بلې خوا یې د نړیوال امپریالیزم دښمني راپارولې او ور سره د مخامخ مستمر جنګ په پراخه جبهه کې واقع شویدې. همدا سبب دې چې تقریباً د نړۍ ټول جنګونه د افغانستان په خاوره او یا دهغې په نژدې چاپریال کې واقع شوي او ددغه جنګونو ټول ثقلت همیشه د افغان اولس په اوږو بار وو. د تاریخ په اوږدو کې افغان اولس ددغه مقضې جبر له مخې همیشه متحد ، نه ماتیدونکې او تسخیر ناپذیره پاتې شوې او سره ددې چې دښمن د تاوده ، ساړه، رواني او نورو جنګونو ټولو اشکالو څخه ډډه نده کړې او په ټولو جبهو کې یې په ډیر مهیلیت او بې رحمۍ سره د افغانانو په مقابل کې سنګرونه تاوده ساتلي دي خو هیڅکله پدې ندي بریالي شوي چې د افغان ملي وحدت په صفوفو کې زنګ وهلې کړۍ اویاد شک او تردد فضاء ایجاد کړي .

په کومه اندازه چې افغان اولس دملي وحدت په ساتلو کې ټرلي او ثابت قدم پاتې شویدي ، په همغه اندازه ځیني روشنفکران او قومي مشران د خپلې ټولنې د نارسه او خامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسباتو په کودکانه امراضو اخته او ددښمنانو د هر ډول دسایسو په مقابل کې ضعیف النفسه ، طامع او قوق لعاده اسیب پذیره او معاملګر پاتې شویدي. دافغاني ټولنې د ذات البیني مناسباتو داساسي تضاد او ضعف زړې په همدې غوټه کې تړلې او دښمن همیشه ددغه لارې په افغان اولس موقتي تسلط پیدا کړې دې . هغه وطنپرست روڼ آندي چې دخپلې ټولنې اساسي مسایل څیړل ، ارزول او مشکلات یې له منځه وړل غواړي ،خپل کار باید دهمدغه اساسي غوټې د سپړلو څخه پیل کړي.

د افغانستان په موجوده وضعه کې مونږ عملاً وینو چې همدغه ضعیف النفسه روشنفکران دسیاسي ګوندونو ،ټولنیزو سازمانونو ، دبشر دحقوقو د کمیسیونونواود داخلي او خارجي خیریه ټولنو د غړو ،مطبوعاتیانواو نورو ډلو ټپلو په نوم د خپل اولس او وطن سره په علني دښمنۍ کې ددښمنانو د لعنتي سیاست مبلغین ګرځیدلي او په شعوري ډول خلاف دافغاني ،انساني او اسلامي نوامیسو اوعنعناتودخپل وطن اوهموطن پرضد دهغوی سره د خپلو شخصي ګټو په خاطر پټې خاینانه معاملې کوي . نن د افغاني ټولنې تر منځ په وینو سور غیر قابل عبور خط کښل شوي او افغاني ټولنه یې په دوه نه پخلاکیدونکو متضادوخواوو ویشلې ده. یوې خوا ملي متحد وطنپرست اولس ،روشنفکران او دولتي او قومي مشران او بلې خواته د نړیوال مافیایي امپریالیزم اود مخدره موادو قاچاقبرانو سره په تباني کې لړکۍ فاسده ، طامع ، خاینه ،بیکانه پرسته ډله دولتي او قومي مشران او روشنفکران قرار لري . دا فغان اولس په تاریخ کې تل همداسې وه خو دنهایي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

فیصلي حق افغان اولس تل له ځانه سره ساتلې او داخلي او خارجي معاملګر او یرغلګر یې د خپل ملي وحدت په مټ د تاریخي ماتې سره مخامخ کړي دي. نن هم دقیقاً همغه شیبه رارسیدلې چې افغان اولس د خپلې همیشنۍ تاریخي ارادي زلزلي او انقلاب جوړ او داخري ځواک په استعمال سره بشریت ته د امپریالیستي اُتیلیتاریزم د توري دوري څخه دابد لپاره نجات ورکړي. افغانان هیڅکله د ملي وحدت د مشکل سره نه دي مخامخ شوي او نه داخلي اوخارجي دښمنان د ټولو دسیسو سره سره پدې قادر شوي چې د افغان ملي حصار شیرازه ړنګه کړي ، نو ځکه خو په هره لوبه کې بریبهمیشه د دوی په نصیب وو او په نننۍ لوبه کې یې هم بري حتمي دې. پریږدۍ چې افغان وطنپرست اولس تل ددغه افتخاراتو واګې پخپل لاس کې ولري او د ټولو دښمنانو د سترګو اغزي پاتې وي .

په افغاني ټولنه کې دځینې ګنده تخمونو رازرغونیدل له هغه وخته څخه شروع شول ، کله چې انګلیسي شرق الهند تجارتي شرکت په ۱۶۰۰ م کال کې ځان د هند لویي وچې ته ورسوه او ورو ورو د هغه ځای په ټولواک نظامي ــ ملکي حاکمیت بدل او همداسې روسي تزاري دولت دخپل حاکمیت لمن د افغانستان تر شمالي پولو پورې و غزوله . ددې دواړو امپراطوریو په خاوره په ځلر ویشتو ساعتو کې لمر نه پریووت .افغان اولس ددغه لویو آبر قدرتونو تر منځ واقع او تر اوسه پورې د هغوی د جفا سره مخامخ اولکه دغوښت د داني په څیر دل کیږي. انګلیسي او تزاري امپریالیزم په خپل دوجانبه متضاد تباني او تباین سره هڅې درلودې افغان مقدسه خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په یوجانبه ډول د خیټې لاندې او یایي په تقسیم باندې سلا مشوره شي ،په همدغه فرصت کې همدغه کسان چې په خپل اولس کې د سیال ژوند جوګه نه وو ، دافغاني ټولنې د نیمګړتیاوو په پرهرونو کې یې هرزه او پارازیت دلدلزار جوړ او د ننیو بې شمیره بدبختیو او ناخوالو اساسي عاملین ګڼل کیږي . لکن تاریخي حقایق ګواه دي چې افغان اولس تل دخپل ملي وحدت په قوت هغه د غوښت د انه او زهر مهره پاتې شوې چې د دل کیدو او هضمیدو قابلیت نلري او د وطن او اولس دښمنان د تاریخ په اوږدو کې تل ناکام او مختوري پاتې شوي دي. افغان اولس حتا د هر نا انډول جنګ څخه بریالې وتلې او دانګریز او روس په څیر لویې امپراطورۍ یې ړنګې کړیدي. شک نشته چې افغانانو دغه بریالیتوبونه په ډیرو مالي او ځاني تاوانونو ګاللي او خپلې ټولې مادي او معنوي شتمنۍ یې پکې له لاسه ورکړیدي ، نه مونږ د ټولو دغو بدبختیو څخه لازمه نتیجګیري کړې او نه قسم خوړلي دښمنان ارام ناست دي او د پیړیو په اوږدو کې یې مونږ لکه د سیوري ګوټ په ګوټ تعقیب کړي یو . د خپلو روزل شوو اجنټانو پواسطه یې خپل زوړ سیاست (divide and Rolle) برحال ساتلې او جبراً یې پښتانه د جغرافیایي تقسیم له لاري په قومي ویش محکوم او دافغانستان شمال شرقي ، شرقي او جنوب شرقي بهترینې ستراتیژیکي سیمې یې د خپلې هندي مستعمرې پورې وتړلې چې خپل یو اځینې قوي دښمن ضعیفه کړ ي.

په تعقیب یې روسي تزاري امپریالیزم هم په ۱۸۸۴م کال کې په غلچکي ډول د پنجده په منطقه کې په یوه دوه سوه کسیزه نظامي قطعه حمله وکړه او یواځې هغه وخت یې دغه

منطقه اشغال کړې شوه چې افغان قهرمانو ساتونکو د خپلې خاورې د ځمکنۍ بشپړتیا په خاطر تر اخرین تن پورې ځانونه قهرمانانه فدا کړل.

هغوې پدي عمل نه یواځې قومي وحدت مات بلکه افغانستان یې له هرې خوا د ډیرو لوړو صعب العبور غرونو د سلسلي پواسطه په وچه کي محاصره او د افغانانو او پښتني قبایلو د مستقیمو برق آسا حملو څخه یې ځانونه وژغورل . انګریزانو همداسې په ډیر سپین سترګتوب او خاینانه شکل سره د ګندومک په معاهده کې د خپلو معلوم الحاله ګوډاګیانو ناروا حقوق او امن د آمیر محمد یعقوب په وا سطه تضمین او په افغانستان کې دننه یې دملي خاینانو ازادانه فعالیت ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړ . دغه ډول خاینانه دود او دستور بې شرمانه د افغان ملت د ملي وحدت د سپیڅلي ټغر په بوده او تنسته کې وآخښل شواو تر ننه پورې دځینې ناولو او خاینو څیرو په وجود کې د ملي وحدت په سپین څادر را څرګندیږي او دملي او قومي وحدت په تړلي او محکم ځنځیر کې زنګ وهلي کړۍ جوړوي.

پدې ډول د نړۍ پدې لویه ستراتیژیکه سیمه کې د انګریزي او تزاري استعمار دڅو پیړیو د «لویي لوبې» په موده کې ددغه خاینانه ستراتیژۍ بنیاد کښیښودل شو . هغوۍ به په ښکار خپل ګوډاګیان روزل او پالل او ملي وطنپرسته شخصیتونه به یې له منځه وړل او یا لا اقل فرار ته مجبورول او ورځ په ورځ د اجنبي پرستانو لښکرې په زیاتیدو او وطنپرستانو د اختناق او جبر لاند ي شپې سبا کولې . ارزشونه په افغانستان کې بې ارزښه او حق نا حق او نا حق حق وو . ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بيګانه او بيګانه پرستانو په حکومت کې وطنپرستي پخپله ستره ګناه ګڼل کيږي او په خاينانه او نامردانه لوبو کې وطنپرستانو ته سيالي کول مشکل او ناشوني کار وي !

خو ددې ټولو خبرو سره سره ، لکه چې دمخه وويل شول ، د اخري تصميم دعملي کولو حق افغان اولس هميشه د خپل ځان سره ساتلې او افغان اولس پدې سيمه کې هميشه ورد زبان ، هميشه مطرح بحث ، هميشه ترې ددښمن سترګه سوي او حتا داستعمار په وخت کې يې هم خپل حريت او خپلواکي ساتلې ده . يواځې د افغان اولس دقهرمانانه مبارزو په نتيجه کې انګريزان د متواترو ماتو سره مخامخ او په لره پښتونخوا کې هم کله چې په ۱۹۲۱م کال کې د باچا خان په مشرۍ دپښتنو انجمن جوړ او په ۱۹۲۹م کال کې همدغه انجمن د خدايي خدمتګارو په سياسي حزب بدل او همداسې ډير نور ملي مشران او مبارزين د مبارزي ډګرته راووتل ، جنبش منظمه سياسي بڼه پيداکړه او کله چې د خدايي خدمتګارو غورځنګ د کنګرس سره اتحاد وکړ اود پښتنو په وجهه د هند د لويي وچې په ګوټ ګوټ کې په انګريزانو ورځ په ورځ فشار په زياتيدو شو ، انګريزان له هند څخه وتلو ته مجبور شول . خو کله چې په ۱۹۴۷م کال کې انګريزان دهند دلويي وچې څخه وتل يواځيني قومونه چې د خپلو حقه حقوقو څخه محروم اود دسيسو اصلي ضربه هغوی ته متوجه وه پښتانه او بلوڅ قومونه وو. باچا خان په خپل کتاب «زما ژوند او جدو جهد » کې ليکي چې کانګرس ورسره بې وفا يي وکړه، خو زه دا وايم چې نه يواځې کانګرس بلکه ،مسلم ليګ او انګريزانو هم د خدايي خدمتګارو د حزب سره بيوفايي او دوکه لا څه چې هغوی يې

خپل يواځيني دښمنان ګڼل ،خوله بده مرغه خدايي خدمتګار ګوند خپل دريز ته تر اخره وفادار پاتې وؤ. حال داچې سياست تحجر نه مني او بايد دالستيکيت قابليت ولري !باچا خان ليکي چې کانګرس هم دعدم تشدد لار غوره کړې وه او خدايي خدمتګارانو هم ، خو عدم تشدد دکانګرس سياست او دخدايي خدمتګارانو عقيده وه.

سياست او عقيده له بنياده کاملاً دوه متفاوتې پديدې دي. سياست دنيايي پديده ده او پايلې يې هم بايد پدې دنيا تر لاسه شي. د عدم تشدد سياست انسان دوستانه سياست دي ، اسلامي سياست دي. په دي سياست کې شرط دادې چې مقابل لورې هم د عدم تشدد په سياست باندې متيقين کړې اوکه مقابل لورې دعدم تشدد له سياست څخه سرغړونه کوي په هغه صورت کې ته هم بايد له دفاع څخه سمدستي د حملې وضعيت اختيار او په باصقين سره حمله وړې ، ځکه په جنګ کې دفاع مجبوري وضعيت او موقتي بڼه لري. دوامداره دفاع دضعف او حتمي شکست په معنا ده .مسلمانان د جهاد په وختونو کې هيڅکله يواځې د دفاع په حالت کې نه دي پاتې شوي او حتا اکثر وختونه يې په کمو قوتونو او وسايلو سره ددفاع حالت ته اووختي دي. دعقيدې پاداش خدای«ج»په اخرت کې وعده ورکړېده. د عقيدې لپاره يواځې يقين او منل کافي او ايمان پرې لرل پکار دي. خو په سياست باندې پرته له عقيدې د علم په حيث ثبوت او پوهه هم پکار ده.عقيده دخالق او مخلوق تر منځ رابطه اود انسان په ضمير او وجدان پورې اړه لري.په عقيده کې شروط وجود نلري . دمثال په ډول بنده دخپل خالق په وړاندې دمال ، مقام يا بل ،مثلاً سياسي شرط نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړلې چې په غیر صورت کې یې احکام ونه مني، عقیده بلا قیدو شرطه باور دې. پس خدایي خدمتګار حزب چې د عدم تشدد سیاست یې دعقیدي له مخې منلي وو په چا باندې شروط نشو منلې ځکه هغوی د خپل خدای سره د خپلې نیکې عقیدي له مخې تعهد کړې وو. لکن کانګرس چې د سیاست له مخې د عدم تشدد لاره نیولې وه ،او سیاست د افرادو ، اقشارو ، طبقاتو او مملکتونو تر منځ مناسباتو او راکړې ورکړې ته ویل کیږي ، د انګریزانو او مسلم لیګ سره په تباني کې د پښتنو ،بلوڅو او حتا دکشمیریانو پر ضد دسیسه کې سره سلا مشوره شول. هغوی سیاسي تشخص درلود ،سیاسي ارمان او هدف یې تعقیبوه او ترلاسه یې کړ. افغانان چې د خپلې خوشباورۍ له مخې د مشخص هدف او ارمان څخه بې برخې وو ،همغسې بې برخې پاتې شول. شاید ځیني کسان ووایي چې افغانانو خپل مشخص هدف او رسالت په سیمه کې د امپریالیستي آبر قدرتونو د جبر او مجبوري شرایطو په سبب نشو تعقیبولې. هغه سیاستمدار او سپاه سالار چې د دښمن په مقابل کې د با المقابل تاکتیک او ستراتیژۍ جوګه نه وي ،باید د سیاست او مبارزي ډګر ته ونه ووځي چې یو اځې د بایلونکي رول ولوبوي بلکه هغوی باید دلوبې ګټونکي او ساتونکي اوسي. سیالي ټولنې پخپله خپل سیاستمداران او قوماندانان روزي ،افغاني ټولنې هم باید د مقدمې جبهې لپاره سیال رهبران او قوماندانان روزلي ،پاللي او وړاندي کړي وې. شک نشته چې افغانان څه پخوا او څه نن د نړیوال امپریالیزم د جبر جفاء او غیر عادلانه جنګونو سره مخامخ وو او دي او تل یې خپله مبارزه د اخري ممکناتو او نا ممکناتو په پوله پر مخ

وړي او خپل بري یې داور له لمبو او دزمري له کومي څخه تر لاسه کړېدې. اصیلو افغانو خپل د مبارزي داغ سنګرلا همغسې داغ ساتلې او نن که هم دښمنان او دهغوی ګوډاګیان د پخوانۍ زړې ستراتیژۍ له مخې یوځل بیا غواړي د وطن او خلکو سرنوشت مجهول انجام ته و سپاري او دافغانانو مجبوري وضعیتونه د هغوی د حقه حقوقو د تحریمولو په خاطر دلیل جوړ کړي ، دا ارمان به د خپلو نیکونو په څیر ګورته له ځانه سره یوسي .

د دومره اوږدې او مفصلي مقدمې څخه زما هدف داوو چې افغانان که لردي او که بر دملي او قومي وحدت مسایل د مشخصو تاریخي حقایقو او واقعیتونو له مخې یو له بل څخه په دقیق ډول تفکیک او درک کړي ، او هغه داچي:

ـــ لکه څرنګه چې پورته ورته اشاره وشوه ، افغانانو د تاریخ په اوږدو کې خپل ملي تړون او ملي وحدت ساتلي او دملي ویش سره په هیڅ صورت او هیڅ قیمت نه پخلا کیدونکې دې. که داسي نه وي ، نن به واحد افغان اولس وجود نه درلودې. کوچنۍ ستونځې دیوه کوچني فامیل د غړو تر منځ هم پیښیږي چې اکثراً قابل دحل وي ، او که چیري د حل لار ونلري ، فامیل ړنګیږي . که څوک د افغان اولس وحدت ړنګول غواړي نو د علامه اقبال قول محقق او مصدق دي چې اسیا او نړۍ به هم ارامه پاتي نشي او ټول تاریخي حقایق ددې خبرې ګواه او شاهد دي . که جهانیان پدي باور نلري او یا غواړي حقایق تحریف او بل ډول وښا یي ، افغانان خو با ید چې پرې معتقد اوسي ځکه چې بود ونبود یې په همدې مسئلې پورې تړلې دې !

ـــ دقومي او ملي وحدت د ړنګولو او قومي او ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخړو د را منځته کولو په خاطر نړیوال امپریالیزم د تاریخ په اوږدو کې د هر ډول دسایسو څخه کټه پورته کړې او اولسونه یې په جبري شکل امنیتي، اقتصادي، فزیکي او نورو هر ډول مهاجرتونو ته اړ ئیستي دي او یا یې نیغ په نیغه په جغرافیایي ویش محکوم کړیدي. دا ډول مثالونه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې کم ندي او یو د عمده مثالونو څخه یې د پښتون قوم جغرافیایي ویش دي. نړیوال امپریالیزم دا ډول تجربې هم کړیدي چې یو قوم چې د خپل استکبار او غرور له مخې د سیمي او حتا نړیوالو قومونو د عکس العمل سره مخامخ او په ټوله نړۍ کې تیت شوي وو، په مصنوعي او میخانیکي ډول راټول او د سیمییزو قومونو په مقابل کې یې د شر او فساد په مرجع او منبع بدل او یا د دي کار لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کې یې نوي ملکونه او دولتونه ایجاد کړي، چې عمده مثالونه یې پاکستان او اسرائیل دي.

دا موضوعات ډیر وسیع بحث پوري اړه لري، چې زما د بحث هدف ندې او ممکنه نده دیوې مقالې په امکاناتو کې وڅیړل شي، خودا حتماً ویل غواړم چې تاریخي پراګماتیزم تراوسه د جغرافیایي قومي ویش او په مصنوعي او میخانیکي ډول خلاف د زماني او مکاني تاریخي فاکتورونو او خلاف دزیربنایي واقعیتونو کوم «مُثُل» او مثال په رسمیت ندي پیژندلې، نه په پنځو ورځو کې ددغه ډول جوړښتونو بنسټونه استحکام پیدا کوي، نه پایښت لري او نه په نننۍ متمدنه نړۍ کې دغه کار شونې ګڼل کیږي. انسانان او اولسونه څه دزړو فلزاتو ټوټې ندي چې په هره دشته کې بې څوک راټولې، یا یې دکباړ په څیر په کمه بیه خرڅ او یا یې په موټرو کې بار او په

کومه فابریکه کې ویلې او یا په کومه نامعلومه کنده کې نامعلوم سرنوشت ته وسپاري. ټولنه ژوندی، باشعوره کتله ده چې د خپل ښه او بد، مثبت او منفي سرنوشت په باره کې قضاوت کولې شي.

دافغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې شوروي امپراطوری ړنګه، مرکزي اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه ازاد، د برلین دیوار په ړنګیدو جرمن قوم یو موټي او دامریکې په قطعي شکست سره جنوبي او شمالي ویتنام یوځای شو، هانګ کانګ وروسته له سلو کلونو دوباره د چین دخاوري جزوګرځیده او دا به هم ډیره لیري نه وي چې شمالي او جنوبي کوریا، کردستان، افغانستا، بلوڅستان، کشمیر، پنجاب او نورې ټولې سیمي چې په جغرافیایي ویش محکومې شوي دوباره د خپل سرنوشت څخه برخمنې او ټول مهاجرین به هم د مساعدت او علاقمندۍ په صورت کې و کولې شي خپلو سیمو ته وکوچیږي. پدې باره کې هم نړیوال او هم ملي اصول او قوانین موجود دي چې باید جداً په نظر کې ونیول شي او په غیرصورت کې دې، دې کار ته اړ ایستل شي.

په دې ډول د قومونو او اولسونو سرنوشت د اشخاصو او افرادو په ښه او بد نیت او ارادې پورې هیڅکله اړه نلري او نه کله اشخاص او افراد د هغوی سرنوشت ټاکلې شي. زه نه پوهیږم څه ډول ځیني کسان احمقانه هڅې کوي د اولسونو سر نوشت د یوه یا څو نسلونو په زماني بعد کې پخپله وټاکي او پایلو ته یې په امید اوسي. خو دا ډول سیاستونه او عقاید پرته لدې چې د اشخاصو او ډلو ټپلو په حماقت دلالت وکړي، نورې امیدواری ترې پوچې او بې معنا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۴۷ م کال څخه کله چې دهند د لویې وچې څخه انګریزان ووتل د نورو قومونو او ملیتونو سرنوشت تعین خود پښتون او بلوخ قومونه چې د دغه سیمي خلک یې د خپل سرنوشت خاوندان کړل، تر اوسه بې سرنوشته پاتې او د FCR « frontier krimes regulation »یعنې د سرحدي جرایمو د مقرري او یا په بل عبارت د ځنګل د قانون له مخې ورسره معامله او کړه وړه کیږي او سرنوشت یې د پولیټیکل ایجنټ په لاس کې ورکړې شوې دې. په دغه سیمه کې اولسونه حق نلري د قانون له مخې د خپلو عادي حقوقو خاوندان اوسي. دا خبره پخپله ددې معنا لري، ولو که دوی جبراً نن دغه وضعه تحمل کړي، خو په ضمیر کې پدې اعتراف کوي چې دغه اولسونو دچا دغه ډول پریکړې ندي منلي او دغه غوښت نه دل کیدونکې او دغه زهر مهره نه هضمیدونکې ده.

روسانو هم د شمال له خوا د پراخه ستراتیژیکو سیمو د نیولو پلانونه درلودل، خو په ۱۹۰۵ م کال کې د بورژوازي او په ۱۹۱۷ م کال کې د سوسیالیستي انقلاب په بریا لي کیدو سره د هغوی دغه پلانونه نیمګړي پاتې شول او د پنجده مسئله هم دنورو سیمو په څیر لاینحله پاتې ده.

اساسي پوښتنه داده، نن چې په اصطلاح ددموکرسۍ علمبرداران، بین المللي سوله ساتي ځواکونه او ناتو د ملګرو ملیتونو په مشرۍ په سیمه کې هر اړخیز حکمي حضور لري او بیا هم د پخوانۍ زړي استعماري ستراتیژۍ او د پولیټیکل ایجنټ د ځنګل د قانون له مخې د نسل کشۍ پراخه پلانونه عملي کیږي، د عدل او انصاف د تحقق په خاطر به له دې څخه پورته نور عیني او ذهني شرایط او منصفه هیئت «ژوري» بل

کوم، اول او بر افغانان نور هم کوم مناسب آجل ته سترګي په لار دي؟

په افغانستان کې معمولاً زیاتې شخړې او جنګونه دورونو، تره برونو، طائفو، قومونو او داسې نورو تر منځ همیشه د ځمکې په سر پیښیږي. که چا د خپل کور د حریم څخه نیمه خښته بیرون ایښې، که چا د چا د پولي څخه یوه لوټه ماته کړي، پتنې د کورنیو او قومونو تر منځ د پیړیو په اوږدو کې دوام پیدا کړیدې او زه وینم چې نن هم د افغانانو تر منځ په یوه لویشت ځمکه شخړې او مرګونه روان دي. لکن دا خبره هیڅکله د پوهې وړ نده چې څه ډول نن ځینې افغانان سخاوتمندانه سترې ستراتیژیکي سیمي چې دهغوی د متولیانو د ملکونو څخه لس او سل چنده په هر لحاظ با ارزشه او په لسګونو ملیونه افغانان پکې اوسیږي، د سر او مال سره دا ډول غیر مسئولانه خلاف د هر ډول انساني دود او دستور خو لاڅه چې، خلاف د هر ډول حیواني مناسباتو، چې خپل استوګن چاپریال په شکل د اشکالو (د داکتر عبدالمحمد درمانګر په قول «د خپلو فضله موادو، په ونو، تړو او نورو موانعو پوري د خپلو ډډو د مښلو او د خپلو وزغنو او د وجود د بوي او بله هره ممکنه وسیله سره د حفاظت او حراست په منظور محدودوي »، او په خپل چاپیریال کې ډیر ضعیف ذیروح د غرور په احساس د خپل ټاټوبي څخه شجاعانه دفاع کوي او برخلاف اجنبي حیوان ولو که ډیر قوي هم وي احساس د ویرې او ضعف کوي) (د حرکت خپرونه، ۱۹ پرلپسې ګڼه)، نپوهیږم څه ډول زمونږ ځینې «هیوادوال» د خوشامندۍ او یا شومو سیاسي تعصباتو په منظور خپل طلایي ټاټوبې چې امریکا نن په لیوني حرص

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـره دهغـې دخپلولـو پـه خـاطر راغلـي ،بـې قيـدو شـرطه او داو طلبانـه پـردو تـه سـپاري او پـه دې ثرگنـد حقيقـت ځـان نـه پوهـوي چـې دې ددې کـار صـلاحيت لـري؟ او کـه لـري يـي ،نـو دغـه صـلاحيت دده تـه چـا ورکـړې ؟ او يـا دا چـې مـونږ حيوانـاتو او خزندوڅخـه هـم بـد تـر د وطنپرسـتۍ ټـول احاسـات ، غـرور ،شعور ،عقـل او منطـق لـه لاسـه ورکـړي او خپـل او دبـل حـريم او خپـل حـق او دبـل حـق نـه پيژنـو ؟ ايـا دا ممکنـه ده چـې يـو افغـان دې دخپلـو شخصـي گټـو پـه خـاطرد بيگـانوؤ د خاينانـه طرحـو او دسـتور او يـا دبـې ارزښـه تنگنظريـو لـه مخـې د خپـل هيـواد او اولـس پرضـد دا ډول بربنډ خاينانـه عمـل تـه غـاړه کـښيږدي او دپارلمـان ، ټـولنيزو رسـنيو او اولـس پـه وړانـدې دې ددعـوه جلـب پـه شـکل ددښـمنانو د شـومو پلانونـو د عملـي کيـدو پـه خـاطر مـدعي او حتـا هغـوۍ تـه دې پـه جاسوسـۍ او دښتـه ورتـه خيـانتونو اقـرار وکـړي او پرتـه له پټې او پنا دې د هغوئ ملاتړې نماينده اوسي ؟

سـره ددې چـې پـه خيانـت کـې ارزښـونه ، پرنـسيپاً د کميـت ،کيفيـت او کچـې لـه مخـې نـه قيمـت گـذاري کيـږي ، ځکـه چـې د وړو خيـانتونو لـه لارې لـوی خيانتونـه هـم سـرته رسـيدلې شـي ،لکـه نـن چـې ددغـه ډول اشخاصـو او افـرادو د خيـانتونو پـه ذريعـه دافغـان اولـس لويـه غميـزه او مـاتم جوړشـويدې ، بيـا هـم ثرنگـه چـې ارزشـي کميتونـه او کيفيتونـه متقـابلاً او متممـاً نـوي او نـوي کميتونـه ،کيفيتونـه او ارزښـونه جـوړوي نـو ځکـه د هـر کميـت خـورا کـوچنې کميـت او دهـر کيفيـت خـورا کـوچنې کيفيـت ، کميتاً او کيفيتاً بالذاتهِ هميشه د ارزښ وړدي.

مفـاهيم او پديـدي همغـسې چـې عـام ټـوليز ارزښـونه لـري د هغـوۍ ځـانگړو ارزښـونو تـه هـم بايـد ځـانگړي ارزښ قايـل شـو او

يـواځې د همـدې لارې ملـي دموکراتيـک ارزښـونه پالـل کيـدې ، روزل کيـدې او ملـي دموکراسـي تأمنيـدلې شـي . کـه يـو فـرد ،قـوم،او ملـت ځـانگړي غـرور او شـهامت ونلـري ، سـيال ټـوليز نظـام نـشي جوړولې. يـواځې ښـه نيـشنا ليـست ښـه انترنـشنا ليـست جوړيـدې او يـواځې لـه دې لارې واقعـي دموکراسـي تأمينيـدې شـي. هغـه کـس ، قـوم او ملـت چـې د ځـان د سـاتلو او بقـاء لپـاره پـردې طاقـت او امـسا لټـوي او غـواړي دهغـې پواسـطه ځـان پايـدار وسـاتي ،هيڅکلـه د ملـي بـاهمي ژونـد جوگـه نـه گڼـل کيـږي اوملـي محـاط محـيط پـه ځنځيـر کـې زنـگ وهلـې کـړۍ جـوړوي . همغـسې چـې پـه ټـوليز ډول دافغانـانو ملـي وحـدت او رسـالت د ارزښ وړ دې ، همغـسې پـه ځـانگړي ډول د هـر لـوی او واړه قـوم قـومي وحـدت او حتـا فـردي ارزښـو نـه يوشـان د ارزښ وړ او يـواځې پـدې صـورت کـې افغـاني اُسـپنيز ملـي وحـدت منځتـه راتـلاي او تأمينيـدلې شـي. پـدې شـرط چـې ټـول لـوی او واړه قومونـه منـل شـوو ملـي او بـين المللـي قوانينـو ،اصـولو او نورمـاتيفونو تـه غـاړه کـښيږدي او متناسباً خپـل او دبـل حقـوق پـه رسـميت وپيژنـي.يـواځې پـدي صـورت کـې بـه ټـوليز تـصاميم او پريکـړې د ملـي وجيبـي او وثيقـي حيثيـت پيـدا کړي اود ځـانگړو افـرادو ،ډلوټپلـو او اقوامـو دمـداخلې ، تعـرض او نـاوړه استفادې څخه به مصئون پاتې وي.

لـه هغـه وخـت څخـه چـې د پـښتنو قـومي وحـدت مـات شـوې دسـيمي او منطقـې امنيتـي قـضايا وو اود افغانـستان اقتـصادي ،اجتمـاعي ،نظـامي او بـين المللـي مـسايلو هميـشه د همدغـه قـضي څخـه رنـگ اخيـستې،همدغه مـسئله د هـر فـرد ،قـوم او واحـد ملـت پـه کچـه معيـار او محـک د وطـن پرسـتۍ گرځيـدلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سیمي ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایلو په همدغه محور څرخیدلې ، له همدغه محراق څخه یې دنړۍ په هر لور انعکاس پیدا کړي او ټوله نړیواله سیاسي فضاء یې متأثره او مکدره کړي او د شرق او غرب په سیاسي انقطاب کې درولې ده . خو کله چې پخپله افغانانو دغه انقطاب رنګ او سیاست یو قطبي شو بیا هم نړیوال او سنې سیاست د پښتنو د قومي وحدت دړنګیدو څخه متأثر او ټول قضایا په حقیقت کې یواځې په همدغه محور څرخیږي. اوباما پرون « ۲۰ د جنوري ۲۰۰۹ » خپل سیاسي قسم په همدغه مسئله یاد کړ او د جنوري له شلم څخه وروسته به هم جهاني سیاست په عمده ډول د افغانستان په مدار څرخي .

پښتون قوم پدې منطقه کې لوی او ډیرو نورو قومونو په څیر غیرتي او د ځانګړي ویاړلي تاریخ لرونکي قوم او د ټولو افغاني ورونو قومونو سره د اُرګانیک ملي وحدت په جوړولو سره په تاریخ کې شکست ناپذیره ګرځیدلې دې. افغاني ویاړنې او غمیزې همیشه شریکي او هیڅ قوم ځان لپاره د نورو په نسبت هیڅکله هیڅ ډول امتیاز ندې قایل شوې او همداسې هیڅ قوم په ځانګړي ډول هیڅ ځانګړې امتیاز او ویاړ نه دې لرلې او که یې لرلې هم دې ، هغه یې د ځان نه دې ګڼلې. همدغه اصل په تاریخ کې د افغان اولس د همیشني بري ضامن وؤ. ملي ارزښونه او ملي ځانګړني په ملي جوړښت کې د افرادو د حقوقو د تساوي او د قومي واحدونو کمي او کیفي تناسب اصولو ته د وفادارۍ له مخې ارزیابي او قیمت ګذاري کیږي او یواځې د همدغه اصولو له مخې دیوه ملت د ملي وحدت د کیفیت په باره قضاوت کیدلې شي او یواځې دهمدې اصولو په ټینګ ساتلو

سره دهر قوم حقوق په امانت دارۍ او تضمین سره ساتل کیدلې شي !!!

که په پورتني بحث کې مونږ د افغانستان په جیو پولیتیک ستراتیژیک موقعیت او پخپله د افغان اولس په تاریخي مبارزاتي موقف متیقن شوي او سو چې په تاریخي لحاظ د نړیوال جنګي تیاتر د محراق په توګه پاتې شوې او د ۵۵۰۰ څخه زیات محلي ،منطقوي او نړیوالو جنګونو چې تاریخ ثبت کړي ،اساسي ثقلت او باریې افغانانو په اوږو وړې او سره د دې چې پخپله د سون د موادو په توګه استعمال شوي ، نه یواځې پکې نابود او مزمحل شوي نه دي بلکه د افغانانو رول برملا او قاطع او تل د هرې امپراطورۍ لمن د افغانستان له خاوري او افغانانو په واسطه ټوله شویده. افغانانو که خپل ژوند او ټولي مادي او معنوي زیرمې او شتمنۍ له لاسه ورکړي او جنګي ماشین تل ددوی په وینو څرخېدلې او غوښو فعال پاتې شوې ، نن هم د ملي متحد اولس په حیث په ټولو نړیوالو پیښو کې د افغان متحد اولس شتون دمقایسې او محاسبې وړ او لکه څرنګه چې پخوا وؤ ،نن هم د خپل جغرافیایي او اجتماعي ستراتیژیک وضعیت او موقف لرونکې دې. مونږ د پورتني بحث په نتیجه کې یوه کثیر الجوانب او کثیر الوجهي د پریکړو محراق ته رارسیدلې یو. هره فیصله چې هر چاته ښه ښکاري ،تصمیم دې ونیسي او ودې کړي ، زمونږ خپله فیصله په لاندې ډول ده:

ـــ افغانان په خپله خاوره کې پردې واک نه مني ، نو ملي او قومي ویش یې هم د هغوی لپاره د منلو وړ ندې ؛

ـــ که نړیوال ،په سیمه ،منطقه او نړۍ کې د سولې پلوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسي لازم دي چې د هر څه دمخه په افغانستان کې سوله تأمین کړي او دا هغه وخت ممکنه ده چې افغانان د خپلو حقه حقوقو څخه برخمن شي ؛

ـــ په اوسنیو شرایطو کې افغانانو ته په افغانستان کې د سولې د تأمین لپاره یوازې یوه لاره موجوده ده ،چې د ملي تړون څخه وروسته د خارجیانو څخه د وتلو غوښتنه وکړي او که نه وو ځي ملي قیام وکړي ځکه چې خارجیان په افغانستان کې سوله نه غواړي ، که یې غوښتلې وختې به لا تأمین وې ؛

ـــ هغه افغانان چې د هیواد دننه او دباندې د خارجیانو سره په کارونو بخت دي ،هدف یې یوازې شخصي ګټې او د خارجیانو د ناروا اعمالو څخه ملاتړ دې، چې د ملاتړ وړ نه دي. دا کار د افغانانو د ملي وحدت حصار رنګوي او ملي قوت یې کموي. باید له دې کار څخه ډډه وشي ؛

ـــ پخپله ځیني افغانان د خارجیانو سره یوځای د افغانستان په جنګي تیاتر کې نړیوال سراسري نظامي انقلاب ته لمن وهي او نړۍ غیر مسئولانه د دریم نړیوال ذروي جنګ یعنې د قطعي نابودۍ خواته کشوي او په پایلو یې سترګې پټوي ؛

ـــ په افغانانو هر ډول ناوړه مجبوري ګذرا حالتونه راتلای شي ،خو په نهایت کې بري تل د افغانانو په نصیب وو ،لکن ځیني بې احساسه بیګانه پرست افغانان د افغان ملت د دغه مجبوري حالتونو په دلیل د پښتنو د قومي وحدت په مسئله د بطلان کرښه کاږي او دغې تر شا ځیني تخیلي عظمت منشانه خوبونه ویني ؛

ـــ نن چې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو په مشرۍ د

څلوېښتو څخه زیات د نړۍ د وتلو هیوادونو نماینده ګان حکمي حضور لري ، لر او بر پښتانه او بلوڅ قومونه باید په کلکه سره د خپلو حقه حقوقو د اعادې فورمولبندي شوې او لاسلیک شوې ادعا د ملګرو ملتونو نماینده ته وسپاري او په کلکه دې ترې د دغې د حل غوښتنه وکړي او افغان ملت دې د خپل ملي وحدت د مټ په قوت ، په دې لار کې د پاکستاني او انګریزي غلامانو د ګټو ټکونو « سنګ اندازي» مخه ونیسي ؛

ـــ کومه وضعه چې نړیوالو په افغانستان کې رامنځته کړې او دوام لري ،او دغې له مخې بې ګناه افغانان وژل کیږي او ملي شتمنۍ لوټیږي ، دهیڅ یو اصیل افغان لپاره د منلو وړ نده او نه د ملي افغاني او بین المللي منل شوو قوانینو سره سمون لري ،هیڅوک حق نلري د دغه ډول ناوړه وضعه په افغانانو وتپي ،په افغانستان کې کله هم د نظامیانو زیاتوالي پرابلم ندې حل کړي او نن یې هم نه شي حلولې ،که بارک اوباما په رښتیا د «بدلون» د سیاست پلوي وي باید د بشریت لپاره د دغه د شرمه ډکې وضعې ته د پای ټکې کښیږدي او د بهبود په لور ورته بنیادي تغیر ورکړي.

ځیني وختونه چې اشخاص او افراد د خپلو ناوړه عقایدو او افکارو بار پخپله نشي پورته کولې ،هڅه کوي ځانونه لکه پارازیت پخپل قوم وتپي او خپل قوم په خپلو مرداریو کې له ځانه سره شریک کړي. قومونه هم ځیني وختونه د احساساتو له مخې بېموړده د ځیني افرادو مسئولیتونه په غاړه اخلي . په داړو حالاتو کې دا ډول اعمال معقول نه بریښي.

کله چې جنرال عبد الرشید دوستم د خپل مربي او رهبر داکتر نجیب الله د سرکوب څخه وروسته د شاه شهید او جادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

میوند د پاچا هي په تخت کښیناست او په لومړیو شیبو کې ئې دري پښتني تور سري په میوند جاده کې بې پته ځغلولي ،وئې ویل «کجا است پشتونها که از پیش ما خلاص شان کنند» ؛ همدا اسې کله چې دوستم د شمالي ټلوالي سره په اتحاد کې لا د قدرت څښتن شو ، ما پخپله د رادیو څخه واوریدل «دوران پشتونها گذشت ،حالا قدرت در دست ما میباشد» او کله چې البته کوم متولي به خپلي اشتباه ته متوجه کړي وو ، په سبا ئې د همغې رادیو څخه وویل چې «مصؤنیت اقلیتها در تحت حاکمیت اکثریت تاًمین شده میتواند» او همدا مسًله د دموکراسۍ منل شوي بین امللي اصل هم گڼل کیږي . یا کله چې روسانو افغانستان اشغال کړ او د کارمل ډله په قدرت کې وه ډاکتري اناهیتا راتبزاد په تاجکستان کې د خپل سفر په وخت کې ویلي وؤ «برادران تاجک ! کمک کنید به کشوریکه حالا توسط تاجکها حکومت میشود و اختیار آن از پشتونها گرفته شده است» . دا ډول بې مسؤلیته اظهارات ځیني کسانو چې د روسانو په موجودیت کې په قدرت کې وو او یا اوس چې په اصطلاح د بین امللي سوله ساتي ځواکونو په حضور کې دواک په گدۍ ناست دي همیشه کوي او هیڅکله د اولس او وطن سود او زیان په نظر کې نه نیسي او نه خپلو تاریخي مسؤلیتونو ته متوجه کیږي . ځیني ډلي ټپلي هم په ناروا او غیر مسؤلانه دا شخاصو او افرادو په ملاتړ کې راپاڅیږي او هیڅکله ئې بدو پایلو ته نه متوجه کیږي.

ترڅو چې په افغانستان کې اکثریت او اقلیت د ملي وحدت په ځنځیر کې خپل موقف ، موضع ، رسالت او مسؤلیت ، خپل حق او د بل حق تشخیص او ونه مني او غاړه ورته

کښینږدي، ملي ، قومي او فردي مسایل به هم هیڅکله د حل لار ونه مومي. افغانستان یوا ځیني هیواد ندي چې هلته قومي اکثریت او اقلیتونه وجود لري ، په نورو هیوادونو کې د غه تعداد له سلگونو څخه هم اوړي . معتبره خبره داده چې «که غر لوي دي په سر ئې لار شته» نو د ملي ، قومي او فردي ټولنیزو مسایلو او قضایاوو د سولئیزاو دموکراتیک حل لپاره هم ملي او بین المللي منل شوي قوانین ،اصول او بشري موضوعه نورماتیفونه موجود دي ،پدي شرط چې اکثریت ،اقلیت او فرد یو تر بله سره واقعبینانه او شرافتمندانه د غه قوانینو او اصولو ته غاړه کښیږدي . په غیر صورت کې به ،په ملک کې شخړه او د پردیو ملکونو لاسوهني دوام ولري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره سیاسي قضیه د حل تاکلې لار لري ! جنګ او زور د افغانانو د غمیزې د حل لار نده !

په پخوانیو افسانو کې به ویل کېدل، ټولو تور زړو او دیو صفته انسانانو چې هدف به یې شخصي ګټې، ظلم، ناروا او دخپلو خلکو زورول وو، نو ښاري او عامه نظم به داډول وو چې د سپو مخې ته به واښه او دآسونو مخې ته به هډوکي پراته وو، دعدل او انصاف دروازې به تړلې اود ظلم او فساد دروازې به خلاصې وې او هره معامله او سودا به ددغه دود او دستور له مخې کېدله تر څو هر څوک وزوروي او وازاروي. کله به چې کوم ناجي، دخیر ښېګنې او عدل او انصاف پلوي انسان دغه دظلم او ناروا ښار ته د نظام د سمون په خاطر داخلیده، لومړې کار به یې داوو چې ټولې د عدل او انصاف تړلې دروازې خلاصې او دظلم او ناروا خلاصې دروازې وتړي اود سپو له مخې واښه د آسونو اودآسونو له مخې هډوکي د سپو مخې ته واچوي.

اوباما په ټولو عیني او ذهني امکاناتو او شرایطو سره نن دغه ښار ته چې ټول بنیادونه یې د پلرونو او نیکونو په وینو

،خولو ،زیار او زحمت جوړ شوي دي داخل او د ښار د عدل او انصاف دروازې همغسې تړلې پاتې او دظلم او فساد بازار ګرم او سپي د پخوا په څیر په وښو او آسونه په هډوکو تغذیه کیږي. داسې فکر کیده چې اوباما به د همغه افسانوي ناجي په څیر د ښار د عدل او انصاف تړلي دروازي بیر ته اود ظلم او فساد دروازې به وتړي او دښاریانو لپاره به د ادم خورۍ او مردار خورۍ په ځای د مناسبې او متناسبې حلالې روزۍ او خوړو بندو بست وکړي. نه داچې تاریخي ناجي تاریخي« سپر تاکوس » په دار وځړوي !

په هر صورت د اوباما تصمیم په اوباما پورې اړه لري، خو افغان اولس خپل تصمیم باید پخپله و نیسي او د تاریخي واقعیت په حیث لکه چې پلرونو او نیکونو یې هیڅکله په خپله خاوره کې پردې زور او واک ندې منلې او نن هم جنګ او زور د افغانانو د غمیزې د حل لار نده، افغانان باید پخپله په خپل ملک کې د افغاني دود سره سم سمون راولي. که چیرې په زور کلي کیدلې نو نړدې په تیرو دري سلیزو ،دري لسیزو او یا د موجوده خاین او فاسد دولت په اوه کلنه دوره کې به لا اقل ددې کار عاملینو ته به د ننیو نا امیدیو پر ځای یو څه امید وارۍ پیدا شوې وې او شکایتونه به یې تر اسمانه نه رسیدې او نه به یې له هرې ورځې څخه بلې ته له سخت څخه سخت ترینې ستر تیژۍ او تاکتیکونه غوره کولې او نه به یې د نسل کشۍ نیولې. افغانانو د تاریخ په اوږدو کې یو وار نه دې بلکه په وار وار یې له دې څخه ډیر ناروا او سخت حوادث ځغملي او ګاللي دي. په کار داوو چې ددغه تاریخي درسونو څخه یې لازمې نتیجه ګیرۍ کړې او دوباره پرې دغه حوادث نه وې راګرځېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. خو که داسې شوي وای دا د هر یرغلګر شونډک به چا په خاورو پورې سولولي او د هرې امپراطورۍ د ظلم او ناروا لمن به چا د مظلومانو له خاوري او سرونو ټولولې. هغه وخت به هم لیري نه وي چې د نړیوال امپریالیزم، نړیوالې مافیا، نړیوال تروریزم، نړیوالو ناامنیو، لجام ګسستګۍ او بې بندو باریو واګې دا وار هم د افغانانو په فداکارۍ او همت د ابد لپاره د عدل او انصاف په واک کې پریوځي او یو ځل بیا افغانان د نړیوالو لپاره د ازادۍ، بشر دوستۍ، انساني منلي ذات البیني دود او دستور سمبول، سرمشق او مایه د مباهاتو وګرځي.

نن په افغانستان کې د نړیوال نظم ناظمین، د بشر د حقوقو د احقاق مدعیان، د نړیوال قضاوت حکمان، د جهاني سوسیال دموکراتیزم علمبرداران، د سراسري بشري عدل او انصاف تأمینوونکي، په یویشمې پیړۍ کې د علم او تخنیک په خارق العاده امکاناتو او د نړیوال ګلوبالیزم په هراړخیزو مناسباتو او شرایطو کې د نړیوال حکومت او دولت معماران، او همداسې د نورو سلو او زرو القابو سره د غم ځپلې اولس ټاټوبي افغانستان کې په سل او زر دبیا ابادوني، سولې او امنیت د تآمین د تعهداتو سره چې حکمي حضور لري او د خپل کامل او مطلق العنان واک په ۷ کلنه دوره کې د هغوی په خپل قول نه یوائې چې یوه کوچنۍ مسئله نده حل شوې، بې شمیره نیمګړتیاوو، بد بختیو او پرابلمونو د اولس د تباهۍ لپاره خولې وازې کړیدي او ټول نړیوال په ټولو امکاناتو سره د هغې په مقابل کې پرته له بې وسۍ، ناکامۍ او تسلیمۍ بل هیڅ بدیل او چانس نلري ! دا قانونمنده پایله او مقضي جبر دې چې نړیوالې ټولنې پخپله په شعوري ډول ورسره ځان په جوال

کې اچولې دي او پدې ډول کړو وړو سره که دوی بلا خوشې هم کړي، بلا به هیڅکله د دوی ګریوان خوشې نکړي. ځکه چې:

ـــ نړیوالې ټولنې ونه کولې شول په افغانستان کې د خپل اوه کلن حضور په موده کې ابتدایي ترین شکل د نظام جوړ کړې شي، ځکه چې پداسې شرایطو سره د نظام جوړول ناشونې کار ګڼل کیږي او د نظام په عدم موجودیت کې نور ټول فعالیتونه د صفر سره د ضرب په مفهوم دي ؛

ـــ د جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم د ناقص تصمیم په نتیجه کې، د ټولنیز ترکیب له مخې د بن د بې بنیاده او بې مفهومه ناقص کنفرانس د ناقصو پریکړو په نتیجه کې په افغانستان کې نظام جوړونه په پردو پورې تړلو عناصرو، د بشر د حقوقو ناقضینو، جنګي مجرمینو، د چور او چپاول عاملینو، بې سواده او بې کفایته جنګسالارانو او اشخاصو او دیته ورته کسانو ته وسپارل شوه چې نه یوائې د نظام د جوړولو جوګه ندي بلکه د نظام جوړیدل د هغوی د قطعي زوال او مرګ په معنا دي .

ـــ نړیوالې ټولنه چې نړیوال رسالتونه او مسئولیتونه په غاړه لري او د نړیوال عامه نظم او اداري مدعي ده، څه ډول پداسې رسوایي لکه د افغانستان په قضیه کې ځان بې اعتباره کولې شي ؟ دوی چې په یوه کوچني هیواد کې د نظام په ټینګیدو کې پاتې راغلل د نړیوال نظم اعتماد پرې څه ډول کیدلې شي ؟

ـــ امریکا یو قطبي نړیوال قدرت دې، په اوله قدمه کې خپل پراخ بنسټه پایدار نظام ته ضرورت لري، تر څو د نړیوال نظام د نظم رسالت او مسئولیت په غاړه واخستلې شي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان غونډې کوچنیو او غریبو ملکونوکې د نظم دایجادولو او ساتلو څخه عاجز اوسي او یا په دغه غریبو او بد بخته ملکونو کې دوی دا ډولبې شرمانه د خپلو شخصي ګټو او منفعت لپاره ځانونه شرموي او یوائې د خپلو منفعتي ساحو په لټه کې وي ، دنړیوال دولت او حکومت د تعمیر او د نړیوال ګلوبالیزم پروګرامونه او وعدي هم پرته دخود غرضانه دسیسو او تزویر څخه بل څه ندي. لوی او عامه دخیر ښیګڼې پروګرامونه د اُتلیتاریستي حرص او آز په ځای د خدای د انساني خلافت سره متناسب او مطابق دلویي رواداری ،عدل اوانصاف عقیدي او عمل ته ضرورت لري . نن شرایط دومره ګلوبال او دینامیک شویدي چې پخپله د حوادثو عاملین او مجرمین دخپلو حوادثو دشعاع په محیط کې به پخپله ګیر راځي او دخلاصون چاره ترې نه شي لرلې. نو ایا دغه ډول اعمال پرته له جهالت څخه کوم بل منطق لري ؟

د اوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟

د بوش د نابکاره ټیم په غمجنو دورو کې چې نړیوال یې یو پربل باندې د بې اعتمادۍ ،کرکې او نفرت فضاء ته راکش ، مرګ ،غم او درد یې دهر کور میلمه او ټول جهان یې دداسې مالي بحران سره مخامخ کړ چې په تاریخ کې یې ساري ندې لیدل شوې ،نړیوال سراسري شدید عکس العملونه او اعتراضات او په همدغه زماني مقطع کې د امریکې د جمهوري ریاست په ټولټاکنو کې د اوباما څخه د امریکایي ټولنې د مختلفو اقشارو قاطعانه ملاتړ په ننني یو قطبي نړۍ کې نړیوالو ته ددې زیرې ورکاوه چې نړیوال امپریالیستي نظام نور دژوند حق له لاسه ورکړې او حتماً به د نوي عصر د علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او د بشري متقابلو حقوقو او وجایبو سره سم دټول بشریت لپاره د منلو وړ یو نظام جوړوې او ددغه رسالت ناجي به هم د محرومي طبقي نماینده د اوباما په څیر یو کس وي چې په ارزش یې پوهیږي

جمهور رئیس اوباما سره ددې چې په ډیرو ټولنیزو مسایلو او بین المللي پرابلمونو کې لکه د ذروي وسلو تحدیدول ،د ګوانتانامو د زندان تړل ،د روسیي او شرق سره په مجموع کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مناسباتو له سره غور کول ، د اسلامي نړۍ سره د دښمنۍ پرځای د نسبي د روغې جوړې لار خپلول ، د شخصي او خصوصي ژوندانونو له منځه وړل او ځيني نورو مناسباتو کې چپ لورته شنې اشارې ورکړې ، خو په افغانستان کې د بګرام ، قندهار او نورو شخصي زندانونو په هکله يې چوپتيا اختيار کړه او د افغانانو په قضيه کې د اوباما نوې ستراتيژي زړه په زړه پاتې او د قاطعانه نظامي عمل سره چراغونه يې بل پريښودل . د افغانانو لپاره دا کومه د تعجب وړ خبره نه وه. ځکه ، کله چې امريکايي حکمرانانو لپاره افغانان د مبهاتو او وياړ شمله وه او دوی ته يې د کمونيزم د اژدها څخه نجات ورکړ ،چې شپه او ورځ يې ترې ارام خوب نه درلود ،د ژنيو د معاهدې د يوائيني مسئول حکم په حيث کله چې روسانو او شمالي ټلوالې په افغانستان کې د يوه ملي دولت د جوړيدو په مقابل کې کودتا وکړه ،امريکايانو نه يوائې د افغان اولس ننګه ونه کړه ، بلکه په ټيټو سترګو يې وويل « مونږ د افغانانو په کورنيو چارو کې لاس وهنه نه کوو » او په راتلونکې کې يو ځل بيا په خړو سترګتوب د افغان اولس په مقابل کې د نو موړې کودتا په ننګه ودريدل. نپوهيږم او س چا اجازه ورکړې چې په افغانستان کې لاس وهنه او ورانونه کوې او په لسګونو زره نظاميان او ملکيان يې بې پوښتنې او بې پاسپورته ،نه يوائې د افغانستان خاورې ته داخل ،بلکه په توره د خلکو په کورونو ورننوځې او سر ،مال او ناموس يې لوټوي؟ د تعجب وړ خبره داده چې اوباما په دا سې وخت کې په افغانستان کې د قاطعانه او بلکه بيرحمانه نظامي عملياتو غږ پورته کوي چې د اوباما دولتي او استخباراتي مسئولينو د افغانستان د دولت ټولې پخوانۍ خبرې تأئيد کړي چې د القاعدي او تروريزم جرړې په پاکستان او باالخصوص په پنجاب او سند کې ښخې دي او راتلونکي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

عمليات به په همدغه وضع الجيش متمرکز وي. لکن اوباما د توقع په خلاف پاکستاني دولت ته، خو په حقيقت کې آي اس آی ،ته د پنځو کلونو لپاره هر کال يو نيم مليارد دالره ښکاره مرستې منظوروي ، د جاپان په غونډه کې ورته شپږ نيم مليارده ډالر پيشنهادوي او بر خلاف د افغانستان لپاره ۴۰۰۰+۱۷۰۰۰ په ټولو نظامي تحهيزاتو مجهز نظاميان، نظامي وسايل او وسايط ،روبوت (ميخانيکي کمپيوتري سرتيري Roboter) او سبا به امبريون (بيولوژيکي مصنوعي انسانان Embryon) وراستول کيږي او د عملياتو پچه هم د ډيورنډ د تش په نامه کرښې په دواړو خواوو افغاني پښتني غمجني سيمي په نامه راووتله . څه عجيب تصادف چې دغه ناوړه زړه ستراتيژي ورسره پيړۍ پيړۍ نه شليدونکي مختورن اړيکې لري. که په افغانستان کې د دولت او مخالفينو تر منځ تش په نامه جوړ جاړې يوائې د بې شميره قيوداتو له مخې ممکن ګڼل کيږي ، د پاکستان دولت لپاره د دغه مساعدتونه مصلحتاً بې قيدو شرطه برابريږي. هغه ستراتيژي چې انګريزي امپرياليزم د ځونورو جريره نماوو سره چې موقعيت يې په نقشه کې په ذره بين سره نه ليدل کيږي ، څو پيړۍ د مخه د اسيا ،امريکا ،افريقا او استراليا د لويو وچو د استعمار او استثمار لپاره غوره کړې وه او تر نن ورځې پورې يې نو موړي هيوادونه په مختلفو ډولونو له يوې ورځې څخه بلې ته لا په زياته کچه استثماروي او د ګلوباليزم په دوران کې يې سوپر ګلو بال ابعاد پيدا کړي دي ، نن هم د انګريز ، د هغه ناخلفه خلف او د پاکستان د بې تاريخه زيږندې بقاء د انعطاف په يوه نقطه کې تقاطع پيدا کړي او اوباما د خپلې نوې ستراتيژۍ په عوض همدغه ستراتيژي زړه په زړه د افغانانو د اذلي سرنوشت په حيث عملي کول غواړي. څه ډول اوباما په يوه خوله د افغانانو سره هم دښمني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوستي کولې شي ؟ څه ډول اوباما دوه هندواني په یوه لاس کې نیولې شي ؟ څه ډول اوباما په دوه جالو ودریدلې او خپله پایداري ساتلې شي ؟ څه ډول اوباما کولې شي د افغانستان سره د دښمنۍ په ډګر کې هم خپل حضوراو هم د افغانستان او پاکستان متقابل دوستانه اړیکې وساتلې شي ؟ دا به تاریخ ثابته کړي !

د افغانانو سره د دښمنۍ پایلې معلومې دي . څومره چې افغانان په دوستۍ کې ډیر ښه او رښتیني دوستان ګڼل کیږي ، په دښمنۍ کې ترې هم بل سخت سره دښمن نه شي پیدا کیدلې. اوباما پداسې مساعدو عیني او ذهني شرایطو کې د سیاست په ټغر قدم ایښې چې د هر سالم افق په لور د قدم اخستلو امکان لري او همدغه د ننني عصر مقضي با القوه او با الفعل حکم ګڼل کیږي ، نپوهیږم ولې یو ځل بیا اوباما دداسې ناکامې ستراتیژۍ د ازمیښت هڅه کوي چې تاریخ په ذوال محکومه کړې او دهغې ظهور اصلاً قانوني او حقوقي مشروعیت نلري. د غه ډول د باروتو زیرمې چې د جهان په مختلفو نقاطو کې ذخیره شوي او په هره جرقه بین المللي دښمنۍ او کړکیچ رامنځته کولې شي ، باید د نړۍ له مخ څخه نابود او د امریکې د نوي دموکرات دولت ستراتیژي نباید په تاریخي لحاظ ددا ډول محکومو ستراتیژیو سره سمون ولري.نن چې د ډیورنډ د تش په نامه کرښې دواړو خواوو ته د پاکستان د بقاء په خاطر د انګریز زړه ستراتیژي له لیري څخه د بې پیلوټه الوتکو(رهبري شوي بمونو) ،راکټونو ،توپونو او له لوړي ارتفاع څخه له B-52 څخه کور کورانه بمونو په زورعملي کیږي ، پخپله ددغه ستراتیژۍ د تاریخي محکومیت په معنا دي. په نظامي ادبیاتو کې دیته نسل کشي وایي ، ځکه چې پداسې مواردو کې مشخص

اهداف نشي تعقیبیدلې او منطقي د انسانانو او نورو ټولو ژوندیو موجوداتو سره یو ځای له منځه وړل کیږي. مشروع ستراتیژۍ، زور ،ظلم او ناروا ته ضرورت نلري او د بین المللي منل شوو اصولو له مخې یې باید هر څوک ومني. اسرائیل په فلسطین کې فلسطینیان اول له منځه وړي او وروسته یې په تورلست کې نیول کیږي. دلته هم کوچنیان ،ښځې ،سپین ږیري او بسته فامیلونه له منځه وړل کیږي او وروسته تر دوه کلن ماشومه پوري پرې د القاعدې ټاپه وهل کیږي. پخپله امریکایي مقامات پدې قانع دي چې القاعده په سند ، پنجاب او عربو کې ناست دي او یا همدغه پاکستاني الاصله او عربي الاصله کسان چې په امریکا او اروپا کې استوګنه لري او د د غه ملکونو تبعه ګڼل کیږي ، دهشت ګرانه اعمال سرته رسوي . که پښتانه جنګیږي د خپلې عقیدې ،دین او خپلې خاورې په خاطر به جنګیږي . د عقیدې تقدس او د ټاټوبي ساتنه د هر انسان حق او د ملګرو ملتونو په منشور کې تسجیل او ټولو هیوادونو په اتفاق دا خبره منلې ده. په دغه ډول اظهر المن الشمس رسوا سیاسې لوبو کې باید اوباما د لوی جهاني مونیپولار طاقت په نماینده ګۍ ځان ښکیل نه کړي ، او که غواړي په دغه چارو کې مداخله وکړي ،باید د حل عادلانه لار یې ولټوي. که د غیر عادلانه لارو ددغه قضیې حل ممکن وې ،تر اوسه پورې به سرته رسیدلې وې.

د جورج ډبلیو بوش په اته کلنه دوره کې د هغه رسوا او په جاني جرمونو تورن او محکوم ټیم د ټولې نړۍ په کچه دښمن قوتونه یو تر بله سره د دوئیل « تن په تن جګړې» په پوله ودرول او د مرګ قاصد هره ورځ د هر کور دروازه ټکوي او نړیوال یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاقت فرسا فزیکي او روحي فشار لاندي دلیونتوب تر پولې رسولي دي. کوم ټیم چې په افغانستان کې ، دجورج بوش په دوره کې د واک په ګدۍ کښېنول شوې ، هر کس یې په جنګي جرمونو ، د بشر له حقوقو څخه په سر غړونه ، د مخدره موادو په کر کیله او قاچاق ، اختلاس ، رشوت، غصب ،غبن ، اختطاف او بې شمیره نورو ورانکاریو مجرم او متهم ګڼل کیږي . بوش غوښتل د هغوی په واسطه په افغانستان کې ټولنیز ،حقوقي او قانوني نظام جوړ کړي ، چې اصلاً باید پخپله دحاکمانو په سرکوب تمام شوي وای. ځکه خو نه یوائې دغه نظام جوړ نه شو بلکه په لسګونو ملیارده ډالر چې د افغانستان سره مرستې شوي ،د خارجي او افغاني ټیمونو تر منځ درغل شوي او نن یې یوائې یو پر بل باندې پوچ تهمتونه او دعوې پاتې دي . داسې معلومیږي چې داولسمشری د ټولټاکنو په درشل کې د بارک اوباما حکومت ددغه ستري فاجعې سره په بې حوصله ګۍ او سطحي برخورد کوي او ددغه ټیم د بې شمیره کسانو له جملې څخه چې یوځل بیا په تقسیم د نعماتو ، لکه د مچانو په مرداری راټول شوي ، په پټو سترګو یو تن په اصطلاح داولسمشر په حیث وټاکي . دا به دافغان اولس په حق کې د اوباما (د امریکې د عملي سوسیال دموکراتیزم علمبرداري او دبشر دحقوقو حافظې ټولنې)داسې نه بخښونکې ګناه وي چې پخپل عمر کې به یې تلافي نه کړې شي !

د حرکت خپرونې

"پنځمه کلیزه"

د افغانستان،افغان اولس ،افغانیت او پښتونولۍ سره زما مناسبت ،لکه د حرکت دمفهوم سره،د ځانګړي مستعار نوم ،د خپرونې د نوم او دعلمي تیزس د نوم په حیث درې ارخیزه ،د بل هر ارزش څخه با ارزښه او ددغه ارزښونو په وړاندې زما دریز یوائې دهغه شاعر په قول چې وایي:

چې زما د بڼ اغزي ته کاږه ګوري
وایم اور شوې د هغه په ګلستان

به همیشه یو شان پاتې وي. پنځه کاله دمخه ما د خصوصي مطبوعاتي فعالیت په پیل سره خپل دغه دریز هیواد ،خلکو ،خپل علمي تیزس او دنړیوالو ذات البیني مناسباتو په باره کې په لنډ ډول داسې فورمولبندي او دخپلې خپرونې له لارې مې د نړیوالو تر اګاهي او پوهاوي رسولي وو .

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې دمطبوعاتي نړۍ په ورشو نوې قدم ږدي.دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص،نن د خپرونې دنوم او سبا ته به د پوهانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي خیړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي ،په ټولو حالاتو کې ددغه فلسفي ــ فزیکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یم چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دی چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوائې د علمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو، په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې دهغه چا په نصب وي چې پدې لارکې زیات زیار وګالي ، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او ددغه نوي فلسفي طرز تفکر د قوانینو او مقولو دفورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب دارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي.خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې به همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حی علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي،د اولسونو د قیود اتو کړۍ ماتوي ،نوې ساه ، نوې تحرک او نوي ازادي ګاني وربښي ، نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکې وي.

دا خپرونه چې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظر او لار تعقیبوي ، نو ځکه یې د « **حرکت** »په نامه نوموؤ . حرکت په عالم الاسباب کې د خدای دلوی علم د عامې قانونمندۍ او دهغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو دظهور او متقابلو اړونده مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دی ځکه چې متحرک دی او متحرک دی ځکه چې موجود دی.دا جهان

همغومره متنوع ،متفاوت ، رنکارنګ او متغیر دی لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغومره ابدي دی لکه څوره چې حرکت ابدي دی.لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې دلوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول ، قایم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې او یوائې د قضاء او قدر دلوی علم د جبر او اختیار له مخې په کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدی شي.

پدي ورستیو وختونو کي په افغانستان اود هیواد له پولو څخه بیرون ډیري خپروني خپریږي. هغه څوک چې په ایماندارۍ سره دغه کار سرته رسوي او هدف یې ټولنیز خدمت اوسې ، مونږ یې هرکلې کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً ډیرې کسان خپله خپرونه ، مجله ، اخبار او داسې نور بې طرفه ، ازاده ، مستقل ، ملي ،اسلامي او داسي نورو نومونو باندې نوموي.زما په نظر ، هر یو نوم چې چا پرې خپله خپرونه ، ټولنه ، حزب ، اخبار ،سازمان او حتا خپل ځان نومولې ، په هره یوه نومونه کې مشخص طرف ، دریز ، مرام ، او هدف وجود لري. زه نه پوهیږم چې څه ډول مونږ ددغه څرګندو مفاهیمو ترشا اګاهانه ، ناخود اګاه او یا تجاهل العارفانه خپل ځانونه ،اهداف او یا خپل پاک اوناپاک ارمانونه پټوؤ ؟ حال دا چې دغه ډول د مفاهیمو تحریفاتو ، بدعتونو او نورو لکه انتر ناسیونالیزم او استعمارد توري پردې ترشا چې غربي نړۍ خپل امپریالیستي ناولي ارمانونه ترنن ورځې غواړي پټ وساتي ، یا هتلر د ناسیونال سوسیالیزم ، شوروي اتحاد د سوسیالیزم او کمونیزم او ځیني نور د پاکو دیني عقایدو اسلامیزم ،بودیزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

،عيسويت ، يهوديت او نورو څخه هم غواړي ناوړه استفاده وکړي ،د پاکو او مقدسو ارمانونو څخه ددغه ډول غولوونکو هڅو او ناوړه ګټې اخيستنې لا پخوا رسوا شوي او حتا په ګرم بازار کې نور چلش نه لري.

مونږ ټولې دغه ډول پديدې نسبي ګڼو ،نو ځکه له لومړۍ ورځې څخه وايو چې مونږ هيڅکله بې طرفه نه يو .مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو . زمونږ طرف له هرڅه دمخه زمونږ ګران هيواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،منلي رسوم ، عنعنات ،عقايد او مقدسات او وروسته له هغې بين المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ايمانداری به يې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو .

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادي چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ، ، هر دولت او هر څوک پرته له امتياز څخه مجبور او مکلف دي يو شان بين المللي عامه نظم ، منل شويو تعهداتو ،قوانينو او نورماتيفونو ته غاړه کښيږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دريز دهميش لپاره متقابل وي.

د ملي او بين المللي تناسب په سيالی کې به زمونږ موضعګيري دتل لپاره د بين المللي اصولو او قوانينو په نظر کې نيولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او ديوه مليارد څخه زياتو مسلمانانو بر حق دين دي. مونږ د اسلام په مقدس دين پابند او کلک معتقد يو . د نورو اديانو دپلويانو درناوی کوؤ ، په مقابل کې

يې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او يوائې د «وما علينا الا ا لبلاغ» اصل او حکم ته معتقد يو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپين سترګتوب سره تروريزم ،بنيادګرايي او يا بل هر ډول خرافات داسلام په نوم پورې تړي او پدې بهانه خپل ناروا سياسي اهداف عملي کول غواړي ،زمونږ لپاره هيڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپيناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو .

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنی او بې اتفاقی چې دمغرضو هيوادونو او دهغوی دلاسپوڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ايجاد شوي ،له منځه وړلو او دوروری دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لرو چې دافغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پايښت په ملي وحدت کې دي، افغانستان يوشان دټولو افغانانو ګډ کور دي . هغه به دسترګو دکسي په څير دبين الافغاني او بين المللي منل شوؤ اصولو او قوانينو له مخې په پوره ايمانداری او تقوا سره ساتو .

مونږ دګاونډي ، اسلامي او دنړۍ دټولو هيوادونو سره د بين المللي قوانينو او اصولو سره سم سيال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پا بندي خپله ملي ، اسلامي او بين المللي مسئوليت او دېن ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو .

مونږ په بين المللي منل شوؤ قوانينو ،اصولو ،تعهداتو ، منشورونو ،پريکړو ، ...باندې دټولو لويو او وړو هيوادونو يو شان پابندي غواړو او داکار دبين المللي نيکو اړيکو ،دتروريز م له منځه وړلو او نړيوالې سولې دتأمين عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائیني ضامن بولو. نړیوال منل شوي قوانین ،اصول او نورماتیفونه چې په نړۍ کې د ټولنیز عدالت ، نړیوالې سراسري سولې او په سوله کې د ټولو نړیوالو د یوشان سولییزګډ ژوند او دټولو افرادو مساوي متقابل حقوق او وجایب تأمینوي ، منل او ملاتړ یې د هر اولس او هر چا لپاره یو شان حتمي او ضروري ګڼو.

پنځه کاله پوره مونږ د خپلو هیواد والو او دوستانو د بې غرضه او بیشائیبه مرستو په ملاتړ دغه ارمان په پوره رښتینولۍ او امانتدارۍ سره روزلې او پاللې او لدې وروسته هم زمونږ دغه عزم او نیت نه ماتیدونکې او خلل ناپذیره دې.زه د خپلو دغو دوستانو او هیوادوالو دنیکو مشورو او ملاتړ څخه د زړه له کومې مننه کوم.

کوم شې چې ما ډیر زوروي ،هغه په علمي سفرکي زما یوازیتوب دي. شک نشته دغه ډول علمي سفرونه معمولاً یوائې وي. خو داهیڅکله ددي معنا نلري چې څوک دي،د ملي ،قومي،ژبني،مذهبي او نورو تعصباتو او تنګنظرۍ له مخې،د علم څخه د کرکې دلایل ولټوي. زه دیوه افغان په حیث د علم او قانونمندۍ نه خبري کوم ، زه مدعي نه یم چې ټولې خبري مې رښتیا دي ،زه غواړم ستاسي انتقادونه واورم ، ما له لغزشونو او ښوئیدو څخه وژغورۍ ، لااقل یوه دحق خبره اظهار کړي ، له ما سره هرڅوک هر نیت او تعصب لرلې شي ،خو دعلم سره تعصب لرل بې معنا او بې مفهومه ځکه دې چې علم قضا ،دیتر منیزم او جبر دې ، او دجبر د تعمیل مخنیوې هیڅوک نه شي کولې. دبلې خوا علم ټولنیزه پدیده او او هیڅوک حق نه علمي

لاسته راوړنې خپل شخصي مال او متاع اویا په ځان او یا بل شخص پورې وتړي .نو په هغه صورت کې چې علم ټولنیزه او لاسته راوړنه اوسې او یوائې په ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل ترسره او یوائې همدغه ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل یي لازمي او کافي شرط ګڼل کیږي ، نو تعصب او تنګنظري ورسره په کوم دلیل ممکنه ده ؟دعلم سره بد دځان سره بد او ښه یي دځان سره ښه دي.

کوم ازمایش او کومه جفاء چې د افغانستان په جنګي تیاتر کې د افغان اولس سره نژدي دیرش کاله د نړیوالي اوداخلي افغاني مافیا لخوا دټولو منل شوو قوانینو او نورمونو په خلاف دوام لري ،هیڅ توجیه او دلیل ورته وجود نلري او نه بې ګناه او بې دفاع افغان اولس ددي سزاوار ګڼل کیږي. په افغانستان کې اوسنۍ وضعه او حالت د جنوسایداو نسل کشۍ څخه پرته په بل ډول نشي تعریفیدلې. تر اوسه پورې ډیر په جنګي جرمونو تورن جنګسالاران دافغانستان په جنګي تیاتر کې وازمایل شول ،خو وضعه له یوي ورځې څخه بلې ته بدتریږي او دا ځکه چې د وضعې ښه کول د هغوۍ هدف نه دې. انګریزانو د خپلو پخو انیوناوړه اعمالو د ناوړه پایلو تجربو څخه لیکلې چې: افغانستان ته دلښکرو ننوتل اسان کار دې ،مشکل یي ساتل او له هغې څخه بد تر یي وتل دي . په برطانوي لښکرو بیا هغه پخواني قیامت راغلې دې. مونږ همغسې چې د افغانانو د مرګ ژوبلې پلوي نه یو ، د بهرنیانو مرګ ژوبله هم نه غواړو. معلومیږي چې بهرنیانو په افغانستان کې د لښکرو خو لاڅه چې د قرارګاهو د ساتنې استعداداو توان له لاسه ورکړې دې ، نو ځکه یي دقوماندې د ګرځنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي محلاتو لپاره «اواکس» الوتکي استخدام کړي دي. افغانان زور نه مني، يوائې ښه نيت مني. راشئ ټول خپل ښه نيتونه دد غه ستونځي د حل لپاره سره يو کړو. په غير صورت کې به يې پايلي لکه دتل په څيروي . د بلې خوا په افغانستان کې ستاسې تننې د نسل کشئ او غير انساني د جنوسايد پروګرامونه، چې تاسې يې د خپلو خلکو څخه په هزار نېرنګ او فريب پټ ساتئ، لکه څرنګه چې نړيوالو ته رسوا ياست، خپلو خلکو ته به هم رسوا شئ.

دموکراسي او انتخابات

څه واده به دهغي خواري دختروي
چي نکريزيي خپلي ويني دځيګروي

سره ددي چې دموکراسي او انتخابات لازم و ملزوم او انتخابات ددموکراسۍ لپاره لازمي شرط ګڼل کيږي، خو په نننيو نړيوالو سرمايداري منا سباتو کې يوائې انتخابات دي چې دموکراسي يې د سرمايي په بې مفهومه بېروکراسۍ او د حاکمې طبقې په ديکتاتورۍ اړولې ده.

د قانون ،سياست ،حقوقو ، ټولنپوهني ،ټولنيز عدالت ،سولي ، دموکراسۍ او ټولنيز سوکاله ژوند پوهانو ، پلويانو او مبارزينو پدې خبره اړو فکر ندي کړې ،کله چې دحکومت دبقاء عامل او وسيله (لکه چې د لغوي او اصطلاحي معنا او مفهوم څخه يې واضح او څرګنده ده)، تحکم ، برلاسې ، واک ، اقتدار ،پوليس ،اردو او جاسوسي سازمانونه اوسي ، څه ډول دد موکراسۍ په عامل او ضامن بدليدلې شي ؟ دموکراسي او حکومت دوه متضادي ديالکتيکي پديدي دي چې يو بل نفي کوي او سرمايه د حکومت دتحکم نا بکاره وسيله او عامل ګڼل کيږي.پوليس ، عسکر ، لښکر ، چاکر ، نوکر ،توپ ،ټانک ،طياره ، اداره ، قانون ،حقوق ، مطبوعات ، دموکراتيک ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهادونه ، بنیادونه ، ارګانونه ، انستیتوتونه او دیته ورته مؤسسات چې د حکومت څخه د اولس د نجات ضامن ګڼل کیږي د سرمایي خاوندان یې د خپلو سرمایو په قوت په اصطلاح د خپل منتخب حکومت په زور ، ددې په عوض چې اولس دغه ټولې اداري پخپل واک کې ولري ، حکومت غصب او په انحرافي شکل یې د اولس پر ضد په ډیر بې رحمانه شکل پکاروي. دموکراسۍ هیڅکله وجود نه درلود او نه به یې ولري او په اصطلاح دموکراتیک استثمار د تاریخ په اوږدو کې د حسابي تصاعد په کچه نه بلکه همیشه دهندسي تصاعد په کچه لوړ تللې دې . هره دموکراسي یعني د معین ټولنیز ـــ سیاسي نظام او ټاکلي متشکل حکومت دیکتاتوري او دنن ورځې دګلوبالیزم په کچه حاکمې طبقې بې حدو حصر استثمار ګڼل کیږي. نني سیاسي ـــ ټولنیزم نظام یعني نني نړیوال مونیپولار امپریالیستي حکومت او اقتدار ،یعني نړیواله سرمایداري مافیا او یا په بل عبارت نننۍ سراً سري نړیواله کرکه او نفرت ،ترور ،وحشت ،بربریت او یو تر بل وژنه او بالاخره عامه تباهي. ځکه چې سرمایدار ځان او اولاد له لاسه ورکولې شي ،خو سرمایه نه.

نابغه عالم او شاعر ګل پاچا «الفت» لیکي:

په لښکرو ، په عسکرو پهره دار
خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نشي
په توپونو ، په ټانکونو زرهدار

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَـٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَـٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ (١٣) ۞

ترجمه : اي خلقو بیشکه مونږ پیداکړي یې تاسې (ټول اصلاً)

له یوه سړي چې (ادم) او له یوې ښځې چې (حوا)ده او ګرځولي یې مونږ تاسې څانګې او قبیلي قبیلي لپاره ددې چې وپیژنۍ یو له بل سره بیشکه چې ډیر مکرم او معززله تاسې څخه په نزد دالله ډیر متقي ادب لرونکې ستاسې دې .بیشکه چې الله تعالي ښه عالم ډیر خبردار دې.

پوښتنه پیداکیږي ،څوک نن په ټوله نړۍ کې دغه ارزش ته ارزش قایل دې؟ کوم یو له دغه ۴۳ جمهوري ریاست ته له افغاني کاندیدانو څخه د تقوا ، کرم او د خلکو په نزد د درناوي او اعتبار خاوندان دي ،پرته له دې چې له خارجه وارد شوې ،اجنبي ښه خدمت ګذاره ،وطن او اولس دښمنه اوسې ، په سلو ، زرو فسادونو ، خیانتونو ، جنایتونو او د پردو سره دوطن او اولس د سرنوشت په سر معماملګریو په دوسیو یې ډیپو ګان ډک کړي ،د پردیو د ګټو دساتلو په خاطر په ښکاره ډانګې ګرځوي او دمختلفو استخباراتیسازمانونو په اړیکو لرلو ویاړ کوي.

هو ! حکومتونه په حقیقت کي هغه غداران دي چي خپل ټول روا امکاناتو یواځې په ناروا ډول د خپل حاکمیت او اقتدار په لارکې په کار اچوي . نو ځکه زمونږ کاندیدانود خارق العاده بې بنیاده او بې مورده

خد متونو لافې لا ختمي نه وي چې سمدستي ولایتونو ته د اولسوالیو لوړولو ، د وزارتونو ، د جمهوري ریاست دمعاونتونو او نورو امتیازاتو په سر د معاملګریو خوندور اوږده بحثونو دوام پیداکړ. پدې صورت کې افغان اولس له دغه ډول ټولټاکنو او کاندیدانو څخه د څه ډول خدمت آو چا لپاره توقع لرلې شي ؟ په افغانستان کې ټول میشت خارجي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتونه او مختلفې نمايندګۍ نه يو وار بلکه په وار وار د خپلو دغو زړو شاجانيانو په بې کفايتۍ او په افغانستان کې د ادارې ،قانون ،حقوقو ،...او په کل کې د نظام په نشتوالي په وار وار اعترافونه کړي. کـه دا خبره سمه وي ، ټولټاکنې د کومو اصولو او نورمونو له مخې کيږي؟ د څه لپاره کيږي ؟ او څه ارزش به ولري ؟.

افغان اولس د جفا سزاوار ندې !

له دري لسيزو څخه زياته موده له هغې ورځې څخه تيريږی چې د افغان اولس پر ضد نا برابره او غير عادلانه جنګ دوام لري. په نړۍ کې د ټولو چارو ،اجرأتو او مناسباتو لپاره په ملي او بين المللي کچه ټاکلي قوانين ،اصول ، نورمونه او معيارونه وجود لري او دهغې له مخې ټولې چارې سر ته رسيږي .هغه څه چې د افغان اولس په سرنوشت او حق کې روا ګڼل شوي او هره ګړۍ او لحظه پيښيږي له هيڅ يوه دغه قوانينو ، اصولو او معيارونو سره سمون نلري. افغان اولس بې تعصبه ،بې ريا ، په ازادۍ مين او دټولو ملي او بين المللي منل شوو اصولو او قوانينو ملاتړې اولس وو او دې.زه نه پوهيږم د کوم ځنګل او کوم بربريت د قوانينو او اصولو له مخې ورسره کړه وړه او معامله دوام لري.

د دري لسيزو راپدې خواپه اصطلاح د نړۍ ټول متمدن ، پرمختللی او د سولې ، دموکراسۍ ، ټولنيز عدالت او د بشر د حقوقو پلوي او علم بردار هيوادونه په شکل دا شکالو د افغانستان په ټولو مسايلو او قضاياوو کې ښکيل او په مختلفو ډولونو د افغان اولس په وړاندې د نه بخښونکي ګناهونو عاملين او جرمي مدعيان ګڼل کيږي.دوی بې دليله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې موجبه دافغان اولس په حق کې هره جفا او ناروا روا ګڼلې او په یوه او بله پلمه، په غلطو او دروا غجنو شعارونو ،په ناروا او ظالمانه ژستونو ،تاکتیکونو ، ستراتیژیو او نظامی اپراتیفی سوق الجیشیو افغانان تیر ایستلي او حتا د غم او ښادۍ په حساسو شیبو کې یې په نه جبرانیدونکو تلفاتو او غم ودرد اخته کړیدي. د روس د یرغل په وخت کې یې دافغانانو د حقه حقوقو ددفاع په بهانه ، افغان اولس څخه د سون دموادو په حیث ګټه واخیستله او نه یوائې دپخواني شوروي اتحاد څخه یې د ویتنام انتقام واخیست ، بلکه ټول د شرق او غرب ، کاپیتالیزم او کمونیزم ، امریکي او روسیي،C.I.A او K.G.B ذات البیني عظیم پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او د نژدې لس ملیونو شهیدانو .معیوبینو ، اواره افغانانو اود افغانستان د ټولو مادي او معنوي بنیادونو او شتمنیو د تخریب په ارزش یې میدان وګټه او په هغه بې حسابه تریلیونو ډالرو چې هر کال به یې د ساړه جنګ ، کمونیزم پر ضد مبارزه او ددریم نړیوال جنګ د امادګۍ په لار کې مصرفولې ، نن د ګلوبال نړیوال مونو پولیزم اود پخوانۍ زړی استعماری ستراتیژۍ له مخې د نړیوال سراسري مونیپولار حاکمیت او سلطنت د لاسته راوړلو په خاطر یې د ژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې په پټو سترګو وحشیانه حملې دوام لري.

داسې وایي چې امریکایان په سیاست کې دوستۍ او دښمنۍ ته هیڅ ارزش او تعهد قایل ندي او په ډیره اسانۍ سره د هغې ځایونه سره یو په بل بدلولې شي ،پدې خبره کې اوس مونږ هیڅ شک نلرو .دروغ ،ناروا او ظلم د هغوی د سیاست

اساسي رکنونه او په دغه بنیاد هر ډول سازش او کمپرومایز د هغوی د سیاسي دکتورین اساسی قانوني جز ګڼل کیږي ، چې په افغانستان کې د هغوی د دیرش کلن سیاسي حضور په دوره کې مونږ ددغه ډول لغزشونو او خاینانه مانورونو عیني شاهدان وو . دوی په افغانستان کې دافغاني ټولنې واقعیتونه او حقایق هیڅکله په نظرکې نه دي نیولي او ارزش ورته نه دي قایل شوي. د بن په په کنفرانس کې ددې په عوض چې دملي وطنپرستو مشرانو ، روحانیونو ، د تحصیل او تجربې لرونکو ملي کدرونو څخه ټولنیز پراخ بنسټه موقت ،انتقالی او بالاخره منتخب دولت او نظام د یوه سیال بدیل په وجود کې جوړ او سیله معامله ورسره وکړي ،دروس سره معامله ګرې شمالي ټلوالې ،د قبرس په ګروپ او د پخوانی پادشاه محمد ظاهرشاه په پسیفي ډلې چې درې واړو ډلو هیڅ ټولنیز بنیاد نه درلود اتکاء وکړه او د هغوی په انتخاب سره یې خپل ناولې نیت ،چټل او ناولې سیاست او د خپل بازاري سودجویانه او آزمندانه لوبو په څیره خپل اصلي مخ ،ماهیت او اهمیت څرګند کړ . په افغانستان کې دامنیت د تأمین په خاطر دزرګونو موجوده نظامې جنګي ،ترانسپورتي الوتکو ،ټانکونو ،جنګي ـ تخنیکي وسایطو ،وسایلو، وسلو او د هر څه څخه مهم د سلګونو زروباتجربه او تحصیل لرونکو فداکارو او وطنپرسته افسرانو او سربازانو څخه په موقع ګټه ونه اخیستې شوه او تر الوتکو پورې ،ټانکونه ، او جنګي ـ تخنیکي وسایط تخریب او د پاکستان په کباړ خرڅ او ددې خاوری اصیل افسران او جنرالان چې داردو او حتا دمملکت د اداري جوګه وو ،نن هم د لارې په سر الوګان خرڅوي او ددې خاورې اصیل بچیان په خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک او یا نورو ملکونوکي اواره ګرځي. معلومیږي چې شعار یوڅه او هدف او عمل بل څه دي. نو ځکه په ملک کې نظام، اداره او قانون وجود نلري او نه یې په راتلونکي کې امکان او احتمال په سترګو کیږي. حال دا چې هر یو د دغه مملکتونو څخه پخپل ملک کې ترلې ټولنیز نظام، اداره او قوانین په ټول قوت سره حاکمیت لري. خو زمونږ په مملکت کې د همدغه «متمدنو»، «پرمختللو»، «ترقی پسندو» او «دموکراتو» هیوادونو په حضور کې ټول بنیادي افغاني ارزښونه ړنګیږي او د همدوی سره په تباني، دهمدوی په مساعدت او حمایي لاندې فساد، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو قاچاق، غلا، انسان وژنه او انسان تختونه او ۱۰۰۱ نورې منفي پدیدي خورا لوړې کچې ته رسیدلي او لا لوړیږي او د افغاني ټولنې د ورځني ژوند دود او دستور ګرځیدلي. له هغې ورځې څخه چې ددوی منحوس قدمونه افغان سپیځلې خاورې ته د امنیت، بیا ابادونې او مرستې په پلمه را ننوتې دي، امنیت په کلي ډول خپله بستره د افغانانو له خاورې او له جهانه ترلې او د دوی ددغه پالیسی له مخې چې «کوربه ته وایي بیدار اوسه او غله ته وایي ورځه پرې» نن په هیواد کې د ځنګل قانون حکمفرما، خو پرې په هر صورت د افغان لورې په اوږو پرته ده. نن زمونږ د امنیت ساتونکي خپل ځانونه نشي ساتلې او خپلې قرارګاوې د هر خس او خاشاکاو حتا د کډوالو د ځادري ستر ځایونو تر شا پټوی او د خپلو مخالفینو د سنګرونو د بمبارد او ددوی په آندبچه ترسانک په خاطر پرته له دې چې له لوړې ارتفاع بمونه غورځوي، یا یې په بې پیلوټه بمی الوتکو وولي او یا پرې له لیرې ویشتونکو توپونو او راکټونو حملې وکړي، بله چاره

نلري. دا ډول تاکتیک، ستراتیژي او عمل د بیوسی او ضعف څرګندوی او په سیاسي ـ نظامي ادبیاتو کې ددې عمل ساده افاده او تعبیر نسل کشي ګڼل کیږي، ځکه چې د اهدافو تشخیص او تمیز پکې په هیڅ صورت ممکن نه دې او د کلي کور په اصطلاح ورته د ړندو غرګې یا ګوزار ویل کیږي. د بیا ابادونې د پروګرام له مخې ټول افغانستان په مقبرو بدل او هر ځای سره بیرغونه زړیږي او د عاجلو مرستو دولتي پروګرام یوائې دا شوې چې هر مقتول شهید په ۲۰۰۰ زره ډالره او هر معیوب په ۱۰۰۰ ډالره پیه بیه واخلي.

دې کې شک نشته چې پورتنی خبرې به مونږ د احساساتو له مخې کړې وي، پداسې شرایطو کې پرته له احساساتو، د تعقل فرصت چاته کله میسر کیدلې شي او کله ځای لري، خصوصاً، کله چې په وطن کې چارواکی یوائی د پرو ناروا چارو مسئولیت ولري او د صلاحیت پر ځای یوائې د خپل اولس زورول او شتمنیو لوټولو فرصت ورکړې شوې، او همدغه لوی غنیمت ګڼي. پردي هم د «به ما چی» له موقف څخه د ښو او بدو چارو او مسایلو سره یو شان بې تفاوته کړه وړه لري. یعنی چې په ملک کې پخپله چارواکي او دهغوی د چارو متولیان او مسئولین اعتراف کوي چې په ټولنه کې نظام، قانون، اداره، د ښو بدو تمیز او پوښتنه نشته، نو ایا په داسې شرایطو کې به منطق، منطقي فکر یا ارزونه کول بې مورده او یا پخپله دغه عمل بې منطقي نه وي؟ په اوسنیو شرایطو کې ټولې خبرې پوچه ډرامه او مطبوعات د لعنتې پدیدي په حیث د حاکمې فاسدې طبقې د لاس حربه ګرځیدلې او ګټه یوائې هغه چاته رسي چې طرحه او برنامه ریزي کوي یې او ویونګو

یواځې پنځه تنګې مزدوري غنیمت ګڼلې.

هو ! مونږ پدې هم پوهیږو چې افغانستان د ملګرو ملتونو ، د غیر منسلکو هیوادونو ، اسلامي ټولنې او اسلامي کنفرانس د غړو هیوادونو فعال او متعهد غړي په حیث د نورو هیوادونو په څیر ازاد او د مشابه حقوقو او وجایبو لرونکې هیواد دې. افغانانو تل د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو نړیوالې اعلامیې ،دامنیت د شورامیثاقونو او کانوانسیونونو ، پریکړو او تعهداتو ته ، پرته د نظامی تړونونو څخه متعهد پاتې شوې او په فعالانه او مسئولانه ډول یې منلې یا رد کړې دې . مونږ پدې پوهیږو، ټول خارجي قوتونه چې زمونږ په هیواد کې حضور لري ، په خپلو هیوادونو کې یې د خوشبخته ژوند شرایط برابر کړیدي.دوی کولې شول مونږ ته هم همدغه ډول شرایط برابر کړي. دوی نه یواځې دغه کار نه دې کړې او نه یې غواړي، بلکه زمونږ د ټولو بدبختیو اصلي عاملین همدوی دي. افغانانو تل هڅه کړې د ټولو هیوادونو سره متقابل دوستانه اړیکې ولري ، دا یواځې اجنبیان دي چې تل یې افغانانو ته د دښمنۍ په سترګه کتلې او تل یې د اجنبې پرسته عناصرو په ګمارلو ،دافغان اولس پر ضد توطیې جوړې کړیدي .

د ۲۰۰۱ کال د ۹/۱۱ او خصوصاً د بن د بې بنیاده او بې مفهومه کنفرانس څخه را وروسته په حقیقت کې د همدغه بهرنیانو او دهغوی پورې تړلې بیګانه پرستو عناصرو د توطئو په نتیجه کې په افغانستان کې سیاسي ، اداري او حقوقي خلاء ساتل شوې او په دې وروستیو وختونو کې د تش په نامه انتخاباتو په دسیسه دغه خلاء نوره هم اوږده کړې شوه

تر څو فرصت طلبه ،استفاده جو او خاینو عناصرو لپاره د دې ختمه برابره شي ، چې وضعه د بعدي لاس وهنو لپاره دومره ویجاړه کړي چې بیا د جوړیدو نه وي.

پدې وروستیو وختونو کې د وضعې کنترول مشکل شوې او دهر چا څخه لاره ورکه ده. اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو وقت وناوقت د افغانستان په لور منډې رامنډې پیل کړي او افغانانو باندې انتقادونه او ګواښونه له هرې خوا زیات شویدي ، چې که سمون رانولي نو خپلې مرستې به بندې او خپلې پښې به له دې ملکه یو ځل بیا سپکې کړي ؟دا پدې معنا چې ټوله ملامتیا او ګناه ګوندې د اصیلو افغانانو لخوا د ه او باندیني هیوادونه او د هغوی غلامان ټولی چارې په سپینو چپنو او سپینو دستکشو کې سرته رسوي،حال دا چې دوی هر یوه په وار وار خپل ځانونه او یو بل سره پخپله ملامته کړي دي. تهمتونه او په نورو د خپلې پړې اچونه هیڅکله د موجوده پرابلمونو د حل لار نشي پیدا کولې. ښه به داوي بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي د افغاني ټولنې تاریخي او موجوده حقایق او واقعیتونه په پام کې ونیسي او د بین المللي متقابلو اصولو ،معیارونو او قوانینو ، کوم چې د همدغه هیوادونو په ابتکار تدوین او تدقیق او په ملي او بین المللي کچه منل شوي دي او تر هرڅه بهتر قرآني احکامو ته دې غاړه کښیږدي اوملامته او په فساد ککړ کسان هر څوک چې اوسې ،« داخلي یا خارجي» د همدغه اصولو له مخې د محاکمې میز ته حاضر او په عادلانه ډول دې دغه غمیزي ته د پای ټکې کښیښودل شي. په غیر صورت کې په دې هر څوک پوهیږې چې که په فساد او خیانت ککړ کسان ،د بشر د حقوقو ناقضین ، جنګي جانیان ، قاچاق

(c) ketabton.com: The Digital Library

بران او خارجی جاسوسان په افغانستان کې د چارو د سمون جوګه وې ، په دې تیره نژدې نیمه پیړۍ کې به په افغانستان کې هیڅ مشکل او پرابلم نه وې پاتې. اصلي خبره داده چې په لیوانو رمې نه ساتل کیږي ، او تر څوپورې چې د افغانانو د موجوده غمیزې اصلي مجرمین په ملک کې د چارو او واک متصدیان اوسي نظام ،قانون ، سوله او امنیت نشي ټینګیدلې ،ځکه د سولې تأمین او د مجرمینو محاکمه به همزمان پیل کیږي ، او په نړۍ کې نه داسې احمقان پیدا کیږي او نه داسې صادقان وجود لري چې په خپله خوښه د قدرت قمچینه له لاسه وغورځوي او زولنې په پښو کې واچوي.

د نوومبر د میاشتې په ۱۹ د پنجشنبې په ورځ د جمهور رئیس حامد کرزي او معاونینو د لوړې د مراسمو احساساتي خبرې او تخیلي وعدې یوې خوا د هرچا د خوښۍ او مسرت باعث او دلیل کیدې شو ،خو بلې خواته همغه پخوانۍ زړې څیرې ،د نړۍ د ګوټ ګوټ څخه ټول همغه زاړه یاران ،زاړه ائتلافونه ، شراکتونه ،مصلحتونه ،وړاندیزونو او پیرزوینو څخه په پخوانۍ زړه وضعه کې د بدلون څه نخښې نښانې تر سترګو نه شوې. پدې صورت کې دا اوسنۍ منډې رامنډې ، ګوابښونه ، مانورونه او حتا د دیپلوماتیکو اصولو او معیارونو په خلاف څرګندونې او ژستونه پرته له بلې پوچې ډرامې څخه بل ډول نه تعبیریږي او نه کومې مثبتې پایلې لرلې شي. فکر نه کوم تردې وروسته په افغانانو دغه ډول ناوړه وضعه څوک په اسانۍ تحمیل او و منلې شي. بلکه دا وضعه نن په ټوله نړۍ کې د هیچا لپاره د تحمل وړ نده او ددې اور لمن به په ټوله نړۍ کې هرې دروازې او د هر چا لمن ته رسي او هر څوک به هر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ځای په تړلو لاسونو او پښواو بیوسۍ سره پخپلو جامو کې سوځي. اور اوردې او په هره ځمکه او ځنګل کې چې پریوځي ،هلته به لمبې پورته کیږي. غربیان به ډیرې هڅې وکړي په هره وسیله چې اوسي ددغه اور لمبې په افغانستاکې ایسارې وساتي. دا لکونه افسران او عسکر چې په افغانستان کې بې

بندوباره ،لجام ګسیخته او غیر مسئولانه په عملي سدیزم او جینوساید روږدي شوي ،حتماً به دغه تجربې او تمرینونه په خپل ملک کې ، په خپلو خلکو عملاًتکراروي ، چې نخښې نښانې یې همدا نن پرون په سترګو شوي دي.

تیره ورځ د تلویزیون له لارې اعلان وشو چې په افغانستان کې ۳۱ ملیونه کسان ژوند کوي ، ۳۱ کسان به ددغه وضعې پلوې نه وي. په نړۍ کې نژدې ۶ ملیارده کسان ژوند کوي ،داسې وایې چې ددغه ډول وضعې پلویان او طراحان له ۳۰۰ تنو تجاوز نه کوي . ایا دا ټول متمدن بشریت دومره بېوسه او استغفر الله دومره احمق شوې چې د پنځو کسو د جادو او مسمریزم د تاثیر لاندې په رښو سترګو ناخود اګاه ددغه جهنم په لور ځغلي ؟ د وحشت او جاهلیت د وخت انسان پر دوۍ شرف درلود . هغوۍ که به کوم حیوان یا انسان ونیوه او خام به یې خوړ ،نو په دوهم به یې غرض نه درلود . د تعجب خبره داده چې نن دوۍ په یو اځې ځان بې مقصده او بې دلیله په ملیونو کسان وژني او هیڅوک حتا د پوښتنې حق نلري. د جاهلیت په زمانه کې چې انسان هیڅ ډول امکانات نه درلود ل د علومو په لټه کې یې ټوله نړۍ ګوټ په ګوټ لټولې د نړۍ خریطې ،د علومو اساسات او بنیادونه یې څیړلي او فورمولبندي کړیدي. نن چې بشر ټول امکانات په لاس کې لري ، د تروریزم په نامه احمقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

طرحه او یا بله پوچه ډرامه هر یو متمدن انسان ناخود اګاه مني .

مونږ افغانان په خپله وروری کې هیڅ پرابلم سره نلرو . د خارجیانو سره زمونږ پرابلم دادې چې زمونږ په خاوره په ناروا راننوتي او بې ګناه مو وژني . که دوی ووځي او ومو نه زوروی ، مونږ دوی سره هم هیڅ مشکل نلرو . معلومیږي چې په افغانستان کې کوم نه پخلاکیدونکې مشکل اولوی پرابلم وجود نلرې.نو ولي په اصطلاح دا ټول متمدن بشریت د تا ویلي ، ما ویلي لفظي بحث د شخړې دحل له عهدې څخه نشي وتلې ؟ اوس مونږ په دغه حقیقت پوهیدلې شو چې په رښتیا نننې متمدن انسان له یوې خوا څومره بیوسه اوله بلې خوا څومره بې شرمه دې. هغه کارونه چې بشریت په افغانستان ،عراق ، فلسطین ، جهان او یا په ګوانتانامو ، بګرام ، ابو غریب او نورو زندانونو کې کړي او کوي یي ، چې سپې او خنځیر به یي هم و نه کوي. شک نشته ډیر خلک ځیني وخت عقل له لاسه ورکوي او هر ډول کارونه کوي چې هم ځان شرموي او هم جهان. عادي دود او دستور دادې چې دا ډول کسان په ځنځیرونو تړي او په ټولنیز لحاظ هم ورته دقانون ځنځیر ، زندان او حتا په قانون کې د مرګ سزا ګانې هم په نظر کې نیول شویدي.

دنننې عصر علاج ناپذیره او نه جبرانیدونکې پرابلم د انساني ذاتي ذهني نیمګړتیا اونننی علمي ،تخنیکي ،اقتصادي او دژوند په نورو اړخونوکي چټک پرمختګ تر منځ اساسي تضاد جوړوي. ټولنیز ذهنیت او شعور ددغه انکشافاتو څخه ډیر وروسته پاتې کیږي او په نتیجه کې په نه پخلا کیدونکي تضاد باندې بدلیږي. انساني ذهنیت دخپل تکامل په مسیر کې مختلف بدلیدونکې پوتنسیال او امکانات

لري. یعنې چې دخپل تکامل دمسیر په لومړۍ مرحله کې خورا زر بدلیدونکې خاصیت لري ، په دوهمه مرحله کې بطي کیږي او دانعطاف له قوس اوړي او په دریمه مرحله کې مخ په زوړ ځي (انحطاط مومي) . ددغه ډول خاصیت برعلاوه انساني ذهني خته د بل هر مادي موجود په نسبت دزیات عطالت درلودونکې ده. ځیني وختونه دغه عطالت تر دې اندازې زیات وي چې په پایداره ، نه بدلیدونکې دینامیز باندې بدلیږي یا په بل عبارت متحجر او منهمک پاتیږي . حال داچې د علمي ،تخنیکي او اقتصادي پرمختګونو سره سم ټولنیز اړیکي هم باید بدلون ومومي. په غیر صورت کې وروسته پاتې مناسبات او اړیکي د نومورو پرمختګونو مخه نیسي او د پښو زولنی یي جوړیږي . خو حاکمه او واک په لاس طبقه د ذهني تحجر له مخې د اړیکو بدلون نه مني او په خپل ټول قوت ، ټولو دسیسو او جهالت سره د بدلون مخه نیسي. په نتیجه کې نه پخلا کیدونکي متضاده مبارزه په حاد ترین شکل سره پیل کیږي. دانسان دپیدایښت له ورځې ترننه پورې ، د اقتصادي اجتماعي نظامونو په بدلون او تکامل سره ،ټول ټولنیز مناسبات په جبری شکل سره بدل کړې شویدي. نن دکار د ټولنیز خصلت اوخصوصي ملکیت اود انساني ذهنیت او علمي تخنیکي پرمختګ تر منځ تشه اسفل السافلین جوړه شوې ، دمړښت او فقر تر منځ تناسب په تیرو ۷۵ کلونو کې له ۳ : ۱ څخه ۷۵ : ۱ ته رسیدلې ،د مختلفو مالیاتو ، بیمو ،قیمتۍ او نورو مصارفوکچه ورځ په ورځ لوړیږي او د ټولنیزو خدمتونو کچه چې په ځیني هیوادونو کې اصلاً دغه مفهوم وجود نلري ، په پر مختللو هیوادونو کې هم له یوی ورځې څخه بلې ته د صفر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لورچټک تقرب کوي او په نړۍ کې

موجوده بحرانونه، تضادونه، او پرابلمونه د سرمايي دليونيانو له واک او کنترول څخه وتلي دي. نن د بشريت اساسي کمبودي او تشه، که شخصي ده او که ټولنيزه، علمي او کلتوري بڼه لري او سرمايه په ټولو بوقلموني اشکالو او ماهيت سره د هغې د ډکولو، اقناع او ارضاء څخه پاتې راغلې ده. نړۍ نن د علم، پوهې، کلتوري نيمګړتياوو، بحرانونو او تضادونو کې ښکيل او په فردي او اجتماعي لحاظ د دغه تشې د انعطاف په خورا لوړو قوسونو کې لار وهي. د نړيوال کلتوري انقلاب ذهني او عيني شرايط اماده او يوازې د پروفسيو ناليزم له لارې د کلتوري عدالت او انصاف په تحقق سره ټولنيز عدالت تأمينيدلې او نړيوال په حقه سره د حتمي تباهۍ څخه د خلاصون لار ميندلې شي.

افغان اولس کله هم زور ته نه دي تسليم شوي، دا ځل به هم تسليم نه شي!

په غربي يا په اصطلاح متمدنه نړۍ کې ټولنيز دودونه، عنعنات، رواجونه، لفظ، قول، وعده، قسم او ديته ورته ټولنيزو تعهداتو باندې باور او درېدل د وروسته پاتې ټولنو زاړه پاتې شونيي مناسبات ګڼي او په نوې سرمايداري امپرياليستي او دهغې په ګلوبال او سوپر ګلوبال مرحله کې په کلي مردود ګڼل کيږي او پابندي پرې پرته له ساده لوحانه، نائيف او وروسته پاتې والي شوم ميراث څخه بل څه نه شي منل کيدلې.

په دې متمدنه او اصطلاح دموکراته نړۍ کې سياست ته، هغه چې بايد د اولسونو سرنوشت وټاکي، هغه چې بايد په خورا لوړه کچه د نړۍ د اولسونو ذات البيني عادلانه او منصفانه مناسبات تعين کړي، هغه چې بايد د ظلم او ناروا د مخنيوي په خاطر د بشر د يوشان حقوقو د تأمين معيارونه، نورمونه، کچې او ارزښتونه معلوم کړي، ....، چټله لوبه او معامله ويل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! هغه چټله لوبه چې ۵۰۰ کاله پخوایې په فیودالي زړو مناسباتو کې ریښه وځغلوله، چټل انسانان په کې ښکیل او د پاکو، باتقوا، مومن او شریفو انسانانو په سرنوشت یې بې شرمانه لوبې پیل کړي. دوی رښتیا هم له ابتدا څخه دا چټله لوبه د نسل کشۍ او په پټو سترګو د عامه شتمنیو د غصب او چورو چپاول په بنیاد پیل، چې خورا ارزانه او ګټوره معامله ګڼل کیږي او نن یې ورته خورا مناسب چټل نوم « سرمایه » غوره کړ، چې پرته له دغه نا روا او چټلو مفاهیمو بله افاده هم نلري. کاشکېد علمي ـ تخنیکي پرمختیا، د عامه ښېګڼو ټولنه، له استثماره پرته نظام، د ډلییز کار او ښېګڼې نظام، ... او یا بل داډول مناسب بشر دوستانه نوم یې ورته غوره کړې وي. او سنۍ علمي ـ تخنیکي پرمختیاوې خپلې ځانګړې مادي زیرمې او بنیادونه، حقوقي او قانوني ارګانونه، بشري مناسباتي معیارونه، نورمونه، قوانین، سازمانونه، انستیتوتونه، متقابل مسئولیتونه، صلاحیتونه، تعهدات، متقابل حقوق، وجایب او پابندیو ته ضرورت لري چې باید ایجاد او عملاً د مربوطه ارګانونو له خوا یې پام لرنه او ساتنه وشي. دغه ارګانونه عملاً ټول وجود لري، خود څو ټنګو ناچله، تورو او بې ارزښه پیسو په بدل کې د سرمایدار په ولکه کې قرار لري او په حقیقت کې قانون د قانون، حقوق د حقوقو، اداره د ادارې، ... او نور باالذاتهِ او فی نفسهِ د ځان پر ضد د نابودۍ حربه او وسیله ګرځېدلې ده. ځکه چې نظام پخپل محرک او خپل خره چپه سپور دی، د سرمایې څخه د بشري عامه ښېګڼو د تأمین د وسیلي وسیلی په حیث نه، بلکه د شخصي هدف او شخصي اهدافو د لاسته راوړلو د وسیلي په

حیث ګټه پورته کیږی او سرمایدار پری د شخصی ملکیت په حیث پخپله خیټه اچولې او سرمایه پخپله د سرمایې د تولید وسیله ګرځېدلې او زیار ایستونکې انسانله دغه پروسې څخه تقریباً په کلي ایستل شوې دې، حال دا چې سرمایه ټولنیز محصول، ټولنیز ملکیت او په ټولو خلکو پورې د ډلییزو او د عامه خیر ښېګڼو د تأمین په خاطر، اړه لری. شخصي ملکیت هغه دې چې د خپلو متو په زور او د تندي په خولو ګټلې شوې وې نه دا چې یا یې پخپله او یا یې پلار نیکه په غلا، چور چپاول او یا په ظلم او ناروا را جمع کړې وي. د غلا، چور و چپاول، جوړ جاړې او په پټه پنا د سرمایدار د ناروا ګټې څخه پرته، په عادي ورځني تعامل سره، د سرمایدار، د کار فرما په حیث او د متخصص او غیر متخصص کارګر ترمنځ معاملو کې ټوله ګټه د شخصي مال په توګه، سرمایدار ترلاسه کوي او هر کارګر هم یوائې د شخصي مزد په حیث خپله برخه ترلاسه کوي. خو دا چې هر متخصص او غیر متخصص کارګر د ټولنې له خوا روزل شوې، او اوبه، هوا، چاپریال او ډیرو نوروتوکو څخه چې ټولنیز مال او سهم ګڼل کیږي، چې سرمایداریې باید حق ادا کړي، خود خپلې دغه یو پر څو ملیونمې ذرې په عوض د نورو هیوادوالود څو ملیونه حق څخه ناوړه وړیا ګټه اخلي او په خپل جیب کې یې اچوي. خورا سرسام اوره ګټه چې سرمایداریې د سرمایې د نا روا تزاید او حکومتونه یې د خپل تحکم او استبداد د دوام په خاطر د افرادو او اشخاصو د تطمیع، اضافي بې ځایه مصارفو او یا زر اندوزۍ په خاطر، دارزشي اسنادو او تورو پیسو د چاپولو او صدور له لارې د هیواد والو حق حلالې شتمنۍ غصبول او په او سنیو شرایطو کې کله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمایداراو حکومت سازشکارانه او متفقانه د امینتي قواوو سره په تباني کې د خلکو پر ضد ، دهمدغه تورو پیسو په قوت موضع ونیسي او په نه ماتیدونکي سنګر او بالا حصار بدل او په پای کې په نړیواله کچه د سرمایي او حکومت په سوپر ګلوبال مافیايي طاقت باندې بدل شي. مونږ نن عملاً د دغه ډول یوې پروسې چې په نړیواله کچه استحکام پیدا کوي، شاهد یو او که همدا نن ، چې عامه اګاهي او شعور نسبي عمومیت پیدا کړي ، د دغه ناوړه پروسې د ناوړه عطالت په مقابل کې د مخنیوي او عکس العمل تدابیر ونه نیول شي ، سبا به مشکل او یا به نا ممکن اوسي. پخوا له دې چې پیسې خپل فزیکي موجودیت او ارزش په کلي توګه له لاسه ورکړي ،نړیواله مافیا هڅه کوي د پیسو د دغه فلکسیبل (ارتجاعی) موقفاو خصلت څخه څومره چې ممکنه

وي ، غواړي اخري ګټه پورته کړي او د همدې کار لپاره ټول نړیوال امپریالیستي او مافیايي قوتونه ، په ظاهر کې افغانانو لپاره د پخواني شوروي اتحاد او د نړیوال کمونیستي نظام د ړنګولو په خاطر د « احسن» پاداش ، خو په حقیقت کې د نړۍ په هر لحاظ د غه ستراتیژیک جیو پولتیک موقعیت ،او تر اوسه پورې د پټې خزانې مرکز او بالا حصار افغانستان ته راټول شوي ، تر څو د خپل چور او چپاول په تورو پیسو اخرین قمار ووهي او د نړۍ په هر لحاظ ، دغه ستراتیژیکه کې ،چې هر غشې به یې د لخواه هدف ویشتلې شي ، خپلې منګولې ښخې کړي . دوی څومره په اغماض او مکارۍ سره د سمسری غوندې د ترمو اوښکو په تویولو سره د څوتنو بیګانه پرستو په مرسته افغاني معضله په کثیر المجهوله سیاسي معادله ،

منطقوي لویه غمیزه او د بې ګناه انسانانو د تباهۍ په لا علاجه وباء بدله کړې، په دې معنا چې ،شپږ څلویښت د نړۍ ستر هیوادونه په افغانستان کې هر اړخیز نظامي او ملکي حضور لري او پاتې ملکونه هم د افغانستان په مسئله کې بې طرفه او بې علاقې نه دي ،بلکه د مدعي په څیر خپل اهداف او ګټې د غوښینې ذرې په خاطر خاري او د نظر لاندې یې ساتي. په حقیقت کې د نړۍ ټول هیوادونه د خپلو لسګونو رنګارنګ جاسوسي سازمانونو له لارې فعالیت کوي ، ځانونو لپاره خپل خپل جاسوسان او د خپلو ګټو ساتونکي روزي ،په مناسب غوره ځای کې یې ځای پځای کول غواړي ، ساتنه یې کوي او وخت په وخت یې د رتبې او مقام څارنه او غمخوري کوي. نن د همدغه بېځایه خپلو او پردیو غمخوریو له برکته د اردو ،څارندوی او امنیت په صفوفو کې عسکر او بریدګي نه په سترګو کیږي او شکر ټولو یې بې سواده جنرالانو ، ډګر جنرالانو ،ستر جنرالانو او مارشالانو لوړو رتبو ته ارتقاء پیدا کړې او خپل « مقدس» خدمت ته یې ملا تړلې ده. په افغانستان کې د پخوا په څیر ۷ ولایته نه دي ،د خدای په پیرزوینه هره ولسوالي ولایت او هر کلي ولسوالي جوړه شوې او که دوه کرته بیا ټولټاکنې وشوې ، پاتې کلي به هم څه کرزي صاحب او څه زمونږ خارجي « دوستان» په لایتونو بدل کړي ،یو بې سواده په وطن کې نه دې پاتې چې لا اقل یو ځل دې د ولایت ، معینیت ، وزارت او د جمهوری ریاست مشورتي مقام ته نه وي رسیدلې . کار اوروزګار ته به ضرورت نه وي او که ضرورت هم پیدا شي ، دغه بیچارګان به پرې څه پوه شي او بل دا چې هغوی خو د کار لپاره نه دي ، بلا تشبیه په جنتي ژوند کې کار وجود نه لري. نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یي ګټي او دوی به دنورو ... خوري.دا ډول ده د افغاني کثیرالمجهوله سیاسي معادلې ډیره پیکه شمه. خو ددې ټولو خبرو سره سره مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي معضله د حل سیاسي لار لري ، پدې شرط چې ثوک ورسره سیاسي کړه وړه ولري یعنې چې د قضیي حل دهغې په اساسي غوټه او تضاد کې ولټول شي . په غیر صورت کې ، خوپخپله زمونږ دا نا بللي «دوستان» وایي چې افغانانو په تاریخ کې کله هم زور نه دې منلې . مونږ هم وایو چې نه یي دې منلې. خو دوی وایي چې دا کرت یی حتماً پرې منو او ځکه ټولې نړۍ سفر بري اعلان کړې او دافغانستان په جنګي تیاتر کې وضع الجیش لټوي . خو مونږ په دې کې هیڅ شک نه لرو او وایو ،تر اوسه چې افغانان هیڅ زور ته نه دي تسلیم شوي ، دا ځل به هم تسلیم نه شي.

بهرنیانو دا دیرش کاله افغانان په دروغو وغولول ، ۱۰۰۱ وعدې یي ورکړې ،خویوه یي هم رښتیا نه شوه. له هغه ورځې ثخه چې یي سرمایه خپل هدف ټاکلې ، رښتیا یي په خوله نه شي راتلای. سرمایه یواځې په دروغو او غبن پیدا کیدلې شي. د لندن په کنفرانس کې هم ډیرې وعدې وشوې چې د مخالفینو سره به روغې جوړې ته کښیني ،خو د هغوی د سرکوب په خاطر بارک اباما ۳۰۰۰۰ تازه دمه خاص تربیه شوي دریایي عسکر راواستول چې د ناتو دعسکرو سره یوځای په «مارجه» کې د سولې د خبرو وعدې ورپر ځای کړي. دوی د سولې تر شعار لاندې جنګ کوي ، دامنیت تر شعار لا ندې امن د ځمکې په مخ نه پریږدي ، د بیا ابادونې تر شعار لاندې ښارونه ،کلي ، بانډې ، ولاړه لوټه او د بشر د تمدن په نوم کوم اثر د ځمکې په مخ بل چاته نه پریږدي.دوی تجاهل العارفانه ،ساده لوحانه او ډیر

معصومانه تظاهر کوي چې ګوندی په افغانستان کې یي وضعه له کنترول ثخه وتلې ده (او رښتیا هم وتلې ده)او خوشباوره افغان اولس خو لا ثه چې زمونږ عالم روشنفکر قشر هم ورسره دا مني او دهغوی د رښتینولۍ په خاطر یو

ستیژ ترې خلاص نه دې او په بیهوده خبرو حقایق تحریفوي ، داصلي مسایلو ثخه د خلکو مخ بل خوا اړوي او هم خپل او هم د نورو وخت ضایع کوي.ځکه ثوک دا منلې شي چې دوی په رښتیا د وضعې له کنترول ثخه عاجزدي.خویو ځل په رښتیا هم داسې معجزه ونه شي چې « مارجه »د نړیوال عادلانه پروفسیونالیزم د نړیوال سراسرې کلتوري انقلاب د سرچیني په وضع الجیش بدل شی. دا خبره د یقین او امکان ثخه ثه ډیره خو هم نه ده !

بهرنیان اود هغوی لاسپوثي کورني چارواکي پریږده چې دروغ ووایي ،اولس خو په دغه پټو رازونو نه پوهیږي او د اولس په خپل وخت اګاهي او پوهاوې خو دروناآندو دنده او رسالت دې ، ولې مونږ خپل رسالت سرته نه دې رسولې ؟که مونږ په رښتیا ددغه رسالت د احساس درک درلودلې او ځانونه متعهد هم ګڼو، نوکه لا اقل یو سلول د وطنپرستۍ مو په وجود کې موجود وې ، باید **دعبثو خبرو ثخه تیر ، ګونګه روژه مو نیولې وې اود ړندو چشمکېمو په سترګو ګرځولې ! ! !**

کاشکې مونږ پدې وسیله د مسئولیت او شرم ثخه دخلاصون لار درلودلې. کاشکې دغه بیچاره اولس د لاس دتناکو او د زړې بوډۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېڅلي وريښمو ښکلي زموږ د انجنيرۍ، ماسترۍ، دکتورا او پروفيسرۍ په تحصيلونو نه وې مصرف شوې او هغوی په دې انتظار کې نه وې چې: «زما لالې به سپاهي، جمعه دار، کمال دار او زما د ننګ او ناموس د ساتنې ذمه وار شي» .کاشکې دغه خوشباوره اولس زموږ هرې غولوونکې چيغې ته لبيک نه وې ويلې او دغه ګنده تخمونه يې له ځانه رټلي وې.

ايا د وطنپرستۍ او صداقت ذمه وار يوازې بې سواده اولس دې او دالفبا زده کړه، چې پخپل خير او شر څوک پوه شي، حتماً د بيګانه پرستۍ او اولس او وطن ته د خيانت سره تړلې ده؟ پخوا چې به موږ کوم ليونې وليده، ټولو به ويل دا دانګريز يا پاکستان جاسوس دې. ځينو به ويل چې، يوه انګريز له ځانه څخهپه دروغو ملا جوړ کړې وو. لکن نن راته روغ رمټ، تر ټولو هوښيار او تر ټولو خاين، جنايتکار، دبشر دحقوقوناقضين په رياست جمهورۍ، کابينه، پارمان، قضاءاو دحکومت په لوړو پوستونو کې ناست او هره ورځ حامد کرزي، اوباما، براون او نور ترې د هر ستيژ پر سر شکايت کوي، خوملاتړ ترې هم کوي، او هغوی هم افتخار اميزه ايستلې توره د هر ستيژ په سر دخپلو متوليانو د ګټو ددفاع څخه تيريدونکي نه دي بلکه دپارلمان په وړاندې هر يو يې د هغوی د جاسوسي سازمانونو په غړيتوبونو اعترافونه او ويړ کوي.

موږ که پدې پوره نه پوهيږو چې په ليوانو څوک رمې نه ساتي، يا جنايتکاران، د بشر د حقوقو ناقضين، بيګانه پرستان، مفسدين او... که واک په لاس کې ولري، په ملک کې نظام، اداره، امنيت، قانون او... تحقق نه شي پيدا کولې، نو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

زموږ بهرني «دوستان» چې د دولت دارۍ اوږد تجربې لري او دموجوده بشري قوانينو دتدوين تور هم دوی په ځان پورې تړي او په نيمي پيړۍ وراووختې چې په يوازې ځان د نړيوالې واکمنۍ تجربې کوي، ولې د قضيي دعاجل حل لپاره د تجربه شوو تجربو او لارو چارو څخه کار نه اخلي؟ دا داسې عمل دې چې پيل به يې بې له شکه په دوی پورې اړه لري، خو پای به يې ددوی په واک کې نه وي! د يوه نظام ړنګول ډير ساده او اسان کار دې، خو بيا ابادونه يې د ډيرو نسلونو او پيړيو عمرونه پکار لري!

ننني افغاني معضله د ډيري پيچلتيا او مشکلاتو سره سره ډيره څرګنده او ساده هم ده. که د تيرو وړو غټو خبرو څخه تير او معضله نن چې څه ډول ده، تعريف کړو چې: د تيرې ديرش کلنې ناوړه وضعې او ناوړه شرايطو په نتيجه کې جنګ دوام لري، په هيواد کې نظام، اداره، قانون وجود نه لري، ذات البيني قومي، مذهبي، ژبني، سمتي او نور تعصبات او دښمنۍ لوړې کچې ته رسيدلي، فساد، رشوت، اختلاس، غلا، چور چپاول، اختطاف، په وړو او زړو، ښځو نرو جنسي زور زياتې د تحمل او حوصلې څخه وتلې، د شخصي او دولتي دارايي غصب ورځنې عادي کار او چار ګڼل کيږي او پوښتنه يې نه شته،....

د جنګ دپای، دټولو نيمګړتياوو د له منځه وړلو، د امنيت دتأمين، دنظام دجوړولو او بيا ابادونې په خاطر د ملګرو ملتونو او امريکې په مشرۍ نړيوال نظامي قوتونه او ملکي سازمانونه او ادارې د بيليونونو ډالرو سره دا اته کاله کيږي چې راغلي، خو چارې په هر اړخ او جهت کې د بهبود په عوض د ډيري ورانۍ او خرابيدو په لور روانې دي او شک نه شته چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې یو ځل بیا بشري ناورین رامنځته او پردي خپلې پښې له دې ځایه په تیښته سپکې کړي.

داچې ولې امریکې د شوروي اتحاد د ړنګیدو څخه وروسته افغانان د نزعې په حالت کې پریښودل د کوم چا په برکت چې د یکه تازۍ شاهنشاهۍ د تخت د اشغال په خاطر یې عجله وکړه ؛

دا چې ولې د امریکې دولت د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د نیویارک د تجارتي مرکز د ناوړه پیښې په تور د جزا وړ افغانان وبلل، حال دا چې عاملین پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایي او انګلیسي اوسیدونکي وو چې د همدغه ملکونو پاسپورتونه یې لرل ؛

داچې ولې د بن په کنفرانس کې د افغاني ټولنې حقایق او واقعیتونه په نظر کې ونه نیول شول او د پنځو «کسو» په کچه په داسې حساسه مرحله کې د یوه لوی مملکت او اولس سرنوشت ور وسپارل شو ؛

یا داچې څه ډول ممکنه ده چې ، داتو کلونو په موده کې د نړۍ ټول او په خاصه توګه ستر پرمختللي هیوادونو په هیڅ اړخ کې حتا خورا کوچنې موفقیت لاس ته رانه وړې شو.

که دوی وایي چې بې وسه دي ،نو څوک به یې په کوم دلیل ومنلې شي ؟

که قصدي او عمدي لوبه او معامله وي نو د کوم ربنتیني افغان لپاره به د منلو وړ وي ؟

مونږ پوهیږو چې هم افغانان او هم دا افغانانو بهرني ملاتړي« دوست» هیوادونه نن د لوی مشکل سره مخامخ دي. پکار دادي چې په هیواد کې ،ګاونډیانو او نړیوالو ملکونو سره په ګډه د سولې ، امن او خپلمنځې عامه ګټو او سولییز ګډژوند لار

غوره شي. نن هم په مشکلو مسایلو کې د حل لارې د پیدا کولو په خاطر بهرني او کورني مسئولین اولس ته مراجعه کوي.

افغان اولس د خپلو کورنیو او نړیوالو شخړو د حل لپاره خپل دود ،دستور ،تړې ، تیږې ،... آن تر لویې جرګې پورې مقررات لري او همیشه یې نظامي او ملکي چارې پخپله حل کړیدي.

تر اوسه پورې اولس ته ربنتیني مراجعه نه ده شوې او هر څوک ،که خپل دې او که پردې ، یوازې په دروغو او درغلۍ ور سره چلیدلې دي. د اولس غولول د ځان غولول دي. د اولس زور د خدای زور دې. اولس ته د صداقت له مخې مراجعه پکار ده.

افغان اولسه ! که خپل دې او که پردې ،چې په دروغو درسره چلیږي !

یوازې د خپل ملي وحدت په مټ او طاقت کولې شې هغوی د ربنتینولۍ ډګر ته راکاږې او لکه د همیش په څیر عادلانه سیاله لوبه او سپیناوی ورسره وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟

دفارسي ژبې یومتل دې چې: « احتیاج مادر ایجاد است »، نو دجرګې دود او دستور هم مونږ افغانانو ته له ښې ورځې نه دې راپاتې. که له یوې خوا افغانستان ،چې د شمال او جنوب ، شرق او غرب تر منځ یوائینې د تلوراتلو مناسب ځلورلار او معبر او د هر سیاح ، نوښتګر څیړن ، عابد ،صوفي ،راهب ،بنجاره او تجار د تلو راتلولار او تمځای وو او هره نغده او نسیا سودا همدلته کېدله ،هره عقیده او مفکوره په دې خاوره کې خمیره او پخلي ته رسیدلي او دهرچا لپاره په قابل هضم مړی بدله شوې ، له هرې ورځې نه بلې ته مولانا ، ابن سینا ،البیروني ،سید جمال الدین ،فارابي ،رازي ،بیهقي او ډیر نور زیږیدلي او په نړیواله کچه د سترو خدمتونو او شهرت جوګه شویدي ، دله بلې خوا د هر یرغلګرلار هم له افغانستان څخه تېرېدله او نن هم لا د نړیوال جنګ جنګي تیاتر پاتې او یوائې افغانان د مقاومت او اصطکاک د غوټې په حیث پکې سولیږي او د سونګ د موادو په څیرپکې سوځي . د پیړیو په اوږدو کې افغانانو نه دي کړې شوي پخپل ملک کې با ثباته مرکزي حکومت او متناسباً خپل اداري ، حقوقي او قانوني ارګانونه ، اداري ، موسسات او انستیتوتونه ولري او و یې ساتي ، او وضعه لکه نن چې څه ډول دوام لري ، د تاریخ په اوږدو کې هم

همداسې وه. بیګانه پرستانو همیشه خاینانه معاملې او مزې چړچې کولې او ددغه نا بکاره وضعې ددوام په خاطریې په هیواد کې فاسد او نابکاره نظام ساته اونه یې غوښتل په ملک کې مرکزي نوې حکومت ،اداره ، قانون اونظم برقراره شي. وطنپرستان مجبور وو د حکومت سره موازي اولسي خودګردانه ټولنیز نظام ، اداري ، قوانین ، دفاعي تشکیلاتي سیستمونه جوړاو د وطن او اولس د پت او عزت د ساتلو په خاطر توره په لاس د کورني او بهرني دښمنانو په مقابل کې وجنګیږي . په دې ډول د افغانستان په ګوټ ګوټ کې مستقل خود ګردانه ټولنیز نظامونه ، اداري ،قوانین ، دود ،دستور ، محلي قومي او سراسري ملي جرګې او په کل کې خود ګردانه ملي افغاني دموکراتیک نظام او اړونده محلي مردمي (خلکو)، قومي او ملي سراسري ټولنیز دموکراتیک اولسي مناسبات ټینګ او دهډ په هډاو مټ په مټ د ملي وحدت په قوت د واحد شعار « یو دټولو او ټول د یوه په لاتړ» د واحد وطن او اولس د شریکو ګټو د ساتنې ضامن وګرځید ل.

هو ! جرګه زمونږ ددغسې یو ډول مجبوري خودګردانه ټولنیز نظام دموکراتیک اصل او د عادلانه مناسباتو خورا لوړ انساني اخلاقي مقام ګڼل کیږي او په افغاني ټولنه کې د تقدس حیثیت لري ، تصمیم یې تصمیم دې او پریکړه یې حُکمي پریکړه ده ، عملي کول یې حتمي او هیڅ یو خاین د هغې په مقابل کې د پورته کتلو جرأت هم نه لري. دا یو رښتینې اولسي تصمیم دې ،اولسي عزم دې ،اولسي تعهد دې او هغه اخري اولسي پریکړه ده چې د مرګ او ژوند په پوله ، هغه وخت چې چاره هډ ته رسیدلې او هډ پریکوي او د اولس د بود و نبود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصمیم او سرنوشت ټاکل کیږي . دلته مشورو او مشورتي جرګو ته نه مکان وجود لري او نه زمان ، دلته ټول فرصتونه صفر ته تقرب

کوي او هرڅوک د سترګي درپ فرصت لټوي ، دلته مدعي او مدعي علیه لکه غازي وزیر محمد اکبرخان او مکناټن د سترګو په کسو کې یو بل ته ګوري او د سترګې په رپ کې د حملې او دفاع فرصت لټوي ،هرچا چې دغه فرصت له لاسه ورکړې وو او هر چاچې ګټلې وو.

مشورتي جرګې د پښتو او افغانیت په قاموس کې وجود نه لري ،مشوره چې د خدای په کلام کې یې هدایت شوې او جرګه چې د ناشونې منازعې د مخنیوي په وخت کې جوړیږي د موضوع او ماهیت په لحاظ یو تر بله هیڅ ورته والې نه لري او نه باید سره مغالطه شي. دا هغه تحریفي مفاهیم دي چې ځینې کسان یې د تنفس د فرصت د تر لاسه کولو په خاطر استعمالوي او یاد بې مورده تعلل له مخې نه غواړي د موضوع د قاطع حل د اقدام پر ځای موقع له لاسه ورکړي او قضیه په جره مشوره بدله شي. جرګه یوازینې هغه اخري امکانات دي چې د ټولو نورو هڅو او هلو ځلو په پای کې د دوه متخاصمو ډلو تر منځ د جرګې د مسئولینو د دواړو خواوو په ټولو صلاحیتونو سره دایریږي ،پریکړه کیږي او عملي کیږي او یا د نهایي جنګ لپاره هر څوک خپل سنګر ته خیژي . افغاني جرګه ماران ،کله چې مقابل لوري د جرګې له پریکړو څخه سر غړونه کوي خپل ملا تړې او لس سنګر ته رابولي ، دیوي مړې ډوډۍ او توت او تلخان سره کفن هم له ملا تړي د سنګر سره یو ځای خپل قبر هم کنې او د مرګ او ژوند فیصله یې په همدغه ځای کې کیږي.

جرګه نه د مشورو ځای دې ، نه په کې دغه ډول فرصتونو ته وخت پیدا کیدلې شي او نه مشورتي او مصلحتي جرګو کله هم کومې رغنده مثبتې پایلې لرلې دي. کورني او بهرني دښمنان چې غواړي په دغه نا پیژندل شوو نومونو افغاني اصیل ارزشونه بې ارزښه او له منځه یوسي او یا لا اقل د تنفس فرصت پیدا کړي ،باید وپوهیږي چې ټول افغاني ارزشونه د سیاسي او بیولوژیکي میراث په حیث ، په غوږ کي له لومړي اذان او د مور د پیو سره لکه د روح د هر اصیل افغان په وینه کې چلیږي او تر څو چې یې روح او د ویني یو څاڅکې په تن کې وي ، د دغه ارزشونو هیرول به هم نا ممکن وي.

پدي توګه په افغاني کلتوري ،عقیدوي او حماسي لاسته راوړنو باندې د جنګونو او د هغوی د بدو عواقبو یعني ځانځانۍ او پراګندګۍ سیوري

پروت وو. او لس د دي فرصت نه درلود چې په ملک کې منظم اداري ، قانوني ، حقوقي ، تعلیمي ،حکومتي او دولتي تشکیلات ، ارګانونه ، اداري ، انستیتوتونه ، مؤسسات تشکیل کړي او هر څه لکه چې د مجاهدینو او طالبان په نظام کې په صحرایي او تصادفي بڼه او یا لکه نن چې د لسګونو خپلو او پردیو پخپل سر ادارو او حکومتونو په موجودیت کې چې هرڅه د قانون ، اداري او کنترول په خلاکې سرته رسیږي ، هغه وخت هم سرته رسیدل. خو هغه وخت نه دومره چټک علمي - تخنیکي او اقتصادي بدلونونه ،نه ګلوبالیزم او سوپر ګلو بالیزم او نه د هغې په کچه انساني اُتالتاریستي نامحدود حرص او آز وو . افغاني ټولنې یو څه فرصت درلود چې د پیړیو په اوږدو کې، په ټول مملکت کې موضیعي خود ګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنیزې اداري، قوانین ،اصول او نظم برقراره کړي. څرنګه چې دغه ټولنې او نظامونه د دایمي جنګونو په شرایطو کې چې یو د بل له حاله نه شول خبریدلې ،تشکیلیدل ،نو ځکه یې محلي خصوصیات، قیودات او ځانګړنې درلودلې او تر نن ورځې پورې یې هم نه د تعمیم فرصت پیدا کړې او نه یو تر بله سره ورته والې لري او همدغه ۱۰۰۱ رنګۍ ته د افغاني ټولنې د خود ګردانه ټولنیز نظام ،کلتور ،ازادۍ ،دموکراسۍ اود ټولنیز ژوندهر اړخیزه غنا ویل کیږي.

دا به سمه نه وي کهووایو چې افغانستان د ځمکې په سر یوائینې هیواد او افغان ملت یوائینې اولس دې چې د هر ډول خپلمنځي او له پردیو سره د ډیرو وړو تضادونو او مخالفتونو څخه نیولې تر عظیمو نړیوالو قراردادونو ،مخالفتونو او تضادونو لپاره دغه ډول بډایه سوچه اولسي ټولنیز قوانین ،ارګانونه ،اداري ،مناسبات، تړې او اصول لري، چې ملې اولسي لویه جرګه

دهغې خورا لوړ مقام ګڼل کیږي. دغه قومي او ملې جرګې چې په حقیقت کې پردي جنګونو او دهغوۍ ناوړه پایلو جبراً په مونږ تحمیل کړې وې، د تاریخ

په اوږدو کې د خودګردانه ټولنیز دموکراتیک نظام په سوچه خورا لوړ باصلا حیته منتخب حُکمي ارزش او مقام یعنې «لویه جرګه» اوارونده لازمي ـ کافي افغاني اولسی قانون ،دود، دستوراو اصولو باندې بدل شوېدې. دغه لوی ارزشونه چې د افغاني ټولنې د فرد فرد، قوم او لوی اولس په تار وپود(بوده او تنسته) کې اخښل شوې او په وینه کې یې جریان لري، د مغرضو قوتونو د پیړیو پیړیوناولو هڅو سره سره چې د افغاني

اصیلو انساني ارزشونو د بې ارزښه کولو په خاطر یې کړې تر ننه بې نتیجې پاتې دي. ټولو وطنپرسته افغانانو ته پکار دي د غه انساني ضروري ارزشونه د هر پاک او با ضمیره اصیل افغان له ذهن او وجدان څخه په اقتباس د یوه مقدس او لوی سراسري بشري ارزش او جمعي قانون په حیث فورمولبندي او د ټولو افغانانو تر جمعي شعور او اګاهۍ یې ورسوي، تر څو په نړۍ کې د نورو اولسونو لپاره هم منلې او لازمي ضروري مثال او سرمشق وګرځي.

جرګې، لکه چې د مخه ورته اشاره وشوه د ډیرو کوچنیو مسایلو ، د مثال په ډول د پلار او زوې او دوه ورونو تر منځ د شخړو څخه نیولې د مختلفو کورنیو ،قبیلو، قومونو، اولسونو او مختلفو هیوادونو تر منځ په ځمکني ،سرحدي اوسیاسي مسایلو او مخالفتونو باندې وړې او لویې جرګې جوړیدلې شي. جرګې که لویې دي او که وړې یواځې حُکمي بڼه لري او جرګه

مارهم یواځې هغه څوک ټاکل کیږي چې په صداقت ،پاکۍ ، انصاف ، پوهې او دې ډول نورو اوصافو متصف او ذاتاً حُکمي او با صلاحیته کسان او په خپل اولس کې د کافي اعتبار ،تقوا او نفوذ خاوندان اوسې. یوه مسئله او قضیه هغه وخت جرګې ته راجع کیږي، کله چې د نورو ټولو لارو چارو له مخې یې حل ناشونې ګڼل شوی وي. جرګه له هرڅه د مخه له دواړو مقابلو لورو څخه د پریکړې ټول صلاحیت او واک ترلاسه کوي او سره د دې چې په اکثره مسایلو کې دود، دستور ،تړې او حدود معلوم دي، بیاهم د جرګې غړي د بې پرې جرګې د دایریدو لوړه کوي او د جرګې د پریکړو څخه د سر غړونې تاوان او جریمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

,چې معمولاً نغدې پيسې ، دکور سيزل ، دقوم ، اولس او کلي کور څخه شړل ، يا د قتل او په ځيني نورو مسايلو کې د د ښمنۍ د له منځه وړلو په خاطر د ښځو ورکول او ديته ورته ډير نور شرطونه ټاکل کيږي. په بدو کې البته د ښځو ورکول او په اصطلاح خپلوي کول خصوصاً په پښتني دود او دستور کې هيڅکله ښې پايلې نه دي درلودلي او د ښځو په حقه حقوقو بربنډ تيری ګڼل کيږي.

جرګې که وړې دي او که لويي يواځې پريکړنده مقام او حيثيت لري، يواځې د مدعي او مدعي عليه متقابلو متخاصمو اړخونو تر منځ د هغوی په غوښتنه او موافقه او حتا د هغوی د استازو او نماينده جرګه مارو په ګډون د با صلاحيته ارګان او مقام په په حيث را غوښتل کيږي او پريکړه يی بې قيد وشرطه عملي کيږي .هغه څوک چې د جرګې له پريکړې څخه سر غړوونه کوي په ټاکلې جزا او جريمه محکوم او سمدستي عملي کيږي .د جرګې دغه دومره لوړ مقامي حُکمي صلاحيت که له يوې خوا د جرګې دغړو په شخصي اعتبار ، عدل ، انصاف ، رښتينولۍ اونفوذاو شهرت پوری اړه لري،د هغې

څخه څو برابره زيات د هغه اولسي خودګردانه قوانينو ، اصولو ،دود ،دستور او تړو پورې اړه لري ،کوم چې افغانان يي د اولسي بې عيبه و غشه قانون په حيث منې او د سمدستي با انصافه پريکړې طمع ترې لري.

پدي توګه هره جرګه يواځې با صلاحيته پريکړنده حُکمي ارګان او مقام ګڼل کيږي اوپرته له دې جرګې ته هر بل شکلې او ماهيوې نوم او حيثيت قايليدل ،لکه چې د ۱۳۸۹ هجري شمسي کال د جوزا دمياشتي په دولسمه تش په نامه جرګې ته

مشورتي نوم ورکړشو او تر اوسه پوری د جمعي رسنيوله لارې په يوه ساعت کې په زرګونو ساعتونه همغه يوه موضوع په مختلفو ژبو غږول کيږي او په ميلونونو پانې پرې توريږي،د جرګې د اصلي مفهوم د بدعته او تحريف پرته بله کومه معنا او مفهوم نلري. نن په افغاني ټولنه کې ټول حقايق د لمر په څير څرګند دي او ضرورت نه شته د افغانانو کورني او بهرني دښمنان خپل تور مخونه لا پسې تور کړي. په داسې شرايطو کې چې په هرو شلو او ديرشو دقيقو کې يوه مور چې يو يا له هغې زيات بچيان به زيږوي ، يواځې پدي خاطر مري چې يوه مړۍ وچه ډوډۍ نه لري. که مونږ يوه دقيقه وخت صرفه جويی کړو او کار وکړو د څومره دغه ډول انسانانو ژوند به وژغورو ؟ ځکه نور خلک په يوه ثانيه په لسګونو زره موټرې توليدوي ، په ميلونونو ټنه غذايی مواد او همداسې نورې زيرمې ايجادوي. نژدې کال پوره کيږي چې جمهور رئيس په اصطلاح ټاکل شوې ،تر اوسه کابينه نه ده معرفي شوې او يا نه ده منل شوې او درسنيو په خبره سرپرست وزيرانو او مامورينو فرصت غنيمت ګڼلې او دخپلو خالي جوالونو د ډکولو په خاطر يی چور اعلان

کړيدي ،اولسي او مشرانو جرګې هم په همدغه خاطر اعتصاب اعلان کړې او مفت معاش اخستل غنيمت ګڼي ، ... او ملګري ملتونه او بهرنيان چې د چارو د سمون ، امنيت ، بيا ابادونې ، او ... په خاطر راغلي دي د خير په غونډۍ ناست او د «به ما چي» پروګرام تعقيبوي ،يعني هيڅوک هيڅ کار نه کوي. هرڅه چې کوي يواځې د فساد ،رشوت ،اختلاس ، ... (البته ډير کم کسان به داسې نه وي) او په مليباردونو ډالر عبث مصرفيږي ، خلک له لوږې او په جنګونو کې مري اود دالرو درک هم معلوم نه دي چې کوم لور ته او دچا جيبونو ته ځي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې د دغه تش په نامه بې مفهومه مشورتي جرګې په سلګونو ملیونو ډالرو بې معنا مصارف که پر ځای شوي وای د ډیرو بې وزله انسانانو مشکل به حل شوي وي. افغانستان د «بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبي» ګرځیدلی، نن سمه ده چې دا ځینې کسان هر څه کولې شي، خو کله چې د پوښتنې وخت راورسیږي، دوی به څه کوي؟ خو هغوی د دې لپاره دلیل او ځواب لري. بې له هغې هم واک یې خپل دې، بیا او بیا به عفوې اعلان کړي، او که نه په نورو چې څه وو هغه به په دوی به هم وي.

افسوس په داسې ملت چې د پوښتنې مرجع په کې نه په سترګو کیږي. خلک دغه څرګندې او د شرمه ډکې بربنډې او رسوا صحنې وینې چې دا کورني او بهرني لونیان، خپله شخصي آبرو خو یې خپل کار دی، اولسي عزت، آبرو او حیثیت هم څه ډول په دغه بې ارزښه ناچله پیسو مفت له لاسه ورکوي او پخپله عارې له هر ډول ارزښه پاتې کیږي.

رحمن بابا وايي:

هـر یو مخ کله لایق د آبروی وي
اوښکې نه درومې په مخ د هر ناولي

اولسي ارزښونو سره دا ډول غیر مسئولانه چلن هیڅکله بې ځوابه نه شي پاتې کیدلې او نه دې څوک دغسې غلطې محاسبې کوي چې ګوندې هر افغان به خپل منلي ارزښونه او اولسي دود او دستور چې په وینه کې یې اخښل شوې داسې په اسانۍ له لاسه ورکړي او یا به د دوی د مال او عزت دښمنان بې ځوابه پریږدي. د دغه عالي مورالي ارزش پیچلتیا نه یوائې د قبیلې او قوم، بلکه د فرد په کچه رنګ په رنګ او متفاوت کمي او کیفي پوتنسیال لري او لکه پټه خزانه په

جمعي او فردي شعور کي ساتل کیږي.

دښمنان عبث فکر کوي چې دغه ارزښونه به له منځه یوسې، همغسې چې د دغه ارزښونو پیژندنه مشکله ده، له منځه وړنه یې له هغې هم خورا ناشوني کار ګڼل کیږي. پدې لار کې مغرضینو پیړۍ پیړۍ شومې ځیرنیزې هڅې سرت رسولي، خو یوې یې هم مثبتې پایلې نه دي درلودلي. ځکه چې دغه

ارزښونه که په ماهیت او ساده عبارت او افادې سره د وطن پرستۍ او وطندوستۍ معنا او مفهوم لري، خو د شکل له مخې د هغې د عمل لاري، وسایل او روشونه په مختلفو قبیلو، قومونو، محلونو او اولسونو کې یو تر بله سره هیڅ ورته والې نه لري. د پښتون قوم چې په افغانستان کې اکثریت جوړوي، خو لا پر ځای پریږده، حتا د وړو قومونو نوموړي ارزښونه او دود او دستور دومره غني، رنګ په رنګ او هزار رنګ دې چې د خپلو خلکو لپاره یې تمیز مشکل دې نو د وطن د دود او دستور څخه بې خبره بیګانه پرستانو او بهرني صمٌ بکمٌ چې تر اوسه پوري لل ګل پاتي دي تر ابده به ړانده کاڼه پاتي وي. شک نه شته چې افغانانو لپاره هم په ټولو دغه رازونو پوهیدل مشکل کار دې خو په کل کې د هر اصیل افغان لپاره د ضرورت په وخت کې همدومره کفایت کوي او پدې ښه پوهیږي چې د وطنپرستۍ، وطندوستۍ او د فداکارۍ وخت رارسیدلې او لازمې چاري باید تر سره شي. ضرورت نه شته کورني او بهرني دښمنان، افغانان چې پیړۍ پیړۍ پداسې چارو کې ازمایل شویدي بیا او بیا وازمایي، هغوی همیشه ټول شته په دغه دو کې بایللي او بیا هم حاضر دي دغه قمار ووهي، هغوی د خپلې ازادۍ د ساتلو په خاطر له خپل سر، مال او اولاد څخه هم تیریدلې شي، خو پردې واک په خپله خاوره کي نه شي منلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

.همغـومره چـې افغانـان د خپـل دښـمن سـره ده پخلاکیـدونکي دي پـه همغـه انـدازه هغـوی د ښـې او ټینګـې دوسـتۍ ،لـوز ،قـول اوښـې معـاملي جوګـه اولـس هـم دې.د هغـوی څخـه ډیـر ځـه زده کـول پکـار دي. همغـسي چې یـی د جنګ جګړې پـه مقابـل کـې یـي حوصـله نـه ختمیـدونکې ده او دامتـل چـې کـه افغـان یـوه پیـړۍ وروسـته هـم خپلانتقـام اخلـي ، عجلـه یـي کـړې ،د دوسـتانو سـره ددوسـتۍ د پـالنې ،لـوز ،قـول ، وعـده چـې حتـا د دښـمن سـره هـم کـوي او یـا کـه د پـلار قاتـل یـي پـه نـا غلطـۍ کورتـه پنـاه راوړي ، دهغـه سـر ،نـاموس امـال دده پـه کـور کـې څـوک ضـرر نـه شـي رسـولي او سـلامتي یـي تـضمین ده. هـو !افغانـان د ډیـري ښـې معـا ملـي جوګـه اولـس دې. هڅـه وکـړۍ هغـوی پـه دوسـتۍ کـې وازمـایي ، پـه جنـګ کـې د هغـوی ازمایـل نـه دي پکـار ، پـه جنګونـو کـې هغـوی پـه کـافي انـدازه ازمایـل شـویدي او ددغـه جنګونوپـایلې د هیچـا څخـه پټـه پنـاه خبـره نـه ده. کـه پـه مـونږ د چـا ارامـي نـه ده پیـرزو ، نـو لـه مـونږ څخـه هـم څـوک ارام نـه شـي کښیناستلې .

مـونږ پـه دې هـم پـوهیږو چـې مـونږ نـه ختمیـدونکې طبیعـي زیـر مـې لـرو ،پـه همـدې خـاطر یـوه ورځ مـونږ څوک ارام نـه پریـږدي چـې کـار وکـړو او دخپلـو طبیعـي زیرمـو څخـه ګټـه واخلـو .لکـن دا هـم لـه هیچـا څخـه پټـه خبـره نـه ده چـې بـل څـوک هـم لـه هغـې څخـه پـه ګټـه پورتـه کولو نـه دې ښاد او سود من شوې.

ننـي شـرایط حکـم کـوي چـې پـه نـړۍ کـي سـوله تـأمین شـي ، تاسـي هـم د سـولي پـه خـاطر راغلـي یاسـت او افغانـان هـم سـخت د سـولې ارزومـن دي.مـونږ پـه جنـګ کـي مـه ازمـایي ، د سـولې ازمیـښت بـه د ټـول بـشریت پـه ګټـه وي. مـونږ پـه جنـګ ولـي ازمـایي ؟ مه مو ازمایي په جنګ کې !

د ډیـرو پوهـانو څخـه مـې اوریـدلي او اورم چـې ژبـه د تفـاهم وسـیله ده. زه هـم پـه دې عقیـده یـم چـې پـردۍ ژبـه د هرچـا لپـاره یـوائې د تفـاهم وسـیله ده ،خـو مـورنۍ ژبـه یـوائې د تفـاهم وسـیله ګڼـل نـه بخـښونکې ګنـاه ده. دا خبـره خـو مغرضـان کـوي او د مغـرض خبـره هیڅکلـه سـمه نـه وي.کـه دا سـمه وې ، دوی چـې پنځـه کـسان بـل ملـک تـه ولاړ شـي ، ددې پـه عـوض چـې دهغـه اولـس ژبـه زده کـړي هغـوی خپلـې ژبـې زده کولـو تـه اړباسـي. دا ډیـر مـشکل کـار دې ،خـو دوی حتمـاً دغـه کـارکوي او پـه دې کـار کـې رښـتیا هـم لـوی اثـر دې. څـوک فکـر کـولې شـي چـې د یـوه وروسـته پـاتې هیـواد ژبـه پـه دومـره سـتر مقاومـت او ټـولنیزه مـادي نیـرو بدلیـدلي شـي؟ خـو کـه واقعیتونـو تـه فکـر واړوو ، وینـو چـې نـژدي یو نیم سل کاله دمخه په ځوانانو باندد ملالې په تش غږ چې:

که په میوند کې شهید نه شوې
خدایګو لا لیه بې ننګۍ ته دي ساتینه.

ځوانـان هغـه ، نـژدي بـایللي میـدان ګټـي چـې د دوسـت او دښـمن قوتونـه پکـې د مقایـسې وړ نـه وو او لا نـن هـم هـره افغانـه پیغلـه غـواړي دملالـۍ پـه څیـر دد غـسې کـارونو جوګـه او سرمـشق وګرځي.

پـه مـورنۍ ژبـه کـې دهرچـا لپـاره خپـل وطنـي او اولـسي ژونـدې مـستند تـاریخ ، د خپلـو خلکـو دقهرمـانیو داسـتانونه پداسـې سـوچه ژبنـي کلمـاتو او عبـاراتو چـې د هـر انـسان رګ رګ تخنـوي او هوسـوي او پـه بلـه ژبـه هیڅکلـه دا ډول افـادې نـه شـي افـاده کیـدلې او نـه پـردۍ ژبـې دا ډول د چـا احـساسات را پـارولې شـي.د مثـال پـه ډول د پـښتو ژبـې دا ځینـي اصـطلاحات ،مقـولې او کلمـات لکـه پـښتونولي ،پـښتو ، پـښتون او دیتـه ورتـه د همـدي یـوې کلمـې صـرفې او نحـوې بـدلون لکـه پـښتونولې د پـښتنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولسي دود ،دستور ،تعهداتو ، تړو ، جرګو ، مرکو او په زرګونو دغه ډول نورو ارزښتونو افاده او تفسیر ، ایا ممکنه ده په بله ژبه وشي ؟

یا د پښتو کلمه د ژبې د نوم په حیث نه بلکه دیوه ټولنیز ارزش په حیث. لکه: ښه پښتو یې ورسره وکړه. هغه بې پښتو سړی دی (یعنې چې هیڅ سړې نه دې). ما یو ځل په پښتو قسم یاد کړی ، بله نه شم منلی. پښتو دې وشرموله ، زه دې ژوندي نه پریږدم ، ماته یې بې پښتو ویلي دي. یا د پښتون کلمه د قوم په حیث نه بلکه د اجتماعي ارزش په حیث : زه به پښتون نه یم که را باندې ویې منې. ته هیڅ پښتون نه یې او داسې ډېر نور ژبني ارزښتونه او اصالتونه چې یواځې په مورنۍ ژبه همغسې چې لازمه ده افاده او تفسیر کیدلې شي په بله ژبه هیڅ ممکنه نه ده همغسې افاده شي .

د ۱۹۶۹ م کال د سرطان په میاشت کې ، مونږ له تحصیل څخه راستانه شوي وو ، مرحوم انجنیر عبدالرؤف چې اصلاً د شمالي دقره باغ او دکابل اوسیدونکې وو ، دنورو دوستانو سره چې ټول منور خلک وو ، زه هم چې سره همصنفان وؤ ، په همدغه ورځو کې میلمه کړي وم. پرته له رؤف خان څخه مې بل څوک نه پیژندل ، نو ډیرې خبرې مې هم نه کولې . نپوهیږم څه ډول د ژبو په باره کې بحث شروع شو . وروسته له یو څه بحث څخه ،یوه تن وړاندیز وکړ ، ښه به داوي افغانان فرانسوي چې خوږه ژبه ده او نورو ژبو ته پکې ضرورت هم نه شته ، په خپل ملک کې رواج کړي. بل تن د انګلیسي ژبې وړاندیز وکړ او دیته نور مختلف بحثونه وشول. ما چې دا بحثونه په غور سره تعقیبول او پوهیدم چې زما نظر هم کیدې شي وپوښتي ،په

همدغه سوچ کې هغه وخت ماته دغه پورتني فکر په ذهن کې راوګرځیده او هغوی مې له خپل پورتني ناسم فکر څخه وګرځول او پدې مې قانع کړل چې نه یواځې ژبه بلکه ټول مختلف وطني ،ملي ،اولسي ارزښتونه په خپل خپل ځای ځانګړې ارزش لري او هیڅ قوم ،ملت او اولس ، که لوی دې او که ووړ ، که غني دې او که غریب ، که پرمخ تللې دې او که وروسته پاتې دې ، حق نه لري د نورو اولسونو ملي وطني ارزښتونه بې ارزښته او حقه حقوق یې پایمال کړي . پکار دادي دغه ارزښتونه دداومداره ارګانیک دیفرنسییشن (تجزیې ،تفریق)او انتګرییشن (ترکیب ،تجمع) په پروسه کې د ټولو لپاره د منلو وړ ارزښتونو باندې واوړي. نن پرون هم په افغانستان کې د ژبو د مسئلې ، کلتور ، ملي ترمنولوژۍ ، رسوم ،عنعناتو ، اخلاق او ډیرونورو وطني،اولسي ارزښتونو او مسایلو سره ناسم ،سطحي او حتا ناوړه کړه وړه جریان لري ،دغه ټول ارزښتونه دیوه ملت او اولسونو د ارزښتي خزانې هغه تر هرڅه لوړه او نایابه ارزښتي پانګه جوړوي چې یواځې پوه ،اهل او په وطن مین کسان ایجادوي ،پالي او په ایمان داری د هغې ساتنه کوي ،خو ناپوه ،نا اهله ، بېګانه پرسته او ټیټ انسانان چې اصلاً د دغه ډول ارزښتونو له ارزش څخه بې خبره دي او همغسې چې هره متاع او حتا شخصي حیثیت او آبرو په هر بازار کې په هر چا پلوري ، دغه عالي ارزښتونه هم د هیڅ په مقابل کې مفت له لاسه ورکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان ولې خپل ملي ارزښونه او مسئولیتونه نه پیژني؟

نړیوال د افغان د ښمن، افغان د ځان د ښمن...؟

دا کومه نوې او پټه خبره نه ده ،له کومې ورځې څخه چې تزاري روسيي ځانونه د افغانستان شمالي پولو ته ورسول او له کومې ورځې څخه چې د انګریزي امپریالیزم پښه د هند په لویه وچه کې ټینګه شوې ، دافغانستان د پوره اشغال او یا لا اقل د ویش په سر د مختلفو آبر قدرتونو تر منځ نه پخلا کیدونکې مبارزه پیل ، او د تل لپاره دغه مسألې د « لویي ستراتیژۍ » او « لویي لوبې » حیثیت تر لاسه کړې او افغانستان له همغې ورځې څخه تر دا نن ورځې پورې په نړیوال ،یا لا اقل منطقوي جنګې تیاتر بدل شوېدې. اوږدې خبروې په تاریخي اسنادو کې پرتې دي او نوې لوبه چې د ۱۹۷۸م کال د دسمبر د ۲۷ نیټې ، کله چې پخواني شوروي اتحاد د نیک «ګاونډیتوب» ، ۶۲ کلنې « بې غرضانه دوستۍ » ، سوسیالیستي انترناسیونالیزم د «تعهداتو » او د زرونو کیلو متره شریکې پولې په درلودلو سره په بې وزلې هیواد افغانستان بې شرمانه او خاینانه یرغل وکړ او نړیوال هم په ډیره جفاسره ددغه غریب او زخمي اولس په « ملاتړ» کې د «بې غرزانه» ،« بشر دوستانه» «مرستو » په خاطر د

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

شوروي اتحاد په مقابل کې راپاڅیدل او نړیوال عظیم پرابلمونه او تضادونه یې د افغانانو د سرنوشت پورې غوټه او په همدغه کوچني جنګي تیاتر کې چې هیڅ ډول د دفاع وړتیا او قابلیت یې نه درلود ،ددغه ګلوبال او سوپر ګلوبال نړیوالو پرابلمونو حل ته ملا وتړله ، پیل شوه. د ټولې نړۍ د زړو وسلوټول ګودامونه له هري خوا د بې وزلې افغان اولس په حساب او ذمه په یوه او بل نامه پېر ودلو او پلورلو او د افغانستان په سمه او غر ،مکتب ،مسجد ، ښارونو ،کلیو او بانډو کور کورانه او بې رحمانه ،د امریکې او اروپا څخه ډیر ډیر لیري د ږلۍ په څیر و اوریدلي او دزړو باروتو او زنګ وهلو وسلو دوړو او دودونو که افغانان ډیر وزورول ، دنړیوالو نازولو تر غوږو یې اډو غږ هم ونه رسیده. د ذروي وسلو ټولې تفالې د « دم غنیمت »له مخې په ډیره عجله هر چاد افغانستان په سمه او غر او حتا کلیو او بانډو کې خالي کړې او عذاب به یې نه یوازې اوسني نسلونه بلکه راتلونکي نسلونه هم ګالي .

د افغانانو په برکت پخواني شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوالو سوسیالیستي هیوادونو اتحاد ، سوسیالیستي او کارګري انترناسیونالیزم او دملي ازادي بخښونکو جنبشونو اتحاد په ړنګیدو اود نړیوال سرمایداري مافیایي تور امپریالیزم په یکه تازۍ او سیاسي او نظامي مونو پولیزم په ټینګیدو او د سره امپریالیزم سره د ساړه جنګ په پوره سرېدو ټولو امپریالیستي قوتونو د هم غږۍ او جوړ جاړي خپله کړې او په اصطلاح د دریمې نړۍ د متناسب ویش په خاطر یې د تروریزم ، القایدې او طالبانیزم پر ضد دمبارزې تر شعار لاندې د مذبذب تعاون ،تباني او ناروا مساعدتونو سره سوپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلوبال ابعاد ،امکانات او مناسبات پیدا کړي ،په نړیوال جهنمي شیطاني طاقت بدل شوي ، ټول عالم بشریت یې ګروګان نیولې او په دغه ټولو امکاناتو سره یو ځل بیا غواړي د افغانستان له وضع الجیش څخه خپل ناروا سوق الجیشي حرکتونه او وضع الجېشونه تنظیم ،رهبري او په دغه هر اړخیزه ستراتیژیکه منطقه کې ټول نړیوال د خپلې قمچینې لاندې د مافیایي ګټو د پایداره تأمین په خاطر دخپل حاکمیت لاندې محکوم او د استفادې وړ وساتي.

هو !دا همغه زړه سراتیژي او زړه « لویه لوبه» ده چې په نوي امکاناتو او نوي ګلوبال حرص ، نوې دینامیزم او نوې ابعادو سره د افغانستان په وضع الجیش کي د ټولې نړۍ لپاره پیل شوې او دلته یواځې یو نړیوال

سراسري نظام ، نړیوال حاکمیت ، نړیواله اداره او نړیوال مافیایي اصول او قانون چلیږي (مزې چړچې نړیوال کوي او غم ودرد افغانان ګالي)او ټول ایزمونه ددغه قانون دحاکمیت په ساحه کې یواځې یو مفهوم افاده کوي یعنې چې مافیایی ګټې باید وساتي. دا یو نړیوال مشکل دي او نړیوال ملاتړ ته ضرورت لري. په دې لوبو کې ځانګړې دولتي جوړښتونه ،ټولنیز ښې او چپ نظامونه یواځې هغه وخت موٴثر واقع کیدل شي چې نړیوال ملاتړ حاصل او په نړیواله جبهه کې د نړیوال قوت په حیث ددغه تباهیو مخه ونیولي شي. مونږ شاهد یو ، سره ددې چې افغانانو د تروریزم ، بنیاد ګرایی ، طالبانیزم او نورو ماجراجویي اعمالو سره هیڅ اړیکې نه درلودل، خو چې پلان دغه ډول جوړ وؤ ، دا هرڅه ورته په نورو ملکونو او دنورو په ذهنیتونو کې برابر او بالستیک راکټونه د کلنټن د

دموکرات دولت لخوا دافغانستان په خورا غریبو سیمواو هغه هم د افغاني او نړیوالې مافیا د پلان له مخې وویشتل شول او ډیر بې ګناه انسانان او کلي چې همدغه افغانانو ور په ګوته کول پکې تباه شول.مونږ ولیدل چې په افغانستان او عراق باندې د بوش د حکومت د جنګي ډلې د حملې د تصمیم په وخت کې د امریکي، اروپا او ټولې نړۍ بشردوستو ، ترقي غوښتونکو او واقعاً دموکراتو خلکو ډیرې هلې ځلې وکړې چې ددغه یرغل مخه ونیسې ،حتا ځینې کسانو د مسئولو اشخاصو په حیث خود کشي وکړه. خو چایي مخه ونه نیولې شوله.

ولې نړیوال دومره بې وسه دي ؟له ډیر پخوا څخه د امریکې ، اسرا ئیلو او ټولې نړۍ سوله خوښوونکي خلک غواړي چې په منځني ختیځ کې د فلسطین د خلکو حقه حقوق تحقق پیدا کړي .فلسطیني او اسرائیلي اولسونه هم حق لري په سوله کې ژوند وکړي ،یأثر عرفات او اسحق رابین او نور ډیر فلسطینیان او اسرائیلیان په دې لار کې قرباني شول ،هغوی وایي مونږ سوله غواړو ، نور ورته وایي ، نه تاسې یې نه غواړۍ.

په امریکې کې داوباما په وجود کې دموکراتانو د واک په ترلاسه کولو سره ،نه د اوباما « بدلون» کوم بنیادي بدلون را منځته کړ او نه به د اوباما د نوې تش په نامه ستراتیژۍ له مخې د ۳۰۰۰۰ خاصو او یا دنورو نوو پلانونو او ستراتیژیو له مخې د نورو قوتونو لیږل او د قوماندانانو ادلون بدلون کومه معجزه وکولې شي ،یواځې به شکلي تاکتیکي بڼه ولري اویواځې به د بهرني نظامیانو لپاره د تنفس موقتي فرصت برابر کړي او یا به دبار ثقلت او مرګ ژوبله د بهرني سرتیرو په ځای په ملکې خلکو او افغاني سر تیرو ورزیاته شي ،او لکه چې ما دمخه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکلي وو د بارک اوباما ستراتیژي به هم د پخوا په څیر زړه په زړه پاتې وي.

ددې میاشتې (جولای ۲۰۱۰) په لومړیو ورځو کې د آیساف او ناټو د امریکایي نوې قوماندان دیوید پټروس تګ افغانستان ته، سره ددې چې د پخواني قوماندان مک کریستل په پرتله به د زیات صلاحیت او زیاتې تجربې څښتن وي، ځکه که مک کریستل یوازې په یو ګوسلاویا کې د کار تجربه درلوده، نوموړي په شلو مختلفو هیوادونو کې د کار تجربه لري، بیا هم نه به پخوانۍ زړه ستراتیژي بدله کړي شي او نه به رغنده لاسته راوړنې ولري. ځکه چې ذهني او عیني شرایط او موجوده وضعه همداسې حکم کوي. پدې معنا چې مک کریستل که د بالکان او دیوید پټریوس د زیاتو هیوادونو او شرایطو تجربې لري، خو د افغانستان ځانګړي شرایط د تل لپاره خاص او ځانګړي وو. د تاریخ په اوږدو کې هر څوک پدې تیروتې دي. سکندر ټوله اروپا او اسیا ونیوله، هغه نه شول کولي د افغانستان شرایط بل ډول قیاس او وانګیري. هغه وخت په رښتیا هم دا کار مشکل وو، خو کله چې دا کار په وار وار تکرار شو، بیا هم مونږ ددې شاهد یو چې روسانو هڅه وکړه د شرقي اروپا تجارب په افغانستان کې پلي او ګټه ترې پورته کړي او همدایي د ناکامۍ عمده عامل وګرځیده. نن ټول نړیوال قوتونه ځانونو لپاره سپکاوي ګڼي چې په افغانستان کې افغاني خاص او ځانګړي شرایط او بالخصوص د افغانانو خاصي غوښتني په پام کې ونیسي، خو دا یو حقیقت دي او بل عمده مشکل پدې کې دې چې ټولو دغه قوتونو ته ټول اهداف د نظامي دندې او هدف په حیث ورکړل شوي او نظامي اهداف

یوائي د زور او تخریب له لارې تر لاسه کیدلي شي، هغوی د سیاست، سولې، روغې جوړې، بیا ابادونې په لارو چارو نه پوهیږي او په حقیقت کې تاکتیک او ستراتیژي همدغه ډول ده، نو ځکه خو هغوی بېباکانه او په پټو سترګو عمل کوي. خو په افغانستان کې عامیانه مشهور متل دي چې: «په زور کلي نه کیږي»، ددې مسئلې ژور څیړل پکار دي.

مونږ دا نه شو منلې چې بین لمللي قوتونه دې د نظامي او شخصي موخو په خاطر راغلي اوسي، ځکه اصلاً دغه ډول مسایل مطرح نه وو او حتا د شمالي ټلوالې او د کارمل د ډلې سره د روسانو په غلچکي او سازشکارانه وتلو سره چې فکر کیده، یوه ورځ به هم، موجوده دولت ټینګ پاتې نه شي، د ټولو د سیسو سره سره، بیا هم څه حال چې په ټول جهان کې وو په افغانستان کې هم همغسې حال وو. د بلې خوا بین المللي قوتونو رسمي منل شوي تعهدات، رسالتونه او حاګمیتونه درلودل چې سازشکارانه او حتا خاینانه یې عملي نه کړل او افغانان یې د خپلو باروتو او وسلو په ګودامونو کې په سیاسي خلاء او انزوا کې لاس ترلي خپلو تاریک ذهنه ګماشتګانو ته پریښودل. خو ددې ټولو خبرو سره سره کله چې بیا هم افغانان او افغانستان ژوندي پاتې شول نو نړیوال وروسته له ډیرو پښیمانیو، اعترافاتو، کفارو داعادې، قسمونو او وعدو سره افغانستان ته د نظام، د دولت، ادارو، قانون، امنیت، سولې، بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو په خاطر افغانستان ته راغلي دي. خو له بده مرغه نه یوائې، یو له دغه اهدافو تر لاسه شوي نه دي بلکې وضعه له پخوا ډیره بتره شوي او له یوې ورځې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې ته په کثیرالمجهوله لاینحله معادله او معما بدله او لا بدلیږي. ځکه چې، په حقیقت کې بهرني قوتونه په افغانستان کې تر هرڅه دمخه خپل نظامي حضور او د خپلو افغاني مختلفو ډلو ټپلو چې په مختلفو نومونو همدغه بهرنیانو رامنځته کړي او پرته د شخصي ګټو، ملي ګټې هیڅکله په پام کې نه نیسي، خپله زړه ستراتیژي او نوي سیاسي او اقتصادي اهداف تعقیبول غواړي، اودا کار په افغانستان کې د نظام، د ولت، اداري، قانون، امنیت، سولې، بیا اباداونې او نورو ټولنیزو سازمانونو،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو سره کاملاً په تضاد کې دي او هیڅ سمون ورسره نلري. یعنې دغه کونډه چې په پام کې وه افغان اولس ته په نکاح شي یو ځل بیا یې خپل ځانته په نکاح کول غواړي. همدا سبب دي چې بهرنیان او د هغوی پورې تړلي افغانان همغسي لکه چې د شاشجاع په دوره کې انګریانو، دکارمل دډلې په دوره کې روسانو او نن دحامد کرزي په دوره کې نړیوال، یواځې ددي لپاره توجیهات او دلایل برابروي چې که دا بهرنیان نه اوسي، افغانان به یوبل سره وخوري (لکه کله چې دوه مرغۍ په جنګ او پیشو ترپ کړي وو، نیولې او خوړلې یې وې او له ځانه سره یې ویلي وو، چې که زه نه وي راغلې، دوی خوبه سره وژلي وي). په حقیقت کې دغه نظام، دغه انتخابات، دغه قوانین او دهغوی داخلي او خارجي عاملین او مجریان ټول نقلي او غولوونکي او د افغان اولس او په افغانستان کې د سولې او دافغانانو د خیر ښېګڼې د ټولو پروګرامونو پرضد او نه پخلا کیدونکي دښمنان دي. نظام، اداره، قانون، انتخابات او نور موئسسات او انستیتوتونه هغه وخت ارزش لري چې د خپل

صلاحیت او مسئولیت په تناسب دخپل هیواد او خلکو خدمتګار اوسي، خو کله چې د دولت، حکومت، ادارو، قانون، حقوق، موئسساتو او نورو متصدیان نه یواځې اجنبیانو ته د خپلې جاسوسۍ څخه منکر نه دي، بلکه د هر ستیژ پر سر معترف او په هر سنګر کې د خپلو متولیانو د ګټو څخه دفاع کوي. زمونږ سیاسي مبصرین هم د پنځو ټنګو حق الزحمې له کبله به هم د کوتک په زور د خپل تبلیغاتي ستیژ څخه ښکته نه کړي او سبا او بېګاه خپلو ناسمو تبلیغاتو ته دوام ورکوي. مونږ به بیا هم دا خبرې منلې وي که دوی د پښتو او لاسونو ټولې ګوتې په خپله خوله نه منډلي او د هغوی ټول پلانونه سر تر پایه ډیر شوم نه وې، او اوس چې په افغانستان کې د زرګونو بیلیونونو ډالرو ثروتونو زیرمې همدوی اعلان کړي او یواځې یې خپل نظامي، سیاسي او اقتصادي اهداف په پام کې نه لرلې او حتا یوه کمه فیصدي یې زمونږ مشکلات هم په نظر کې لرلې هم به دوی خوښ وې او هم مونږ. خو هغوی وایی «م زور ما ټوله زما» نو ځکه ارزشونه تغیر کوي، حقایق او واقعیتونه تغیرکوي او د هغې مطابق باید نظام، تشکیل، قانون،... او ورسره سم باید اشخاص، افراد او نظامونه او سازمانونه هم تغیر وکړي تر څو افغانان پخپله د خپلې غمیزي د حل جوګه شي. په غیر صورت کې دغه ټولې ډرامې، جرګې، کنفرانسونه، او بېځایه مصارف پرته له دې چې غیر مستحقو او نامشروع دولتونو، حکومتونو، ادارو، انتخاباتو، اشخاصو، افرادو او نورو حضور او شتون ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړي، بله هیڅ ګټه نلري ، اوکومه ده هغه قانوني، حقوقي باصلاحیته مرجع چې ددغه ډول بې مفهومه او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مضمونه تش په نامه جرګو او کنفرانسونو عبث مصارفو مسئولیت په غاړه اخلي او کومې با صلاحیته مرجع ته به ۱۵ بلیونه ډالر په کوم مسئولیت او کوم اعتبار د څه لپاره سپارل کیږي ؟

مونږ ولې دومره بې ننګه او بیوسه شوي یو چې پردۍ ګټې په خپلو ګټو د بره ګڼو او پردي زمونږ په ملک کې د دغه ډول ناروا اعمالو د پلې کولو جرأت کوي ؟

مونږ خپل پور ،
او دوی نور غواړي ؟

«د امریکایي دایمي اډو په باره کې د نظر ټکي»

جان کنیدي ، د امریکې هوښیار او دموکرات جمهور رئیس په خپل وخت کې ویلې وو ، که کارل مارکس نور هیڅ نه وې لیکلي او همدا یو شعار چې «د نړۍ کارګرانو سره یو شئ»یې لیکلې وې ،کفایت یې کاوه چې سرمایداري نظام ړنګ شي .حتا د کنیدي غوندې یو شخص د شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوال سوسیالیستي نظام ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه خو لا په ځای پریږده ،د دغه کوچنۍ جملې څخه دومره په ویره او ډار کې وو . امریکې د دې خبرې خیال او تصور هم نه شو کولې هغه نظام چې د ژوند په مختلفو ساحو کې یې ورځ په ورځ نوي بریالیتوبونه تر لاسه کول ، یوه ورځ ، او هغه هم د افغان با شهامته اولس د فداکارۍ له برکته داسې خوار او ذلیل ووینې ؛ هغوی هیڅکله د دې خبرې تصور هم نه شو کولې چې کله به هم ګوندې سړه جګړه په داسې اسانۍ وګټلې شي او هر کال یې د کمونیزم پر ضد او د دریم نړیوال جنګ د تیاري په په لار کې په بلیو نونو ډالر مصرفول ؛هغوی تل دا خوبونه لیدل ، نن دې او که سبا کارګري غورځنګ به د دوی لاس او پښې تړي او د تل لپاره د تاریخ کندې ته سپاري ؛هیڅ قوم او اولس ، چې دوی یې په عزت ، شرف ،ناموس ،مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دولت او ټولو نورو ارزښتونو باندې چور ،چپاول ، لوټماري او غارت جوړ کړې وو ، کله هم له یاده نه شو ایستلې او هر یوه دخپل فرصت لار ې ثارلي او دوی به یې په خوب کې بوګنول ؛ دا ددوی په خیال کې هم نه شوه راتلای چې دوی به کله هم یکه تاز دمیدان او دفلک څرخ به د دوی په محور څرخي او دوی به یو ځل بیا پخوانۍ نادودې دنړۍ په اولسونو د سوپر او ګلوبال ګلوبالیزم نظام په کچه له سره پیل کوي ؛... څکه امپریالیزم په هر رنګ او لباس کې چې وو په تاریخي لحاظ مردوده او تاریخ ځپلې پدیده او باید خپل ځای یې ټولنیز عادل منصف نظام ته پریښې واې.

هو !د دوی، ټول دغه تشویشونه او ناشوني خیالات ،ارزوګانې او تصورات د افغان غیور اولس په ځاني ،مالي اود ټول هست وبود په قربانولو سره شوني او ممکن وګرځېدل.

کله چې پخواني شوروي اتحاد د افغانستان په حریم خاینانه یرغل وکړ ،په ابتداکې امریکې،حتا د معمولي دیپلوماتیکي اعتراض څخه هم ډډه وکړه او په شف شف سره یې هڅه کوله حقایق ، نه پوهیږم چې پټ وساتي او که افاده کړي. خو کله چې دکابل ښاریان د حوت په دریمه بربنډ ټټرونه دشوروي ټانکونو دمرمیو ته مخامخ ودرېدل ،کله چې دهیواد په ګوټ ګوټ کې دشوروي عسکرو په داغ سنګرونو ،افغانان د پتنګانو په څیر وروختل ، کله چې د شوروي عسکرو د جنازو قطارونو شوروي پولې یو په بل پسې قطع کولې ، کله چې شوروي نظام په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره دافغانانو له خوا له ماتې سره مخامخ شول ، ... او داهر څه چې امریکایانو د شورویانو له ویرې د تورو عینکو تر شا ثارل ، نو هله له سوړو څخه راووتل

او بیا هم د همدغه شورویانو له ویرې یې د غل غدو په څیر پټ او پنا غلچکۍ تش په نامه مرستې دبل چا تر شا پیل کړې ، او هغه وخت چې سنګرونه لکه بلا تشبیه ددوزخ دکانو غوندې سره شول ،افغانان د دوی لپاره سرمشق د مباهاتو جوړ شول او فخر یې پرې کاوه. خو کله چې شورویان پر شا او څوړ غوړېونه او مات ګوډ په خپله پوله تیرېدل ،کمونیزم مات شو ،نړیوال سوسیالیستي نظام ړنګ شو ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه بې سرنوشته او تالا تر غۍ پاتې شول ،شرقي اروپایي ، منځني اسیایي او شمالي جمهوریتونه د شوروي له اسارت څخه ازاد او د وارسا تړون ړنګ شو . نو هغه وخت دوی ډاده زړونه په ډیره عجله د کور په لور شول، او نور یې نه غوښتل چې په اصطلاح د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه وکړي ! ددې په عوض چې په دې وخت کې د ناتو تړون هم ړنګ شوې او خپلې امپریالیستي ستراتیژۍ ته یې خیرخواهانه د بشري خیر ښېګڼو په لور تغیر ورکړي وې او له خپل خدای څخه په شکر ګذارۍ سره چې د افغانانو له برکته په ټولو ارمانونو برلاسي شول. د خدایي عدالت او انصاف په مثل انساني عدل او انصاف دیوه عادل حاکم په حیث تبلیغ ،ترویج او په ټوله نړۍ کې یې د ټول بشریت لپاره سراسري عام قانون وګرځوي. برخلاف دوی خپله زړه ستراتېژۍ له دفاعي موقف څخه په تعرضي واړوله او په تعرضي سوق الجیشونو کې یې ځای په ځای ،ناتو یې لمن یې په هر لوري حتاالا

مکان نوره هم وغزوله او خپلو نوي اوزړو ناتو یي اندیوالانو ته یې له ځیلمه په کمپیوټري ذروي وسلو تر غاښونو پورې د سنبالیدو امرونه صادرکړل. د نیویارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تجارتي مرکز د حادثې په برابرولو سره يې د تروريزم او القاعدې پر ضد د نړۍ د تباهۍ نوې تعرضي ستراتيژۍ غوره او يو ځل بيا په اصطلاح د افغانانو په غم غمجن شول ، او که حق وويل شي د افغانستان بالا حصار او د پامير لوړو څوکو ته رسېدل چې يې پخواني ارمان او له بلې خوا دا ډيره ښه موقع وه چې د خپلو ټولو کړو ګناهونو په تهمت او ګناه افغانان او په خاصه توګه پښتانه ونيسي ،ځکه چې د پښتنو سره په دغه منطقه کې انګريزانو زړې دښمنۍ لرلې او يوائينې سرسخت رقيب او غليم يې ګڼل کيده .خو په حقيقت کې د دوی غير انساني او ناروا کړ کيلې، کرکڼو او مارکونډيو ، په خپلو ملکونو کې تېغ وهلې وو او په خپله خاوره کې يې ځمکه د پښو لاندې سره تبۍ جوړه شوې وه ، خپلو خلکو يې د کړو ګناهونو په ګناه دوی محاکمه کول غوښتل او دوی له خپلو خلکو څخه په تيښته په غلچکي ډول د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر د مياشتې په ۷ نيټه ،چې همدا ګړی د پاکستان په منځګړيتوب د طالبانو سره ،چې د همدوی په کومک يې ۹۵ ٪ خاوره په لاس کې وه ،په ژوره سياله معامله کې ښکيل وو او مقابل لوري چې ځان لپاره يې د تاجکستان په کولاب کې خيالي پاچاهي جوړه کړې وه په پټ جوړ جاړي ،معامله او تباني سره په توره شپه د افغانستان د مرکزي ،شرقي ،جنوب شرقي ،جنوبي او جنوب غربي سيمو په مشهورو او د خلکو د ګڼې ګوڼې څخه ډکو ښارونو لکه کابل ،جلال اباد ،قندهار ، پکتيا او نورو شاوخوا ، اکثره پښتون ميشتو سيمو باندې د کروز راکټونو او 52 B څخه د ۲۰۰۰ کيلو ګرامه بمونو بمباري وشوه ، ډيرې سيمې ورانې ويجاړې او ډير بې ګناه انسانان ،ښځې ،کوچنيان ،زاړه او ځوانان په کې

مړه شول. برهان الدين رباني ،عبدالله عبدالله ،محمد قسيم هفيم او د شمالي ټلوالې نورو مسئولينو چې ځانونه يې له پورته څخه تر ښکته پورې بالاستحقاق د ټول ملک مسئول متصديان هم ګڼل ، د ساتالايت تلفونونو او ټولو ډلئيزو رسنيو له لارې يې يو په بل پسې په نوبت او بې نوبته ځانونه معرفي کول او د خپلو متوليانو څخه يې په مهيلانه عذر و زارۍ سره غوښتل چې د دغه سيمې ټول ښارونه ، کلي او بانډې له يوې مخې داسې بمبارد کړي چې انسان خو لا څه چې حيوان هم په کې ژوندې پاتې نه شي او دغه« بېچاره ګان» د تل لپاره د هغوی له « ستم» څخه وژغورل شي. حال دا چې په تيرو وختونو کې د قاطع اکثريت په حيث پښتنو تل د خپل اکثريت له تناسب څخه پورته مسئوليتونه په خپله غاړه اخيستي ، خو د امتيازاتو او د نعماتو د تقسيم په وخت کې د ډېرې شکسته نفسۍ په موقف کې پاتې شويدي. په تيرو کابينو کې که قومي جوړښت او تناسب ته نظر واچول شي ، سره ددې چې پښتانه په مجموع کې د نفوسو قاطع اکثری جوړوي ،هيڅکله پښتنو وزيرانو په کابينه کې اکثريت نه جوړاوه.

د اکتوبر د مياشتې په ۱۲ نيټه امريکايي الوتکو په کابل ،قندهار ،جلال اباد ،پکتيا ،هرات او نورو مناطقو باندې راکټي او هوايي حملې وکړې. د اکتوبر په ۲۰ نيټه امريکايانو او انګريزانو د طالبانو د جبهې په لمړيو خطونو هوايي بريدونه وکړل او ډير تاوانونه يې واړول . د اکتوبر په ۲۲ نيټه ولديمير پوتين ،امام علي رحمانوف او برهان الدين رباني د تاجيکستان په پلازمېنه ، دوشنبه کې ملاقات وکړ. پوتين وويل ،چې په افغانستان کې راتلونکې حکومت بايد د رباني په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا جوړ شي (او دا ځکه چې د ۱۹۹۱م کال د نوومبر په ۱۱ نیټه، کله چې رباني د مجاهدینو په مشرۍ مسکو ته تللي وو، ددې په عوض چې د مجاهدینو او افغان اولس د حقه حقوقو نمایندګي او ملاتړ وکړي، برخلاف د روسانو د ناروا یرغل په دفاع کې دربدلي وو) دا عجیبه خبره ده، کله چې امریکا او روسیه سره نه پخلاکیدونکي دښمنان هم وو د رباني او دغه ډول کسانو څخه یې ملاتړ کاوه او نن هم ددغه تیپ کسانو څخه کلک ملاتړ او دفاع کوي. دایران دولت دا خبره تائید کړې وه او پرویز مشرف دپاکستان نظامي مشر زیاته کړې وه چې میانه روه طالبان دې هم په کې شریک کړل شي. د امریکایي قواوو په دغه عملیاتو کې په زرګونو بې ګناه انسانان چې قاطع اکثریت یې پښتانه وو، مړه او د همدغه قواوو او امریکایي نمایندګانو په حضور کې، هغه طالبان چې مزار شریف ته د سولې د خبرو لپاره تللي وو او هغه کسان چې وروسته یې ځانونه شمالي ټلوالې ته په کندوز کې ته تسلیم کړي وو، دملا محمد عمر په قول ۸۰۰۰ کسان یې د شمالي ټلوالې له خوا ووژل شول. دا مریکا عملیات دومره سریع او برق آسا وو، د طالبانو لښکرو چې نږدې ټول افغانستان یې نیولې وو او هیڅ یې د شکست تصور هم نه شو کولې، په کمترین فرصت کې تري تم او یا دافغانستان له سرحدونو څخه ووتل.

امریکایان له همغه لومړۍ ورځې څخه، افغانستان ته د خپل دایمي حضور په خاطر راغلي وو، له همغه لومړۍ ورځې څخه د دایمي اډو د ځایونو د انتخاب په لټه کې وو او له همغه ورځې څخه یې ددې کار لپاره لازم او کافي شرایط برابر کړي دي او نن چې یې نیغ په نیغه په یوجانبه ډول د دایمي اډو غوښتنه کوله،

یوائې داصیلو افغانانو د قاطع دریز او عکس العملونو په وجه یې، دټال چال په توګه بل ضرب الاجل ته دا ناوړه پېښه ځنډولې ده.

د پښتو متل دې چې: «خېښي په خوښۍ او سودا په رضا»، ما ځکه دا پېښه ناوړه وبلله چې امریکایان څه په ښه نیت زمونږ په کورنه دي راننوتي او نه یې په دې تېرو لسو کلونو کې څه د منلو وړ کومه چاره هم سرته نه ده رسولې، او نه یې حتا د نمونې په توګه یوه ماته ګوډه سمه کړې او نه یې په کلي کور کې چاته آبرو، پت، عزت او حتا مال په امن او بې غرضه پرېښې دي. امریکا له افغانانو او بلکه له هیچا سره په خوښۍ د خېښۍ کومه سابقه نه لري او په خاصه توګه مونږ خو یې هیڅکله نه خېښان وو او نه به شو، او دا ځکه چې امریکې د افغانانو د دوستۍ سره هېڅ وخت علاقه نه ده سا تلې او نه افغانستان او امریکا پرته له سیاسي ملحوظاتو دراشه درشې او د مشترکې خواخوږۍ له مخې د کومې سودا سابقه لري. د امریکې قدیمي دوست جنرال حمید ګل لیکي «**د امریکې په قاموس کې د دایمي دوستۍ په نامه څه نه شته. د امریکې سیاست په خپل مصلحت ولاړ دی**». امریکا او نور نړیوال «ترقي پسنده» او «متمدنه» هیوادونه مدعي دي چې ګوندې افغانستان ته د یوه دموکراتیک نظام دجوړولو، دایمي سولې او امنیت دتأمین، د دولتي او حکومتي مؤسسو او ارګانونو د تأسیسولو، بیا ابادونې، دموکراسۍ، د بشر دحقوقود رواجولو او ډیرونورو بشر دوستانه او خیرخواهانه کارونو د سرته رسولو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر راغلي دي ،خو له نیکه یا بده مرغه د دوی واقعي نیتونه او پټې خبرې مخکې له مخکې هغه وخت بربنډې شوې ، کله چې د کروز راکټونو او ۵۲ــB الوتکو قطارونه چې له دوی څخه را دمخه شوي وو او دافغانستان د پولې په پربکولو سره یې په پټو سترګو سمه اوغر یو شان رحمانه بمباری کاوه. دوی لکه دبې عمله ملایانو ، وایي یوڅه او کوي بل څه . دوی خپل دغه بېګانه پرسته افغان ګوډاګیان په هر بد نوم چې د بې همتی ،د بشر د حقوقو ناقض ، جنګي جاني ، وطنفروشی ،فساد ،قاچاقبر ،رشوت ،او بل هر ټیټ نوم چې ددغه ډول القابو په قاموس کې پیدا کیږي نوموي ، خو په افغانستان کې ټولې چارې ، پرته له دوی په بل چا سرته هم نه رسوي . دوی که هره ګناه او بېشرمه کار هم کوي ، اول خو یې څوک له خپل مقام څخه نه شي لیرې کولې او که بیا هم د کوم کوچني خطر احتمال ورته پیدا کیږي ، خارجي متولي نیغ په نیغه میدان ته راووځې او وایي ،معاش زه ورکوم ، زما همداسې کس په کار دې او که بیا هم خبره تر پارلمانه ورسیده ، نو کرزي صاحب خو کم سر پرست وزیران او مشاورین نه دي مقرر کړي ، د ډاکټر رنګین داد فر سپانتا او یا د ښارجوړولو پخواني وزیر پښتون صاحب چې وزارت یې له منځه ولاړ ،دې اوس هم وزیر او بلکه نن د ټول افغانستان د ښارونو ،کلیو بانډو او حتا د شړو دښتو او بې صاحبه ځمکو عمومي وزیر ګڼل کیږي. زمونږ پوښتنه د خپلو خارجي «دوستانو» څخه داده چې په کوم ملک کې دداسې کسانو په واسطه دیوه هیواد بیا ابادونه سرته رسېدلې ؟یا داسې کسان د دموکراسی ،سولې او امنیت د تأمین عامل ګرځېدلي شي؟ که داډول کسان په وطن کې نظام جوړ او حقوق

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

او قوانین پلي کړي اول باید په خپلو لاسونو او پښو کې اتکړی او زولنې واچوي او که دوی پخپله دا کار ونه کړي ، بل یې باید وکړي.

اکثریت په دموکراسی کې عمده اصل ګڼل کیږي .د ۲۰۰۱ م کال داکتوبر په ۷ نیټه کله چې امریکایانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، له لومړی ورځې څخه خبره معلومه او هغه د امریکې د ګټو په خاطر ، په افغانستان کې دامریکایي قواوو حضور تأمینول او ټینګول وو ، نو د توری تېره مخ باید د پښتنو، چې په ملک کې اکثریت جوړوي، په خوا وي او تر دا نن ورځ پورې همدغه وضعه دوام لري.افغانستان یواځېنی هیواد نه دی چې د پښتنو داکثریت په څنګ کې د نورو ورونو قومونو اقلیتونه هم موجود دي. د اکثریت او اقلیتونو مسئله په نړی کې څرنګه چې د ټولو هیوادونو په کچه ،عمومیت لري ،نو د ټولو قومونو د سولئیز ګډ ژوند په خاطر بین المللي او ملي منل شوي قوانین وجود لري چې دملګرو ملتونو په منشورونو کې تسجیل دي. **په دې معنا چې د ورونو قومونو تر منځ حقوق د قومونو د فیصدي په تناسب او د ټولو افرادو تر منځ د ټولو حقوق مساوي ګڼل شوي دي.** زه نه پوهیږم ، ددې په عوض چې زمونږ بهرني «دوستان» ددغه قوانینو دعملي کولو په خاطر جدي پاملرنه وکړي ،برخلاف پخپله ددغه حقوقو او قوانینو ماتوونکي او ناقضین ګڼل کیږي.د ټولو قوانینو ،اصولو ،نورماتیفونو او منل شوو ارزښونو په خلاف ،غواړي په افغانستان کې خپل حاکمیت ټینګ او په یوطرفه ډول بلا قید و شرطه دخپلو ګټو په خاطر د خپلې خوښې نظام جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بن په کنفرانس کې دغه خبره پوره ربښتینولې ته ورسیده او د ټول افغان اولس په نمایندګۍ ، دوی د پنجشیر د شریفو خلکو د نمایندو په حیث یواځې څو کسه فراریان ، دقبرس بې نومه ډلګۍ او د پخواني پادشاه محمد ظاهر شاه نمایندګان چې په دغه وخت کې د هیڅ ډول ټولنیز او سیاسي هویت ، شخصیت او موقف څخه برخوردار نه وو ، راټول او په داسې مغلقه او ډیره کړکېچنه وضعه کې یې دافغانستان د نوي دولت ،حکومت ،قضاء او نورو ټولو اداري واحدونو ، مؤسساتو مسئولیتونه هغوی ته وسپارل .

د ۲۰۰۱ م کال دنوومبر په ۱۴ برهان الدین رباني د جمهور رئیس ،عبد الله عبد الله د باندنیو چارو وزیر ، محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر ، محمد قسیم فهیم د دفاع وزیر او ډیر نور لوړ پوړو چارواکو له یوې اولسوالۍ او بلکه له یوه کوچني محل څخه د دولت په خورا لوړو او اوچتو مقامونو کې خپل ځانونه مقرر اعلان کړل. سره ددې چې لسګونه زره پښتانه په ترلو کاتینرونو کې تیرباران ، ساه خپه او بې رحمانه ووژل شول او سره ددې چې پښتانه د ټول نفوس قاطع اکثریت جوړوي ،له هر ډول حقوقو څخه محروم وساتل شول. دا ډول چارې د دموکراسۍ سره هیڅ سمون نه لري او په داسې شرایطو کې نه امنیت ، نه دموکراسي ،نه عدالت او نه نظام پایداره پاتې کیدلې شي. دا ډول روشونه د نظام د جوړېدو په مفهوم نه ، بلکه نظام ړنګوي او هر مغرض په خپلو ټولو ناروا ګټو په اسانۍ خېټه اچولې شي.

کاري ورتیا او تجربه ،پوهه ،تحصیل،تخصص ،تقوا ،وطنپرستي او فداکاري هغه اوصاف او خصوصیات دي

چې ځیني د کلونو او ځیني نور د قرنونو او تاریخي دورو په اوږدو کې د یوې ټولنې او اولس په مورال ، کلتور، اخلاقو او نورو ارزښتونو ، دود او دستور بد لیږي او همدغه ارزښتونه په حقیقت کې د همغه اولس تاریخ جوړوي او د ټولنې هر با احساسه انسان دخپل ضمیر او وجدان له لارې د همدغه ارزښتونو او خپل تاریخ سره تړلې او یواځې د همدغه ارزښتونو د ارزښي طاقت په مټ یو اولس پایي او ژوندۍ پاتې کېدلې شي. له کومې ورځې څخه چې زمونږ امریکایي او اروپایي « دوستان » بې پاسپورته زمونږ هیواد ته راننوتي دي ،ددغه ارزښتونو سره جوړ نه راځي او له بیخه یې ړنګول غواړي.

زمونږ بهرني « دوستانو » په افغانستان کې د خپلو چارو د سمون او پرمختګ په خاطر له خپلو ملکونو څخه هغه افغانان چې د مهاجرت او یا د پخواني تحصیل له دورو څخه یې خپله وفاداري هغوی ته ثابته کړې اوسي ، د هغوی لپاره د اعتبار او اعتماد وړ ګڼل کیږي او یواځې په دغه اوصافو سره کسان ، په اوسنیو شرایطو کې ،د یوو کار د شایستګۍ لازمي او کافي نورمونه پوره کولې او د دغه چانړ د سختګیره شرایطو څخه تېرېدلې شي. ددوی د روزنې پروګرام هم له درې هفتو او درې میاشتوزیات وخت نه نیسي ، چې لکه دجورسه فصل کرل او ربېل یې همزمان وي. د دوی اوسنې په کارولاړ تیم باید په اصطلاح انترناسیونالستان او یوډول په راز او رمز پوه خلک وي. وطن ، سیالي او شریکي ، تربګني ، توربورولي او تربګني ، قهر غصه ، خپل ، دوست او دښمن باید ونه لري او ونه پېژني . یواځې پېسې و پېژني او په مړه وجدان یې د هر کس او ناکس له لمنې څخه راټولي کړي.زمونږ « دوستان» دا هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويني او د شاباسې په دود په شا ډب ورکوي. همدا سبب دې چې د فساد ،اختلاس،رشوت ،قاچاق ، غلا ، چور ،چپاول ،ګُشت وخون او نورو دې ډول کارونو کې له هرچا دمخه دي. دا خبرې ټول نړيوال کوي او زمونږ «دوستان» چې ددغه چارو مستقيم مسئوليت په غاړه لري هم که په ظاهر له دغه کارونو څخه سر ټکوي ،خو په واقعيت کې ، که دوی ورسره شريک نه اوسي ، که دزمري زړه هم چاته ورکړې ددې کار جرئت به ونه کړي. د دوی په خپلو ملکونو کې ديو « سنت» باقيدارۍ د تحصيل لپاره ، پنځه ډالر مصرفوي ، خو په هيڅ صورت يې چاته نه پريږدي. دوی خپل دغه وفاداره خدمت ګذاران په هيڅ صورت له لاسه نه ورکوي او دخپلو ګټو په خاطر ترې بې قيدو شرطه په پټو سترګو دفاع کوي.

لنډه دا چې ، نه دغه نابکاره ډلګۍ او نه زمونږ خارجي « دوستانو » دستايني وړدي ،چې څوک دې پرې ونازيږي او خپلې خولۍ ګانې پورته پورته وغورځوي. دوی دواړه خواوې له خپلو کړو شرمنده او چاته د سترګو د پورته کولو جرئت نه لري او آن تر دې حده رسيدلي چې يو بل سره ملامته او يو په بل باندې سره تورونه ولګوي. زه نه پوهيږم چې دا ځيني خدايي خدمتګاران د دوی د برئت لپاره دلايل له کومه ځايه راپيدا کوي ؟

ضرورت نه شته ،څوک په پټو سترګو او وازه خوله ددغه ناوړه وضعې او ناوړه شرايطو د ملاتړ په خاطر چيغې ووهي او خپل کومي وشلوي.زمونږ داخلي او خاريجي «دوستانو » تراوسه پورې د وضعې په خرابولو او خپلو خيانتونو کې هيڅکله لاس نه دې نيولې او کمې يې نه دې کړې ، ښه به داوي

د افغانستان او جهان نننۍ وضعه په دقت سره و ارزول شي. وروسته له دې هره ګړۍ تأخير به، ددغه وضعې د خرابېدو ابعاد د هندسي تصاعد په تناسب نور هم ترينګلي او له تحمل څخه وباسي. دا به حماقت وي ،که پس له دې هم څوک د وضعې د خرابېدو او ددې نړۍ د تباهۍ مسئوليت په غاړه اخلي !

نن چې ټولو نړيوالو د امريکايانو سره يو ځای ، چې يو تر بله د شرم او رقابت مسئله هم تر منځ موجوده ده، دا وضعه تر دې حده ورسوله ، نود امريکايانو به په يواځې ځان څه له لاسه پوره شي ؟ او هغه هم ،کله چې د دايمي اډو په جوړيدو سره امريکايان يکه تاز د ميدان او درقيب څخه د سرګو د سوي او شرم مسئله هم په منځ کې نه اوسي. نو زه ټولو اصيلو افغانانو او حتا ددغه نابکاره ډلې لپاره د امريکې ددايمي اډو په جوړولو کي دخوښۍ کوم دليل نه وينم ! هغه قوانين چې ملګرو ملتونو د بين المللي ذات البيني سولئيزو مناسباتو او معاملو په خاطر تصويب کړي ، مونږ سر په سترګو او زړه په صدق سره منو او دهغې مطابق هر لرې او نژدې هيوادونو سره سيالې معاملې ته حاضر يو. زور زياتې ، غير عادلانه ، استثماري او استعماري معاملو او سود سودا مناسباتو له دود او دستور څخه ووځي.

افغان له بل افغان سره د داخلي وطني او اولسي مسايلو په جوړ جاړي کې جوړ راتلای شي او که نن نه سبا مجبور دي خپلو داخلي ذات البيني منل شوو قوانينو او اصولو ته غاړه کښېږدي . خدای دې مونږ د هغه کم اصلو له شر څخه خلاص کړي چې نه يې مورمعلومه وي او نه پلار .نن چې افغانان په شعوري،علمي او اقتصادي لحاظ وروسته پاتې دي ، ملامته

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه د بهرنیانو ستر قدرتونه وو ، چې تل یې په مونږ جنګونه تحمیل کړي او یوه ګړۍ یې کار ،زیار او دوطن ابادولو ته نه یو پرېښي ، او زمونږ روشنفکران چې ترنن ورځې پورې د صنفي او قشري تشکل څخه عاجزاو لکه نن چې د حوادثو په تېل ناتېل کې دناوړه استفاده جو مرتجع رول لوبوي ،تل یې په تاریخ کې دغه ډول رول لوبولې او تل یې عظیمه اولسي کتله په غفلت او په شعوري ذهني کدورت او تورتم کې ساتلې. معنا داچې مونږ بېکاره یو او خپل دېن او رسالت مونه دې اداکړې. که غواړو او که نه ، که دا کار سخت دې او که اسان ،باید سرته یې ورسوو او ځانونه د سیالانو سیال کړو. خدای دې مونږ او تاسو ته همت او برکت راکړي.

پریږده چې نړیوال ،افغانانو ته داحسن پاداش څخه د همیش لپاره منکر پاتې شي !

که مونږ سیال اوسو ،همېشه خپل حق غوښتلې او لاس ته راوړلې شو.

دغرب ناکامه ستراتیژي، ناکام انجام ته ورسېده.

د دغه سیاسي ستراتیژۍ په هکله دغه ډول قضاوت هغه وخت وشو ،کله چې په افغانستان باندې د روسانو د خاینانه یرغل او د شرمه ډکې ماتې څخه وروسته ، امریکا د نړیوال مونیپولار سیاسي سیستم په محراق کې قرار ونیوه او د امریکې په مشرۍ ټول نړیوال کاپیتال ـ امپریالیستي نظام ،دافغانانو د عادلانه مبارزې په اړه د خاینانه سیاست لار ونیوله ،د افغانستان په څېر تاریخي هیواد او افغانانو باتورو خلکو واکي یې، چې په سیمه او نړۍکې یې د برم او زړورتیا کیسې دسره امپریالیزم سره په ډغرو لا هم تودې او را ژوندۍ شوې وې ،دپاکستان غوندې بې بنیاده غیر فطري هیوادپه لاس کې ورکړل ،چې نن هم په خپل ملک کې فاقد دسراسري نظام ، اداري، حکومت ، قانون او انساني حقوقو پاتې دي ،او په ډېر جفاکارانه ډول یې د شرق او غرب ، کمونیزم او کاپیتالیزم ، روسي او امریکې ،کې جي بې او سي آی اې اوداسې نور ټول نړیوال لاینحله پرابلمونه د غم ځپلو افغانانو د سرنوشت سره غوټه کړل ، حال داچې امریکا په حقیقت کې د ژینیو د پنځه فقرئیز تړون یواځینۍ حکم هم ګنډل کېده. دغه عظیم بار افغان اولس دملیونو شهید ،معیوب ،مهاجراود ملک د هرې لویشت ځمکې د تباهۍ په بیه په خپلو اوږو پورته ، شوروي اتحاد ،کمونیزم او نړیوال سوسیالیستي نظام یې رنګ اود نړیوال ازاد بازار سوپر ګلوبال اقتصادي نظام او نړیوالې مافیا لپاره لار اواره شوه. افغانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ددغه بې ساري قربانۍ او فداکارۍ په مقابل کې احسن پاداش داوؤ، چې افغان اولس د تور او سره امپریالیزم د ډلئیزو او غیر ډلئیزو وژنو وسلو په ګودامونو ،چې افغانستان ته محض دتخریب او افغان وژنې په خاطر راوړل شوې وې ،افغان دښمنه داخلي او خارجي ډلو ته یواځې پرېښودل شي ، چې د ګور د چینجو غوندې تر اخر کس پورې یو بل سره تباه او نابود کړي. خوکله چې ددغه بې رحمیو د اور لمن د دوی د خپلو هیواد والو له خوا په ټوله نړۍ کې خپره شوه او دهر کور تر دروازې ورسېده ، په اصطلاح د دوی د ترحم او هیو منیزم احساس بیا راژوندې شو ، چې څه ډول یو ځل بیا دغه لا علاجه تو ره بلا د افغانانو په کور میلمه او دقربانۍ دغه سوړ نغرې بیا تود کړي.

همغسې چې د روم امپراطور د شعري قریحې د راپارولو په خاطر د روم د ښار سوزولو ته ضرورت وو ،د دوی د پخواني ویده سادیسم او اوسني جنوساید د راویښولو او پارولو لپاره هم یوې انګېزې ته ،یوې ناشونې ناروا ته یوه چاره سنجول په کار وو .سره ددې چې دوی دافغانانو په حق کې د هېڅ ډول ناروا او جفاکارانه دراماتیکو صحنو په جوړولو کې کمې نه درلود اوپخپله د دوی ترهګرو او بنیاد ګرو هم د دوی په ملکونو کې ځیني زړه بوګنونکې نظارې او نندارې تکرارکړي ، خود نوي دینامیزم لپاره نوي پوتنسیال ته ضرورت وو چې دغه متحجر مغزونه یو ځل بیا د لاشعورۍ کور کورانه عمل تر مدهوشانه پوتنسیاله ورسوي. دغه عظیمه پېښه د ۱۱ / ۹.۲۰۰۱ نیټه وه چې حق یې په نا حق او ناحق یې په حق بدل او د بشري شعوري بلوغ په یویشتمه پېړۍ کې یې دغه د نادودو ناکامه سراتیژي ،یو ځل بیا په ناروا د افغان غم ځپلي اولس د سرنوشت پورې غوټه کړه. په تېرو لسو کلونو کې ددغه نا کامې سراتیژۍ په ناکامو هڅواو ارزونو زه ځکه نه غږېږم ، چې د هغې د عملي کولو ،سپیناوي او غلطو تعبیرونو په خاطر

د نړۍ ټولو هیوادونو په افغانستان کې مستقیم او غیر مستقیم ، بې ویزې او بې پاسپورته ، بې قېد وشرطه صلاحیتونو او دنړۍ د ټولو ډلئیزو رسنیو په واک کې لرلو سره حضور درلود او حتا زمونږ د داخلي بېګانه پرستو افغانانو په بې شایبه هڅو سره یې هم ونه کړې شول ، ددغه تورمخې ستراتیژۍ تورې رټې د زمزم په اوبو پرېمنځي.

امریکا خو لوی ملک دې ، لوی نظامي طاقت دې ، لوی علمي طاقت دې ،د نړۍ د ټولو اولسونو «ګل های سر سبد » مجمو عي کتله ، په میخانیکي او ارګانیک ډول په امریکا کې راټوله ده او تر ټولو لویه کلتوري کتله او مدني طاقت جوړوي ، دهیواد دننه اود نړۍ د خلکو ، قومونو او مختلفو قشرونو تر منځ سوسیال دموکراتیک عملي مناسبات تر بل هر ځای په امریکا کې پراخ ابعاد او د ژوند په ټولو ساحو کې د نړۍ دټولو خلکو سره عملي علمي ،منطقي متقابل هر اړخیز اړیکي ، تأثیر ، تأثر، اوپه پوره حاکمیت راکړه ورکړه یواځې امریکا لرلې شي. دامریکې اولسونه په دغه ډول مناسباتو او امکاناتو سره ،هیڅ ضرورت نه لري دتفوق او حاکمیت دساتلو په خاطر ، د نړۍ د اولسونو په مقابل کې، دجنګ لار غوره کړي. هغوې ددې کار لپاره ډیرې نورې لارې چارې ، منطقي او معقول امکانات لري ، چې هم دهغوی منطقي برلاسې او هم په نړۍ کې دعدل ،انصاف او ټولنیزو حسنه مناسباتو له لارې د امریکي او نړیوالو د سولئیز ګډ ژوند او پاینبت شرایط تضمین کړي . امریکااو دهغوی اندېوالان باید د نړیوالې مافیا، دسرمایي د لیونیانو او د وسلئیز او جګړئیز وشرکتونو مشورې او هدایا ت ،چې غواړي دناروا او غیرقانوني حکومتونو له لارې او لسونه په خپل خاینانه واک کې وساتي ، ونه مني او دغه ناروا کبر او غرور ونه کړي. پخواني شوروي اتحاد چې په خپل وخت دغه کارته لاس وغځوه ، پایلې یې اوس ګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ ګواه دې ، هرکله چې دافغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او سیاسي خپلواکۍ سر نوشت د جدي ګواښ سره مخامخ شوې ،افغان اولس تل د جګړه ئیز ډګر واک او اختیار په خپل واک کې نیولې او په ساتنه کې یې د نه بدلیدونکې تاریخي جبر په حېث ،حتا دخپلې اردو ،پولیس او بل هیڅا ارادې ته غاړه نه ده ایښې ، دښمن یې قضایي جبر منلو ته اړ ایستې او د بل بدیل منلو ته چا نه دې اړکړې شوې . په افغانستان کې سیاسي وضعه ، عېني او ذهني شرایط همدغه حالت ته رسېدلې ، اولس به واک اخلي او دموجوده وضعې څخه به ملک ته نجات ورکوي ، که نن وي ، سبا یا بل هر وخت چې اوسي.افغان اولس همېشه په خپل ملک کې دامنیت اصلي ساتونکې وؤ او اردو او پولیس یواځې هغه وخت د امنیت له عهدې وتلې دې ، چې اولس یې ملاتړې وؤ .
هېڅوک نه پوهېږي ، چې دا دومره نړیوال اولسونه افغانستان ته د څه لپاره راغلي دي ؟ څه یې کړي او څه به وکولې شي ؟ ددوی خپله او نورو ټولو افغانانو او نړیوالو ارزونه خو داده چې دغه ټول کسان د افغانانو له ارادې پرته په خپل سر افغانستان ته راغلي ، ټول ارزښونه یې له منځه وړي ، بې ګناه یې ملکي کسان په خپل سر وژلي او د امنیت ،بیا ابادونې او نور ټول شوني کارونه ناشوني ګرځیدلي دي .
نن په افغانستان کې هرڅوک ، که بهر نې دې او که داخلې ،ځانونه ټولواک او بېواک ګڼي ،هیڅوک د مسئولیت احساس نه لري ،خو هرڅوک د خورا ډېرو مهمو ملي مسایلو په باره کې په خپل سر د قضاوت صلاحیت لري اوحتا نیم افغانستان ، په یوه بهرني هیواد کې د بل بهرني هیواد نماینده او یا یوداخلې سیاسي بې سواده «د مثال په ډول دیوه لوی ولایت والي او یا هر عادي انسان» په پټو سترګو ، پوره بې مسئولیتۍ او احمقانه جرئت سره بل چاته بخښلې شي.زه نه پوهیږم په کوم حقوقي ، قانوني او یا بل ډول صلاحیت ؟ نو پاکستان، ایران

او یا نورملکونه به ولې په داسې بې صاحبه ملک نا حقه دعوې ونلري ؟او خصوصاً ، کله چې د خپلو متولیانو له خوا دې کار ته هڅول کیږي او بر او لر افغانان او حتا پښتانه او بلوڅ ، ، د ملګرو ملتونو سازمان ، امریکا ، انګلستان او نور چې بین المللي تعهدات او په افغانستان کې دا وخت دستر رسالت په خاطر حضور لري !
په داسې ناوړه وضعه او ناوړه شرایطو کې چې د ارګ په دروازه ، دملي دفاع او ستر درستیز دشعبې په درشل ، دجهادي دولت د جوړېدو د ستر جشن دنمانځنې په ورځ د جمهور رئیس ،لوی وزیر ، د ملي دفاع ، کورنیو چارو د وزیرانو ، د امنیت د لوی رئیس او نورو لوړ پوړو چارواکو تر منځ محلونو کې امنیت او دامنیت مسئول ذمه وار نه په سترګو کیږي او هرڅوک د پېښې له ځای څخه خپلې پښې سپکوي او منډې وهي،بهرني قوتونه یو ځل بیا افغانان او افغانستان داخلي او خارجي بې مسئولیته وسله والو ته دډلئیزو او غیر ډلئیزو انسان وژونکو او نړۍ ورانوونکو وسلو د ګودامونو په سرلاس ترلي پریږدي ؟
تاسې نه دي اوریدلي چې علامه اقبال لاهوري ویلي:

اسیا یک پیکر آب و ګل است
افغانستان درین پیکر دل است
از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

کله چې عراق هم دا ډول غیر مسئولانه تقسیمیده ، دفرانسې د باندنیو چارو وزیر وویل « دا خو د کیک ټوټه نه ده چې دا ډول تقسیمیږي ؟» زه دا وایم دا خو پاکستان نه دې چې که دانګلستان او امریکې همیشنې ملاتړ نه وي ، همدا نن به ټوټه ټوټه پروت وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه نه پوهېږم ولې دپاکستان حکومت دا سوچ نه کوي ، کله چې دا ټول نړیوال قوتونه له افغانستان څخه په داسې نا امیدۍ سره ووځي ، پاکستانه ستا به له لاسه څه وشي ؟

دهیوادونو او اولسونو تاریخ معمولا په تیر ،حال او راتلونکې پورې اړه لري. خدای مه که چې زه به د هند دلویې وچې د اولسونو کلتوري ،علمي ارزشونو او د هیواد دازادۍ په خاطر مبارزو ته په کمه سترګه وګورم ، خو تاریخي حوادث داسې پیښ شوي چې ددغه سیمي هیوادونو سرنوشت یو تر بله سره تړلې پاتې شوې او له نېکه یا بده مرغه ددغه ګډ سرنوشت جګړئیز دروند بار دتاریخ په حساسو شېبو کې د افغانانو په اوږو پروت وو او دغه سپیڅلي رسالت او دېن ته افغانان تر بل هرچا څخه زیات ارزش او احترام قایل وو . د تاریخ درسونه ډیرو کسانو ته معلوم او ډیر کتابونه پرې لیکل شویدي ، چې تر هرچا دمخه یې بایدپا کستاني چارواکي ولولي او دتاریخ په ارزشونو او رازونو ځانونه پوه کړي . که پاکستان د یوې پېړۍ دننه شاته مخ اړوي ټول افتخارات یې په افغانستان ، افغانانو او هند پورې اړه لري ، چې د خپلوبې سنجشه کړو وړو او کم بختۍ له مخې دواړه خپل نه پخلا کیدونکي دښمنان ګڼي .زه تاریخ پوه نه یم او نه غواړم چاته د تاریخ درس ورکړم ، خو دومره ویلې شم ، چې دافغانستان له لارې هر یرغلګر اول دا جرئت نه دې کړې شوې چې هند خواته واوړي او په همدې خاطر د بحري لارې د کشف په هڅه کې وو ،او که کله چا دا نیت هم کړې ،نو کاري ګوزار تر هر چا دمخه افغانانو په خپل ټټر اخیستې اویرغلګر یې له خپلې خاورې پر شا تمبولي دي. خو که کله په دغه سیمو کومه ناڅاپي ټکه پرېوتې ،لکه چې دمخه هم ورته اشاره وشوه ، دغه رسالت ته د ډېرې وفادارۍ په نسبت ، په ټولو غمجنو شېبو کې افغانان تر هر چا دمخه ، داصلي حکم او وارث په څېر

د هرې سیمي په دفاع کې دریدلي دي (د سلطان محمود غزنوي ،لودیانو ، شېرشاه سوري ،هوتکیانو او ابدالیانو تاریخ ته دې نظر واړول شي).

پاکستاني دولتي چارواکي دې په دې باره کې فکر وکړي چې پاکستان څه ډول جوړ او په حقیقت کې څوک تر اوسه دغه بار په اوږو وړي ؟ د هند دلویې وچې له اولسونوسره دافغانانو ذات البیني مناسبات همېشه حسنه او دمتقابلو ګټو او تفاهم په منطق ولاړوو . هریو د بل د خوښۍ او بدو ورځو له حالاتو څخه متحسس او متأثروو او یو تر بله سره په ښو او بدو وروځو کې یو دبل ملاتړ ګرځیدلي دي .یواځې هغه وخت چې د غازي امان الله خان د استقلال د اعلان په وخت کې ټول هندوستان د افغانو په ملاتړ کې راپاڅېدلي وو ، افغانان یې هېڅکله نه شي هېرولې.

مونږ دداسې تاریخي حقیقت شاهد هم یو ،کله چې شاحسین صفوي د شاه محمود هوتک په مقابل کې ماتې وخوړه او شاه حسین صفوي وروسته له دیرش کلنې پادشاهي څخه خپل تاج د پنځه ویشت کلن شاه محمود په سرکښېښود اود ملک واک او خزانې یې هغه ته وسپارلې ، شاه محمود هم په ډېر احترام د هغه په مقابل کې پاڅېده ، هغه ته یې د پلار خطاب وکړ او وعده یې ورکړه چې بې د هغه له مشورې به څه نه کوي او د هغه دکورنۍ لپاره یې داستوګنې او ژوند ټول مناسب شرایط برابر کړل.

طهماسب چې دپلار د تسلیمۍ په وخت کې له اصفهان څخه په تېښته بریالې شوې وو، ځان یې د ایران پادشاه اعلان کړ .خو ایرانیانو چې ترې ښې خاطرې نه درلودې ، ملاتړ یې ترې ونه کړ نو مجبورشو ترکانو او روسانو څخه وغواړې چې د غربي او شمالي ولایتونو په بدل کې افغانان د ایران له خاورې څخه وشړي او دسلطنت واګې دده په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورکړي . ترکان او روسان هم په خپلو منځونو کې موافقې ته ورسېدل او دغه ځمکې يې په چټکۍ سره په خپله ولکه کې ونيولې .په دې وخت کې چې شاه محمود د ۲۸ کلونو په عمر وفات او په عوض يې مير اشرف سپهسالار د جرګې لخوا د پادشاه په حېث ټاکل شوې وو ، خو کندهار ته داسې خبر رسېدلې وو ،چې شاه محمود د مير اشرف له خوا د خپل پلار د قتل په بدل کې وژل شوېدې ، نو ځکه د کندهار او شاه اشرف مناسبات خړپړ وو .تردې وروسته د حوادثو جريان مير غلام محمد غبار په « افغانستان در مسير تاريخ »(۳۲۹ ـ ۳۳۱ مخونه) کې دا ډول ارزولې دي.

[در طی این اقدامات داخلی ،شاه اشرف دقیقاً حرکات دولت های عثمانی وروسیه را نسبت به ایران مراقبت می کرد .چون قوای عسکری شاه اشرف در طول جنگ های داخلی تقلیل یافته بود و قطع روابط با قندهار فرصت تلافی این کمبود نظامی راسلب کرده بود بناچاربا قوت قلیل دست داشته خود میساخت و در قضایا سعی میکرد کار به تدبیر وسیاست انجام گرفته و احتیاج به استعمال اسلحه نیفتد .لهذا شاه اشرف در۱۷۲۶ توسط نامه وسفیری (عبدالعزیز)به عنوان دولت ترک از دوستی واخوت اسلامی و مذهبی و احترام نسبت به خلافت مطاع اسلامی حرف زدو ضمناً تخلیه ولایات غربی ایران را از سپاه عثمانی تقاضا کرداما دولت ترک نه اینکه به چنین پینهاد وقعی نگذاشت بلکه به شاه اشرف پیشنهاد تخلیه ایران و تسلیم تخت به شاه حسین صفوی نمود ، این پیشنهادترک با سوقیات بزگ نظامی بدرقه میگردیدو شصت هزار سواره و پیاده عثمانی با هفتاد توپ بزرگ در زیر قوماندہ احمد پاشه والی بغداد و حسین پاشه والی موصل و جنرال عبدالرحمن به استقامت اصفهان حرکت کرد .

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

شاه اشرف که وارد مرحلهٔ قاطع شده بود لهذا شاه حسین صفوی ره بدون لزوم بکشت و با قشون مختصر اما محکم افغانی بمقابل اردوی ترک برامد.تلاقی هر دو سپاه در سال ۱۷۲۶ در بین راه اصفهان و یزدواقع شد ،این جنگ که در تاریخ برای بار اول بین یک قوت افغانی و دولت ترک عثمانی بعمل آمدبرای دولت هوتکی اهمیت حیات و ممات را داشت زیرا اگر سپاه افغانی مغلوب میشد تلافی آن ممکن نبود در حالیکه قشون ترک در عقب خود دولت بزرگی استاده داشت.

جنگ اغاز گردید و حملات برق آسای سواره ً افغان در طی چند ساعتی آن اردوی بزرگی در هم شکست ،توپخانه عثمانی پنجاه توپ از دست داد وسواره وپیاده ُ ترک ۱۲ هزار کشته در میدان جنگ گذاشت و فرار کرد ،این شکست بقدری ناگهانی و شدید ی بودکه تمام لوازمو ذخایر و سامان اردوی ترک جابجا ماند .

شاه اشرف با وجود چنین فتح بزرگی،تدبیر را از دست نداد و بدون اسلحه تمام غنایم جنگی رادر عقب اردوی شکست خورده ترک فرستاد ، وتوسط اعزام سفیری بنام اسمعیل در سال ۱۷۲۷ به دولت ترک پیام داد که ما با ترک ها برادران هم دین هستیم و مال برادران بر ما حرام است ،ما احترام خلافت اسلامی را بر خود واجب میشماریم ،وبا برادران ترک جنگ نی بلکه صلح دائمی میخواهیم....

شاه اشرف که افراد کاری عسکر وافسر خود رادر جنگ بزرگ با دولت ترک و جنگهای داخلی دیگر از دست داده بود مجبور شد که با استخدام قشون از داخل ایران بپردازد و جای تلفات وارده را پر کند ،. . ،واما بعد ها در جنگهائی که با نادر افشار بعمل امدعساکر ایرانی شاه اشرف در مقابل عسکر نادر افشار جنگ نکرده و میدان حرب را ترک گفتند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اشرف سپاه خود را برای در هم شکستن قوت جدید الظهور داخلی (نادر افشار)نگهداشت ، وعجالتاً گذاشت که نادر افشار و شه طهماسب و فتح علی خان قاجار بولایت خراسان کنونی تاخت وتاز نمایند ،و خود متوجه دولت روس گردید که در شمال ایران مسلط بود و طبق معاهدهً شه طهماسب ،خود را مالک قسمت مهمی ایران میدانست. در جنگی که در محل « رود سرد»بین قوای سیدال خان و جنرال « ارلوف »واقع شد قشون افغانی غالب و ارلوف طالب مصالحه گردید .شاه اشرف با روسیه از در مذاکرات سیاسی داخل شدو در سال ۱۷۲۹ با آن دولت معاهدهً ببست که از سنگیني معاهدهً شه طهماسب مقداری زیاد کاست....]

په دې ډول افغاني سر لښکرو په خپل نظامي درایت او مهارت سره کولې شول کم قوتونه د دښمن په مقابل کې داسې استعمال کړي چې کم تلفات او زیاتې بریاوې لاسته راوړي او حتا د جنګ په مشکلو شرایطو کې هم د دښمن او ګاونډي هیوادونو په مقابل کې انساني ، اسلامي او افغاني منل شوو ارزشونو ته وفادار پاتې شي. په پورتني بحث کې ، مونږ ولیدل چې ،ایراني چارواکو د افغانانو په مقابل کې د ترکانو او روسانو سره څه ډول د خپلو اولسونو او ملکونو په بیه پټې دسیسې جوړولې ، خو افغانان برخلاف په دغه ملک کې د اداري حاکم او وارث په حېث د هغوی ملکونه د پردیو د تسلط څخه ازاد او په ډیرو ناوړو او مشکلو حالاتو کې هم انساني ، اخلاقي او اسلامي کراماتو ته وفادار پاتې کېدل او دښمن یي حتا د جنګ په شرایطو کې هم له خوږې ګوتې نه نیوه.

نن چې پاکستانې سلف د ټولې نړۍ دهیوادونو په مټ ، نه د ځان او نه له پاکستان سره مرسته کولې شي ،هم یي ځان ، هم یي پاکستان او هم یي ټول نړیوال په ناوړه نا مصئون حالت کې واقع کړي او دنړۍ په ګوټ

ګوټ کې مرګ او درد د هرچا په کور میلمه او پخپله هم لکه دموږک غونډې د تیښتې لارې لټوي او پاکستان هم لکه د موزیګې شلېدلې کټ ، چې پیاړمه یي ټینګوي ، بازو یي ځینه. افغانان او په خاصه توګه پښتانه او بلوڅ، چې د پاکستان سره دخپلو حقه حقوقوپه سر دعوه دنګله لري ، سیال خلک دي ،هیڅکله یي پاکستان له خوږې ګوتې نه دې کش کړي او نه دمشکلاتو په وخت کې له چا څخه کسات اخلي. که دا کار یي کولې ،نو ډېر ښه فرصتونه به یي له لاسه نه وې ورکړي . پښتانه هیڅکله په کسات اخستلو عجله نه کوي او اصلاً ددې کار لپاره به ضردرت هم نه وي . ستاسې متولیانو لا پخوا د خپل نظام د پاینبت ټول ارزشونه او اساسي عناصر له لاسه ورکړي او دا یو طبیعي قانون دې چې په داسې حالاتو کې هره پدیده چې اوسي په زوال محکومه ده .نو نن که دنړۍ ټول هیوادونه په غم ځپلي افغانستان کې راټول شوي او په حقیقت په ناروا سره ستاسې د متولیانو او ستاسې په ملاتړ کې ولاړدي ټول په زوال محکوم اودا هم یو منل شوې حقیقت دې چې د هرې یرغلګرې امپراطورۍ لمن له افغانستان څخه ټوله شوې ،ستاسې متولیانو سره یوځای دغه ټول نړیوال ایله جارې هم په زوال محکوم او لکه دنورو پخوانیو یر غلګرو په ځیربه په تیښته له افغانستان څخه ووځي. پریږدۍ چې دغه ویاړ هم په تاریخ کې د افغان په نوم ثبت او پریږده چې نړیوال هم په نړۍ کې دنړیوال عدل او انصاف دانقلاب منلو ته حاضر شي.

ایا په داسې موقع کې د افغانستان په کلیو او بانډو ،سمه او غر د راکټونو بارانونه ، انسان او حیوان وژنه پخپله پاکستان ته خاینانه ، بې شرمانه او احمقانه نه ښکاري ؟

په نوکر او په چاکر او پهره دار * خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نه شي *په طوپونو په ټانکونو زرهدار

«الفت»

دوهم بن ، که د لومړي بن،
دبې بنیاده پېل ناکامه پایلې؟

د یویشتمې پېړۍ دلومړۍ لسیزي په زماني مقطع کې ، نړیوال ګلوبال تاریخي دینامیزم ،دتېرو تاریخي پېښنو په څېر، د افغانستان د پېښنوپه ټېل ناټېل کې ، پښه پرځای (چپرځای) پاتې شوې اوکه د عراق او کویټ ترمنځ شخړې لپاره ، دامرېکې په مشرۍ یوائحې څوهیوادونو بسنه کولې شوه ،د افغانستان د پېښنو په خاطر نړیوال بغاوت ، بلوا او سوق الجیش هم د خپلو ناکامو پایلوپه مسیر کې ناکامه سرکونډۍ وهي . داچې ددغه ډول ناکامه غونډو ناکامه هرارشي (تسلسل)، ولي دالمان د اتحادي جمهوریت پخوانۍ پلاز مېنې ، بن څخه پیل او ولې دوباره په همدغه مقام کې د خپل ناکام انجام مهر پر خپله کړنلاره او تګلاره مني ،بې دلیله او بې بنیاده او تصادفي پېښنه، نه ګڼل کیږي . المان په اروپا کې ، په ټولنیز او اقتصادي لحاظ خورا مقتدر هیواد دې او المان له ځانه سره لرل ، داروپااو ناتو د ځانه سره د لرلو په معنا دي. سره ددې چې ، په دوهم نړیوال جنګ کې د المان له ماتې څخه وروسته ، په جنګونو کې دالمان

ګډون ، دهغه په قاموس کې وجود نه درلو د او داسند د المان لپاره غوره دلیل ګڼل کېدې شو ، خو دټولو خبرو سره سره ، دغه کار ته اړ ایستل شو او دافغانستان پرضد نړیوال بغاوت د نړیوالو له خوا ، له همدغه ځایه پېل ، خو ډیر زر دټولې نړۍ پر ضد ، د نړیوالو په بغاوت او سوق الجېش بدل شو . ددې کار دلیل دا وو ،چې دغه غورځنګ د یوه داسې نړیوال سازمان له خوا پېل شوې وو ،چې د ټولو نړیوالو په وړاندې یې شومي موخې لرلې او دحتمي ناکامۍ بنیادي دلیل یې د سرمایې په ناپایداره او بې بنیاده بنیاد باندې د ډډې لګولو په دلیل ګڼل کېدلې شي . د تاریخ په اوږدو کې ، افغانستان همیشه د نړیوالو د جفا ، ظلم ،او ناروا سره مخامخ ، دکار ،زحمت او ابادۍ لپاره چا فرصت نه دې ورکړې او همېشه غریب ملک پاتې شوې ، خو دخپلو سرشاره طبیعي منابعو ، نه ختمېدونکې انساني مورالي پوتنسیال اود خپل هېواد او اولس سره دسر ،مال او اولاد د قربانۍ تر کچې د افغانانو فداکاري او استقامت له کبله ،افغانستان تل خود کفاء ، ازاد او دبرم ،حېثیت او وقاره ډک هیواد پاتې شوې او پاتې به وي. نن چې دنړۍ ټول سوق الجېشي طاقتونه د افغانستان په وضع الجېش او جنګي تیاتر کې سره راټول او غواړي ، خدای ورکړي طبیعي او فطري ټول ارزشونه یې بې ارزشه او په اصطلاح ترې غصب کړي. څومره ساده لوحانه ! دغه ډیر « هوښیار » اولسونه ،په دې ساده حقیقت هم نه پوهیږي ، چې فطري استعدادونه او ارزشونه چې د چا د ایمان ،وجدان او شرف جز لاځه ، بلکه ، بنیاد جوړوي ، څوک په جبر له چا څخه نه شي اخستلای او دهر اولس ابدي ارثي زیرمه او بنیاد جوړوي . څومره احمقانه دوۍ په افغانستان کې ددغه کار لپاره راټول شوي او که سل او زر د بن او نورو په څېر بې بنیاده کنفرانسونه جوړ کړي ، بیا به هم په خړو سترګو لکه پلرونه او نیکونه چې یې له افغانستان څخه وتلي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به هم ووځي. دوی، دې حقیقت او واقعیت ته هم نه متوجه کیږي ،طبیعي مقناطیس، که هر څومره په وړو ټوټو ووېشی، مقناطیسي خاصیت او صفت ترې څوک نه شي اخستلای. حقایقو او واقعیتونه ته غاړه ایښودل په کاردي، مونږ منلي، بل هر څوک چې وي، هم یې باید ومني ! د دوهم بن په کنفرانس کې تش دنمایش خاطر له ۱۰۰ څخه زیاتو ملکونو د باندنیو چارو وزیرانو او نمایندګانو او د زرو څخه زیاتو رسمي او غیر رسمي نړیوالو نهادونو ،اشخاصو او افرادو راټولول به څه ګټه ولري، کله چې حقایق او واقعیتونه پکې په پام کې ونه نیول شي ؟

هغه وخت ،چې سرمایداري نظام د کار ګري غورځنګ په مقابل کې خپل تاب او نسبي مترقي ماهیت له لاسه ورکړ ، له خپل طبیعي او فطري مسیر څخه، چې د کارګري غور ځنګ او تولیدي کمیت او کېفیت دوامداره او پایداره سولئیز روزل او پالل وو، لار بدله او دبې بنیاده تورو پېسو اویا په بل عبارت د بې ارزښه او بې اعتباره تش په نامه ارزشي کاغذونود چاپولو له لارې یې د سرمایې په بې ارزښه ماهیت خپمه ووهله اود هغوی په آند ،البته چې د دکارت د فلسفې په تقلید، چې غوښتل یې هندسه ،طب او نور ټول علوم د مادي ارزش څخه بې ارزښه او هر څه د متماتیکي معادلو په پوچ مشترک مخرج ودروي (چې البته متماتیکي معادلې هغه وخت قانونمند ارزش پیداکوي، کله چې مادي پروسې او حرکتونه افاده کړي ،یعنې کله چې مادي ارزش ولري)، د سرمایې لېونیان هم غواړي دسرمایداري نظام څخه د کار ګري دوران جوړوونکي غورځنګ او تولیدي پروسو مادي ارزش په له منځه وړولو سره دغه نظام د ټولو مادي ارزښونو څخه بې محتوااو په خالي جیبونو نه یوائې دکارګري غور ځنګ او تولیدي پروسو په مقابل کې کودتا وکړي او ددغه تورې سرمایې په اکسپورت

(صدور)او معاملو سره د کارګري غورځنګ او تولید خلا ډکه، خو په حقیقت کې، ددغه لارې د ټولو اولسونو ،قومونو او حتا افرادو شخصي شتمنۍ غصب ،د هغوی په ټولو حقه حقوقو خېټه واچوي او ددې لارې خپل پارازیت شتون ته څو ورځې نور هم دوام ورکړي.حال دا چې په دغه اقدام سره، دوی د خپلې تباهۍ په عمودي نزولي مستقیم مسیر قدم پورته کوي او په دې کار نه دکارګري غورځنګ او نه د تولیدي پروسې د کمیت او کېفیت خلا ډکولې شي او طبعاً ډیر زر به په وچه سپېره درینګه لګیدلو سره د خپل ازلي نهایي سرنوشت سره مخامخ شي.

هو ! د سرمایې لېونیانو د خپلو غلطو محاسبو او احمقانه فکرونو له لارې، چې « سرمایه نه وي ځان او جهان دې نه وي» ،احماقانه دځان او جهان د نژدې تباهۍ لار غوره کړې او سرمایداري پایداره نظام یې ناپایداره کړې او دسترو بحرانونو سرهمخامخ کړې دې. خو له نېکه مرغه الله لوی جهان ابدي کړې او دسلیم عقل او شعور خاوند ان د الاهي هدایاتو او احکامو سره سم د ځان او نړیوالو دهوسا او بسیا ژوند لپاره خپلو هڅو او هاندته دوام ورکوي اود ټولو اولسونو لپاره ګډ سولئیز خوشحاله ژوند غواړي. نړیوال ټولنیز سازمانونه، بنیادي قانوني ،حقوقی او ډول ډول نور بشردوستانه انستیتوتونو پرهېزګاره متقي اومهرقي عقایدو پلویان ،چې ددغه غورځنګونو د مبارزي نه ماتیدونکې بنیاد جوړوي، په حقه سره یې نني نړیوال خاین قوتونه د قضایي جبر له مخي دزوال د کندې په څنډه درولې، چې باید حق ته غاړه کښېږدي ، خو دوی د سرمایداري احمقانه جنون په بنیاد خپلواخري ناکامه هلو ځلو ته لا نور هم دوام ورکوي او ټوله نړې او نړیوال د قطعي نابودۍ کندې ته کشوي. د همدغه ناکامه هلو ځلو په نتیجه کې نړیوال نظام په کل کې، خصوصاً دنړیوال کمونیستي نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګېدو سره ، د دغه کوږ بارد یو جانبه عطالت په نسبت خپل تعادل ،توازن او تناسب له لاسه ورکړې او دتل لپاره په نا پایداره پدیده بدل شوې دې. د همدغه جنون له مخې د سپتمبر د یوولسمې جنایتکارانه ناوړه پېښه رامنځته شوه ،بې موجبه او خاینانه شکل سره افغانستان او افغان اولس د هغوی د بعدي جنایتونو هدف وټاکل شو او د کروز راکټونو او 52 _B ستراتیژیکو الوتکو د بې قیدو شرطه بمباریو هدف وګرځېده. په ډیر خاینانه شکل سره دخپلو شومو امپریالیستي اغراضو د پوره کولو په منظور په (لومړي بن) کې د قاطع خاین اقلیت په ګټه پریکړې وشوي ، ددموکراسۍ د پرنسیبونو ، دبشر د حقوقو د معیارونو ،د نړیوالو اولسونو د سولئیز ګډ ژوند د نړیوالو منل شوو ارزشونو او قوانینو او بشري جمعي اخلاقي ، شعوري ، وجدان او دېته ورته نورو سلو او زرو منل شوو اصولو او مقرراتو پر ضد خیانتونو په بنیاد په افغانستان کې د بعدي جناتونو د دوام په خاطر اولس او وطن ته خاین نظام یې حاکم ګرځولې او دا لس کاله کیږي چې هره ورځ په لسګونو او سلګونو بې ګناه کسان په دوامداره توګه زوروي ،کړوي او وژني.

دوی برعلاوه له دې ،چې له پخوا څخه د نړۍ په ټولو کنجونو کې غیر طبیعي او غیر فطري حکومتونه، لکه پاکستان ، اسرائیل او ډیر نور د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ،دمنطقې د ژاندارم په توګه را منځته کړي او همیش د هغوی د بې قانونه ملاتړ له لارې د منطقې امنیتي وضعه تل ترینګلې ساتي . خپل او دخپلو پلویانو نظامي او استخباراتي اپراتیفي قوتونه د نظامي هډو په توګه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې تیت و پرک ساتي او دهغوی په زور خپلې ناوړه ستراتیژۍ او ارزوګانې د نورو هیوادونو په خلکو په جبر تحمیلوي ، چې د همدغه موخو لپاره نن په افغانستان او منطقه کې هم حضور لري او د سولې په نامه غیر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

عادلانه جنګونو ته دوام ورکوي ، د بیا ابادونې په نامه، په ملک کې اباده لوټه نه پریږدي ، د نظام دجوړلو په نامه ټول ارزشونه له منځه وړي او دمرستې په نامه د هر غریب له لاسه اخري مړۍ شوکوي.

په همدې منظور ټول نړیوال نظامي، استخباراتي ، شبه نظامي او ډول ډول نورو د شومو موخو ، نیتونو او شېطاني خواهشاتو ډلې ټپلې ،چې بې موجبه ،بې دلیله په خپل سر پرته د نړیوالو منل شوو اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره بې پاسپورته او ویزي، د امریکایي لیرې ویشتونکو راکټونو او الو تکو داتشي احضاراتو ، بمباریو او منطقه پاکۍ وروسته دافغانستان په سپېڅلي حریم راننوتلي ،نه هغه وخت داصیلو افغانانو لپاره د منلو وړوو او نه نن د منلو وړ ګڼل کېدې شي او نه په تاریخ کې دغه ډول یرغلګر قوتونه او دهغوی افغان غلامان چا په افغانستان کې ژوند کولو ته پرېیښي دي او حتا ډیر له هغوی څخه د شرمه په ډکه تېښته هم هر وخت نه دې بریالې شوې .نن هم نړیوال قوتونه په افغانستان کې ،د خدای د همدغه ډول قهر او غضب سره مخامخ او ښکېل پاتې دي. په افغانستان کې د هیچا دغه ډول وړۍ په شړۍ نه دي بدلې شوي او فکر نه کوم چې دموجوده ملکونو دغه وړۍ به هم شړۍ شي .

زه په افغانستان کې میشتو خارجي قوتونو ته په زغرده دا وایم ،چې افغانستان د غازیانو ،شهیدانو او واقعي وطنپرستوملي قهرمانانو هیواد دې. په دې هیواد کې سیال قومونه ژوند کوي او په کل کې یو موټې سیال افغان ملت جوړوي ، چې د خپلو غازیانو ، شهیدانو او ملي قهرمانانو په خاورو ،کارنامو ویاړي او هر اختر او برات او بلکه هر وخت وناوخت د هغوی په ببرغونو تجدید تعهد کوي ، چې د هغوی تاریخ به تر ابده ژوندې ساتي . نن چې بهر نې قوتونه غواړي مونږ لپاره د ځیني ببګانه پرستو ، مادي پرستو ، مقام پرستو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاینو افغانانو څخه مجازي قهرمانان ، شهیدان ،رهبران مشران او دې ته ورته څېرې او قواري جوړې کړي ، عبثه خواري ده . همغسې چې هیوادونه او اولسونه د ویاړه ډک تاریخ او یا برخلاف دشرمه ډکه ماضي او سابقه لري ، ځانګړي کسان ،افراد او اشخاص هم ځانته د ویاړه ډک تاریخ او ماضي لري او همدسې ناکسان ، بې شخصیته او مختورن کسان داسې د شرمه ډکې سابقې لر ي ، چې د باشخصیته کسانو په حضور سره باید مجلسونه ، کور کلې او حتا وطن پرېږدي ، ځکه په افغاني ټولنه کې دا ډول کسان باید چاته د سترګو د غړولو جرئت ونه لري.مونږ هیڅکله له دې څخه منکر نه یو ، دکومو ملکونو قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري هم سیال خلک او په خپلو هیوادونو کې دخلکو په وړاندي په لسګونو او سلګونو متقابلو حقوقو ،وجایبو ،کار ،ژوند، وفاداری ، رښتیولی ، صداقت ، شهامت ، فداکاری او داسې نورو دښو کارونو تعهدات لري اودوی چې افغانستان ته په اصطلاح د بنیادي بیا ابادونې ، نظام ، نورو ټولو نهادونواو انسان جوړونې په خاطر راغلي ،او دغه ډول رسالتونه ، چې یواځې د صادقو ،وطنپرستو ملي کدرونوپه واسطه سرته رسېدلې شي ، ولې دوی په صادقو ،کار پوه او وطنپرستو انسانانو باندې اتکاء نه کوي او یواځې د خپلو شومو موخو د عملي کولو په خاطر موزیان ، ملي خاینان ، جنګي جانیان ، د مخدره موادو قاچاقبران ، مفسدین ،اختلاسګر او دېته ورته کسان ، چې پخپله یې هم هره ورځ په همدې ناوړه او دشرمه ډکو نومونو ستایي ، لټوي او د ټولو چارو سرنوشت همدغه خاینانو ته سپاري ؟ ایا دوی په رښتیا دا فکر کولې شي چې ددوی دغه د شرمه ډک اعمال د افغانانو او یا دهغوی د هیوادونو دواقعي وطنپرستانو ، بشر دوستانو د انظارو څخه پټ سرته رسیږي ؟ نه ! داولسونو له انظارو هېڅ عمل پټ سرته

نه شي رسېدلې او هغه ورځ لرې نه ده ،چې دغه خاینان به د خلکو د قضاوت محکمې ته راکش کیږي . دا کومه پټه خبره نه ده ،چې دوی دافغانانو غمیزه ختمول نه غواړي دا هم پټه خبره نه ده ،چې ۸۰ فیصده خیانتونه پخپله خارجیان کوي ، حقیقت دادې ،چې د دوی خپلې ټولنې په ډېرو لا علاجه امراضو او پرابلمونو کې ښکېل دي ، دوی قصداً غواړي ، افغانان چې نسبتاً یوه سپېڅلې ټولنه وه او هغه نړیوال چې په دغه مرضونو اخته نه دي ،خپلو لا ینحله پرابلمونو کې ښکېل کړي

نړیواله مافیا د خپلودموکراتیکو سازمانونو ، دبشر دحقوقو مبارزینو،او نورو بشري د خبرښېګنې ټولنیزو مسئولو مقاماتو او مربوطه ارګانونوپه وړاندې ددغه هر څه توجیه او سپیناوې نه شي کولې او په ډېره نژدې راتلونکې کې به تر هرڅه دمخه د خپلو خلکو د قضاوت محکمې حاضریږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندې سرچینو څخه په کټه اخیستنه:

۱ – په پښتو ژبه د قرآنکریم تفسیر (لومړی او دوهم ټوک) ..
۲ـ سید بهادرشاه ظفرکاکا خیل «پښتانه د تاریخ په رڼا کې».
۳ـ میر غلام محمد غبار «افغانستان در تسیر تاریخ » لومړی او دوهم ټوک .
۴ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «متن کامل مثنوی معنوی»
۵ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «کلیات شمس تبریزی»
۶ـ الفت ګل پاچا «د الفت مرغلرې»
د شهرت ننګیال په زیار
۷ـ رحمان بابا «کلیات»
د حنیف خلیل سریزه ، یادښتونه او وییپا نګه
۸ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «نا اشنا سندرې»
۹ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «ځانځاني ښامار»
۱۰ـ حرکت سید شیر اقا «دعینیت فلسفه» ،لومړی برخه ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ۱۳۶۵ هجري ش. کال
۱۱ـ حرکت سید شیر اقا «ایرو دینامیک ،دینامیک پرواز» ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ۱۳۵۲ هجري ش.کال
۱۲ـ اقبال لاهوری «کلیات»
۱۳ـ روستا یار سید علیشاه معاون سرمحقق «جهان بې انتها» اندیشه های عرفانی حکیم سنایی غزنوی.
۱۴ـ اساسات روانشناسی اجتماعي
له روسي څخه فارسي ژباړه: دکتور یحیا یی
۱۵ـ محمد جعفر مصفا «انسان در اسارت فکر !»
۱۶ـ پی بییر آلن و دیتر کلی «حقیقت تجاوز شوروی بر افغانستان »
فارسي ژباړه:عبدالرحیم احمد پروانی.
۱۷ـ دیه ګو کوردو ویز و سلیک اس.هاریسون «پشت پرده افغانستان »
فارسي ژباړه : اسدالله شفایی.
۱۸ـ جنرال م. ا. ګاریبف «افغانستان »زما وروتې جګړه.
په پښتو ژباړن : محمد طاهر کانې
۱۹ـ جنرال لیاخوفسکې «دافغان میړانه او غمیزه»
په پشتو ژباړن : محب الرحمن .

۲۰ـ ستر جنرال الکساندر مایوروف «په افغانستان کې ربښتیا څه تیریدل ؟»
په پښتو ژباړن ډاکټر داود جنبش.
۲۱ـ سر اولف کارو «پښتانه (پټانز)»
په پښتو ژباړن : الحاج شیر محمد کریمي.
۲۲ـ محمد حسنین هیکل «ابوالهول او کمیسار»
پښتو ژباړه محمد اصف اکرام .
۲۳ـ دکتر مهدی بهار «میراث خوار استثمار»
۲۴ـ شجاع الدین شفا «تولدی دیگر »
ایران کهن ،در هزارهای نو
۲۵ـ سرو پالي رادا کریشنان او دلاس لاندې پوهانو ډله یي. «تاریخ فلسفی شرق و غرب» «لومړی او دوهم ټوک »
فارسي ژباړه: خسرو جهانداري.
۲۶ـ تاریخ فلسفه سیاسي «لومړی ، دوهم او دریم ټوک».
پازارګارد ډاکټر بهاء الدین .
۲۷ـ ویل دورا نت «تاریخ فلسفه »
فارسي ژباړه: عباس زریاب
۲۸ـ ویل دورانت.«لذات فلسفي .»
فارسي ژباړه: عباس زریاب.
۲۹ ـ حنا فخوري او خلیل جر . «تاریخ فلسفه در جهان اسلام »
فارسي ژباړه: عبد المحمد آیتي.
۳۰ـ ګي پلانتي ـ بونژور «هګل واندیشهٔ فلسفی در روسیه ».
فارسي ژباړه: محمد جعفر پوینده.
۳۱ـ ګ. و. هګل «فنومنو لوژي روح»
ترجمهٔ فارسی:دکتر زیبا جبلی
۳۲ـ ګ. و. هګل «عقل در تاریخ »
ترجمهٔ فارسی: دکتر حمید عنایت
۳۳ـ ګ. و. هګل «دفلسفي علومو دایرة المعارف» په الماني ژبه
۳۴ـ در بارهٔ هګل و فلسفهٔ او «د مقالو ټولګه ».
مجتهد ي ډاکټر کریم.
۳۵ـ اتین ژیلسون «روح فلسهٔ قرون وسطی
فارسي ژباړه:ع داوودی
۳۶ـ اتین ژیلسون «نقد تفکر فلسفي غرب . از قرون وسطي تا او ایل قرن حاضر ».
فارسي ژباړه: دکتر احمد احمدی
۳۷ـ لوسین ګلدمن «کانت و فلسفه معاصر»

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارسي ژباړه: پرویز بابایي
۳۸ـ سپینوزا «شرح اصول فلسفهٔ دکارت و تفکرات ما بعد الطبیعی
فارسي ژباړه: دکتر محسن جهانګیري
۳۹ـ دکتر کریم مجتهدي «دکارت و فلسفه او»
۴۰ـ مور تیمور جي. آدلر. ده اشتباه فلسفي:
فارسي ژباړه: انشا ءالله رحمتي.

۴۱ـ ګوهر الرحمن ګوهر «قرآن او ساینس».
«لومړۍ، دوهم، دریم څلورم او پنځم ټوک»
۴۲ـ ډبلیو. کي. سي. ګاتري «تاریخ فلسفه ي یونان» (۱۵) افلاطون (بخش سوم)
فارسي ژباړه: حسن فتحي.
۴۳ـ فروید ډاکتر زیګموند. «اصول روانکاوي بالیني.
ټولوونکي او فارسي ژباړه: ډاکټر سعید شجاع شفتي

۴۴ـ سر محقق محمد ناصر)ناصر ستانکزي «تاثیرات تغیر ارزش پول در معاملات اقتصادي.»
۴۵ـ سرمحقق محمد ناصر (ناصر ستانکزي مطالعه و تحقیق وضع دموګرافي افغانستان.
۴۶ـ ډاکټر سید ابوالفضل قاضي «شریعت پناهي»
حقوق اساسي و نهاد هاي سیاسي.
۴۷ـ ډاکټر علي شریعتي روش شناخت اسلام.
۴۸ـ بهاءالدین خرمشاهي. قرآن شناخت (مباحثي در فرهنګ آفریني قرآن).

۴۹ـ ایان مک لین. «فرهنګ علوم سیاسي آکسفورد»
فارسي ژباړه: احمدي ډاکټر حمید
۵۰ـ محمد نادر ایوبي کندهاري «فلسفه.»
۵۱ـ فلسفي روسي قاموس کال ۱۹۸۷
د ای. ت. فرا لوا تر نظر لاندي ډلي لخوا
۵۲ـ سیاسي روسي قاموس مسکو ۱۹۸۳ کال چاپ
۵۳ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «فلسفه ـ پوهنتوني چاپ» په الماني ژبه.
۵۴ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۵ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «کلیات» په روسي ژبه.
۵۶ـ لنین. و. ای. «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۷ـ لنین. و. ای. «کلیات» په روسي ژبه.
۵۸ـ ګرومیکو. آ «خاطرات» په الماني ژبه.

۵۹ـ ټولنیز شعور او دهغې ډولونه، سیاسي خپرونه، مسکو ۱۹۸۶.
دمقالو مجموعه، دمختلفو لیکوالو له خوا، په روسي ژبه.
۶۰ـ س. ب. کریمسکي او ف. اي. کوزنیڅوف «په نوې طبعیت پیژندنه کې د نړۍ لید مقولي» په روسي ژبه.
۶۱ـ رضاداوری اردکانی «فارابی مؤسس فلسفهٔ اسلامی»

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library